

VJESNIK

SLUŽBENI

VOJNOG ORDINARIJATA

GODINA: XXVI • BROJ: 3 (95) • 2023.

FOTO: MOREU T. Brandt

31. vojno hodočašće u Svetište Majke Božje Bistričke, 1. listopada 2023.

VJESNIK

SLUŽBENI
VOJNOG ORDINARIJATA

GODINA: XXVI • BROJ: 3 (95) • 2023.

SLUŽBENI VJESNIK VOJNOG ORDINARIJATA U REPUBLICI HRVATSKOJ
Izdavač: Vojni ordinarijat u Republici Hrvatskoj, Ksaverska cesta 12, 10000 ZAGREB
tel: 01/4670-660; 01/4670-659; faks: 01/4670-662
www.vojni-ordinarijat.hr; e-pošta: vojni.ordinarijat@morph.hr
Odgovara: Msgr. Jure Bogdan, vojni ordinarij

BOŽIĆNA PORUKA VOJNOG ORDINARIJA MSGR. JURE BOGDANA ZA BOŽIĆ 2023.

Draga braćo i sestre!

1. „Što bijaše od početka, što smo čuli, što smo vidjeli očima svojim, što razmotrismo i ruke naše opipaše o Riječi, Životu – da, Život se očitova, i vidjeli smo i svjedočimo, i navješćujemo vam Život vječni, koji bijaše kod Oca i očitova se nama – što smo vidjeli i čuli, navješćujemo i vama da i vi imate zajedništvo s nama. A naše je zajedništvo s Ocem i sa Sinom njegovim Isusom Kristom. I to Vam pišemo da radost naša bude potpuna.“ (1 Iv 1,-4).

Ovim riječima evanđelist Ivan na početku svoje prve poslanice sažeto izriče otajstvo utjelovljenja. Život se očitovao svijetu. Bog je postao čovjekom i došao je k nama. Rodio se od Djevice Marije u Betlehemu judejskom. A mjesto njegova rođenja nije bilo neko uređeno klimatizirano rodilište u velegradskoj sveučilišnoj klinici; nije ni prozračna ugrijana udobna odaja obiteljskog doma; nije pak ni neko skromno svratište - prihvatište za putnike i namjernike. Pastirsko sklonište, za čuvare stada i blago s betlehemskega polja u hladnim zimskim noćima, jednostavna štalašpilja, mjesto su ovog jedinstvenog prizora. Uz majčinsko krilo, na kojem ga je Djevica Majka grijala i svojim mlijekom dojila, bila su tamo još samo drvena jasla s malo oštре slame na koje je mogla položiti i utopliti malenog Isusa. „Slama postaje prvom posteljom Onome koji će se objaviti kao ‘kruh koji je sišao s neba’ (Iv 6,41). Tu je simboliku dokučio već sveti Augustin, zajedno s ostalim crkvenim ocima, kad je napisao: ‘Ležeći u jaslama postao je našom hranom’ (Serm.189,4). Jaslice zapravo, sadrže različita otajstva iz Isusova života i približavaju ih našem svakodnevnom životu“¹.

1 Papa Franjo, *Admirabile signum* – apostolsko pismo svetoga oca Franje o značenju i vrijednosti jaslica, br. 2; dostupno na: https://hbk.hr/wp-content/uploads/2020/07/2019_2-Sluzbene-vijesti-HBK.pdf (pristupljeno: 7. 12. 2023.).

I ove godine, u vrijeme Došašća u tijeku priprave za Božić postavljamo jaslice u naše obiteljske domove, u radne prostore, škole, bolnice, zatvore, gradske trgove, perivoje, vojarne, brodove, crkve, svetišta.... Poseban poticaj i zamah u pravljenju jaslica u Zapadnome kršćanstvu dao je sveti Franjo Asiški prije osam stotina godina 1223. godine u mjestu Greccio u Italiji². Postavljanje jaslica pomaže nam ponovno oživjeti povijest onoga što se zabilo u Betlehemu. U neiscrpnom mnoštvu ideja i prikaza Isusova rođenja obiluje mnoštvo likova, svih zvanja i zanimanja koji dolaze u Betlehem pokloniti se malome Isusu. Upravo nam jaslice omogućuju vidjeti i dotaći jedinstveni i izvanredni događaj koji

2 Vidi Giancarlo Pani S.I., *San Francesco: Il Presepe di Greccio, La Civiltà Cattolica*, br. 4163., 2/16 dicembre 2023., str. 443.-461.

je promijenio tijek povijesti i prema kojem se određuje računanje godina prije i nakon Kristova rođenja.³ Doista: „Čudesan znak jasala, tako drag kršćanskome puku, oduvijek pobuđuje divljenje i čuđenje. Prikaz Isusova rođenja po sebi je jednostavan i radostan nавјештaj otajstva utjelovljenja Božjega Sina. Jaslice su poput živog evanđelja koje izobilno teče sa stranica Svetoga pisma.“ Da, braćo i sestre, jaslice pobuđuju naše divljenje i čuđenje. Bog nam u njima progovara uvijek jednostavnim, nama ljudima razumljivim jezikom. U njima se Božja riječ priopćuje ljudima rječnikom kojeg može razumjeti svaki čovjek, bio on dijete, mladić, zrela osoba ili starac. Jer, pred jaslicama smo svi istoga „jezika“ i istog „razumijevanja“. Tu nema „šuma u komunikaciji“. Tu je sve shvatljivo. Tu svaki čovjek dobre volje može susresti Boga, a onda i samoga sebe. Privučeni poniznošću, u jaslicama možemo otkriti Boga koji je postao čovjekom kako bi se susreo sa svakim muškarcem i ženom⁴, možemo otkriti njegovu neizrecivu ljubav prema čovjeku i svoju vlastitu originalnu dragocjenost kao ljubljenog djeteta Božjeg, dragocjenost našega vlastitog dostojanstva kao osobe. On nas toliko ljubi da je postao jedno s nama kako bismo i mi mogli postati jedno s Njim.⁵

2. Jaslice svakomu od nas postavljaju pitanje: Gdje sam ja u tom čudesnom, a tako jednostavnom prizoru? Jesam li unutar betlehemске šipilje u kojoj je nama ljudima došao Bog? Ili sam pak negdje vani, daleko, na „betlehemske poljaname“, u nekom svome svjetu i društvu u kome niti pronalazim Boga, niti pronalazim sebe, niti pronalazim drugog čovjeka? To su temeljna pitanja našega života. Na njih se uvijek iznova vraćamo, napose u teškim, tamnim trenutcima našega života. Papa Franjo s time u vezi govori: „Sjetimo se samo koliko smo puta u svome životu iskusili tamu noći. Pa ipak, Bog nas ni u tim trenutcima ne ostavlja same, nego ostaje s nama

da odgovori na naša pitanja o smislu života: Tko sam? Odakle dolazim? Zašto sam rođen u ovom trenutku povijesti? Zašto ljubim? Zašto patim? Zašto ču umrijeti? Da bi dao odgovor na ta pitanja, Bog je postao čovjekom. Njegova blizina donosi svjetlo tamo gdje je tama i obasjava one što obitavaju u tami patnje (usp. Lk 1,17).⁶ Eto utješne poruke Božića za svakog od nas. Bog koji nam je došao u liku malog djeteta, daje nam odgovor na teška pitanja našega života. Štoviše, On sâm je *Odgovor*, jedini i pravi, na čovjekove težnje, upite, poteškoće, probleme, izazove... U njemu nam se, doista očitovao *Život* u onom najizvrsnijem i najtemeljnijem smislu riječi! Potrebno je dakle otkriti taj *Život*. Doći s periferija svojih betlehemske poljana u štalicu, i dopustiti da nam maleno betlehemsko dijete progovori.

3. Susret s Bogom koji se rodio u štalici i počinje u jaslicama ne može čovjeka ostaviti ravnodušnim. Tu stvarnost – događaj susreta s Bogom živim, nužno želi podijeliti s drugima. Tako se i sâm ubraja u niz onih koji su o toj stvarnosti progovarali i navijestili je: od nebeskih bića – anđela, preko pastira i mudraca, pa do svih onih koji su tijekom povijesti u Kristu prepoznali Boga i u vjeri mu povjerili svoj život. „Dok u jaslicama promatrano taj prizor - poručuje nam papa Franjo - pozvani smo razmišljati o tome kako je zadaća svakog kršćanina biti vjerovjesnikom (evangelizatorom). Svaki je od nas pozvan biti blagovjesnikom svjedočeći konkretnim djelima milosrđa radost što je susreo Isusa i njegovu ljubav.“⁷

To je jednostavna, no ujedno i teška zadaća. Ona se ostvaruje u našem svakodnevnom životu. A on je često poput jaslica: i hladan, i zamućen, i blatnjav i prašnjav... Jaslice se poistovjećuju s našim ljudskim životom, a naš život se poistovjećuje s jaslicama. Jaslice su slika našeg ljudskog života na zemlji. No u tom poistovjećenju događa se Bog! Tu se rađa

³ *Admirabile signum*, br. 8.

⁴ *Isto*, br. 1.

⁵ *Isto*.

⁶ *Isto*, br. 4.

⁷ *Isto*, br. 9

Emanuel – s nama Bog. On je s nama i nikad nas ne napušta. On nam iznova daje nadu i dostojanstvo, napose onima među nama koji su maleni i obespravljeni, izvodeći u nama i među nama, revoluciju ljubavi i nježnosti koju smo pozvani širiti dalje.

Neka nam novorođeni Isus kojega u Božićnome vremenu promatramo kao malo dijete u jaslama, i slijedimo ga kroz djetinjstvo, odrastanje, krštenje na Jordanu, i potom javno djelovanje sve do žrtve na križu, udijeli milost da očutimo Božju ljubav prema nama. Neka nam udijeli dar vjere u Božju blizinu, u

Boga koji je s nama a mi s Njime. I da pri tom osjetimo da se u tome krije prava sreća.⁸

Sretan Božić i blagoslovljenu novu 2024. godinu želi Vam

Vaš biskup

+ *Jure Bogdan*

✠ Msgr. Jure Bogdan
vojni ordinarij u Republici Hrvatskoj

8 *Isto*, br. 10.

Pietro Gagliardi: Poklon mudraca, XIX st. (1850.), Hrvatska crkva sv. Jeronima u Rimu

SVETA STOLICA

PORUKA SVETOGLA OCA FRANJE ZA 97. SVJETSKI DAN MISIJA

22. listopada 2023.

»Žar u srcu, noge na putu« (usp. Lk 24, 13-35)

Draga braćo i sestre!

Ove sam godine za Svjetski dan misija izabrao temu nadahnutu izvješćem o učenicima iz Emausa, iz Lukina Evandelja (usp. 24, 13-35): »Žar u srcu, noge na putu«. Ta su dva učenika bila zbumjena i razočarana, ali susret s Kristom u Riječi i u razlomljenom Kruhu probudio je u njihovu srcu ushit da ponovno krenu put Jeruzalema i navijeste da je Gospodin doista uskrsnuo. U tom evanđeoskom izvješću duboku promjenu kod učenikâ vidimo iz nekih sugestivnih slika: žar u srcu zbog Pisama koje je Isus tumačio, otvorene oči kojima ga prepoznaju i, kao vrhunac, noge na putu. Razmišljajući o ta tri vida, koji opisuju putovanje učenikâ misionarâ, možemo obnoviti svoj žar prema evangelizaciji u današnjemu svijetu.

1. Žar u srcima »dok nam je otkriva Pisma«. Božja riječ prosvjetljuje i preobražava srce u poslanju.

Na putu iz Jeruzalema do Emausa, srca dvojice učenika bila su obuzeta žalošću – što se vidjelo na njihovim licima – zbog smrti Isusa, u kojega su povjerovali (usp. r. 17). Suočeni s neuspjehom razapetog Učitelja, njihova se nuda da je On Mesija srušila (usp. r. 21).

I gle, »dok su tako razgovarali i raspravliali, približi im se Isus i pođe s njima« (r. 15). Kao na početku poziva učenikâ tako i sada, u času njihove izgubljenosti, Gospodin preuzima inicijativu: pristupa svojima i hoda uz njih. U svom velikom milosrđu, On se nikada ne umara biti s nama, usprkos našim pogreškama, sumnjama, slabostima, usprkos žalo-

stima i pesimizmu koji nas dovode do toga da postajemo »bezumni i srca spora« (r. 25), malovjerni.

I danas, kao i nekoć, Gospodin je blizu svojim učenicima misionarima i hoda uz njih, posebno kad se osjećaju izgubljenima, obeshrabrenima, prestrašenima pred otajstvom bezakonja koje ih okružuje i želi ih ugušiti. Stoga, »ne dopustimo da nam se ukrade nada!« (Apost. pob. Evangelii gaudium, 86). Gospodin je veći od naših problema, poglavito kad na njih nailazimo u navještanju evanđelja svijetu, zato što je to poslanje, u konačnici, njegovo, a mi smo samo njegovi ponizni suradnici, »beskorisne sluge« (usp. Lk 17, 10).

Izražavam svoju blizinu u Kristu svim misionarima i misionarkama u svijetu, posebno onima koji prolaze kroz teške trenutke: predragi, uskrsli Gospodin je uvijek s vama i vidi vašu širokogrudnost i žrtve koje činite u evangelizacijskom poslanju u dalekim krajevima. Nije svaki dan u životu obasjan suncem, ali uvijek imajmo na pameti riječi koje je Gospodin uputio svojim prijateljima prije muke: »U svijetu imate muku, ali hrabri bude - ja sam pobijedio svijet!« (Iv 16, 33).

Nakon što je slušao dvojicu učenika na putu za Emaus, uskrsli Isus "počevši... od Mojsija i svih proroka, protumači im što u svim Pismima ima o njemu" (Lk 24, 27). Tada se u srcima učenika ražario plamen, te su se na kraju povjerili jedan drugome: "Nije li gorjelo srce u nama dok nam je putem govorio, dok nam je otkriva Pisma?" (r. 32). Isus je živa Riječ, jedina koja može zapaliti, prosvjetliti i preobraziti srce.

Tako možemo bolje razumjeti ono što je rekao sveti Jeronim: »Ne poznavati Pisma znači ne poznavati Krista« (In Is., Proslov). »Bez Gospodina koji nam otvara pamet nemoguće je duboko razumjeti Svetu pismo. No vrijeđi i suprotno: bez Svetoga pisma događaji Isusova poslanja i njegove Crkve na ovome svijetu ostaju nerazumljivi« (Apostol. pismo Aperuit illis, 1). Zato je poznavanje Svetoga pisma važno za kršćaninov život i još važnije za navješćivanje Krista i njegova evanđelja. Što se, uostalom, prenosi drugima ako ne vlastite ideje i planove? I može li ikad hladno srce zapaliti srca drugih?

Dopustimo zato da nas uvijek prati uskrslji Gospodin koji nam tumači značenje Svetog pisma. Pustimo da On zapali naša srca, provijetli nas i preobrazi, kako bismo mogli svijetu naviještati njegovo otajstvo spasenja snagom i mudrošću koji dolaze od njegova Duha.

2. Oči koje »se otvoriše te ga prepoznaše« u lomljenju kruha. Isus u euharistiji je vrhunac i izvor poslanja.

Srca ražarena Božjom riječju nagnala su učenike iz Emausa da zamole tajanstvenog Putnika da ostane s njima jer je već padala večer. I dok su bili za stolom, oči su im se otvorile i prepoznali su ga kod lomljenja kruha. Ključnu ulogu u tome da su se učenicima otvorile oči imao je slijed radnji koje je učinio Isus: uzeo je kruh, blagoslovio ga, razlomio i dao njima. To su uobičajene geste glave kuće u židova, ali kad ih, milošću Duha Svetoga, čini Isus Krist one dvojici sustolnika dozivaju u pamet znamenje umnažanja kruhova i prije svega znak euharistije, sakramenta Žrtve križa. Ali upravo u času u kojem prepoznaju Isusa u Onom koji lomi kruh »on im iščeznu s očiju« (Lk 24, 31). Ta nam činjenica pomaže shvatiti bitnu stvarnost naše vjere: Krist koji lomi kruh postaje sad razlomljeni Kruh, koji se dijeli s učenicima i koji oni zatim blaguju. Postao je nevidljiv, zato što je sada ušao u srca učenikâ kako bi njihova srca usplam-tjela još većim žarom, potaknuvši ih da bez oklijevanja ponovno krenu na put kako bi sa svima podijelili jedinstveno iskustvo susreta

s Uskrslim! Tako je uskrslji Krist Onaj koji lomi kruh i istodobno Kruh koji se lomi za nas. Svaki je učenik misionar, dakle, pozvan postati, poput Isusa i u njemu, zahvaljujući djelovanju Duha Svetoga, onaj koji lomi kruh i ujedno kruh koji se lomi za svijet.

U vezi s tim treba podsjetiti da je jednostavno lomljenje materijalnog kruha s gladnjima u Kristovo ime već samo po sebi kršćanski misijski čin. Tim više je lomljenje euharistijskog kruha, koji je sâm Krist, misijsko djelovanje par excellence, zato što je euharistija izvor i vrhunac života i poslanja Crkve.

Podsjetio je na to papa Benedikt XVI.: »Ljubav koju slavimo u sakramenu [euharistije], ne možemo zadržati za sebe. Ona po svojoj naravi zahtijeva da je priopćimo svima. Svi jet je potrebit Božje ljubavi, susreta s Isusom Kristom i vjere u njega. Zbog toga euharistija nije samo izvor i vrhunac života Crkve, nego i njezina poslanja: „Autentično euharistijska Crkva jest misijska Crkva“« (Apostolska pubudnica Sacramentum caritatis, 84).

Da bismo donosili plod, moramo ostati sje-dinjeni s njim (usp. Iv 15, 4-9). A to se sje-dinjenje ostvaruje svakodnevnom molitvom, osobito u klanjanju, u ostajanju u tišini u Gospodinovoj prisutnosti koji ostaje s nama u euharistiji. Njegujući s ljubavlju to zajedništvo s Kristom, učenik misionar može postati mistik na djelu. Neka nam srce uvijek žudi za Isusovim društvom, šapćući žarku molbu dvojice učenika iz Emausa, osobito kad se spusti večer: »Ostani s nama, Gospodine!« (usp. Lk 24, 29).

3. Noge na putu, s radošću pričanja o Kristu Uskrslom. Vječna mladost Crkve koja je uvijek u izlasku.

Nakon što im se otvoriše oči te prepoznaše Isusa u »lomljenju kruha«, učenici »u isti se čas digoše i vratise u Jeruzalem« (usp. Lk 24, 33). Ova hitnja da se ide s drugima podijeliti radost susreta s Gospodinom pokazuje da »radost evanđelja ispunja srce i čitav život svakog onog koji susretne Isusa. Oni koji pri-

hvate njegovu ponudu spasenja oslobođeni su od grijeha, žalosti, duhovne praznine i usamljenosti. Sa Isusom Kristom radost se uvijek iznova rađa« (Apostolska pobudnica Evangelii gaudium, 1). Nemoguće je istinski susresti uskrslog Isusa, a da se ne izgara od želje da se svima govori o tome. Stoga su prvo i glavno bogatstvo poslanja oni koji su, u Svetome pismu i u euharistiji, prepoznali Krista uskrslog i koji nose u srcu njegov plamen i u pogledu njegovo svjetlo. Oni mogu svjedočiti o životu koji nikad ne umire, pa i u najtežim situacijama i u trenucima najveće tame.

Slika "nogu na putu" još jednom nam doziva u pamet neprolaznu vrijednost missio ad gentes, poslanja koje je uskrsli Gospodin dao Crkvi da navijesti evanđelje svakoj osobi i svakom narodu, sve do kraja svijeta. Danas više nego ikada čovječanstvo, ranjeno tolikim nepravdama, podjelama i ratom, treba Radosnu vijest mira i spasenja u Kristu. Koristim zato ovu priliku da još jednom ponovim: »Svi imaju pravo primiti evanđelje. Kršćani imaju zadaću naviještati ga ne isključujući nikoga, ne kao oni koji nameću novu obavezu, nego kao oni koji dijele jednu radost, ukazuju na obzor ljepote i koji pozivaju druge na bogatu gozbu« (isto, 14). Misijsko obraćenje ostaje najvažniji cilj koji si moramo postaviti kao pojedinci i kao zajednica, budući da je »misijsko djelovanje paradigma svakog djelovanja Crkve« (isto, 15).

Kao što kaže apostol Pavao, Kristova nas ljubav obuzima i potiče (usp. 2 Kor 5, 14). Ovdje je riječ o dvojakoj ljubavi: Kristovoj ljubavi prema nama, koja privlači, nadahnjuje i razaruje našu ljubav prema njemu. I upravo ta ljubav Crkvu u izlasku čini uvijek mladom, a svi njezini članovi imaju poslanje naviještati Kristovo evanđelja, uvjereni da On »za sve umrije da oni koji žive ne žive više sebi, nego onomu koji za njih umrije i uskrsnu« (r. 15). Svatko može pridonijeti ovom misijskom gibanju: molitvom i djelovanjem, novčanim prilogom i prinošenjem trpljenja i patnji, te vlastitim svjedočenjem. Papinska misijska

djela su povlašteno sredstvo za promicanje te misijske suradnje na duhovnoj i materijalnoj razini. Zato su prilozi koje se prikuplja na Svjetski dan misija namijenjeni Papinskom misijskom djelu za širenje vjere.

Hitnost misijskog djelovanja Crkve podrazumijeva, dakako, sve tješnju misijsku suradnju svih njezinih članova na svim razinama. To je bitan cilj sinodskog puta kojim Crkva kroči s ključnim riječima zajedništvo, sudjelovanje, poslanje. To zasigurno nije izraz zaokupljenosti Crkve samom sobom; to nije plebiscit kojim se odlučuje, kao u nekom parlamentu, što treba vjerovati i provoditi u djelo a što ne, u skladu s preferencijama ljudi. Naprotiv, riječ je o tome da kao i učenici iz Emausa krenemo na put, slušajući Uskrsloga Gospodina, koji uvijek dolazi među nas da nam tumači značenje Pisma i da lomi kruh za nas kako bismo, snagom Duha Svetoga, mogli nastaviti njegovo poslanje u svijetu.

Kao što su ta dvojica učenika isprijevodila ostalima što im se dogodilo na putu (usp. Lk 24, 35), tako će i naš navještaj biti radosno prijevodjene o Kristu Gospodinu, o njegovom životu, muci, smrti i uskrsnuću, o čudesima koje je njegova ljubav izvela u našemu životu.

Krenimo, dakle, prosvijetljeni susretom s uskrslim Gospodinom i oduhovljeni njegovim Duhom! Krenimo sa žarom u srcu, otvorenih očiju i s nogama na putu, da Božjom riječju zapalimo srca drugih, da otvorimo njihove oči Isusu Euharistijskom i pozovemo sve da zajedno kročimo putem mira i spaseњa koje je Bog dao čovječanstvu u Kristu.

Sveta Marijo od Puta, Majko Kristovih učenika misionara i Kraljice misija, moli za nas!

*Rim, Sveti Ivan Lateranski, 6. siječnja 2023.,
svetkovina Bogojavljenja.*

FRANJO

PORUKA SVETOGA OCA FRANJE ZA 57. SVJETSKI DAN MIRA

1. siječnja 2024.

Umjetna inteligencija i mir

Na početku nove godine, milosnog vremena koje Gospodin daruje svakome od nas, želim se obratiti narodu Božjem, narodima, čelnici ma država i vlada, predstavnicima različitih vjera i civilnog društva, te svim muškarcima i ženama našeg vremena kako bih im uputio najbolje želje za mir.

1. Napredak znanosti i tehnologije kao put do mira

Sveto pismo svjedoči da je Bog ljudima dao svoga Duha kako bi ih resila »umještost, sposobnost i razumijevanje u svim poslovima« (Izl 35, 31). Inteligencija je izraz dostojanstva kojim nas je obdario Stvoritelj, koji nas je stvorio na svoju sliku i priliku (usp. Post 1, 26) i ospособio nas da na njegovu ljubav odgovorimo slobodom i spoznajom. Znanost i tehnologija na osobit način pokazuju tu fundamentalno relacijsku prirodu ljudske inteligencije: oni su izvanredan plod njezina kreativnog potencijala.

U Pastoralnoj konstituciji *Gaudium et spes* Drugi vatikanski koncil potvrdio je tu istinu izjavivši: »Svojim radom i snagom svojega duha čovjek je uvijek nastojao što šire razviti svoj život«¹. Kad ljudi nastoje »pomoći tehničkim umijeća« Zemlju učiniti »dostojnim prebivalištem cjelokupne ljudske obitelji«², oni djeluju po Božjem naumu i surađuju s njegovom voljom da dovrše djelo stvaranja i šire mir među narodima. I napredak znanosti i tehnologije, u mjeri u kojoj pridonosi boljem uređenju ljudskog društva, rastu i razvoju slobode i bratskog zajedništva, vodi, dakle, čovjekovu boljštu i preobrazbi svijeta.

1 Br. 33.

2 Isto, br. 57.

S pravom se radujemo i zahvalni smo za izvanredna dostignuća znanosti i tehnologije zahvaljujući kojima se doskočilo bezbrojnim zlima koja su mučila ljudski život i uzrokovala veliku patnju. Istodobno, znanstveni i tehnološki napredak, koji omogućuje dosad nezapamćenu kontrolu nad stvarnošću, stavlja ljudima u ruke mnoštvo mogućnosti od kojih neke mogu predstavljati prijetnju čovjekovom opstanku i opasnost za zajednički dom³.

Značajni napreci u novim informacijskim tehnologijama, posebno na digitalnom polju, donose, dakle, zadivljujuće mogućnosti i ozbiljne opasnosti, s ozbiljnim implikacijama na težnju za postizanjem pravde i skla da među narodima. Zato je prijeko potrebno postaviti neka hitna pitanja. Koje će, srednjo ročno i dugoročno gledano, biti posljedice novih digitalnih tehnologija? I kakav će utjecaj one imati na život pojedinaca i društva, na međunarodnu stabilnost i mir?

2. Budućnost umjetne inteligencije između obećanja i rizika

Napreci postignuti u informacijskoj tehnologiji i razvoj digitalnih tehnologija proteklih desetljeća već su doveli do dubokih promjena u globalnom društvu i njegovoj dinamici. Novi digitalni alati mijenjaju lice komunikacije, javne uprave, obrazovanja, potrošnje, osobnih interakcija i bezbrojnih drugih videova svakodnevnog života.

Nadalje, pomoći tehnologija koje koriste pregršt algoritama moguće je iz digitalnih tragova ostavljenih na internetu izvući podatke koji omogućuju kontrolu razmišljanja

3 Usp. enc. Laudato si' (24. svibnja 2015.), 104.

i navika ljudi u odnosima, često bez njihovog znanja, u komercijalne ili političke svrhe, čime se ograničava njihovu svjesnu slobodu izbora. U internetskom prostoru prenacrnom informacijama oni mogu oblikovati tok podataka prema kriterijima odabira koje korisnik ne zamjećuje uvijek.

Moramo zapamtiti da znanstveno istraživanje i tehnološke inovacije nisu odvojene od stvarnosti i »neutralne«⁴, nego su podložne kulturnim utjecajima. Kako je riječ o potpuno ljudskim aktivnostima, smjerovi kojim idu odražavaju izbore uvjetovane osobnim, društvenim i kulturnim vrjednotama svakog doba. Isto vrijedi i za rezultate koje postižu: upravo zato što su plod specifičnog ljudskog pristupa svijetu koji nas okružuje, uvijek imaju etičku dimenziju, usko povezana s odlukama onih koji provode eksperimente i usmjeravaju proizvodnju prema određenim ciljevima.

To vrijedi i za oblike umjetne inteligencije. U svijetu znanosti i tehnologije zasad ne postoji jedinstvena definicija za nju. Sam izraz, koji je već ušao u svakodnevnu upotrebu, obuhvaća niz znanjâ, teorijâ i tehnikâ kojima je cilj postići to da strojevi, u svom radu, reproduciraju ili oponašaju kognitivne sposobnosti ljudi. Govoriti u množini o "oblicima inteligencije" može nadasve pomoći da se naglasi nepremostivi jaz koji postoji između tih sustava, ma koliko nevjerojatni i moćni bili, i ljudske osobe: oni su, u konačnici, "fragmen-tarni", u smislu da mogu samo oponašati ili reproducirati neke funkcije ljudske inteligencije. Upotrebom množine također se naglašava da te, međusobno jako različite, uređaje treba uvijek promatrati kao "sociotehničke sustave". Naime, njihov učinak, neovisno o temeljnoj tehnologiji, ne ovisi samo o načinu na koji su izrađeni, nego i o ciljevima i interesima onih koji ih posjeduju i onih koji ih razvijaju, te o situacijama u kojima se koriste.

4 Usp. isto, 114.

Umjetnu inteligenciju stoga treba shvaćati kao zaseban svijet sazdan od različitih stvarnosti pa ne možemo *a priori* prepostaviti da će njezin razvoj dati pozitivan doprinos budućnosti čovječanstva i miru među narodima. Takav pozitivan ishod bit će moguć samo ako se pokažemo sposobnima ponašati se odgovorno i poštivati temeljne ljudske vrijednote kao što su »inkluzivnost, transparentnost, sigurnost, pravda, povjerljivost i pouzdanost«⁵.

Nije dovoljno, isto tako, prepostaviti da će se oni koji razvijaju algoritme i digitalne tehnologije ponašati etično i odgovorno. Potrebno je ojačati ili, ako je potrebno, uspostaviti tijela zadužena za razmatranje novih etičkih pitanja i zaštitu pravâ onih koji koriste neki od oblika umjetne inteligencije ili su izloženi njihovu utjecaju⁶.

Silno veliko širenje tehnologije mora stoga biti praćeno odgovarajućom izgradnjom za preuzimanje odgovornosti za njezin razvoj. Sloboda i miran suživot su ugroženi kad ljudi podlegnu iskušenju egoizma, osobnog interesa, žudnje za profitom i želje za moći. Imamo stoga dužnost proširiti svoj pogled i usmjeriti tehnološka i znanstvena istraživanja prema težnji za postizanjem mira i općeg dobra, u službi cjelovitog razvoja čovjeka i zajednice⁷.

Neotuđivo dostojanstvo svakog ljudskog bića i bratstvo koje nas povezuje kao članove jedne ljudske obitelji moraju biti u temelju razvoja novih tehnologija i služiti kao neosporan kriterij za njihovu procjenu prije nego ih se stavi u upotrebu, kako bi se digitalni napredak ostvarivao u duhu pravde i pridonosio miru.

5 Obraćanje sudionicima skupa „Minerva Dijalozi“ (Udienza ai partecipanti all’Incontro “Minerva Dialogues”) (27. ožujka 2023.).

6 Usp. isto.

7 Poruka predsjedavajućem "Svjetskog ekonomskog foruma" u Davos-Klostersu (Messaggio al Presidente Esecutivo del "World Economic Forum" a Davos-Klosters) (12. siječnja 2018.).

Tehnološki razvoji koji ne vode do poboljšanja kvalitete života cijelog čovječanstva, nego naprotiv pogoršavaju nejednakosti i sukobe, nikako se ne mogu smatrati pravim napretkom⁸.

Umjetna inteligencija postajat će sve važnija. Izazovi koje pred nas stavlja su tehnički, ali i antropološki, didaktički, društveni i politički. Obećava, primjerice, uštedu naporâ, efikasniju proizvodnju, učinkovitiji transport i dinamičnija tržišta kao i revoluciju u prikupljanju, organizaciji i provjeri podataka. Moramo biti svjesni brzih promjena koje se trenutno događaju i njima upravljati na način da se štiti temeljna ljudska prava i poštuje institucije i zakone koji promiču cjelovit ljudski razvoj. Umjetna inteligencija mora biti u službi najboljih ljudskih potencijala i naših najviših ciljeva, a ne u suparništvu s njima.

3. Tehnologija budućnosti: strojevi koji uče sami

U svojim mnogostrukim oblicima, umjetna inteligencija, utemeljena na tehnikama strojnog učenja (*machine learning*), premda je još u pionirskoj fazi, već uvodi značajne promjene u strukturu društava i ima dubok utjecaj na kulture, društvena ponašanja i izgradnju mira.

Razvoji kao što su strojno učenje (*machine learning*) ili duboko učenje (*deep learning*) pokreću pitanja koja nadilaze područja tehnologije i inženjerstva i tiču se razumijevanja koje je usko povezano sa smisлом ljudskog života, temeljnim kognitivnim procesima i sposobnošću uma da se vine do istine.

Tako, primjerice, sposobnost nekih uređaja da iznjedre sintaktički i semantički suvisle tekstove nije jamstvo pouzdanosti. Za njih se kaže da mogu "halucinirati", odnosno generirati tvrdnje koje se na prvi pogled čine uvjerljivima, ali zapravo su neutemeljene ili odaju predrasude. To predstavlja ozbiljan

8 Usp. enc. Laudato si', 194; Obraćanje sudsionicima seminara "Opće dobro u digitalnom dobu" (Discorso ai partecipanti al Seminario "Il bene comune nell'era digitale") (27. rujna 2019.).

problem kad se umjetna inteligencija koristi u kampanjama dezinformiranja koje šire lažne vijesti i vode do rastućeg nepovjerenja u sredstva komunikacije. Povjerljivost, vlasništvo nad podacima i intelektualno vlasništvo druga su područja u kojima te tehnologije za sobom povlače ozbiljne opasnosti, kojima valja pribrojati druge negativne posljedice njihove zlouporabe, kao što su diskriminacija, uplitanje u izborne procese, nastanak modela društva koje nadzire i kontrolira ljudе, digitalna isključenost i jačanje individualizma sve više otrgnutog od kolektiviteta. Svi ti čimbenici prijete da raspiruju sukobe i da budu prepreka miru.

4. Osjećaj ograničenosti u tehnokratskoj paradigmi

Naš je svijet pregolem, previše raznolik i presložen da bi ga se moglo u potpunosti upoznati i klasificirati. Ljudski um nikada neće moći iscrpiti sve njegovo bogatstvo, pa ni uz pomoć najnaprednijih algoritama. Ovi potonji, naime, ne nude nikakva pouzdana predviđanja za budućnost, već samo statističke aproksimacije. Ne može se sve predviđeti, ne može se sve izračunati. U konačnici, »stvarnost [...] je važnija od ideje«⁹ i bez obzira na to koliko naši računalni kapaciteti bili čudesni, uvijek će postojati nedostupan ostatak koji izmiče svim pokušajima mjerjenja.

K tome, velika količina podataka koje analizira umjetna inteligencija sama po sebi nije jamstvo nepristranosti. Kad algoritmi ekstrapoliraju informacije, uvijek se izlažu opasnosti da ih iskrive, replicirajući nepravde i predrasude okruženja iz kojeg potječu. Što su brži i složeniji, to je teže razumjeti zašto su dali određeni rezultat.

"Inteligentni" strojevi mogu obavljati dodjeljene im zadaće sa sve većom učinkovitošću, ali svrhu i značenje njihovih operacija i dalje će određivati ili omogućavati ljudi, svaki

9 Apost. pob. Evangelii gaudium (24. studenog 2013.), 233.

sa svojim svijetom vrijednosti. Tu se javlja opasnost da kriteriji na kojima se temelje određene odluke postanu manje jasni, da se odgovornost za odluke zamagljuje i da proizvođači izbjegavaju svoju obvezu djelovanja za dobrobit zajednice. To, u stanovitom smislu, potiče tehnokratski sustav koji „stvara savez“ između ekonomije i tehnologije i daje povlašteno mjesto kriteriju učinkovitosti, težeći tome da zanemari sve što nije povezano s njegovim neposrednim interesima¹⁰.

To nas mora potaknuti na razmišljanje o vidu koji je, u današnjem tehnokratskom mentalitetu usmjerrenom na učinkovitost, tako često zanemaren, a ipak je ključan za osobni i društveni razvoj, a to je „osjećaj ograničenosti“.

Kad čovjek, koji je po definiciji smrtan, misli da tehnologijom može nadići svaku ograničenost, u opasnosti je da, opsjednut željom da sve kontrolira, izgubi kontrolu nad samim sobom; da, u potrazi za apsolutnom slobodom, upadne u spiralu tehnološke diktature. Prepoznati i prihvati vlastitu ograničenost kao stvorenja neizostavan je uvjet da čovjek postigne puninu ili, bolje rečeno, prihvati puninu kao dar. Međutim, u ideo-loškom kontekstu tehnokratske paradigmе, nadahnute prometejskom prepostavkom samodostatnosti, nejednakosti bi mogle rasti preko mjere, a znanje i bogatstvo mogli bi se gomilati u rukama nekolicine, što za sobom povlači ozbiljne opasnosti za demokratska društva i miran suživot¹¹.

5. Goruća pitanja za etiku

U budućnosti bi sustavi umjetne inteligencije mogli određivati pouzdanost zajmotražitelja, prikladnost osobe za neki posao, vjerojatnost da će neki osuđenik ponoviti zlodjelo ili pravo na dobivanje političkog azila ili soci-

jalne pomoći. Nepostojanje različitih razina posredovanja koje ti sustavi uvode posebno je izloženo određenim oblicima predrasude i diskriminacije: pogreške u sustavu mogu se lako umnožiti i dovesti ne samo do nepravde u pojedinačnim slučajevima, već i, domino efektom, do stvarnih oblika društvene nejednakosti.

Kadikad se, k tome, čini da oblici umjetne inteligencije mogu utjecati na odluke pojedinaca kroz unaprijed određene opcije povezane s poticajima i razuvjeravanjima (odvraćanjima) odnosno putem sustava koji reguliraju osobne izbore temeljene na organizaciji podataka. Ti oblici manipulacije ili društvene kontrole zahtijevaju pažljivu pozornost i nadzor i za sobom povlače jasnu zakonsku odgovornost od strane proizvođačâ, korisnikâ i državnih vlasti.

Oslanjanje na automatizirane procese koji kategoriziraju pojedince, na primjer svepri-sutnom upotrebom sustava nadzora ili uvođenjem sustava društvenog rejtinga, također bi moglo imati nesagledive posljedice na društvo, uspostavljući neprikladna rangiranja građanâ. A ti umjetni procesi klasifikacije mogli bi također dovesti do sukobâ moći, jer se ne tiču samo virtualnih primatelja, već i stvarnih ljudi. Temeljno poštivanje ljudskog dostojanstva zahtijeva odbacivanje poistovjećivanja jedinstvenosti osobe sa skupom podataka. Ne smije se dopustiti da algoritmi diktiraju način na koji shvaćamo ljudska prava, da se ostavi po strani temeljne vrijednote suošćenja, milosrđa i oproštenja ili ukloni mogućnost da se pojedinac može promijeniti i ostaviti prošlost iza sebe.

U tom pogledu naprosto moramo razmišljati o utjecaju novih tehnologija na svijet rada: poslove koji su nekoć bili isključiva domena radne snage brzo preuzimaju industrijske primjene umjetne inteligencije. I u ovom slučaju postoji velika opasnost od stjecanja nerazmjerne koristi nekolicine na račun osiromašivanja mnogih pojedinaca. Poštivanje dostojanstva radnikâ i važnost zapošljavanja

10 Usp. enciklica Laudato si', 54.

11 Usp. Obraćanje sudionicima plenarne skupštine Papinske akademije za život (Discorso ai partecipanti alla Plenaria della Pontificia Accademia per la Vita) (28. veljače 2020.).

za materijalno blagostanje pojedinaca, obitelji i društava, sigurnost poslova i pravedne plaće trebali bi biti visoki prioritet za međunarodnu zajednicu, dok ti oblici tehnologije sve dublje prodiru u svijet rada.

6. *Hoćemo li mačeve prekovati u plugove?*

U današnje vrijeme, gledajući svijet koji nas okružuje, nemoguće je izbjegći ozbiljna etička pitanja vezana uz sektor naoružanja. Mogućnost vođenja vojnih operacija korištenjem daljinski upravljanih sustava dovela je do smanjene percepcije razaranja koja za sobom ostavljaju i odgovornosti za njihovo korištenje, pridonoseći još hladnjem i distanciranjem odnosu prema golemoj tragediji rata. Istraživanje tehnologija koje se javljaju na području takozvanih "smrtonosnih autonomnih oružanih sustava", uključujući korištenje umjetne inteligencije u ratu, ozbiljan je razlog etičke zabrinutosti. Autonomni oružani sustavi nikada neće moći biti moralno odgovorni subjekti: isključivo ljudska sposobnost moralnog prosuđivanja i etičkog odlučivanja više je od složenog skupa algoritama a ta se sposobnost ne može svesti na programiranje stroja koji, ma koliko "intelligentan" bio, uvek ostaje stroj. Zato jamčenje odgovarajućeg, smislenog i dosljednog ljudskog nadzora nad oružanim sustavima predstavlja imperativ.

Ne možemo zanemariti ni mogućnost da sofisticirano oružje dospije u pogrešne ruke, omogućavajući, na primjer, terorističke napade ili intervencije sa ciljem destabilizacije legitimnih sustava vlasti. Ukratko, svjetu doista nisu potrebne nove tehnologije koje pridonose nepravednom razvoju tržišta i trgovine oružjem, promičući tako bezumlje rata. Na taj način, ne samo ljudskoj inteligenciji, već i samom čovjekovu srcu, prijeti opasnost da postane sve više "umjetno". Najnaprednije tehničke aplikacije ne bi se trebale koristiti za olakšavanje nasilnog rješavanja sukobâ, već za utiranje putova miru.

Gledano s pozitivnijeg stanovišta, kad bi se umjetnu inteligenciju koristilo za promica-

nje cjelovitog ljudskog razvoja, to bi moglo dovesti do važnih inovacija u poljoprivredi, obrazovanju i kulturi, poboljšanju životnog standarda cijelih nacija i naroda te rastu ljudskog bratstva i društvenog prijateljstva. Na kraju krajeva, način na koji je koristimo da uključimo najmanje, odnosno našu najslabiju i braću i sestre koji su u najvećoj potrebi, mjeru je koja pokazuje našu ljudskost.

Humana perspektiva i želja za boljom budućnošću našeg svijeta dovode do potrebe za interdisciplinarnim dijalogom usmjerenim na etički pristup razvoju algoritama – *algoretku* – gdje će vrjednote biti te koje će usmjeravati putove razvoja novih tehnologija¹². Etička pitanja treba uzimati u obzir od početka istraživanja, kao i u fazama testiranja, razvoja, proizvodnje, distribucije i komercijalizacije. To je pristup etike planiranja u kojem obrazovne ustanove i odgovorni za proces donošenja odluka imaju ključnu ulogu.

7. *Izazovi za obrazovanje*

Razvoj tehnologije koja poštije i služi ljudskom dostojanstvu ima jasne implikacije za obrazovne ustanove i svijet kulture. Digitalne su tehnologije umnožavanjem mogućnosti komunikacije omogućile nam susretati se na nove načine. No, potrebno je neprestano razmišljati o vrsti odnosâ prema kojima nas usmjeravaju. Mladi odrastaju u kulturnim okruženjima prožetima tehnologijom, što neizbjježno za sobom povlači pitanja vezana uz metode nastave i obrazovanja.

Podučavanje korištenju raznih oblika umjetne inteligencije prvenstveno treba imati za cilj promicanje kritičkog mišljenja. Prijeko je potrebno da korisnici svih dobnih skupina, a posebno mladi, razviju sposobnost kritičkog korištenja podataka i sadržaja kojima se pristupa putem interneta ili koje kreiraju sustavi umjetne inteligencije. Škole, sveučilišta i znanstvene zajednice pozvane su pomoći

12 Usp. isto.

studentima i stručnjacima da ovladaju društvenim i etičkim vidovima razvoja i korištenja tehnologije.

U odgoju za korištenje novih komunikacijskih sredstava trebalo bi uzeti u obzir ne samo dezinformaciju, *fake news*, već i uzne-mirujuće ponovno oživljavanje »iskonskih strahova [koji] su se uspjeli sakriti i ojačati u okrilju novih tehnologija«¹³. Ponovno se, nažalost, suočavamo s »napašću da se gradi kulturu zidova, da se podižu zidovi, zidovi u srcu, zidovi na zemlji, kako bi se spriječio ovaj susret s drugim kulturama, s drugim ljudima«¹⁴ i razvoj mirnog i bratskog suživota.

8. Izazovi za razvoj međunarodnoga prava

Globalni doseg umjetne inteligencije jasno pokazuje da, osim odgovornosti suverenih država da reguliraju njezinu uporabu unutar svojih granica, međunarodne organizacije mogu igrati ključnu ulogu u sklapanju multilateralnih sporazuma te u koordinaciji njihove primjene i provedbe¹⁵. U vezi s tim, pozivam međunarodnu zajednicu na zajednički rad u cilju usvajanja obvezujućeg međunarodnog ugovora kojim će se regulirati razvoj i korištenje umjetne inteligencije u njezinim različitim oblicima. Ta bi regulacije, naravno, trebala imati za cilj ne samo sprječavanje štetnih praksi, već i poticanje dobrih praksi, poticanjem novih i kreativnih pristupa i olakšavanjem pojedinačnih i grupnih inicijativa¹⁶.

U konačnici, u potrazi za normativnim propisima koji mogu pružiti etičke smjernice onima koji rade na razvijanju digitalnih tehnologija, bitno je prepoznati i utvrditi ljudske vrijednosti na kojima bi se trebali temeljiti napori društava oko formuliranja, usvajanja

i primjene potrebnih pravnih okvira. U radu na izradi etičkih smjernica za proizvodnju oblikâ umjetne inteligencije ne može se zanemariti dubla pitanja o smislu ljudskog postojanja, zaštiti temeljnih ljudskih prava i težnji za postizanjem pravde i mira. Taj proces etičkog i pravnog razlučivanja može se pokazati dragocjenom prigodom za zajedničko pro-mišljanje o ulozi koju bi tehnologija trebala imati u našim životima kao pojedinaca i zajednice kao i o tome kako njezino korištenje može pridonijeti stvaranju pravednijeg i humanijeg svijeta. Zato se u raspravama o regulaciji umjetne inteligencije treba uzeti u obzir glasove svih zainteresiranih strana, uključujući siromašne, marginalizirane i druge koji su u globalnim procesima donošenja odluka često bez glasa.

Nadam se da će nas ova razmišljanja potaknuti da se pobrinemo da napredak u razvoju oblika umjetne inteligencije u konačnici služi cilju ljudskog bratstva i mira. To nije odgovornost nekolicine, već čitave ljudske obitelji. Mir je, naime, plod odnosâ koji drugog prepoznaju i prihvataju u njegovu neotuđivom dostojanstvu kao i suradnje i predanog zala-ganja u potrazi za cjelovitim razvojem svih ljudi i svih naroda. Moja molitva na početku nove godine jest ova: da brzi razvoj oblika umjetne inteligencije ne poveća nejednakosti i nepravde kojih je već ionako premnogo u svijetu, nego da pomogne u okončanju ratova i sukoba i ublažavanju mnogih oblika patnji koji muče ljudsku obitelj. Neka kršćani, vjernici različitih religija i muškarci i žene dobre volje, skladno surađuju kako bi iskoristili prilike i uhvatili se u koštač sa izazovima koje pred nas stavlja digitalna revolucija i predali budućim naraštajima svijet u kojem će biti više solidarnosti, pravde i mira.

13 Enc. Fratelli tutti (3. listopada 2020.), 27.

14 Usp. isto.

15 Usp. isto, 170-175.

16 Usp. enc. Laudato si', 177.

Iz Vatikana, 8. prosinca 2023.

FRANJO

HRVATSKI BISKUPI

PORUKA PREDSJEDNIKA VIJEĆA HBK ZA KATEHIZACIJU I NOVU EVANGELIZACIJU NA POČETKU ŠKOLSKE I KATEHETSKE GODINE 2023./2024.

Kuća među domovima ljudi

*Draga djeco i mlađi, dragi roditelji,
draga braća svećenici, redovnici i redovnice,
katehete i vjeroučitelji!*

Župa je kuća među domovima ljudi. Stalno tragači za novim pastoralnim i evangelizacijskim oblicima djelovanja, Crkva, otvoreno se suočavajući s izazovima vremena, ne izbjegava priznati poteškoće na koje nailazi – kako one na općoj crkvenoj, tako i na biskupijskoj, ali i na župnoj razini. Upravo kad je riječ o ovoj posljednjoj, čini se kao da budućnost župe svoje najbolje vrijeme već ima iza sebe. Zbog toga će često nostalgija za prošlim vremenima prekrivati one momente koji bili nadahnuti „hrabrim pogledom u budućnost“ (Kongregacija za kler, *Pastoralno obraćanje župne zajednice u službi evangelizacijskog poslanja Crkve*, br. 16). Jedan od takvih momenata jest i pogled na *egzistencijalni teritorij suvremenoga čovjeka (isto)*. Taj teritorij ne umanjuje vrijednost župe i mjesne Crkve kao teritorijem omeđene institucije. To potvrđuje i najnoviji sinodski dokument kad veli da mjesna Crkva ili župa kao teološko mjesto, na kojem kršteni doživljavaju zajednički hod, mora i nadalje biti shvaćena kao privilegirano mjesto“ (*Instrumentum laboris za prvo zasjedanje XVI. Redovite opće sinode biskupa u listopadu 2023.*, br. 11). Zbog toga, budući da se Crkva ne može drukčije shvatiti „osim u horizontu zajedništva“ (*Instrumentum laboris*, br. 20), daleko je važnije Crkvu promatrati ne kao mjesto gdje su osobe rođene i odrasle, nego kao „zajednicu koja ih prigljuje kao svoje“ (*Pastoralno obraćanje*, br. 18). Takva je zajednica, u svom najkonkretnijem obliku,

kao župna zajednica, „kuća među domovima ljudi“ (sv. Ivan Pavao II., *Christifideles laici*, br. 26). U toj i takvoj kući, čiji su prag pozvani prekoraciti svi, moguće je, susrećući jedni druge, susresti Gospodina, koji je u našem središtu (usp. *Instrumentum laboris*, br. 6).

Beskućništvo suvremenoga čovjeka. Društvo kakvo je naše, koje počiva na pripovijestima rasta i stavnog napretka, utjelovljeno u trajnu logiku višega, bržeg, većeg, s nedefiniranim ciljem onoga što još može doći nakon toga, odavno je zemlju i svijet „uzelo u svoje ruke“ te je samo ono činjenično, vidljivo i mjerljivo postavilo kao temeljne kategorije vrijednosnoga sustava ljudskoga života. Pred našim očima kao da nestaje prihvaćanje naravnoga reda svijeta, koji bi bio oblikovan nadnaravnom moći. Ovaj svijet gradi kuću koja ima krov nad tijelom, ali ne nužno i nad duhovnom dimenzijom čovjeka. U najsuvremenijim i najliberalnijim europskim društvima ide se čak i za tim da se vjerski oblikovane moralne zapovijedi, poput: *Ne ubij! Ne ukradi! Ne laži!*... tumače bez religijskih, odnosno vjerskih premisa. Sve to, nažalost, vodi istinskom siromaštvu, beskućništvu suvremenoga čovjeka. Ipak, Crkva ne želi takav svijet okarakterizirati kao svoju suprotnost, još manje kao mjesto „napasti“, nego kao mjesto spoznaje iskustva Boga, koji nas poziva pitati se: što pružiti svijetu da mu se omogući takvo iskustvo. U suočavanju s takvim svijetom, poučava nas papa Franjo, ne pomaže suvremeni subjektivni pristup vjeri koji vrednuje samo osobni doživljaj Boga i svetoga, pri čemu se zapravo zatvaramo

Božjem djelovanju, snazi milosti i vodstvu Duha Svetoga (usp. *Evangelii gaudium*, br. 94.). Prvi korak u nadvladavanju takvih poteškoća čine oni, koji već stanuju u „kući“. To su muškarci i žene „koji daju vjerodostojnost onomu što naviještaju svjedočenjem svoga života“ (*Pastoralno obraćenje*, br. 24). Njihovo trajno obrazovanje, i to u svrhu „sinodalne duhovnosti“, u središtu je obnove Crkve (*Instrumentum laboris*, br. 59). Stoga bih tako rado pozvao sve vas braćo svećenici, i vas vjernici laici, koji nosite odgovornost za život i rast vjere u našim župnim zajednicama, da iznova prepoznamo poziv kako je svaka naša župa kuća među domovima ljudi, da je čitava zajednica „odgovorna za poslanje, jer se Crkva ne poistovjećuje samo s hijerarhijom, nego se identificira kao Božji narod“ (*Pastoralno obraćenje*, br. 38).

Svijet i ja... i još nešto? Imajući pred očima svijet u kojemu živimo, te pitajući se „što se događa našemu zajedničkom domu“ (papa Franjo, *Laudato si'*, br. 17), pozdravljamo uvođenje eksperimentalnoga kurikuluma nastavnog predmeta *Svijet i ja* za osnovne škole, koji će od ove jeseni biti uveden kao alternativni predmet konfesionalnom modelu Vjeronauka u školi. Taj predmet, zajedno s njegovim ciljevima, artikuliranim na dobro učenika, ali i šire društvene zajednice, treba najprije sagledavati kao mogućnost izbora onih učenika, koji do sada nisu poхаđali Vjeronauk kao predmet u osnovnim školama. Nadamo se da će uvođenjem toga predmeta nestati dosadašnje trajno negodovanje i predstavljanje Vjeronauka u školi kao poteškoće za organizaciju života onih učenika koji ga nisu poхаđali. Isto se tako nadamo da će sloboda izbora učenika, već upisanih na Vjeronauk, biti poštovana do kraja njihovog osnovnoškolskog odgoja i obrazovanja. Zahvaljujemo u tom kontekstu roditeljima i učenicima koji se i dalje opredjeljuju za poхаđanje Vjeronauka u školi te tako i dalje svjedoče svoju pripadnost Crkvi, svjesni da Vjeronauk, uz župnu katehezu, pripada cje-

lovitom odgoju u vjeri i da predstavlja neizostavni dio priprave na sakramente.

Pastoral škole kao suvremeniji izazov. Da škole danas nisu više samo mesta posredovanja znanja i spoznaja, već i mesta te prostori života učenika i mnogih koji o njima skrbe, pokazuje i činjenica uvođenja eksperimentalnih programa *Osnovna škola kao cjelodnevna škola*. Promišljajući o tom programu, najprije iz perspektive Crkve, koja živi „među kućama svojih sinova i kćeri“ (*Pastoralno obraćenje*, br. 29.), školu će biti potrebno shvaćati kao pastoralnu jedinicu, odnosno kao mjesto susreta unutar konkretnoga pastoralnog djelovanja Crkve. Pozivamo, stoga, već sada sve kojima je stalo do cjelovitoga odgoja i obrazovanja naše djece i mladih, da se zauzmu za dijalog i na ovom području. Vjerujem, naime, da je budućnost takve suradnje plodonosnija od bilo kakvog isključivanja različitih ideja i čimbenika koji mogu pripomoći kvalitetnjem ostvarenju projekta cjelodnevne škole.

Dragi roditelji i učenici, draga braćo svećenici, redovnici i redovnice, dragi vjeroučitelji! Premda je župa „kuća među domovima ljudi“, ona nije samo susjed među susjedima. Ona želi biti dom braće i sestara, čiji se prostori šire s dolaskom svakoga od nas. U tom je smislu ona dom „egzistencijalnog“, a ne samo zemljopisnog teritorija. U tu su kuću svi dobrodošli! Njezino je središte Isus Krist, prvi Sakramenat, kamen temeljac, na kojemu počiva naše bratstvo, zajedništvo, čitav svijet. Radujemo se novoj školskoj i pastoralnoj godini, koju stavljamo pod zagovor Blažene Djevice Marije Kraljice, Majke našega zajedničkog doma.

Đakovo, 22. kolovoza 2023. na spomen dan Blažene Djevice Marije Kraljice

✠ Đuro Hranić
nadbiskup đakovačko-osječki
predsjednik Vijeća HBK za katehizaciju i
novu evangelizaciju

PORUKA PREDSJEDNIKA VIJEĆA HBK ZA MISIJE ZA SVJETSKI DAN MISIJA 2023.

Draga braćo i sestre!

Htjeli mi to ili ne htjeli, sama pomisao na misije, misionarke i misionare, odmah nas u duhu prenosi u daleke krajeve, koje zovemo misijske zemlje. Ako u tim misijama djeluje netko koga poznamo ili smo s njime priateljski povezani, onda su ti osjećaji još jači i snažniji. Ako smo imali milost i sreću i osobno bar koji dan ondje provesti, onda su to doživljaji koji se zauvijek utiskuju u srce i dušu, i ne samo da s vremenom ne blijede, nego se još snažnije intenziviraju i izazivaju svetu zavist prema onima koji su ondje.

Zadivljeni smo novim mladim misionarima i misionarkama koji se u današnje vrijeme odlučuju za radikalno življenje evanđelja. Na isti način se divimo onima koji su u misijama proveli sav svoj život i nakon četrdeset, pedeset godina misionarskog života i služenja još se nisu umorili i još ih uvijek drži onaj početni misionarski žar i elan.

Vaš nas oblik života i vaše evanđeosko svjedočenje, dragi misionari i misionarke, prisiljava da snažno preispitamo način svojeg života. Koliko nas još proniče i nosi evanđeoski duh Kristovih Blaženstava, a koliko smo, što tuđom, što našom krivnjom gurnuti u beskorisna i besmislena događanja, na koja trošimo puno truda, energije i vremena.

Zajedno sa svetim Grgurom Velikim preispitujemo svoju savjest i pitamo se: „Kad se pamet, tako rastrgana i razdijeljena, navodi da misli na tolike i takve stvari, kad će ući u se, da bi se sva usredotočila na propovijedanje i da ne bi odstupila od službe naviještanja?“ Cjelokupno misionarsko svjedočenje i služenje proizlazi iz njihove potpune predanosti u ruke Božje i svesrdne raspoloživosti u korist bližnjega, bez obzira na uloženi trud, znoj i rad. Svaki susret s našim misionarima, a ove

godine je bio u Puli od 1. do 5. srpnja, poseban je doživljaj i duhovno obogaćenje za svakoga od nas, jer nas oni prije svega svojom prisutnošću, a onda i nepatvorenom radošću i evanđeoskom neposrednošću te aktivnom zauzetošću uzdižu u duhovne sfere i provočiraju nas da se i mi oduševimo za vječna nebeska dobra.

Redovito se ponavlja tvrdnja da je cijela Crkva misionarska. Tvrđnja je točna, no što ona znači? Da bi cijela Crkva, a to je svaki krštenik i svaki kršćanin, trebala biti svjesna da biti kršćanin znači biti poslan, imati misiju, poslanje, a koje treba izvršiti prije svega tako da živi evanđeoski ondje gdje je i što je.

No, činjenica je da se to ne događa ili da se ne događa ni približno u onoj mjeri u kojoj bi se trebalo događati, a razlog se nalazi upravo u onim kvalitetama i u onom ozračju Duha u kojem djeluju naši misionari i misionarke.

Prije svega, manjka nam osnovni preduvjet da bismo to ostvarili – dakle, manjka nam misionarske svijesti i naše (moje) osobne odgovornosti za življenje i širenje kraljevstva Božjega u svijetu. Fali nam onaj žar o kojem govori papa Franjo za ovogodišnji, 97. Svjetski dan misija, pozivajući se na iskustvo dvojice učenika na putu za Emaus (usp. Lk 24, 13 – 25). Bez žara, oduševljenja, zanosa, snova i idealja nije se moguće upustiti u takvu pustolovinu s Gospodinom kao što su misije.

Zato bih se prije svega obratio vama mladi, koji volite eksperimentirati i otkrivati nove putove: ne bojte se odazvati misionarskomu poslanju. Ne morate biti ni redovnici, ni svećenici, dovoljno je da imate nešto od evanđeoskog Duha i pustolovnog nagnuća da se uputite u misionarske krajeve kao volonteri na mjesec-dva i da ondje doživite nešto što će vas obilježiti za sav vaš život. Steći ćete novo

iskustvo i nove poglede na svijet i na život. Nećete požaliti ni jedan dan koji ste ondje proveli. Shvatit ćete da ste mnogo više primili nego što ste dali.

Ako vas Duh Božji tako obuzme da to ne bude samo za neko vrijeme, onda ćete biti još sretniji i zadovoljniji. Pozivam i vas koji imate materijalnih mogućnosti: nemojte prebacivati iz desnice u ljevicu i premišljati se, nego znajte da dajete samo od svojeg suviška. Ne ćete sebi uskratiti i ne ćete sebi naštetiti, a stara predaja kaže da milostinja pokriva mnoštvo grijeha. Možda vas vaša širokogrudnost učini boljima i svetijima!

I vi koji ne ispuštate krunicu iz ruke: nemojte se umoriti moliti za nova misionarska zvanja i podupirati naše misionare, koji uvijek računaju s vašim sklopljenim rukama i vašom

duhovnom potporom prije nego se odluče za bilo koji novi pothvat, kao i za sve ono što svaki dan Gospodin stavlja na njihov životni put.

Neka Misijska nedjelja unese novu svježinu u naš život i bar na jedan dan i jedan trenutak svakomu od nas posvijesti važnost misijskog poslanja Crkve, da svatko od nas svojim marom i zauzetošću, molitvom i dobrim djelima čini ovaj svijet ljepšim i Kristovim Duhom prožetim.

Krk, 8. rujna 2023., na blagdan Rođenja Blažene Djevice Marije

✠ Ivica Petanjak,
biskup krčki,
predsjednik Vijeća HBK za misije

PORUKA PREDSJEDNIKA VIJEĆA HBK ZA LAIKE I PREDSJEDNIKA VIJEĆA HBK ZA ŽIVOT I OBTELJ ZA MEĐUNARODNI DAN OSOBA S INVALIDITETOM

3. prosinca 2023.

„Koračati zajedno“

U povodu Međunarodnog dana osoba s invaliditetom koji obilježavamo u nedjelju 3. prosinca na spomendan sv. Franje Ksaverskoga, a ove godine i na Prvu nedjelju došača, vama drage osobe s invaliditetom i vama draga djeco s teškoćama u razvoju, kao i vašim obiteljima i svima koji skrbe o vama, želimo uputiti iskrenu čestitku i prigodnu poruku.

Ponajprije zahvaljujemo Stvoritelju za dar života svakoga od vas. Zahvaljujemo i vama za vašu prisutnost među nama kojom nas obogaćujete i činite ovaj svijet solidarnijim, humanijim i boljim mjestom. Hvala vam što nas podsjećate da invaliditet nije dominantno obilježje vas kao osoba, a još manje vaš identitet, nego šire društveno, kulturološko i teološko pitanje koje traži dublje promišljanje ne samo u društvu nego i u Crkvi.

Pokretanjem trogodišnjeg pastoralnog ciklusa posvećenog vama, htjeli smo prije svega poslušati ono što nam imate reći i posvjedočiti. Samo tako moguće je istinski promišljati i bolje razumjeti invaliditet i vas osobe s invaliditetom kao naše bližnje jednake u dostojanstvu i pravima kao što to stoji u Općoj deklaraciji o ljudskim pravima usvojenoj prije 75 godina. Jednako tako, namjera nam je bila poticati vjernike i sve ljude dobre volje na dijalog i solidarnost unutar crkvene i društvene zajednice s ciljem povezivanja, gradnje uzajamnog povjerenja i uvažavanja, uključivanja i zapošljavanja osoba s invaliditetom. Stoga smo na tragu prošlogodišnje objave dokumenta „Crkva je naš dom“ koji su sa-

stavile osobe s invaliditetom sa svih kontinenta i predale ga papi Franji, u ožujku ove godine nacionalnim studijskim danima u Topuskom započeli spomenuti ciklus. Učinili smo to svjesni da smo, kao braća i sestre, pozvani zajedno koračati ovim svijetom kao suputnici, poput Krista činiti dobro i napredovati prema konačnom cilju, prema Vječnosti, gdje neće biti ni boli ni plača, nego vječna radost jedinstva s Bogom.

A koračati zajedno ponajprije znači imati osjećaj pripadnosti istoj ljudskoj obitelji, svijest da smo djeca istoga Oca koji nas je s ljubavlju i svrhom stvorio da bez obzira na sposobnosti budemo dar jedni drugima, svojoj obitelji, Crkvi i društvu. Pritom je od presudne važnosti izdignuti se iznad svojih predsuda i očekivanja te prihvataći drugoga kao osobu, a ne promatrati ga kroz prizmu samo invaliditeta, poteškoće ili ograničenja. Stoga, koračati zajedno znači iskazivati strpljenje i prihvataći s ljubavlju ograničenja svojih bližnjih, ali ujedno biti svjestan da je svatko od nas krhak i ima svoja ograničenja. Upravo zato svatko od nas treba životnog suputnika koji nas neće napustiti na prvoj prepreci, koji će nam pokazati put kad se izgubimo, pogurati nas kada posustanemo pa i podržati molitvom kada se obeshrabrimo. Nadalje, koračati zajedno znači suosjećati i biti osjetljiv na „tempo koraka“ druge osobe. Za to je potrebno moći se uživjeti i pokušati „ući u cipele“ druge osobe, napose one s invaliditetom čiji su životni izazovi veći od uobičajenih. No, to ne ide bez poniznosti i poučljivosti, a vi

nas tome, drage osobe s invaliditetom, itekako možete poučiti, kao što nas o sebedarnoj ljubavi i služenju mogu poučiti članovi vaših obitelji, a o predanom i nesebičnom angažmanu vaši asistenti i oni koji se brinu o vama i vašim potrebama.

Unaprijed se radujemo dalnjem odvijanju spomenutog pastoralnog ciklusa svjesni da svako putovanje počinje prvim korakom i da koračati zajedno podrazumijeva zajedničke napore, ali i zajednička ostvarenja ciljeva koja donose radost koja je time veća jer ju se može podijeliti. Neke smo korake već učinili, poput priređivanja hrvatske inačice videozapisa „Ja sam Crkva“ i „Crkva je naš dom“ Dikasterija za laike obitelj i život Svetе Stolice, pokretanja specijalnog ciklusa tematskih radijskih emisija „Argumenti“ u programu Hrvatskog katoličkog radija i uspostavljanja suradnje s Hrvatskom redovničkom konferencijom. Činimo i daljnje korake, poput priređivanja katehetskog materijala i organizacije pastoralno-katehetskog kolokvija za svećenika.

Ostajemo otvoreni za vaše ideje i prijedloge kako bi zajedničko koračanje u obitelji, Crkvi i društvu pa i u svijetu rada bilo što plodonosnije ne samo u sklopu aktualnog ciklusa nego i jednom kada on završi. Osobito nam je stalo da naše župe budu mesta gdje ćete se osjećati dobrodošlo, prihvaćeno i slobodno da pridonesete poslanju Crkve svojom naznačenošću, svjedočenjem i talentima.

Neka Gospodin blagoslovi i vodi naše zajedničko koračanje po zagovoru sv. Franje Ksaverskoga koji se potaknut Duhom Božjim odvažio poduzeti daleka putovanja i za Krista pridobiti mnoge duše.

✠ Mate Uzinić
riječki nadbiskup
predsjednik Vijeća HBK za laike

✠ Roko Glasnović
dubrovački biskup
predsjednik Vijeća HBK za život i obitelj

PORUKA PREDSJEDNIKA ODBORA HBK ZA PASTORAL POMORACA ZA BLAGDAN SV. NIKOLE

6. prosinca 2023.

Dragi pomorci i ribari,

i ove vam se godine o blagdanu svetog Nikole, vašeg nebeskog zaštitnika, obraćam ovom porukom kao znakom i izrazom crkvenog zajedništva i suživota, crkvene brige i skrbi za vaš umnogome specifičan način života, kako na ljudskoj, tako i na vjerničkoj razini življenja. Putnici ste, kao što je i Crkva „putujući narod Božji“.

Ljudski se život često i odavno prikazuje sličnom putovanju, i to upravo putovanja po nепreglednim morskim prostranstvima. More u svojoj veličini i moći izaziva divljenje, ali i strah zbog svojih dubina i nepredvidive čudi. More je simbol mira, slobode, ali i nemira i straha, te u tom smislu simbol ljudskog života. Putovati znači biti u pokretu, u procesu i dinamici. Svi smo u tom smislu osobno, društveno pa i kozmički gledano hodocasnici. Uvijek rastemo i dozrijevamo, od nekud krećemo i nekamo idemo. Povjesno gledano, polazišne točke nikada nam nisu iste niti su na istoj razini, a isto se može reći i za ciljeve, svrhe i dolazišta naših zemaljskih putova i putovanja. Svekolika povijest kakvu pozajemo jedna je velika plovidba na crti vremena i kroz različite prostore. Uključeni u nju, plovimo kroz različite epohe, znanstvenog, kulturnog, društvenog, političkog, humanog i vjerničkog napredovanja, no katkad, nažalost, i nazadovanja. Prosudbe o napredovanju ili nazadovanju uglavnom se donose s točke gledišta unaprijed postavljenih ciljeva. Sve što nas približava cilju, vrednujemo kao uspjeh i napredovanje, a sve što nas od cilja udaljava s pravom nazivamo nazadovanjem, gubitkom vremena, resursa i potencijala. Plovidba bez cilja je lutanje, plutanje. Tek plovidba s ciljem ima pravo na to ime, a ona zahtijeva znanje, odvažnost, sna-

lažljivost i vještine. Ciljevi nisu samo oni koje sami odabiremo i postavljamo nego i oni koje prihvaćamo kao od Boga određene stvaranjem i uređenjem stvarnosti.

Putnik koji je vjernik i Kristov sljedbenik, uvijek ima pred očima i ciljeve Božjega tkanja stvarnosti, i s tim pogledom uvijek nešto prima i daje, istodobno. Prima sve što promiče autentični ljudski život, a daje nadnaravnu motivaciju svim čovjekovim djelatnim načelima, vječnu svrhovitost djelovanjima i egzistencijalnim izborima te nadasve novost navještenja uskrslog Krista, izvora i vrhunca svih istina o čovjeku. Sveti Nikola, naš zaštitnik, putnik koji je već na cilju svih ljudskih putovanja, otvara nam oči i drži ih budnima za božanske ciljeve koji se ostvaruju u svim našim putovanjima. Neka nas podsjeća i usmjerava na prisutnost i vodstvo Onoga pred kojim su narodi „kao kap iz vjedra, kao prah na tezulji“ (Iz 40, 15).

Rijetko je kada putovanje od polazišta do cilja pravocrtno, najkraće i najlakše. Na njemu se nalaze razne prepreke koje smo primorani zaobilaziti, preskakati ili obarati, zbog kojih moramo izabirati duže, teže i opasnije puteve. Borba s morem i protivnim vjetrovima lakša je s vjerom u providnost i nadom u srećan ishod svih putovanja. Tko ne zna moliti, kaže narod, neka izide na more za oluje. Brzo će zazivati sve bogove u pomoć. Dolaskom na cilj, sretnim uplovljavanjem u odredišnu luku, mnoge tegobe putovanja uglavnom odlaze u zaborav, a ostaje samo radost zbog uspješno svladanog puta i sretnog uplovljavanja.

Često nam ta dolazišna luka ubrzo postaje polazišna za neko novo putovanje, za novi nepoznati pothvat s novim tegobama, neverama i

opasnostima. I tako uvijek iznova, dokle god se nalazimo u vremeplovu naše povijesne egzistencije ili, konkretnije, dokle god se bavimo pomorskim zanimanjem, odnosno pozivom. Istina, sa svakim novim putovanjem postajemo iskusniji, zrelijiji, sposobniji za nove izazove, bolje upoznajemo vremenske i morske zamke i lakše ih svladavamo. Postajemo bolji pomorci i iskusniji ljudi. Postajemo „ljudi mora“, ljudi koji se znaju nositi i nose se sa životom. Vi, pomorci i ribari, učitelji ste nam plovidbe na nemirnom i nepredvidivom moru života. Sveti Nikola, Božji miljenik po postojanoj vjeri i čvrstoj nadi, jača nam vjeru i nadu, pomaže nam da se oslanjamo na Božju providnost i daruje nam duha molitve u svim neverama našega profesionalnog životnog putovanja. Molimo ga da nas uvijek iznova oslanja na Božju providnost.

Poštovani pomorci i ribari, i ove će godine kao i do sada na blagdan svetog Nikole slaviti svetu misu za vas, vaše obitelji i sve one s kojima ste izravno ili neizravno povezani kao karike u lancu pomorskog života, da vas prati zaštita i blizina Isusove i naše majke Blažene Djevice Marije – Zvijezde mora i zagovor vašega nebeskog zaštitnika svetog Nikole. Neka vas Bog naš nebeski Otac ne prestano prati svojim očinskim blagoslovom i ljubavlju te vam podari bonacu, kako na moru tako i u duši.

U Hvaru, 30. studenog 2023.

✠ Ranko Vidović
hvarske biskup
predsjednik Odbora HBK za pastoral pomoraca

PORUKA PREDSJEDNIKA HRVATSKOG CARITASA ZA NEDJELJU CARITASA

17. prosinca 2023.

„Blagovjesnici siromasima“

Dragi prijatelji,

treću nedjelju došašća poznajemo kao Nedjelju *Gaudete* – „Nedjelju radosti“. U našoj Crkvi u Hrvatskoj slavimo je kao Nedjelju Caritasa – „Nedjelju ljubavi“. Ova nam nedjelja doziva u pamet i srce da su radost i ljubav međusobno isprepletene, neodvojive u stvarnosti našega života. Ljubav je izvor radosti. Bez ljubavi radosti nema. Gdje postoji ljubav, nalazi se i radost.

Liturgija riječi ove nedjelje potpisana je pod melodiju radosti. Prorok Izaija, pomazan Duhom, raduje se što ga Gospodin šalje donijeti blagu vijest siromasima. „Radujem se u Gospodinu, radujem! Duša moja kliče u Bogu mojojem!“ (Iz 61,10) Marija se raduje što Bog ostvaruje svoje planove ljubavi s ljudima, što Bog čini velika djela po malenim, poniznim ljudima. Apostol Pavao kršćanima izriče zapovijed: „Uvijek se radujte!“ (1Sol 5, 16).

Oni koji su upoznali Evandjelje, po sebi moraju biti radosni – jer radost je plod življenog Evandjelja. Upravo je radost okvir čitavog evandjelja, ona je rijeka koja natapa cijelo evandjelje. Na samom početku susrećemo pozdrav andžela Gabriela Mariji kojim ju poziva na radost. Taj pozdrav je ujedno i želja da njezin život bude bogat radošću. Carinik Zakej sav radostan prima Isusa u svoj dom nakon susreta s Njime (usp. Lk 19, 6). A Isus otkriva Boga koji je radostan kao kad pastir nađe svoju izgubljenu ovcu (Lk 15, 5). Na završetku evandjelja uskrsna radost pokreće Mariju Magdalenu i Isusove učenike da obznanе svijetu da je Isus živ i da je život u Njemu radost. Tako i evandjelje treće nedjelje došašća predstavlja nam Ivana Krstitelja, jednog od protagonistova doša-

šća, koji svjedoči o punini svoje radosti – jer može biti na raspolaganju za Božje planove, u službi „Isusova rasta“ (usp. Iv 3, 29-30).

Tko je Ivan? Zanimljivo se predstavlja obrnutom, niječnom logikom: „Ja nisam“ prorok, Ilija, Krist... Ne definira se na način kako bi ga ljudi htjeli definirati. Ne pripisuje sebi ono što nije, ništa si ne prisvaja, ne stavlja se na mjesto koje mi ljudi redovito želimo, da bude netko ili nešto. Mnogo je pitanja upućeno Ivanu, a njegov odgovor je jednostavan: „Ja sam glas koji viče u pustinji“ (Iv 1, 8) Oslobođio se svega (predodžbi i očekivanja) i podredio je svoj život Onom Koji Dolazi. Njegova radost krije se u tome da svoj život može podrediti životu Onoga Koji Dolazi. Time postaje protočan za Njegovu riječ, postaje Njegov glas. A što je glas bez riječi? Ništa! Što je Ivan bez Isusa? Ništa! Daje svoj glas da bude glas Evandjelja – glas radosti.

Caritas je glas Evandjelja – on je Evandjelje navješteno u djelu, na autentičan način.

Caritas je glas Crkve – on ‘posuđuje’ glas Crkvi da kroz Njega bude dostupna ljudima koji su potrebni blage vijesti, na osobit način siromašni, oni kojima nešto nedostaje, oni koji su ostavljeni po strani, koji su postali robovi/žrtve nepravednih društvenih odnosa. Dok su se moćnici uvaljali u močvaru osobnih interesa, neki su ostali bez dostojanstva, bez sredstava za život i – bez radosti (usp. Iz 58, 6-7,10).

Caritas je glas svakoga čovjeka koji želi da njegov dar nađe put do onih koji čeznu za radošću.

Kao što je Ivan dao glas Božjoj riječi da dođe do ljudi, Caritas posuđuje glas mnoštvu ljudi

koji konkretnim činom žele izreći svoju ljubav onima koji su u potrebi. Nedjelja Caritasa želi da Caritas bude glas koji odjekuje do rubova društva kako bi onima na rubu prenijeli njihovu riječ – koja postaje djelo.

Mnogi ljudi su prepoznali Caritas kao svoj glas, dajući (nešto od) sebe. Time su postali „blagovjesnici siromaha“ koji kroz Caritas navještaju blagu vijest. Kao što je prošla kroz Ivanov glas, kroz Izaijin navještaj, kroz Marijin hvalospjev i Pavlovu zapovijed, na tragu proročkog poslanja Crkve Caritas je put po kojem siromasima dolazi radosna, blaga vijest. U snazi velikodušne ljubavi njihova se vijest pretvara u djelo. Caritas je, stoga,

glas Isusovih učenika. Ivan je glas kroz koji ide Božja riječ, Caritas je glasnici onih koji su Božju riječ zasadili u srce i pretočili u djelo.

Želio bih zaželjeti radost i zahvaliti svima koji Caritas prepoznaju kao svoj glas i daju mu svoju riječ. Želio bih podijeliti radost sa svima koji su iskusili radost čineći dobro, dajući ljubav, noseći blagu vijest siromasima. Molimo Gospodina da nas ove treće nedjelje došašća pokrene djelotvornom ljubavlju i ispunji dubokom radošću.

✠ Bože Radoš
varaždinski biskup
predsjednik Hrvatskog Caritasa

HOMILIJA VRHBOSANSKOG NADBISKUPA I APOSTOLSKOG UPRAVITELJA VOJNOG ORDINARIJATA U BIH MSGR. TOME VUKŠIĆA NA HODOČAŠĆU HRVATSKE VOJSKE, POLICIJE I BRANITELJA GOSPI SINJSKOJ

Sinj, 28. srpnja 2023.

**„Savršen je Zakon Gospodnji, dušu krijepi;
pouzdano je svjedočanstvo Gospodnje, neuka uči.“ (Ps 19, 8)**

Draga braćo i sestre!

To su riječi iz jednoga od biblijskih čitanja što se danas navješćuju kršćanskoj zajednici bilo gdje u svijetu, u Katoličkoj Crkvi na euharistijskim slavlјima. Te dvije misli, da je pouzdano svjedočanstvo Gospodnje jer neuka uči neka bude misao koja će nam tvoriti prvi dio ovoga našega razmišljanja, a ona druga, da je savršen Zakon Gospodnji jer dušu krijepi, neka bude misao vodilja u drugom dijelu ovoga istoga razmišljanja. Osnovna tema ovih dana, dapače ovih tjedana, u svim biblijskim čitanjima iz evanđelja koja se navješćuju okupljenim vjernicima jest Kraljevstvo Nebesko ili Kraljevstvo Božje (kako ponegdje također biva nazivano u svetim tekstovima). Isus se vrlo često vraćao ovoj temi u svojim propovijedima i u svojim govorima. Bibličari kažu da se u Novom zavjetu više od stotinu puta spominje taj pojam. Već samim time vidi se koliko je Isusu bilo važno navješćivati Kraljevstvo Nebesko. I mnogo puta smo, kad govorimo ili razmišljamo o Kraljevstvu Nebeskem ili Kraljevstvu Božjem, u napasti da ga smjestimo negdje s onu stranu ovoga svijeta. Međutim, kad se vratimo Isusovom govoru, slikama kojima on obično tumači tu stvarnost koju propovijeda, onda zaključujemo da to zapravo nikako nije stvarnost s onu stranu ovoga svijeta, nego nešto što je stvarnost ovoga svijeta, odnosno što bi trebalo biti stvarnost ovoga svijeta. „Kraljevstvo je nebesko kao kad žena uze kvasac i zamijesi ga u tri mjere brašna dok sve ne ukisne“, kaže Isus. (Mt 13, 33) Ili: „Kraljevstvo je nebesko

kao kad čovjek uze gorušičino zrno i posija ga na svojoj njivi. Ono je doduše najmanje od svega sjemenja, ali kad uzraste, veće je od svega povrća.“ (Mt 13, 31-32) Ili danas kada Isus uspoređuje kraljevstvo nebesko sa sijarem koji izlazi sijati. Iz Isusovih slika jasno nam je da se kvasac mijesi na zemlji, ne na nebesima, da se zrno gorušice, kao i bilo koje drugo zrno, sije na zemlji, niče na zemlji, raste na zemlji. Sijač iz današnjeg evanđelja ne sije na nebesima, s onu stranu ovoga svijeta, nego ovdje. Kraljevstvo Božje, dakle, ne zove se tako samo zato što bi bilo Božje, nego prvenstveno zato jer dragi Bog želi da pravila nebesa, Božja pravila zavladaju, traju i vode svu ljudsku zajednicu i svakoga čovjeka u njoj. Sijač je Sin Božji, kaže Isus. A njiva na kojoj se sije jest ovaj svijet. Tlo koje prima riječ Božju je ovaj svijet i svatko od nas pojedinaca u tome svijetu. „Pouzdano je svjedočanstvo Gospodnje neuka uči“ (Ps 19, 8), a danas nas ono uči na temelju ove slike koja nam je naviještena po đakonovim riječima maloprije i glasi da to sijanje riječi Božje po moći Sina Čovječjega uvijek je sjeme Riječi Božje. Ali ako pođemo od njegove slike, moguće je da jedno od tih zrna padne kraj puta, da drugo padne na kamenito tlo, treće da padne u trnje, četvrto da stvarno padne na dobru i plemenitu zemlju i da onda, ovisno o okolnostima, vrsti tla na koje je palo, doneše ili ne doneše rod u suradnji sa istim tim tlom na koje je palo.

I sad je pitanje, draga braćo i sestre, koje svatko od nas sebi treba postaviti. Koja sam

ja vrsta tla? Isus stalno sije, ni jedno tlo ne preskače, ni jedna vrsta tla mu nije nevažna, svaka vrsta mu je važna. On zna da neko zrno pada kraj puta. On zna da neko pada na kamenito tlo. On zna da neko pada među trnje, kao što zna i da neka padaju na plemenito tlo. On sije, a ja i ti trebamo odgovoriti na pitanje: „Koja sam ja vrsta tla?“ Jesam li krajputaš koji sluša Riječ o Kraljevstvu ali ne razumije? Jesam li kamenito tlo na kojem, kao u proljeće u ovim južnim krajevima izniskne, a onda dođe suša i zbog nemogućnosti ili nesuradnje samoga tla, uvene i ne donosi rod. Ili sam ono tlo usred trnja? To trnje su, kako sam Isus tumači, brige zemaljske i vremenite, koje uguše ono početno nicanje i izrastanje sjemena Božjega.

I dolazimo do one četvrte vrste tla koju bih želio da se u njoj svi prepoznamo, počevši od mene koji pred vama razmišljam pa da u našim životima na tom plemenitom i dobrom tlu, na toj plemenitoj i dobroj zemlji, njivi naših savjesti, naših duša, naših zvanja, naših poslanja, naših činova, naših hodnji i prolazaka ovim svijetom Riječ Božja raste. Riječ Božja u suradnji s našim talentima koje imamo, a znademo iz jedne druge Isusove prispodobe da nema svatko jednako. Netko ima više, netko ima manje, ali mudrost se sastoji u tome da se sve talente iskoristi na pravi način. I Isus ne mjeri količinom talenata, nego jesu li svi talenti koji su nam na raspaganju stavljeni u službu sjemena što se zove Riječ Božja, pa da onda ovisno i o tim našim talentima jedna rađa trideset puta više nego je zasijano, druga šezdeset, a treća čak stotinu puta, što je privilegij. Nedvojbeno znademo to iz povijesti Crkve, da ima svetaca i blaženika koji su urodili stostrukim plodom. Oni su naši uzori koji nas vode na našem kršćanskom putu obraćenja i posvećenja ovim svijetom. Prva među njima je Blažena Djevica Marija, Majka Kristova, koja nas je danas ovdje okupila kao primjer dobre i plemenite zemlje plodnoga tla koje je rodilo na maksimalan način.

„Savršen je Zakon Gospodnji, dušu krijepi“, kaže stih iz psalma kojega smo citirali na

početku. A koji je to zakon? Onaj zakon što nam je navješten po ustima jednoga od vas u uniformi, zakon u obliku deset Božjih zapovijedi. Izvršavanje tih zapovijedi, draga braćo i sestre, nije ništa drugo doli suradnja u izgradnji Kraljevstva nebeskoga na zemlji. Kraljevstvo nebesko nije zemljopisna kategorija, nije ni politička kategorija, nije ni kulturno-ručna kategorija, nego duhovna kategorija. To je ono stanje u kojemu je Zakon ljubavi jedini zakon i vrhovni zakon. Jedini zakon s kojim se vjernik trudi uskladiti svoje dane, svoje odluke, svoje izbore, svoje misli, svoj način života. Pa da spomenemo samo neke. Dragi Bog nabrajajući deset svojih zapovijedi kao pravila za naš život, niže tri početne da bismo znali uskladiti svoje korake s Božjom voljom. I potom niže ostalih sedam da bismo znali na ispravan način u skladu s njegovom voljom uskladiti te iste svoje korake i svoj život s braćom i sestrama koje susrećemo u svome životu.

„Ja sam Gospodin Bog tvoj...Nemoj imati drugih bogova osim mene“ (Izl 20, 2-3), ponavlja dragi Bog i danas, kao na početku svoje povijesti spasenja s ljudima.

I može nam zvučati anakrono da se danas u ovo prosvijećeno vrijeme ponavlja potreba da se štuje samo jednoga jedinoga pravoga Boga. I da se nema drugih božanstava. Koliko god to, međutim, izgledalo anakrono, svi dobro znademo, čak i u mjeri kad smo uznapredovali u vlastitoj vjeri u jednoga Boga. Da vrednote ovoga svijeta znaju povući i ponajboljega vjernika da krene putem obožavanja vrednota ovoga svijeta. Važne su to vrednote, sve su to Božja stvorenja, sve su to sredstva koja nam je dragi Bog svojom voljom dao na raspaganje da rastemo, u ovom slučaju u vjeri u jednoga jedinoga Boga, a ne da nas odvede na stranputice mnogobroštva u suvremenom obliku.

„Ne uzimaj uzalud imena Gospodina Boga svoga.“ (Izl 20, 7) Zar treba, draga braćo i sestre, nama Hrvatima ponavljati koliko je ova Božja zapovijed aktualna, koliko je suvremena?

A „*Poštuj oca svoga i majku svoju.*“ (Izl 20, 12)? Vrlo važna također. „*Spomeni se dan svetkuješ dan Gospodnji*“ još više. I tako redom, svih onih ostalih šest koje su nam date kao pravila da vlastiti život vodimo pravim putem, ponajprije izgrađujući Kraljevstvo nebesko u sebi.

Zakon ljubavi i pravilo ljubavi, neka bude zakon i pravilo koje će prije svega mene voditi prema susretu s Gospodinom Bogom i u svim susretima sa svakim bratom i svakom sestrom koji mi se nađu na mom životnom putu.

Kraljevstvo Nebesko je, dakle, da privedemo kraju ovo razmatranje, mir duše, mir savjeti, stanje smirenosti, ne samo u psihološkom smislu, nego u duhovnom smislu. Stanje mira s Gospodinom Bogom, tamo negdje duboko u vlastitoj savjesti gdje nitko osim dragoga Boga i mene ne može ni zaviriti. Stanje

mira, stanje ljubavi, stanje poštenja, stanje dobrote koje se onda po principu rasta Kraljevstva Nebeskoga - pretvara u stanje pominjenosti, mira, dobrote, ljubavi, priateljstva i solidarnosti sa svim ljudima i svim ostalim Božjim stvorenjima na ovoj zemlji. Primjer u svemu tome, draga braćo i sestre, nama vjernicima na ovoj zemlji je Marija Majka Božja, ona koja se znala staviti u službu volje Božje; volje Božje, Božjih pravila, Božjega zakona i u službi spasenja svih ljudi.

Danas je molimo, da nas po svom zagovoru prati na našem hodu i u želji za susretom s Presvetim Trojstvom, u želji za našim vječnim spasenjem na našem putu obraćenja, na našem putu posvećenja, zajedno sa svim ostalim svećima.

Neka tako bude po Kristu, Gospodinu našemu!

PROPOVIJED APOSTOLSKOG NUNCIJA MSGR. GIORGIA LINGUE NA 32. OBLJETNICU PADA VUKOVARA

Memorijalno groblje u Vukovaru, 18. studenoga 2023.

Draga braćo i sestre,

Činilo se da je sve gotovo. 18. studenoga prije 32 godine pao je Vukovar. „Nakon 87 dana bjesomučne opsade, otpor, koliko god bio herojski, slomljen je. Više nije bilo nikoga tko bi mogao podići bijelu zastavu”, čitamo u izvješćima. Maloprije smo se, u dvorištu bolnice, prisjetili heroja koji su se borili i izgubili živote za neovisnost svoje domovine. Sada, na ovome mjestu koje je posvećeno pronalaškom 938 tijela u velikoj masovnoj grobnici, a zatim pretvoreno u svetište, pozvani smo podignuti svoj pogled i svoje misli.

Psalam što smo ga čuli odnosi se na tužaljku jednoga od mnogobrojnih poraženih tijekom povijesti koji, osjećajući kako mu ponestaje snage nakon života darovanog Bogu, ne shvaća smisao svoje patnje i vapije: Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio? (Ps 22,2). To je molitva u trenutku očaja, koju je Isus ponovo izrekao na križu. Ta molitva na ustima Sina Božjega djeluje gotovo skandalozno. Ali i On je, postavši čovjekom, iskusio očaj svakog čovjeka pred porazom, pred smrću koja je, u konačnici, poraz ljudske pretencioznosti. To je isti onaj vapaj koji svaka osoba ponavlja kada vidi kako joj se ruše snovi, to je vapaj svakog muškarca i žene koji se osjećaju izgubljenima i kojima je „ponestalo“ nade.

Okupili smo se ovdje, na mjestu koje smatramo simbolom dugog popisa mjesta i gradova koji su ušli u povijest zbog barbarstava počinjenih u njima, u Hrvatskoj kao i u cijelom svijetu, u prošlosti a traju, nažalost, još uvijek u sadašnjosti. Posvuda se, na usnama svakog vjernika koji tragično stradava, čuje isti vapaj: Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio? To je vapaj koji nije ni politički ni etnički ni vjerski obojan, vapaj koji i dalje upućuju nebrojene

osobe koje su i danas uključene u barbarske napade ili su žrtve nemilosrdne osvete.

Bol ipak nikad nije uzaludna. Prisjećajući se žrtava ove tragedije, mislimo na rađanje jedne države, počevši od pepela onih gradova koji su bili poput sjemena koje umire kako bi dalo život. Ovi nas bijeli križevi, svi jednaki, pozivaju da gledamo dalje od ovozemaljskog života i da se prisjetimo konačnog značenja tih prekinutih snova. Govore nam da smrt nije kraj svega, već početak jednog novog života, zahvaljujući žrtvi Onoga koji nam je, smrću na križu, darovao istinski život. S osjećajem ljudske zahvalnosti i dubokog poštovanja prema onima koji su se žrtvovali za izgradnju zemaljske domovine, ovdje se želimo prisjetiti da je naša prava domovina na nebu.

Neka se ne uznemiruje srce vaše! Vjerujte u Boga i u mene vjerujte! U domu Oca mojega ima mnogo stanova. Da nema, zar bih vam rekao: `Idem pripraviti vam mjesto.`? Ove smo riječi čuli u Evandelju koje je danas naviješteno i koje su temelj naše nade. Ne uspijevaju svi, na ovoj zemlji, doživjeti da im se prizna prirodno pravo na domovinu ili na dom. Često se uskraćuje čak i pravo na poštovanje dostojanstva same osobe, no u vjeri svi znaju da postoji jedan dom koji ih čeka, sa stanom za svakoga. A duše su pravednika u ruci Božjoj i njih se ne dotiče muka nikakva. Očima se bezbožničkim čini da oni umiru i njihov odlazak s ovog svijeta kao nesreća i to što nas napuštaju kao propast, ali oni su u miru (Mudr 3,1-3).

„Slaba utjeha!“ prigovorit će netko. „Religija, opijum za narod!“ pomislit će drugi. Da Krist nije uskrsnuo, naša bi vjera uistinu bila uzaludna! Da se smrt nije pretvorila u život, sve bi postalo ispraznost nad ispraznošću,

sve je ispraznost! (Usp. Prop 1,2). Što je 70-80 godina slave na ovome svijetu da bi onda svi, bez razlike, završili u utrobi gole zemlje? Ako smo ovdje u molitvi, uz ove jednostavne križeve, zahvalni onima koji su prolili svoju krv za slobodu, svjedočimo da vjerujemo kako nam zemaljska domovina nije dovoljna, ta po obećanju njegovu iščekujemo nova nebesa i zemlju novu, gdje pravednost prebiva (2 Pt 3,13). I dok to iščekujete – piše sveti Petar u svojoj drugoj poslanici – uznastojte da budete neokaljani i besprijeckorni, u miru (2 Pt 3,14). Da, pokušajte biti u miru!

Mir! Oduvijek žuđen i uvijek krhak, i dalje je, poput domovine, san velikog dijela čovječanstva. U odlomku poslanice Efežanima koji smo upravo čuli, sveti Pavao nam govori da je naš mir Krist: On je mir naš, on koji od dvoga učini jedno: pregradu razdvojnicu, neprijateljstvo razori u svome tijelu (Ef 2,14). Krist je naš mir jer on ruši zid koji nas dijeli, a to je neprijateljstvo.

Razdvojeni smo zidom, nevidljivim, ali stvarnim, zidom koji smo podignuli i nastavljamo podizati između nas i njih, između prijatelja i neprijatelja, između vjernika i nevjernika, između dobrih i loših, između pravednih i nepravednih, itd. A neprijateljstvo ostaje, ponekad potaknuto skrivenom željom za osvetom, upiranjem prsta u krivce, pri čemu se zaboravlja da se mir gradi hrabrim pružanjem ruke. Ako nemamo hrabrosti pružiti ruku, tada zaboravljamo da smo svi „braća i sestre“!

„On je prvi počeo“, govorio sam majci kada bi me uhvatila u svadbi s bratom. „A ti prekini“, bio je njezin nepokolebljiv odgovor, ne želeći ni čuti razlog našeg sukoba. Majčinska mudrost: nasilje prestaje samo prekidom borbe i odlaganjem oružja. Ne radi se o zaboravu, pretvaranju da se ništa nije dogodilo. Radi se o zaobilaženju zida neprijateljstva Kristovim putem, putem pomirenja. Oni koji istinski oprštaju ne zaboravljaju, ali se ni ne predaju istoj onoj razornoj sili koja im je nanijela toliko zla. (...) Odlučuju da više neće dopustiti da se društвom nastavlja širiti

energija osvete koja će prije ili kasnije snaći i njih same, piše papa Franjo u enciklici *Fratelli tutti*, br. 251.

Netko može pomisliti: ako se ovako razmišlja, ne treba ni živjeti na ovoj zemlji. Ne bi trebalo osjetiti ono što sam ja osjetio, ne bi trebalo proživjeti dramu osobe koja niti ne zna što se dogodilo s njezinim djetetom, mužem, voljenom osobom, o kojima se više ništa nije saznao. O, kako bi bilo dobro da progovore oni koji znaju, da kažu gdje su završile one osobe kojih još uvijek nema i koje itekako zaslužuju cvijet ili upaljenu svijeću na grobu! Neće biti osvete, ne, neće biti odmazde: bit će to pobjeda najplemenitijih ljudskih osjećaja, prethodno poraženih okrutnošću za koju smo bili i još uvijek jesmo sposobni. Kako bi bilo lijepo zaboraviti prošlost i konačno se zagrliti kako bismo zajedno izgradili novu budućnost! Naivna fantazija! Za ovakvo razmišljanje ne bi smjelo biti ljudske zloće, koje itekako ima! Ljudske zloće koju smo dužni zaustaviti i suočiti se s njome.

Kako možemo razumjeti dramu koju proživljavaju oni koji imaju odgovornost štititi i braniti građane! Zamišljam nutarnju borbu kada treba donijeti određene odluke: intervenirati ili ne intervenirati? Kazniti krivce? Naravno! Ali kako? I prije svega, koga? Iz tog razloga, u sjećanju na tolike koji su dali svoje živote za domovinu i pred onima koji imaju dužnost braniti je, izražavamo najveće poštovanje, svjesni teških izbora koje su morali i koje moraju činiti. U izvršavanju svojih odgovornosti mnogi riskiraju svoje živote kako bi održali ili izgradili mir u ovome svijetu.

Ali mir ovoga svijeta, iako neophodan, nikada neće biti potpun, ni konačan ni, dopustite mi to reći, dovoljno pravedan. Nemojmo ga miješati s onim mirom koji nam Krist daje. Isus nas je upozorio: Mir vam ostavljam, mir vam svoj dajem. Dajem vam ga, ali ne kao što svijet daje (Iv 14,27). Mir „kakav svijet daje“ je onaj koji nastavljamo tražiti kroz kompromise i saveze, ravnotežom u naoružanju i, u najgorem slučaju, namećući ga silom.

Nažalost, unatoč rezolucijama i deklaracijama koje se svečano potpisuju na najvišim razinama, ratove se i dalje smatra najučinkovitijim i najkonkretnijim načinom rješavanja sukoba. Ali, mir koji se postiže pobjedom nad neprijateljem ne može biti konačan. Bit će to, u najboljem slučaju, izostanak rata, koji često traje samo onoliko vremena koliko je potrebno da poraženi organiziraju svoju osvetu. Kako onda možemo doći do pravog mira? Neće biti pravog i trajnog mira bez promjene srca, bez odgoja za mir.

Gradić Boves u Pijemontu, odakle dolazim, spaljen je u Drugome svjetskom ratu. U tom je mjestu masakra nad civilima, među kojima su, poniženi pred stanovništvom, bili i župnik i kapelan, prije 40 godina pokrenuta „škola mira“. U Bovesu, poprištu užasnog masakra, sada se uči o miru. O miru koji nije samo odsutnost rata, odsutnost oružja, odsutnost nepravde, već je prije svega „prisutnost“, postojanje vrijednosti, od kojih neke treba ponovno usvojiti, a nekim treba produčiti u pravom smislu riječi.

Ne bili i Vukovar mogao postati „grad mira“? Ne bismo li mogli odavde početi poučavati kako izgraditi ili održati mir na ovoj zemlji dok koračamo prema nebeskoj domovini? Prvi korak ovog odgoja za mir kreće od nas samih, od svakoga od nas. O tome nam govori poslanica Efežanima koju smo danas čuli. Za istinski mir nije dovoljno od dvoga učiniti jedno. Ne, jer prva bitka koju treba dobiti jest

ona u nama. Krist je naš mir jer je srušio zid razdvajanja, ne samo među narodima, prolevajući svoju krv za sve, nego i, prije svega, srušivši zid grijeha koji je u svakome od nas. On, koji od dvoga učini jednoga novog čovjeka, uspostavljajući mir, (...) uništivši u sebi neprijateljstvo.

I u nama također postoji zid podjela. To je zid nedosljednosti, laži, licemjerja, zloče. Samo onda kada si netko u savjeti nema što prigovoriti, tada može postati mirovrač jer je u sebi uništio uzrok svake podjele. Počinjemo graditi mir kada možemo reći: moja savjest je čista (zname na koga mislim). Možemo i pogriješiti jer nije moguće uvijek predvidjeti posljedice svojih izbora, čak i ako smo ih učinili u dobroj vjeri, no ako nam je savjest čista, Gospodin će znati ravno pisati i po našim krivim linijama. Dvostruko lice, dvostruka osobnost, dva čovjeka koja su u nama, mogu se ujediniti samo po križu, to jest, umiranjem našeg starog, sebičnog čovjeka, čovjeka „negacije“, kako bismo napravili mjesta za Novog čovjeka, čovjeka „afirmacije“, poslušnog volji Božjoj. Novi čovjek ne zlorabi život drugoga, on daruje svoj život. Upravo darivanjem samoga sebe pobjeđuje se neprijateljstvo i počinje vršiti volja Božja „kako na nebu tako i na zemlji“.

Spominjući se žrtve pokojnika kojima danas odajemo počast, molimo Gospodina da nas učini mirovorcima, sposobnima rušiti zidove između nas, a prije svega, u svakome od nas.

PROPOVIJED VOJNOG ORDINARIJA MSGR. JURE BOGDANA
POVODOM DANA POBJEDE, DOMOVINSKE ZAHVALNOSTI,
DANA HRVATSKIH BRANITELJA,
DANA GOSPE VELIKOGA HRVATSKOG KRSNOG ZAVJETA
ZAŠTITNICE VOJNOG ORDINARIJATA U RH

Knin, 5. kolovoza 2023.

Ez 37, 1-14; Ps 23 (22), 1-2a.2b-3.5.6; Mt 16, 13-20.

Draga braćo i sestre!

1. Sve vas srdačno pozdravljam u domovini i svijetu i čestitam vam Dan pobjede i domovinske zahvalnosti, Dan hrvatskih branitelja i Dan Gospe Velikoga Hrvatskog Krsnog Zavjeta - zaštitnice Vojnog ordinarijata u Republici Hrvatskoj!

Prije prvog navještaja svoje muke i uskrsnuća, prolazeći poganskim krajevima, Isus Krist se, izvještava nas evanđelist Matej, obraća apostolima: „Što govore ljudi, tko je Sin Čovječji?“ (Mt 16, 13). U tom važnom trenutku Božji je Duh zahvatio galilejskoga ribara Šimuna, koji je jedini izustio točan odgovor: „Ti si Krist-Pomazanik, Sin Boga Živoga“ (Mt 16, 16). Odgovorom vjere prepoznati pravoga Mesiju može samo onaj koji dopusti da ga zahvati Božji Duh. Sin Jonin, ribar Šimun zbog svoje otvorenosti Božjemu Duhu postat će Petar. Njemu će Isus promijeniti ime, ali i životnu zadaću, dajući mu ključeve Kraljevstva Nebeskoga. Petar, čije ime dolazi od aramejskog naziva Kefa, grčki: petra, znači stijena.¹ Stoga će Isusove riječi: „A ja tebi kažem: Ti si Petar – Stijena i na toj stijeni sagradit ću Crkvu svoju i vrata paklena neće je nadvladati“ (Mt 16, 18) postati presudne za stijenu na kojoj će rasti zajednica vjernika – Crkva! Crkva je utemeljena na stijeni i, bez obzira na napasti i kušnje iz same Crkve ili one izvana, ni vrata paklena neće je nad-

vladati! Katekizam Katoličke crkve jasno uči: „Krist, ‘kamen živi’ (1 Pt 2, 4) jamči svojoj Crkvi utemeljenoj na Petru pobjedu nad silama tame i smrti. Poradi vjere koju je isповijedao, Petar će postati i ostati neoboriva stijena Crkve. Poslanje će mu biti čuvati vjeru u njezinoj cjelovitosti i utvrđivati svoju braću.“² Isti evanđelist Matej na drugom će mjestu zapisati Isusove riječi: „Tko god sluša ove moje riječi i tako čini, mudar je kao i čovjek koji gradi kuću na čvrstoj stijeni. Zaplušti kiša, navale bujice, zapušu vjetrovi i stanu šibati kuću, ali se ona ne sruši jer je izgrađena na stijeni.“ (Mt 7, 24-26) Mudar je dakle svaki onaj čovjek koji prema ovom evanđeoskom savjetu u vjeri gradi svoj život, odluke, izbore i nakane, upravo na Kristovoj stijeni. Takav čovjek nema straha od ruke đavolske niti od ruke nepredvidive prirode, a ni od ljudske ruke! Slobodan je svaki čovjek koji ne gubi život na zemaljskim projektima pješčane prolaznosti, već svoje snage, vrijeme i talente mudro koristi za budući život.

Draga braćo i sestre, na ovaj veliki Dan domovinske zahvalnosti u ovoj liturgiji, u kninskoj crkvi Gospe Velikog Hrvatskog Krsnog Zavjeta okupila nas je jedna, sveta, katolička i Petrova, apostolska, Crkva! Svi smo mi članovi – „dijelovi“ te „stjenovite“ Crkve koju je utemeljio Krist – Pomazanik, Sin Boga živoga. U prirodi, Božjem stvorenju, svaka stijena ima svoju strukturu koja ovisi o obliku,

¹ Jeruzalemska Biblija s velikim komentarom, ur. A. Rebić – J. Fućak – B. Duda, KS Zagreb 1993, 1416.

² KKC, 552.

veličini i međusobnom odnosu minerala u njoj samoj. Površnom gledateljevu oku stijena može izgledati kao lijep kameni oblik koji estetski ukrašava naš svijet, pa ipak stijene su više od toga jer se u njima skriva raskošna dinamika neizbrojiva mnoštva fragmenata. Minerali Petrove stijene, dijelovi Kristove Crkve smo mi, braća i sestre, grješni ljudi, a po otvorenosti Božjem Duhu i njegovu djelovanju, sveti i od njega odabrani! Da bi Petrove stijene ostala i nadalje čvrsta i učinkovita, potrebno je da mi koji ju činimo, koji smo njeni sastav, budemo povezani i složni u jednoj Petrovoj vjeri i ljubavi, praštanju i pravednosti, osobito joj odani jer je od stoljeća sedmog postala i ostala kamenom temeljcem na kojem smo gradili i našu domovinu. Ovdje danas okupljeni, a „potaknuti milošću Duha Svetoga ... vjerujemo i ispovijedamo: ‘Ti si Krist-Pomazanik, Sin Boga živoga’ (Mt 16, 16). Na stijeni te vjere, ispovjeđene od svetog Petra, Krist je utemeljio svoju Crkvu.”³ Utetmeljio je sve nas, pojedinačno i zajedno, našu zajednicu – Crkvu koja svoju životnu sigurnost traži jedino na stijeni Božje vječnosti!

2. Okupila nas je danas, ovdje, na ovaj značajan spomendan naše novije povijesti i jedna druga stijena, jedna *stina* o kojoj se pjeva: „Ima jedna stina/ u njidrima Knina,/ na njen stig vijori/ i s buron se bori/ ... Ima jedna stina,/ tu je od davnina,/ na vri svoje glave/ vije boje slave,/ crven, bil i plave”⁴. Tu kninsku stijenu 1995. godine oslobodili su sinovi i kćeri Oluje. Još su nam uviyek svježa sjećanja na dane ponosa i slave kada su „još za mračku” u onom ljetnom svitanju 4. kolovoza prije 28 godina, nošeni idealom slobode i vjere, hrvatski branitelji krenuli sa svih strana prema Stijeni naših pradjedova – Zvonimirovu gradu, povjesnom središtu nekadašnjeg Hrvatskog Kraljevstva. Vođeni savješću o dužnosti legitimne obrane vlastitoga doma,⁵ u srcu su

nosili jasne stavove i čvrste odluke: „Dosta više ubijanja, masakriranja i barbarstva! Dosta više strašnih zločina i neljudskih nedjela! Dosta više zaplakanih dječjih i staračkih lica u podrumima i izbjegličkim smještajima diljem domovine! Dosta više žalosnih krikova majki hrvatskih branitelja i braniteljica!”

U toj namjeri da se već jednom zaustavi okupacija Domovine i nametnuti nam rat, rođena je naša sloboda. Na kninskoj tvrđavi ponovo vije hrvatski barjak boje „crven, bil i plave”. Po tko zna koji put naše povijesti domovina je za ključnu akciju tražila hrabre i odlučne ljudi, jake kao stijena, a oni su se složno i požrtvovno odazvali zovu slobode. Mali narod, a tako velik i snažan kada se u zajedničkom cilju ujedine minerali hrvatske stijene! Ne možemo i ne smijemo zaboraviti i sve poginule i nestale koji su dali život za temelje naše slobode. Dajući svoj život za domovinu, postali su živim spomenikom ove stijene i upravo oni vraćaju sjećanja zahvalnosti i obveze budućim generacijama prema ovoj našoj kninskoj stijeni. I upravo zbog njih i cijelokupne žrtve ratnih stradanja, svih stradalnika u godinama Domovinskoga rata, kada bi kninska stijena mogla govoriti, progovorila bi svima nam poznatim stihovima: „Tili su te i Ugari stari,/ tili su te i Turci i Mleci,/ tukli su te svakakvi barbari,/ čija li si, svima reci./ Ja san stina kralja Zvonimira,/ hrvatska san od vika vikova,/ darujte mi, braće, malo mira,/ ja san stina vaši pradidova”.⁶ Neka mir Božji na ovoj stijeni bude jamac stabilnosti cijele naše patničke domovine i upozorenje svim nemirnim izazovima: „Tko na tvrdoj stini svoju povist piše,/ tom ne može nitko prošlost da izbriše./ Varaju se ki ne misle tako,/ što se krvlju brani, ne pušta se lako.”⁷

3. Upravo u ovom dinarskom podneblju Hrvatske česta je narodna izreka za karakterno čvrste ljude da su kao stijena. Kako je važno da generacije naših sadašnjih i budućih potomaka baštine čvrstoću karaktera po uzoru

3 *Isto*, 424.

4 „Stina pradidova”, pjesma klape Intrade.

5 Vidi David Hollenbach S.I., *La non violenza e la tradizione della guerra giusta: Verso il futuro*, La Civiltà Cattolica br. 4153, str. 10.

6 *Isto*.

7 „Od stoljeća sedmog”, pjesma; Dražen Žanko.

na hrvatske branitelje iz devedesetih! Kako je važno da i u ovo, Bogu hvala, mirnodopsko vrijeme primjerom vlastitoga života odgajamo u vrijednostima svoju djecu i mlade! Obitelj je kamen živac, čvrsta litica – stijena našega ljudskoga života! Samo se na toj obiteljskoj stijeni može sagraditi zdravo ljudsko biće, a za takvu izgradnju odgovorni smo svi: Crkva, društvo, politika, zakonodavci, a napose sami roditelji. Želimo li zdravo potomstvo, čvrste i nepokolebljive ljude, recept je jednostavan: biti otac i majka, biti blizu svojoj djeci, biti u svakodnevnom sebedarju svojim najbližima, biti ono što je Božji poziv utkao u svakoga tko želi obitelj. Isus Krist kao da poručuje i danas svakom ocu i majci, svakom djedu i baki: Ti si stijena obiteljskog života! Na tebi počiva izgradnja tvoje obitelji. Iz vječne istine evanđelja ne možemo biti pessimisti, ali smo svjesni: ako mi kao zajednica naroda i Crkve ne doprinesemo boljem očuvanju i obrani svojih obitelji, nećemo uspjeti očuvati ovu stijenu u ovom izazovnom vremenu. Stoga nam se postavlja otvoreno pitanje: Što svi mi možemo učiniti za obitelj današnjice? Uz osiguranje dobre društvene i ekonomске stabilnosti u svojoj domovini, moramo osvjećivati i da se obitelj gradi na zdravim temeljima. Mudar je čovjek koji svoju kuću i obitelj gradi na dobrom temeljima, a ti temelji obiteljskoga kršćanskoga života jesu Kristove vrijednosti. Blago roditeljima koji ne računaju samo na svoje snage i sposobnosti nego kroz Božju blizinu i pomoć njegove milosti znaju za pravi odgoj svoje djece. U toj Božjoj školi svaki učenik uči kako Bog prašta

nama ljudima i kako bismo i mi trebali jedni drugima oprostiti, pa i one najstrašnije i najdublje ratne rane. Blago roditeljima koji uče svoju djecu da postoji Kruh života vječnoga koji već sad svijetu donosi spas. Budu li naša djeca i mladi nahranjeni tim kruhom, bit će sigurni na stijeni života vječnoga.

Da bi čovjek bolje vidio horizont, treba se koji put popeti iznad svoje svakodnevice. Na planinskom vrhu, na vrhu stijene puno je širi pogled i bolje se vidi u daljinu. Isus Krist naša je stijena s koje bolje sagledavamo i razumijemo svijet, ljude oko sebe, a i sami sebe bolje upoznajemo. Ne zaboravimo graditi obitelj na Kristovoj stijeni ma koliko god nam se puta reklo da to nije napredno, moderno ni suvremeno! Znajmo da tu Stijenu ni vrata paklena neće nadvladati!

Draga braćo i sestre! Tri su stijene na kojima smo kroz povijest gradili svoju sadašnjost: Petrova stijena – Rimokatolička crkva, domovina i obitelj! Imamo obvezu prema potomcima i sretnoj budućnosti nastaviti poštovati i promicati vrijednote svojih predaka. Sve te tri stijene čuvajmo i branimo poput naših branitelja u Oluji 95. Branimo ih, Bogu hvala, ne više oružjem, nego čestitošću, profesionalnom stručnošću, vrlinama, krepotima svoga ljudskoga i kršćanskoga života! Branimo ih djelotvorno postojanošću svoje obiteljske molitve svakodnevno upravljene Onome koga u *Vjerovanju* prepoznajemo i ispovijedamo kao Krista – Pomazanika – Sina Boga živoga! Amen.

PROPOVIJED VOJNOG ORDINARIJA MSGR. JURE BOGDANA POVODOM BLAGDANA UZVIŠENJA SV. KRIŽA I GOSPE VELIKOG HRVATSKOG KRSNOG ZAVJETA

Crkva sv. Marije, Biskupija kod Knina, 12. rujna 2023.

Ez 37,1-14;Ps: 23 (22),1-2a.2-3.5,6;Otk 12, 1-3.7-12 ab.7;Lk 1, 39-55

Draga braćo i sestre,

1. Prorok Ezekijel, nadahnut Božjim Duhom naviješta zarobljenom izraelskom narodu oslobođenje, slikom uskršnua mrtvih kostiju (Ez 37,1-14). „Ja ću otvoriti vaše grobove, izvesti vas iz vaših grobova, narode moj, i odvesti vas u zemlju Izraelovu! I znat ćete da sam ja Gospodin kad otvorim grobove vaše i kad vas izvedem iz vaših grobova, narode moj! I duh svoj udahnut ću u vas da oživite i dovest ću vas u vašu zemlju i znat ćete da ja, Gospodin, govorim i činim!“ (Ez 37, 12-14).

Malo mjesto Biskupija kod Knina u koje danas hodočastimo, najbogatije je i najpoznatije predromaničko arheološko nalazište u Hrvatskoj. Udaljeno nekoliko kilometara od Knina, smješteno na sjeveroistočnom rubu Kosova polja, bilo je veliko crkveno i kulturno sjedište stare hrvatske kneževine i potom kraljevine. U prošlosti se nazivalo „Pet crkvah na Kosovi“, i to se ime spominje i u *Ljetopisu popa Duklanina*. Na relativno malome prostoru arheologija je potvrdila postojanje pet crkava: na *Lopuškoj glavici*, na *Bukorovića podvornici*, na mjestu današnje parohijske crkve svete Trojice, trobrodna crkva svete Cecilije na brežuljku *Stupovi* i katedralna crkva svete Marije.

Tijekom prve polovine 9. stoljeća ovdje u Biskupiji, na lokalitetu poznatom po imenu Crkvina, podignuta je bazilika posvećena svetoj Mariji. Služila je kao mauzolej hrvatske vladarske obitelji, 9. stoljeća, a u 11. stoljeću i kao sjedište hrvatskog dvorskog biskupa (*episcopus Chroatensis*) koji se oko 1140. godine javlja u pravnji hrvatskoga kralja.

Na ovome području znanstvenici su istražili oko tisuću srednjevjekovnih hrvatskih grobova.

Dok slušamo Ezekijela i gledamo Vas ovdje sabrane, pripadnike hrvatske vojske i druge vjernike, i mi danas na svoj način proživljavamo onaj čudesni Božji zahvat. Oživjele su kosti a oko Božjeg oltara okupljen je narod, iste krvi, jezika, kulture i vjere koji je ovdje sagradio baziliku Svetе Marije i druge četiri crkve podignute na Kosovu polju. Taj isti narod je prije četrnaest stoljeća započeo svoje kršćansko hodočašće kroz povijest.

Godine 1938. istočno od arheoloških ostataka ove srednjovjekovne bazilike, na staroj zadužbini hrvatskoga kralja Zvonimira sagrađena je prema nacrtu kipara Ivana Meštrovića nova kamena crkva svete Marije kao zadužbina cijelog hrvatskog naroda. Na oltaru se nalazila Meštrovićeva naša Gospa, a umjetničkim freskama s temom saborovanja kralja Zvonimira uresio ju je slikar Jozo Kljaković. Tu je crkvu 18. rujna 1938. svečano posvetio zagrebački nadbiskup Alojzije Stepinac. Citirajući riječi proroka „Milosrđe je Božje što ne izgibosmo“, pred okupljenim mnoštvom od oko deset tisuća hodočasnika, nadbiskup je rekao: „Minulo je 860 ljeta, otako je Dimitar Zvonimir, kralj iz naše hrvatske narodne dinastije, dao na ovome mjestu sagraditi katedralu u čast Majci Božjoj Blaženoj Djevici Mariji. Mnogo je bura i oluja prohujalo od toga doba do današnjega dana preko stabla našega narodnog organizma. One su polomile toliko njegovih grana, da se činilo da će na koncu iščupati i samo stablo sa korjenom i da će našega naroda i hrvatskoga imena nestati s lica zemlje.“

2. U prigodi devetstote obljetnice izgradnje Zvonimirove bazilike Svetе Mariјe, zagrebački nadbiskup Franjo Kuharić predvodio je na ovome mjestu 17. rujna 1978. velebno slavlje sv. mise. Kronicari događaja zabilježili su da je na misi bilo tridesetak tisuća vjernika. Nadbiskup Kuharić je govorio: „Kada čitamo našu dugu povijest, možemo i danas ustanoviti: *Milosrđe je Božje što ne izgibosmo*. Kroz prošle vjekove dolazile su na ovo tlo naše lijepo domovine tolike vojske: vojske s Istoka i Zapada, vojske sa Sjevera i Juga. Bile su tu i unutrašnje borbe naše nesloge. Naša povijesna situacija bila je često slična onoj izraelskog naroda. Prorok Ezekijel je zapisao da je taj narod u vrijeme svojih velikih stradanja govorio: *Kosti su naše presahnule; nada je naša prošla; nema ništa od nas* (Ez 37,11). Naša kršćanska povijest se piše već 1300 godina. Milosrđe je Gospodnje da smo tu“.

Svaki je narod kao jedno biće povezan tlom svoje domovine, jezikom, kulturom, sviješću svog zajedništva. On je baštinik jedne povijesti, nosilac zajedničkih patnja i zajedničkih nada. Narod je biće koje živi vjekove. On uvijek nalazi u svojim spomenicima, prošlim grobovima i krhkim ispravama svjedočanstvo starih nadahnuća, ali i poticaja za novu budućnost i za novo kročenje kroz mukotrpu povijest čovječanstva.

„Mi smo danas ovdje okupljeni na svetom tlu gdje je prije 900 godina posvećena katedrala hrvatskog biskupa - crkva svete Marije. Po božnost prema Majci Božjoj je baština naših pradjedova i naših kraljeva, baština pokoljenja vjernih sinova našeg naroda. Naše zajedništvo u Rimokatoličkoj Crkvi, kojoj predsjeda Petar i njegov nasljednik kao jamac da smo u jedinstvu Kristove Crkve, i to je baština koja prelazi iz pokoljenja u pokoljenje. To zajedništvo Katoličke Crkve okuplja nas ovdje danas“.

3. U trobrodnoj bazilici sv. Marije iz devetog stoljeća, na ovome lokalitetu Crkvina, pronađen je trokutni zabat oltarne pregrade s likom Bogorodice, u stavu adorantkinje – klanjatelji-

ce koja na prsima drži ruke s dlanovima okrenutim prema narodu. Crte njezina lica označene su jednostavnim urezima, oko glave je aureola, plašt joj je prebačen preko ramena, a nabori koso se spuštaju od lijevog ramena. Iznad glave je nad čelom urezan križ, a na luku, ispod poprsja Bogorodičina lika čita se natpis: *Salve Regina Salve Virgo - Zdravo Kraljice, Zdravo Djevice*. Među brojnim spomenicima starohrvatske umjetnosti za glavni simbol povijesnih nacionalnih slavlja pokrštavanja i kršćanstva u Hrvata (1976.-1984) izabran je ovaj Majčinski Gospin lik, najstariji u našoj marijanskoj skulpturi. U njemu su se na jedinstven način njegovim teološkim sadržajima priključili i oni stari povijesni i oni pastoralni novi. On u sebi uprisutnjuje sve vrijednosti i obilježja koja u našoj vjeri i kulturi imamo i osjećamo u Blaženoj Djevici Mariji. Ovaj Gospin pralik, kao najstariji lik Bogorodice u našoj hrvatskoj umjetnosti, pod imenom Gospe velikog hrvatskog krsnog zavjeta, odljeven je - izrađen u naravnoj veličini u zlatu i srebru, daru svih hrvatskih katolika iz Domovine i inozemstva. Taj dragi zlatnosrebreni Gospin lik blagoslovio je u Bazilici sv. Petra u Rimu, 30. rujna 1979. papa Ivan Pavao II. Ovaj lik, posebno je drag i prisutan u našoj vojno-redarstvenoj biskupiji. I Vi ste ga poštovani pripadnici Hrvatske vojske donijeli na svojim ramenima na svome hodočašću danas. Donijeli ste ga u njegovo izvorno sjedište, u njegovo ishodište, na njegov povijesni tron.

4. Trinaest (skoro već četrnaest) prohujalih vjekova su prošlost (641.-2041.). Mi živimo sadašnjost, a život smo primali od pokoljenja do pokoljenje u svetištu obitelji. Kralj Zvonimir se kao kralj i gospodar obvezao da će štititi obitelj da bude Bogom blagoslovljena čvrsta zajednica vjernosti i ljubavi kako bi se u njoj rađao Božji narod i ostvarivala blagoslovljena sadašnjost i blagoslovljena budućnost. Ponesimo tu poruku iz ovog susreta s ovom svetog tla.

Vjernički narod izlazi iz skrovišta obiteljske zajednice. Vjera se prima u obitelji. Prenosi

se iz srca materina u srce djece, iz duše očeve u duše djece. Obitelj mora opet biti puna vjere da bi bila puna života.

Isus je rekao: „Riječi koje sam vam govorio duh su i život.“ (Iv 6, 63) Proživjeli smo teške dane i krvava stoljeća ali nas je milosrđe Božje sačuvalo da živimo i da se nadamo. Tu milost imamo zahvaliti našim kršćanskim očevima i majkama. Molimo danas u ovom zajedništvu nadahnuće i hrabrost.

U ovoj svetoj misi obnovit ćemo svoju vjeru. Civilizacije se mijenjaju, politički sustavi prolaze, kraljevstva i carstva nestaju. Što se sve izmijenilo u devet stoljeća povijesti svijeta i ovog našeg podneblja! Ali kad bi danas došao kralj Zvonimir i oni biskupi i vjernici koji su prisustvovali posveti crkve Svetе Marije u Biskupiji prije 945. godina, našli bi nešto što ne prolazi, što uvijek živi: istu Euharistiju, istu misu, istoga Isusa Spasitelja koji je među nama kao Uskrasnuli i stvarno prisutni. Našli bi istu pobožnost prema Majci Božjoj i zajedno s nama bi molili: Zdravo Marijo, milosti puna. Našli bi isto vjerovanje i zajedno s nama bi obnovili cjelovitost tog vjerovanja u kojem je sažeta sva Božja objava, Božja riječ koja vodi ljude čvrstim putovima istine, oslo-

bođenja i spasenja. Našli bi iste zapovijedi Božje koje su istina života, zakon koji jedini ostvaruje sve ljudske odnose u pravednosti, istini i miru.

Obnovimo sada vjernost toj dragocjenoj baštini; obnovimo odluku da ćemo je prenijeti u budućnost i pretočiti u srca malenih i mladih. Naše svjetlo je baklja vjere koju pokoljenja hrvatskog naroda nose i prenose od prapočetka našeg krštenja. Taj plamen ne smijemo ugasiti nego ga moramo oživjeti i raspaliti da bude putokaz našoj savjesti. Budućnost se svijeta ne kroji samo na političkim konferencijama, u razgovorima i ugovorima nego u ljudskim srcima i savjestima. Obraćeno srce je bolja budućnost; obraćena duša je sretnija budućnost; obraćen čovjek riječi Božje, je bolji svijet.

Molimo danas hrabrost vjere, vjernost zapovijedima Božjim, poslušnost nasljedniku Petrovom; molimo za naše međusobno zajedništvo. Jedno smo srce i jedna duša u istoj molitvi Gospodnjoj koju ćemo moliti i koju bi s nama sada ovdje molila sva prošla pokoljenja. Tu smo po istom zajedništvu vjere i ljubavi. Ustrajmo u tome i s tim svjetлом podimo u buduće vjekove. Amen.

PROPOVIJED VOJNOG ORDINARIJA MSGR. JURE BOGDANA NA 31. NACIONALNOM HODOČAŠĆU HRVATSKE VOJSKE, POLICIJE I BRANITELJA U MARIJU BISTRICU

Marija Bistrica, 1. listopada 2023.

Iz 2, 1-5; ; Ps 25,4b-6.7b-9; Fil 2,1-11; Mt 21,28-32

“Dom nam čuvaj Božja Mati”

Draga braćo i sestre,

1. Kad je 3. listopada 1993. organizirano prvo vojno hodočašće u „Hrvatsko nacionalno svetište u Mariji Bistrici“, čahura jedne granate prigodno je izrađena za stalak – svijećnjak, na koji je postavljena i upaljena zavjetna hodočasnička svijeća. Nadahnuti biblijskim tekstom viđenja Izaije proroka koji poziva narod da uziđe na „Goru Gospodnju“, „u Dom Boga Jakovljeva“, „koji će mačeve prekovati u plugove, a koplja u srpove“, izrađen je i postavljen u bistročkom svetištu prigodni svijećnjak. Bio je to znak ponizne vjere i žarke molitve upravljene Isusovoj i našoj Majci da „hodimo u Gospodnjoj svjetlosti“ (Iz 2, 5).

Na čelu prvog vojnog hodočašća bio je zagrebački nadbiskup blažene uspomene kardinal Franjo Kuharić sa svojim pomoćnim biskupom kasnije prvim vojnim ordinarijem u RH msgr. Jurjem Jezerincem. Na istom stalku – svijećnjaku na koji smo i danas postavili i upalili zavjetnu svijeću 31. vojnog hodočašća, upisano je: „*Prvo hrvatsko vojno hodočašće 3. listopada 1993. Dom nam čuvaj Božja mati.*“

To se hodočašće odvijalo u jeku velikih ratnih stradanja u Republici Hrvatskoj, i junačke obrane vlastitog ognjišta, obitelji i Domovine. Jedan od sudionika je zapisao: „Nekoliko tisuća hrvatskih vojnika, invalida domovinskog rata, udovica, roditelja i djece poginulih hrvatskih branitelja s njima i pred-

stavnici HVO-a ... pohodili (su) nacionalno svetište Marija Bistrica u kojem je cijeli dan, dostojanstvom i pokorom, ispunjavalo prvo Hrvatsko vojno hodočašće. Poslije prijepodnevne veličanstvene procesije oko Marijanskog svetišta, te koncelebrirane mise“ „hodočasnici su poslijepodnevnim križnim putem na brdo kraj svetišta, u 14 postaja komemorirali sve svoje suborce, svoje najdraže, sve poginule u agresiji na Hrvatsku.“

U svome govoru Kardinal je rekao da je to „hodočašće čin vjere, pobožnosti i nade, molitve za mir. Danas molimo za ranjene, branitelje, sve prognane, sve zarobljene, nestale, za sve žalosne koji oplakuju mrtve i poginule“. „Vi niste htjeli rat. Hrvatski narod nije želio rat, željeli ste samo svoju slobodu: mir. Ako ne osvajate tuđe, ako ne želite zarobiti druge, nego ste stavljeni u situaciju da branite narod, onda niste odgovorni za rat! Obrana i kad je moralna dužnost, ograničena je dostojanstvom čovjeka. Nikad se ne smije pretvoriti u osvetu i mržnju. ... Narod koji ne mrzi, koji moli, ne može propasti“ - poručio je nadbiskup Kuharić.

I od te ratne 1993. godine u kontinuitetu hodočastimo na prvu nedjelju mjeseca listopada Majci Božjoj sa svojim osobnim, obiteljskim, društvenim.... potrebama i nakanama, s pouzdanjem i žarkom molitvom u srcu: „*Dom nam čuvaj, Božja mati, i sinova naših cvijet, Tvojom molbom nek se vrati, Božji mir na cijeli svijet.*“

2. Braća i sestre. Prvo kao i trideset prvo nacionalno vojno hodočašće u Mariju Bistraru, programski i pastoralno je sastavničica dušobrižničke skrbi Crkve za katoličke vjernike, vojnike, policajce, branitelje, vatrogasce i sve vas okupljene danas u ovome svetištu.

Hodočašće je uvijek duboko u službi izgradnje osobne vjere, a život po vjeri umnaža i učvršćuje kreplosti. „Ljudske kreposti su stalna raspoloženja razuma i volje koja ravnaju našim činima, sređuju naše strasti i upravljaju našim vladanjem po razumu i vjeri.“¹

Upravo stoga od najranijih stoljeća, Katolička Crkva se prema dušobrižništvu vojnika i redarstvenika odnosila s posebnom pozornošću, odgovarajući različitim potrebama i prilikama.

Organizirana dušobrižnička skrb katoličkih vjernika vojnika i redarstvenika u hrvatskoj kome narodu (i drugim narodima s kojima smo živjeli u društvenim zajednicama) s vojnim svećenicima – kapelanimi, izrasta na našim prostorima iz višestoljetne tradicije i prakse. Vojno dušobrižništvo je dobro usustavljeno i organizirano u mnogim europskim zemljama pa je tako bilo i u Austro-ugarskoj monarhiji. Nakon završetka I. svjetskoga rata, već u studenome 1918. godine, Sveti Stolica imenuje *apostolskog vojnog vikara* koji za područje nove države (kasnije Kraljevine SHS), sustavno s vojnim kapelanimi organizira i provodi vojno dušobrižništvo za katoličke vjernike. Prvim apostolskim vojnim vikarom imenovan je msgr. Ferdo Rožić. Kad je on 1932. umirovljen, u suglasju sa Svetom Stolicom službu apostolskog vojnog vikara preuzima beogradski nadbiskup msgr. Rafael Rodić. Papa Pijo XII. u prosincu 1939. godine povjerava službu apostolskog vojnog vikara mladom zagrebačkom nadbiskupu Alojziju Stepincu. Uz službu zagrebačkog nadbiskupa te predsjednika Biskupske konferencije on će vršiti službu apostolskog vo-

jnog vikara do kraja Drugog svjetskoga rata 1945. godine. I od tada sve do demokratskih promjena 1990. godine nema organizirane dušobrižničke skrbi za vojnike i policajce u našoj Domovini.

3. Drugi Vatikanski sabor izražava puno razumijevanje i poštovanje prema vojničkoj službi u promicanju mira: „Oni pak koji služeći domovini vrše vojničku službu neka se smatraju službenicima sigurnosti i slobode naroda, i ako ispravno vrše tu dužnost, istinski pridonose učvršćenju mira.“² U novim društvenim prilikama, uslijed velikih promjena u svijetu, kao i u društvenome shvaćanju naravi i uloge vojske i policije u svakodnevnoj stvarnosti, isto tako ulazi i službi Katoličke Crkve u suvremenome svijetu u promicanju pravde i izgradnji mira, u skladu s naukom Drugog vatikanskog sabora, papa Ivan Pavao II. dao je nove naglaske i smjernice za dušobrižništvo katoličkih vjernika vojnika i redarstvenika. U mnogim zemljama uspostavljeni su vojni ordinarijati s biskupima na čelu ili vojni vikarijati. Ugovor Republike Hrvatske sa Svetom Stolicom o dušobrižništvu katoličkih vjernika, pripadnika oružanih snaga i redarstvenih službi Republike Hrvatske, vojni ordinariat, nije ekskluziva Hrvatske ili manjeg broja nekih zemalja ili država. To je standard i doseg slobode vjere u zemljama i demokracijama na svim kontinentima. Sloboda vjeroispovjedi – sloboda isповједanja **vjere** je jedno od temeljnih ljudskih prava.

4. Draga braća i sestre. Vjera je čovjekov odgovor Bogu, koji mu se objavljuje i dariva, pružajući istodobno čovjeku preobilno svjetlo u traženju krajnjega smisla života. Ali, vjera je i Božji dar, vrhunaravna od Boga ulivena krepost³. Ona je milost, koju Bog daje čovjeku kao čisti dar⁴. No taj se neprocjenjivi dar, u slobodi našega ljudskog djelovanja, može i izgubiti. U vezi s tim, sveti Pavao

² Gaudium et spes, , br. 79.

³ KKC, br. 153.

⁴ KKC, br. 162.

1 KKC, 1833-1834.

opominjući Timoteja, opominje i svakog od nas: „Taj ti zadatak predajem [...]: Bij boj plemeniti, imajući vjeru i dobru savjest, koju su neki odbacili i doživjeli brodolom vjere“ (1 Tim 1, 18-19). Eto, braćo i sestre, izazova za svakoga od nas: sačuvati vjeru u Boga u ovom vremenu golemih izazova koji nas često odvajaju od vjere ili čak vojuju proti nje! A u središtu naše vjere, biblijske vjere Božja je ljubav i njegova konkretna briga za svaku osobu, njegov naum spasenja za svakog čovjeka i cjelokupni stvoreni svijet. „Bez svijesti o toj stvarnosti“ – poručuje nam papa Franjo – „nestaje kriterij na temelju kojega se može prepoznati što je to što ljudski život čini dragocjenim i jedinstvenim. On (čovjek) gubi svoje mjesto u svemiru, napušten u prirodi, odričući se vlastite moralne odgovornosti ili težeći za tim da postane poput absolutnog suca koji sebi pripisuje bezgraničnu moć manipulacije svijetom koji ga okružuje.“⁵

5. Pitamo se danas i ovdje: Kakva je moja vjera? Kakav trag u mojoj duši, u mojem svakodnevnom životu ima vjera? To su teška pitanja i našega vremena koja se nameću svakomu od nas vjernika. I što bi postala naša Domovina Hrvatska lišena hrvatske vjerničke duše? I kakva bi joj budućnost bila? To je, braćo i sestre, istodobno i snažan poziv svakomu od nas da učvrstimo svoju vjeru i iznova otkrijemo ljepotu vjere. Vjere koja se „rađa u susretu s Bogom živim, koji nas poziva i otkriva nam svoju ljubav, ljubav koja nam prethodi i na koju se možemo osloniti jer u njoj nalazimo sigurnost i na njoj možemo graditi svoj život“⁶. To nam je danas nasušno potrebno. Svetlo vjere upaljeno u našim dušama, kao dragocjeno blago zahtjeva od svakog vjernika katolika da bude učenik Isusa Krista uključen u isповijedanje svoje vjere čitavim svojim bićem⁷. To svjetlo

zahtijeva od nas da budemo svjedoci Božjega milosrđa, Božje nježnosti i dobrote, sposobni prenijeti plamen nade muškarcima i ženama ovoga našeg doba. Brojne tragedije koje proživljavamo u ovom trenutku, posebno rat u Ukrajini, podsjećaju nas na hitno potrebu izgradnju civilizacije ljubavi, izgradnju čovječnosti i bratstva otvorenih svima te društvo bratskih odnosa punih života⁸.

6. Draga braćo i sestre, naša je povijest puna svjedoka vjere. Među svima njima izdvaja se „svijetla osoba kardinala Stepinca“⁹. Jučer smo proslavili 25. godišnjicu njegove beatifikacije ovdje u Mariji Bistrici. Svojim ljudskim i duhovnim životnim putem blaženi Alojzije Stepinac našem narodu - kako nam je to baš na ovomu mjestu poručio papa sveti Ivan Pavao II. - pruža svojevrsni kompas da bismo se znali orientirati: „Evo“ – naglasit će ovaj Papa, „glavnih točaka: vjera u Boga, poštovanje čovjeka, ljubav prema svima sve do praštanja, jedinstvo s Crkvom kojoj je na čelu Petrov nasljednik. Dobro je znao da se ne može popuštati kad je u pitanju istina, jer istina nije roba kojom se može trgovati. Zbog toga mu je bilo draže prihvatići patnju negoli izdati svoju savjest i iznevjeriti obećanje dano Kristu i Crkvi.“¹⁰ Blaženi je kardinal Stepinac na Kristov poziv da pođe na posao u njegov vinograd, odgovorio bez odgađanja, rekavši ‘Evo me, gospodaru!’ i tomu svomu odgovoru ostao vjeran sve do mučeničke smrti. On je onaj divni primjer hrvatske vjerničke duše posve i nepokolebljivo okrenute Bogu i njegovu zakonu. On je znao i čvrsto vjerovao da je *Duša duše hrvatske - Isusova Mati i da nam*

5 Papa Franjo, Enciklika *Svetlo vjere*, br. 54.. Papa će nam također poručiti: „Kad vjera slabí, prijeti opasnost da oslabe i temelji čovječnosti.“ *Isto*, br. 71.

6 Papa Franjo, Enciklika *Svetlo vjere*, br. 4.

7 Usp. Papa Franjo, Enciklika *Svetlo vjere*, br. 59.

8 Usp. Papa Franjo, *Svijetu je hitno potrebna civilizacija ljubavi*; Dostupno na: <https://ika.hkm.hr/novosti/papa-svijetu-je-hitno-potrebna-civilizacija-ljubavi/>.

9 Propovijed Svetog Oca Ivana Pavla II. na svečanome euharistijskom slavlju proglašenja blaženim služe Božjega kardinala Alojzija Stepinca, Marija Bistrica, 3. listopada 1998.

10 Propovijed Svetog Oca Ivana Pavla II. na svečanome euharistijskom slavlju proglašenja blaženim služe Božjega kardinala Alojzija Stepinca, Marija Bistrica, 3. listopada 1998.

ona u našim stradanjima nikada neće prestati sjati. Svojim životom uistinu je ostvario program što ga je zapisao 29. prosinca 1956., za svoga krašičkog sužanstva: „Naši bi se ideali mogli sažeti u jednu riječ - Bog! Bog naš uzor, Bog naš život, Bog i svjetlo naše na stazama ovoga zemaljskog života!“¹¹ „On je“ - zaključit će papa sveti Ivan Pavao II. - „sada u nebeskoj slavi okružen svima onima koji su, kao i on, dobar boj bili, kaleći svoju vjeru u kušnjama i nevoljama. U njega danas s pouzdanjem upiremo svoj pogled ištući njegov zagovor.“

11 Blaženi Alojzije Stepinac, nadbiskup zagrebački, kardinal, mučenik (Krašić, 8. svibnja 1898. – 10. veljače 1960), dostupno na: <https://hbk.hr/hrvatski-sveci-i-blazennici/blazeni-alojzije-stepinac/>.

Draga braćo i sestre, i mi danas s pouzdanjem upiremo svoj pogled ištući zagovor blaženoga kardinala Alojzija Stepinca, svih svetih i blaženih koji su svjetlo našim stazama u ovozemnome hodu. Treba nam svjetla i ohrabrenja, nade i snage za svakodnevne izazove, kušnje i poteškoće. Svi smo ovdje, u svojoj različitosti putujući glasnici dobra i zauzimanja za dobro, ujedinjeni i s istom pri-padnosti, hrvatski vojnici, hrvatski policajci, hrvatski branitelji, stradalnici, hrvatski vatrogasci, pripadnici Civilne zaštite, Crvenoga križa, hrvatske povijesne postrojbe. Svi-ma nam je potrebna zaštita i zagovor Božje službenice. Stoga se njoj, Duši duše hrvatske, Isusovoj i našoj Majci, ovdje u bistričkom svetištu danas žarko molimo: *Umnoži našu vjeru, učvrsti ufanje/ Obrati, mila Majčice, sve izgubljene.* Amen.

PROPOVIJED VOJNOG ORDINARIJA MSGR. JURE BOGDANA NA DAN KAPELANIJE „SV. IVAN PAVAO II.”

Ministarstvo obrane - Zagreb, 22. listopada 2023.

Iz 61, 1-3; Ps 16 (15), 1-2 i 5.7-8.11; 1 Kor 9, 16-19.22-23; Mt 16,13-189;

“Božji čovjek, branitelj ljudskih prava i čovjek molitve” Sveti Ivan Pavao II.

Draga braćo i sestre,

u povijesti Katoličke Crkve na katedri rimskih biskupa od sv. Petra do pape Franje, izmijenilo se 266 papa.¹ Najduže je „vladao“ Galilejac iz Bethsaide sv. Petar apostol², potom Talijan iz Senigalije blaženi Pio IX.³ Poljak, sv. Ivan Pavao II. iz mjesta Wadovice, zauzima treće mjesto po dužini službe rimskoga prvosvećenika. Izabran 16. listopada 1978., svečano je započeo vršiti papinsku službu 22. istoga mjeseca. Živio je 84 godine, deset mjeseci i petnaest dana. Crkvom je upravljao 26 godina, pet mjeseci i sedamnaest dana. Preminuo je 2. travnja 2005. Blaženim ga je proglašio njegov nasljednik Benedikt XVI. 1. svibnja 2011., a svetim papa Franjo 27. travnja 2014.

“Božji čovjek, branitelj ljudskih prava i čovjek molitve”, ovim je riječima dugogodišnji bliski suradnik sv. Ivana Pavla II. kardinal Giovanni Battista Re orisao ljudski, duhovni i intelektualni profil sv. Ivana Pavla II., u prigodi 45. obljetnice njegova izbora za papu.⁴

1 Vidi *Serie dei Sommi Pontefici Romani*, Annuario Pontificio 2023.

2 San Pietro di Bethsaida in Galilea, Principe degli Apostoli, che ricevette da Gesù Cristo la suprema Pontificia Potestà da trasmettersi ai suoi Successori; risiedette prima in Antiochia, quindi, a quanto riferisce il Cronografo dell'anno 354, per anni 25 in Roma, dove incontrò il martirio nell'anno 64 o 67 dell'era volgare.

3 B. Pio IX, di Senigallia, Giovanni Maria Mastai Ferretti, 16,21. VI. 1846.-7. II. 1878. (fu beatificato 3. IX. 2000).

4 Vidi L'Osservatore Romano 16. listopada 2023.

1. Božji čovjek

U svome djelovanju sveti Ivan Pavao II. papa, bio je nadahnut nepokolebljivom vjerom. U prvoj redu on je bio čovjek Božji. Prva i temeljna oznaka njegova pontifikata je duboko vjernička. “Ti si Krist – Pomazanik, Sin Boga živoga”(Mt, 16,16), rekao je u nastupnoj propovijedi. “Da, braćo i sinovi i kćeri, ove riječi prije svega. Njihov sadržaj otkriva našim očima otajstvo živoga Boga, tajnu kojoj nas je približio Sin. Nitko, zapravo, nije doveo živoga Boga tako blizu čovjeku i objavio ga, kao što je on to sam jedini učinio. U našem poznavanju Boga, u našem putovanju prema Bogu, sasvim smo povezani sa snagom ovih riječi: “Onaj koji vidi mene, vidi Oca.” On koji je beskonačan, nedokučiv, neopisiv, približio nam se u Isusu Kristu, jedinorođenom Sinu, rođenom od Marije Djevice u betlehemskoj štali.”⁵

Sve njegovo djelovanje imalo je u središtu težnju i cilj da čovjeka približi Bogu i da se Bog kao glavni protagonist vrati u ovaj svijet. Borio se za Božja prava u ovome svijetu. Želio je i cijelim svojim bićem težio da se u ovome svijetu nađe mjesto za Boga. To je snažno izrazio na početku svoga pontifikata na trgu sv. Petra, 22. listopada 1978.: “Non abbiate paura! Aprite, anzi spalancate le porte a Cristo” (“Ne bojte se! Otvorite, štoviše, širom otvorite vrata Kristu!”). Nastavio je istim zanosom i snažnim glasom: “Neka se

5 Homilija Ivana Pavla II., na početku pontifikata, nedjelja, 22. listopada 1978.

njegovoj spasonosnoj snazi otvore državne granice, ekonomski i politički sustavi, široka polja kulture, uljudbe i razvoja. Ne bojte se! Krist zna "što je u čovjeku". Samo on to zna! Tako često danas čovjek ne zna što je u njemu, u dubinama njegova uma i srca. Tako je često nesiguran o značenju života na ovoj zemlji. Salijeće ga sumnja, koja se pretvara u beznađe. Stoga od vas tražim, molim vas ponizno i s povjerenjem, dopustite Kristu da govoriti čovjeku. Samo on ima riječi života, da, vječnoga života.

Upravo danas cijela Crkva slavi Svjetski misijski dan; to jest kada moli, razmatra i djeluje da bi Kristove riječi života mogle dosegnuti sve ljudе i da ih oni prime kao poruke nade, spasenja i potpunog oslobođenja.⁶

Ove riječi očitovali su apostolsku tjeskobu koja ga je odvela širom svijeta, u susret narodima svih kultura, svih rasa, navještati i propovijedati da samo u Bogu, koji je postao blizak ljudima u Kristu, čovječanstvo može pronaći istinsko spasenje. Tu je istinu navještao snažno, hrabro i neumorno. Ni atentat, dva ispaljena metka u njega na trgu sv. Petra 13. svibnja 1981. nisu ga mogli zaustaviti. Njegov dugi pontifikat obilježen je snažnim buđenjem i interesom za vjeru. U sekulariziranoome društvu pomogao je kršćanima da se oslobode lažnoga osjećaja kompleksa manje vrijednosti naspram dominantne sekularističke i laicističke kulture. Pomogao im je da se ne boje javno svjedočiti svoju vjeru i nazivati se kršćanima. Njegov poziv na povratak Bogu, upućen društvu tzv. Zapadnoga civilizacijskog kruga, bio je neumoran, snažan i neprestan! Naglašavao je, govorio je, muškarcima i ženama, svima da se ljudski obzori ne mogu ograničiti na ovu zemlju.

"Čovjek u dubini savjesti otkriva zakon koji on sâm sebi ne daje, ali kojemu se mora pokoravati i čiji glas - pozivajući ga da ljubi i čini dobro, a izbjegava zlo - kad zatreba,

odzvanja u ušima srca: ovo čini, ovo izbjegava." Savjest je najskrovitija jezgra i svetište čovjeka, u kojem je on sâm s Bogom, čiji mu glas odjekuje u nutrini.⁷ Čvrsto je vjerovao i neumorno poticao da se svijet može obnoviti snagom Kristove poruke.⁸

U životu Ivana Pavla II. nije bilo rascjepa između onoga što je mislio i onoga što je govorio, između onoga što je vjerovao i onoga što je bio. U njemu je bilo jedinstvo vjere i života.

2. Branitelj ljudskih prava

"Što je čovjek da ga se spominješ, sin čovječji te ga pohađaš?" (Ps 8,6). U središtu naučavanja i djelovanja Ivana Pavla II. bio je živi, konkretni čovjek. Ivan Pavao II. bio je gorljivi branitelj čovjeka, njegova ljudskog dostojaństva, slobode i prava svakoga čovjeka. Ovo je jedna od temeljnih i dominantnih ideja njegova naučavanja, što je pomoglo mnogima otkriti etički smisao života. U korjenu toga zauzimanja za čovjeka stoji jasna vizija dostojaństva svake ljudske osobe "jedinstvene i neponovljive", kako je naglašavao. Svaki napad na čovjeka je napad na samoga Boga, našega Stvoritelja. Ljudska prava je branio i promicao kao prava koja je Bog usadio u ljudsku narav. Bio je neumoran u obrani ne-povredivosti ljudskoga života, od trenutka začeća do prirodnoga završetka, smrti. Ljudsko stvorenje nalazi smisao svoga života iznad samoga sebe; nalazi ga u Bogu, koji je u Kristu postao čovjekom.

3 . Čovjek molitve

Ivana Pavla II. ne može se razumjeti bez njegove duhovnosti, bez njegova intenzivna odnosa s Bogom u molitvi. Njegova duhovnost je duboko kristocentrična i marijanska. Njegova sigurnost, vladanje sobom u svim okolnostima i prilikama, vredrina duha proizlazile su iz duboke osobne molitve. Njegovi suradnici svakodnevno su mogli vidjeti kako

⁶ Homilija Ivana Pavla II., na početku pontifikata, nedjelja, 22. listopada 1978.

⁷ Gaudium et spes 16.

⁸ Vidi Insegnamenti I 1986, str. 1379.

je intenzivno molio. Povezanost s Bogom, molitva, bila je disanje njegove duše i ponizno slušanje Božjega glasa. Tijekom dana, kada je prelazio s jednoga na drugi posao, to je redovito bilo popraćeno molitvom.

Važne odluke nije nikada donosio brzo, na prvu. Redovito je to činio u molitvi. Dugo bi u molitvi razmišljao i pred Bogom odlučivao. Tražio je mišljenje drugih, savjetovao se, ali bi molio. Za velikih odluka to bi potrajalo i više dana. Rekao bi suradnicima, moramo još moliti, da nam Bog pomogne! U donošenju odluka na prvoj mjestu bilo je pitanje je li to ispravno pred Bogom, je li to u istini, pravdi i poštenju, a ne je li to popularno ili ne.

Snažna točka njegove duhovnosti bila je odanost i pobožnost prema Blaženoj Djevici Mariji, što ju je primio od svoje majke, preранo preminule. Na putu duhovnoga sazrijevanja tu je pobožnost produbljivao i razvijao u pratnji svoga oca. Ovdje svakako valja naglasiti utjecaj na mladoga Karola Wojtylu, marijansku duhovnost sv. Ljudevita Marije Grignona de Monfort. Ivan Pavao II. se stavio pod zaštitu Blažene Djevice Marije. Njegovo životno geslo bilo je "Totus tuus" ("Sav Tvoj"). To je stavio i na svoj papinski grb.

Ivan Pavao II. zadivio je svijet ne samo onim što je učinio, za vrijeme svoga dugog pontifi-

kata nego još više ljubavlju koja ga pokretala i željom da pomogne svima u traženju Boga i da poveća poštivanje ljudskih prava u svijetu, bratstva i solidarnosti među ljudima. Bio je veliki Božji dar za Crkvu, ali i za cijeli svijet.

Hrvatski je narod na poseban način zahvalan papi Wojtyli koji je mnogo učinio za njegovu afirmaciju i za međunarodno priznanje Hrvatske kada se ona po patnjama i krvi sa-moobrane oslobođala od dotadašnje podčinjenosti i ratnih nevolja. Svoje razmišljanje o ovome Božjem čovjeku zaključujemo njegovim riječima izrečenim 1999. godine u koncelebraciji s hrvatskim biskupima u njegovojoj privatnoj kapeli u Vatikanu: "Molimo, draga braćo, za hrvatsku zemlju, da vjera u Krista bude upisana u njezinu povijest i u novim tisućljećima kao što je bila upisana i u prva dva, te da i ubuduće rađa plodovima svetosti i ljubavi. Molimo istodobno i za sav svijet, da svoja vrata otvorí Spasitelju."⁹

Sveti Ivane Pavle, moli za nas.

⁹ Papine riječi na početku misnoga slavlja s hrvatskim biskupima u papinskoj privatnoj kapeli prigodom pohoda ad limina apostolorum, Vatikan, 13. ožujka 1999., u Božidar Nagy (priredio i uredio), Papa Ivan Pavao II. govori Hrvatima, Pozdravi, govori i poruke 1978.-2005., Zagreb, 2011., str. 389.

IZ UREDA VOJNOG ORDINARIJATA

KLASA: 070-02/23-02/02

URBROJ: 512-07-23-1

Zagreb, 3. kolovoza 2023.

PREDMET: Imenovanje Povjerenstva za organizaciju i provedbu 31. hodočašća hrvatske vojske, policije i branitelja u nacionalno svetište Majke Božje u Mariji Bistrici 2023.

Vojni ordinarijat u Republici Hrvatskoj organizira 31. hodočašće hrvatske vojske, policije i branitelja u nacionalno marijansko svetište Majke Božje Bistričke u Mariji Bistrici koje će se održati u nedjelju, 1. listopada 2023. godine. Ovime imenujem članove Povjerenstva za pripremu i provedbu 31. nacionalnog hodočašća hrvatske vojske, policije i branitelja u Mariju Bistrigu 2023. godine:

don Marko MEDO, generalni vikar, voditelj Povjerenstva i glavni koordinator cjelokupnog hodočašća;

vlč. Frano MUSIĆ, biskupski vikar za pastoral u MUP-u i policiji;

don Slavko RAJIĆ, biskupski vikar za pastoral u MORH-u i Oružanim snagama;

don Ilija JAKOVLJEVIĆ, policijski kapelan, ceremonijar;

don Ivan BLAŽEVAC, vojni kapelan;

g. Robert STIPETIĆ, kancelar ;

bjn Andrija OLUJIĆ, ekonom;

s. Martina VUGRINEC, SMI, tajnica Vojnog ordinarijata;

bjn Ivica KRIŠTO, Voditelj Samostalnog odjela za potporu Vojnom ordinarijatu (MORH);

gđa Ana JAKIĆ, pravna savjetnica;

g. Vladimir KRPAN, osobni tajnik generalnog vikara;

g. Luka NORAC KEVO, pomoćnik kapelana u MUP-u.

Odmah po imenovanju, pod vodstvom glavnog koordinatora i voditelja, Povjerenstvo će pristupiti pripremi i organizaciji hodočašća u suradnji s mjerodavnim službama MORH-a, MUP-a, MHB i drugim ustanovama potrebitim za organizaciju i provedbu hodočašća.

Svim članovima Povjerenstva želim uspjeh u radu i na sve Vas zazivam Božji blagoslov.

✠ Msgr. Jure Bogdan
vojni ordinarij u RH

Dostaviti e-poštom:

1. Članovima Povjerenstva, svima

2. Pismohrana, ovdje

KLASA: 070-02/23-02/02
URBROJ: 512-07-23-4
Zagreb, 22. kolovoza 2023.

VOJNIM I POLICIJSKIM KAPELANIMA
- svima -

PREDMET: 31. nacionalno hodočašće Hrvatske vojske, policije i branitelja
u Mariju Bistrigu
- obavijest, daje se

Poštovana braćo svećenici,

zahvalni Bogu što pripadnici Hrvatske vojske, policije i hrvatski branitelji već 31 godinu hodočaste u hrvatsko nacionalno svetište Majke Božje u Mariju Bistrigu, i ove godine, 1. listopada 2023., Vojni ordinariat u Republici Hrvatskoj organizira hodočašće u drago nam svetište. Dolazak u svetište u Mariju Bistrigu predviđen je između 07.00 i 08.00 sati. Hodočašće će započeti mogućnošću primanja sakramenta svete ispovijedi u prostoru crkve na otvorenom bl. Alojzije Stepinac, u vremenu od 08.00 sati do svete mise. Stoga molimo sve vojne i policijske kapelane da budu na raspolaganju za podjelu sakramenta svete ispovijedi te ponesu albu i štolu bijele boje. U autobusima obavijestite hodočasnike o mogućnosti svete ispovijedi i pripremite ih za pristupanje ovom sakramentu kako bi što dublje doživjeli hodočašće i posjet nacionalnom marijanskom svetištu u Mariji Bistrici.

Pobožnost križnog puta na bistročkoj Kalvariji započet će u 08.30 sati, a euharistijsko slavlje s početkom u 10.00 sati na prostoru crkve na otvorenom bl. Alojzije Stepinac predvodit će vojni ordinarij u Republici Hrvatskoj msgr. Jure Bogdan. Nakon svete mise, za sve sudionike hodočašća, u vojnem taboru je predviđen zajednički ručak.

U prilogu ovog dopisa dostavljamo Vam program hodočašća, a poštom će Vam biti dostavljeni i plakati za hodočašće.

Budući da se radi o hodočašću koje obuhvaća dragovoljno uključivanje pripadnika postrojbi Hrvatske vojske i policije, molimo Vas da u svojim postrojbama, odnosno upravama, animirate djelatnike na sudjelovanje, a broj prijavljenih osoba, radi poduzimanja dalnjih organizacijskih radnji, dostavite Vojnom ordinariatu u RH pismenim putem, najkasnije do 25. rujna 2023. godine.

Osobe za kontakt ispred Vojnog ordinarijata u RH su vlč. Frano Mušić, biskupski vikar za pastoral u MUP-u i policiji, mob. 099/2584 982, e-mail: fmusic2@mup.hr i bijn Ivica Krišto, voditelj Samostalnog odjela za potporu Vojnom ordinariatu u RH, tel. 68 640, mob. 098/197 3797.

Prilog: kao u tekstu

MM/MV

S poštovanjem,

don Marko Medo
generalni vikar

Dostaviti:

1. Naslovu
2. Pismohrani, ovdje.

KLASA: 070-02/23-02/09

URBROJ: 512-07-23-28

Zagreb, 2. listopada 2023.

**DJELATNICI KURIJE VO I UREDA KURIJE VO
POMOĆNICI VOJNIH I POLICIJSKIH KAPELANA
MORH - SAMOSTALNI ODJEL ZA POTPORU VO
MUP - SAMOSTALNA SLUŽBA ZA SURADNJU S VO
- svima -**

PREDMET: Duhovne vježbe za djelatnike Vojnog ordinarijata u RH, Samostalnog odjela za potporu Vojnom ordinarijatu (MORH), Samostalne službe za suradnju s Vojnim ordinarijatom (MUP) i pomoćnike vojnih i policijskih kapelana
- obavijest, daje se

Poštovani,

duhovne vježbe pomoćnika vojnih i policijskih kapelana, djelatnika MORH-ova Samostalnog odjela za potporu, MUP-ove Samostalne službe za suradnju te djelatnika Vojnog ordinarijata u RH održat će se sukladno Godišnjem pastoralnom planu za 2023. godinu od 24. do 27. listopada 2023. godine u Duhovnom centru „Kuća Betanija“ u Velom Lošinju.

Svi zainteresirani za sudjelovanje na duhovnim vježbama mogu se prijaviti putem obrasca koji dostavljamo u prilogu ovog dopisa. Popunjeno obrazac prijave potrebno je, putem elektroničke pošte: robert.stipetic@morph.hr ili telefaksom na br: 01/4670-662, dostaviti u Vojni ordinarijat *najkasnije do ponedjeljka 9. listopada 2023. god.*

Skup sudionika koji putuju organiziranim prijevozom iz Zagreba planiran je 24. listopada 2023. u 11:30 sati u zgradji Vojnog ordinarijata. Dolazak sudionika susreta u Veli Lošinj planiran je istog dana do 18:00 sati.

Program duhovnih vježbi završava s ručkom u petak 27. listopada.

Prilog: Formular za prijavu

MM/RS

Uz pozdrav u Gospodinu,

don Marko Medo
generalni vikar

Dostaviti e-poštom:

1. Naslovu, svima
2. Pismohrana, ovdje

KLASA: 070-02/23-02/08
URBROJ: 512-07-23-28
Zagreb, 25. listopada 2023.

**VOJNIM KAPELANIMA
POLICIJSKIM KAPELANIMA
- svima -**

PREDMET: Obilježavanje Dušnog dana
- uputa i poziv, dostavlja se

Braćo svećenici, vojni i policijski kapelani,

sukladno tradiciji služenja svetih misa za poginule i preminule hrvatske branitelje u sklopu obilježavanja svetkovine Svih Svetih i Dušnog dana, u svojim kapelanijama upriličite slavlje svetih misa zadušnica, u dogovoru sa zapovjednicima postrojbi odnosno načelnicima Policajskih uprava, u vrijeme koje je najprikladnije u postrojbi odnosno Upravi. Savjetujemo da to bude između 30. listopada i 3. studenoga 2023. godine.

Središnja sveta misa zadušnica za sve poginule i preminule hrvatske branitelje na razini Vojnog ordinarijata u RH održat će se u zavjetnoj crkvi Sveta Mati Slobode na zagrebačkom Jarunu, u četvrtak 2. studenoga 2023. u 10.00 sati.

Pozivam sve vojne i policijske kapelane iz zagrebačkog vojnog i zagrebačkog policijskog dekanata da sukladno mogućnostima sudjeluju u Euharistijskom slavlju koje će predslaviti biskup vojni ordinarij u Republici Hrvatskoj msgr. Jure Bogdan.

Molim Vas da svoje sudjelovanje potvrdite do 27. listopada u Vojni ordinarijat putem elektroničke pošte (e-mail: robert.stipetic@mohr.hr; ili LOTUS). Potrebno je ponijeti svoju albu. Očekujemo također sudjelovanje svih pomoćnika vojnih i policijskih kapelana iz Zagrebačkog vojnog i policijskog dekanata.

MM/JS

S poštovanjem,

don Marko Medo
generalni vikar

Dostaviti e-poštom:

1. Naslovu
2. Pismohrana, ovdje

OPROST I MOLITVE ZA SVETKOVINU SVIH SVETIH I DUŠNI DAN¹

Razdoblje od 1. do 8. studenog Crkva je obdarila potpunim oprostom „koji se može namijeniti jedino za duše u čistilištu“ (*Priručnik o oprostima. Odredbe i povlastice*, Split, 2015., conc. 29 §1).

Što je oprost?

Sveti papa Pavao VI. u apostolskom pismu *Sacrosancta Portiunculae ecclesia* definira oprost „što ga Crkva dijeli pokornicima kao očitovanje divnoga općinstva svetih koje, u jedinstvenu vezu Kristove ljubavi, otajstveno povezuje Blaženu Djesticu Mariju i zajednicu vjernika, bilo onu slavnu u nebu, ili onu koja živi u čistilištu, ili onu putujuću na zemlji.

Naime, oprost koji se podjeljuje po Crkvi umanjuje ili potpuno briše kaznu koja čovjeku na neki način prijeći postizanje intimnijega sjedinjenja s Bogom. Stoga raskajani vjernik nalazi djelotvornu pomoć u ovom osobitu obliku ljubavi Crkve da bi mogao svući staroga čovjeka i obući novoga, ‘koji se obnavlja za spoznanje po slici svoga Stvoritelja’ (Kol 3, 10)“.

U istom Apostolskom pismu Papa nastavlja: „Crkva izlazi ususret vjernicima koji se u duhu pokore trude postići takvu ‘nutarnju preobrazbu’ samim tim što nakon grijeha žele ponovno postići onu svetost kojom su se prvi put u Kristu zaodjenuli na krštenju. Podjeljujući oproste Crkva pozdravlja i gotovo majčinskim zagrljajem prihvata svoju slabu i nejaku djecu. Oprost, dakle, nije nekakav prečac koji nam omogućuje da izbjegnemo nužnu pokoru za grijehu; ona je više čvrsti

oslonac što ga pojedini vjernici, potpuno svjesni vlastite slabosti pa prema tome ponizni, nalaze u mističnom tijelu Kristovu koje se cijelo ‘ljubavlju, primjerom i molitvom trudi oko njihova obraćenja’ (*Konstitucija Lumen gentium*, 11).“

Što je to djelomični, a što potpuni oprost?

Apostolska konstitucija *Indulgentiarum doctrina* svetoga pape Pavla VI. u odredbama tumači:

„Br. 1. Oprost je otpuštenje pred Bogom vremenite kazne za grijehu kojih je krivica već izbrisana; to otpuštenje vjernik, prikladno raspoložen i uz određene uvjete, postiže posredovanjem Crkve koja, kao poslužiteljica otkupljenja, ovlašteno dijeli i primjenjuje blago Kristovih i svetačkih zadovoljština.

Br. 2. Oprost je djelomičan ili potpun, već prema tome oslobađa li djelomično ili potpuno od vremenite kazne koja se duguje za grijehu.

Br. 3. I djelomične i potpune oproste uvijek se može namijeniti za pokojne kao molitvu. (...)

Br. 6. Potpuni se oprost može dobiti samo jednom dnevno. (...) Djelomični se pak oprost može dobiti više puta dnevno, osim ako je izričito drugačije navedeno.“

Potpuni oprost za pokojne

Indulgentiarum doctrina, br. 8, ističe se kako „pri podjeljivanju oprosta crkvenoj vlasti nije cilj samo pomoći vjernicima da podnesu kazne za grijeh, nego i potaknuti ih da vrše djela pobožnosti, pokore i ljubavi, posebno djela koja pridonose povećanju vjere i općemu dobru“. Govoreći o oprostima za pokojne, u istom broju Konstitucija naglašava da „ako pak vjernici oproste namjenjuju za pokojne, tada

1 Tomislav HAČKO, Oprost i molitve za svetkovinu Svih svetih i Dušni dan, dostupno na: <https://www.zg-nadbiskupija.hr/liturgijski-pastoral/oprost - i - molitve - za-svetkovinu-svih-svetih-i-dusni-dan-36088> (pristupljeno 30. 10. 2023.).

na uzvišen način njeguju ljubav i, uzdižući svoj duh k Bogu, mudrije uređuju zemaljske stvari.“

Uvjeti za postizanje oprosta od 1. do 8. studenog

Conc. 29 §1 Potpuni oprost, koji se može namijeniti jedino za duše u čistilištu, podjeljuje se vjerniku koji:

1° od 1. do 8. studenog pobožno pohodi groblje i, makar i samo u duhu, moli za pokojne
2° na dan kada se slavi spomen svih vjernika

pokojnika (ili, uz dopuštenje ordinarija, pret hodne ili sljedeće nedjelje, odnosno na svetkovinu Svih svetih) pobožno pohodi crkvu ili kapelu te tamo izmoli Oče naš i Vjerovanje.

§2 Djelomični oprost, koji se može namijeniti jedino za duše u čistilištu, podjeljuje se vjerniku koji:

1° pobožno pohodi groblje i, makar i samo u duhu, moli za pokojne

2° pobožno izmoli Jutarnju ili Večernju *oficiju* za pokojne ili zaziv Pokoj vječni

KLASA: 130-01/23-01/02

URBROJ: 512-07-23-9

Zagreb, 8. studenoga 2023.

ZBOR SAVJETNIKA VOJNOG ORDINARIJATA U RH

- svima -

ZBOR DEKANA VOJNIH I POLICIJSKIH DEKANATA

- svima -

PREDMET: Sjednica Zbora savjetnika Vojnog ordinarijata u RH i

Zbora dekana vojnih i policijskih dekanata

- poziv, dostavlja se

Poštovana braćo svećenici,

Pozivam Vas na zajedničku sjednicu Zbora savjetnika Vojnog ordinarijata u Republici Hrvatskoj i Zbora dekana vojnih i policijskih dekanata koja će se održati u petak 17. studenoga 2023. godine s početkom u 10.00 sati u zgradi Vojnog ordinarijata u Zagrebu.

Dnevni red sjednice odnosit će se na teme vezane za pastoralno djelovanje Vojnog ordinarijata u RH, vojnih odnosno policijskih dekanata i kapelanijskih i Pastoralni kalendar za 2024. Nakon radnog dijela pozvani ste na zajednički ručak.

JB/RS

Radujem se susretu s Vama i srdačno Vas pozdravljam!

✠ Msgr. Jure Bogdan
vojni ordinarij u RH

Dostaviti e-poštom:

1. don Marko MEDO, generalni vikar i član Zbora savjetnika
2. don Slavko RAJIĆ, biskupski vikar za MORH i OS RH i član Zbora savjetnika
3. vlč. Frano MUSIĆ, biskupski vikar za MUP i policiju i član Zbora savjetnika
4. don Vladislav MANDURA, dekan Osječkog vojnog dekanata i član Zbora savjetnika
5. don Ilija JAKOVLJEVIĆ, dekan Riječkog policijskog dekanata i član Zbora savjetnika
6. don Damir VRABEC, policijski kapelan i član Zbora savjetnika
7. o. Danijel ČOLO, OCD, dekan Zagrebačkog vojnog dekanata
8. don Josip ŠIMATOVIĆ, dekan Karlovačkog vojnog dekanata
9. don Branimir PROJIĆ, dekan Splitskog vojnog dekanata
10. don Željko RAKOŠEC, dekan Zagrebačkog policijskog dekanata
11. o. Stjepan HARJAČ DI, dekan Osječkog policijskog dekanata
12. don Ivica HORVAT, dekan Varaždinskog policijskog dekanata
13. don Darko POLJAK, dekan Splitskog policijskog dekanata
14. Pismohrana, ovdje

KLASA: 820-01/23-01/02
URBROJ: 512-07-23-41
Zagreb, 23. studenoga 2023.

- SVIM VOJNIM KAPELANIMA -

PREDMET: **Plan dušobrižništva Vojnog ordinarijata u RH za 2024.,**

- dostavlja se

Izrada Planova dušobrižništva Vojnih kapelanija i dostava na odobrenje vojnog ordinariju u RH

- traži se

Poštovani,

u prilogu dostavljamo Plan dušobrižništva Vojnog ordinarijata u Republici Hrvatskoj za 2024. godinu, KLASA: 820-01/23-01/02, URBROJ: 512-07-23-39, od 21. studenoga 2023. godine.

Molimo da temeljem dostavljenog Plana dušobrižništva Vojnog ordinarijata u Republici Hrvatskoj za 2024. pristupite izradi planova Vaših Vojnih kapelanija. Obveza donošenja godišnjeg plana dušobrižništva Vojnih kapelanija propisana je odredbom članka 7. stavka 4. Izmjena i dopuna Sporazuma o broju i sjedištu vojnih kapelanija te provedbi dušobrižničke skrbi pripadnika Ministarstva obrane i Oružanih snaga Republike Hrvatske, od 13. listopada 2017. koja glasi:

„Aktivnosti vojnih kapelana u provedbi pastoralnih djelatnosti provodit će se na temelju Godišnjeg plana svake kapelaniće odobrenog od vojnog ordinarija u Republici Hrvatskoj te Godišnjeg plana rada Oružanih snaga, a provedba će se usuglašavati s nadležnim zapovjednicima zapovjedništava i postrojbi Oružanih snaga radi osiguranja prava sudjelovanja pripadnika Oružanih snaga u planiranim aktivnostima.“

Radi ujednačenog pristupa izradi Planova dajemo sljedeće smjernice.

Plan dušobrižništva Vojne kapelaniće potrebno je izraditi u formi *Plana dušobrižništva Vojnog ordinarijata u RH za 2024. godinu*, što znači da Plan treba biti iskazan tablično po točkama:

1. Hodočašća
2. Duhovne vježbe
3. Duhovno-rekreativni programi za djecu djelatnika Ministarstva obrane i pripadnika OS RH
4. Teološko-pastoralna izobrazba
5. Proslava državnih blagdana, crkvenih blagdana i svetkovina
6. Ostalo.

Prilikom definiranja aktivnosti Vaše Vojne kapelaniće u točkama od 1. do 5., polazište je u aktivnostima koje su definirane Planom dušobrižništva Vojnog ordinarijata u RH za 2024. godinu, što znači da iz pojedinih točaka preuzimate aktivnosti u kojima će Vaša Vojna kapelanija sudjelovati, a čiji je nositelj Vojni ordinarijat.

Uz aktivnosti čiji je nositelj Vojni ordinarijat, također dodajete i aktivnosti planirane na razini

zapovjedništva/postrojbe u okviru koje djeluje Vaša Vojna kapelanijska (primjer: lokalna hodočašća, dane grana OS RH, proslave obljetnica ratnih postrojbi i sl.).

U točki 6. navodite ostale aktivnosti koje nisu obuhvaćene točkama od 1. do 5. a koje planirate provoditi. Primjer:

- seminari profesionalne etike i drugih moralno etičkih pitanja;
- tribine na aktualne teme – korizma/došašće/druge posebne prigode;
- aktivnosti vezane uz suradnju s mjesnim biskupom i župnikom, itd.

Aktivnosti iz dostavljenog Plana dušobrižništva Vojnog ordinarijata u Republici Hrvatskoj za 2024. pod točkom 6. *Međunarodne aktivnosti dušobrižništva* ne preuzimate i ne navodite u Planu dušobrižništva Vojnih kapelanija, budući u navedenim aktivnostima sudjelujete isključivo po pozivu Vojnog ordinarijata u RH.

Radi lakšeg postupanja Predložak Plana (tablica) bit će Vam dostavljen putem LOTUSA. Nakon što Plan izradite, isti je potrebno najkasnije do 8. prosinca 2023. dostaviti na odobrenje vojnog ordinarija u Republici Hrvatskoj.

Za daljnja pitanja ili informacije kontakt osoba je kancelar Robert Stipetić, tel: 01/4568-642.

Prilog: - kao u tekstu.

MM/RS

Uz pozdrav,

✠ Msgr. Jure Bogdan
vojni ordinarij u RH

Dostaviti:

1. naslovu (e-poštom)
2. pismohrani, ovdje.

KLASA: 820-01/23-01/02
URBROJ: 512-07-23-43
Zagreb, 27. studenoga 2023.

POLICIJSKIM KAPELANIMA
- svima -

PREDMET: Nacrt Plana dušobrižništva Vojnog ordinarijata u RH za 2024.,

- dostavlja se

**Izrada Planova dušobrižništva Policijskih kapelanija i dostava na odobrenje
vojnom ordinariju u RH**

- traži se

Poštovani,

u prilogu Vam dostavljamo nacrt Plana dušobrižništva Vojnog ordinarijata u Republici Hrvatskoj za Ministarstvo unutarnjih poslova RH za 2024. godinu (KLASA: 820-01/23-01/02, URBROJ: 512-07-23-42, od 27. studenoga 2023.), izrađen sukladno Planu dušobrižništva Vojnog ordinarijata u Republici Hrvatskoj za 2024. godinu.

Molimo da temeljem dostavljenog nacrta Plana dušobrižništva Vojnog ordinarijata u Republici Hrvatskoj za MUP za 2024. pristupite izradi plana Vaše Policijske kapelanije.

Radi ujednačenog pristupa izradi Plana dajemo sljedeće smjernice. Plan dušobrižništva Policijske kapelanije potrebno je izraditi po točkama:

7. Hodočašća
8. Duhovne vježbe
9. Svetе Mise, Sakramenti, Blagoslovi
10. Teološko-pastoralna izobrazba
11. Obilježavanje državnih blagdana, crkvenih blagdana i svetkovina, obljetnica i svečanosti
12. Ostale aktivnosti.

Prilikom definiranja aktivnosti Vaše Policijske kapelanije polazište je u aktivnostima koje su definirane Planom dušobrižništva Vojnog ordinarijata u RH za 2024. godinu, što znači da iz pojedinih točaka preuzimate aktivnosti u kojima će Vaša Policijska kapelacija sudjelovati, a čiji su izvršitelji Vojni ordinarijat, Policijski dekanati i kapelaniye.

Uz aktivnosti čiji je nositelj Vojni ordinarijat, također dodajete i aktivnosti planirane na razini Policijske uprave u okviru koje djeluje Vaša Policijska kapelacija (primjer: lokalna hodočašća, proslave obljetnica ratnih jedinica policije i sl.).

Zadaće i aktivnosti potrebno je usuglasiti sa voditeljem Samostalne službe za suradnju s Vojnim ordinarijatom u RH i sa načelnikom Policijske uprave u kojoj djeluje Vaša Policijska kapelacija.

U točki 6. navodite ostale aktivnosti koje nisu obuhvaćene točkama od 1. do 5. a koje planirate provoditi. Primjer:

- seminari profesionalne etike i drugih moralno etičkih pitanja;
- tribine na aktualne teme – korizma/ došašće/ druge posebne prigode;
- aktivnosti vezane uz suradnju s mjesnim biskupom i župnikom, itd.

Radi lakšeg postupanja Predložak Plana dušobrižništva policijske kapelaniјe bit će Vam dostavljen putem elektronske pošte. Nakon što Plan izradite, isti je potrebno najkasnije do 8. prosinca 2023. dostaviti u dva primjerka na odobrenje vojnog ordinariјa u Republici Hrvatskoj.

Za daljnja pitanja ili informacije kontakt osoba je kancelar Robert Stipetić, tel: 01/4670-659, e-pošta: robert.stipetic@morh.hr.

Prilog: - kao u tekstu.

MM/RS

Uz pozdrav,

✠ Msgr. Jure Bogdan
vojni ordinariј u RH

Dostaviti:

3. naslovu (e-poštom)
4. MUP, Samostalnoj službi za suradnju s VO
5. pismohrani, ovdje.

KLASA: 130-01/23-01/02

URBROJ: 512-07-23-12

Zagreb, 4. prosinca 2023.

PREDMET: Predbožični susret svećenika i djelatnika Vojnog ordinarijata

- obavijest i poziv, dostavlja se

Poštovani,

s radošću Vas pozivamo na predbožični susret i tradicionalno božićno čestitanje svećenika i djelatnika Vojnog ordinarijata u Republici Hrvatskoj.

Susret će se održati u prostorijama Vojnog ordinarijata u petak 15. prosinca 2023. godine, s početkom u 11.30 sati.

Molimo da svoj dolazak potvrdite dostavom obrasca za prijavu putem telefaksa 01/4670-662 ili elektroničke pošte: *robert.stipetic@morh.hr*, najkasnije do 8. prosinca 2023. g.

Prilog: Obrazac za prijavu

MM/RS

S poštovanjem,

don Marko Medo
generalni vikar

Dostaviti:

1. e-poštom žurno:

- Vojnim i policijskim kapelanim i pomoćnicima vojnih i policijskih kapelana
- djelatnicima Vojnog ordinarijata u RH
- djelatnicima Samostalne službe za suradnju s Vojnim ordinarijatom u RH (MUP)
- djelatnicima Samostalnog odjela za potporu Vojnom ordinarijatu u RH (MORH)

2. pismohrani, ovdje.

KLASA: 070-02/23-02/04

URBROJ: 512-07-23-81

Zagreb, 11. prosinca 2023.

PREDMET: Imenovanje Povjerenstva za organizaciju i provedbu 30. hodočašća hrvatske vojske, policije i branitelja u Lourdes 2024.

Vojni ordinariat u RH planira sudjelovati u svibnju 2024. g. na međunarodnom vojnog hodočašću u Lourdes u Francuskoj. Ovime imenujem članove Povjerenstva za pripremu i provedbu 30. hodočašća hrvatske vojske, policije i branitelja u Lourdes 2024. godine, a u sklopu 64. međunarodnog vojnog hodočašća u Lourdes:

don Marko MEDO, generalni vikar, voditelj Povjerenstva i glavni koordinator cjelokupnog hodočašća;

vlč. Frano MUSIĆ, biskupski vikar za pastoral u MUP-u i policiji;

don Slavko RAJIĆ, biskupski vikar za pastoral u MORH-u i Oružanim snagama RH;

don Ilija JAKOVLJEVIĆ, policijski kapelan i dekan;

gosp. Ivan GALIĆ, Voditelj Samostalne službe za suradnju s Vojnim ordinarijatom (MUP);

bjn Ivica KRIŠTO, Voditelj Samostalnog odjela za potporu Vojnom ordinarijatu (MORH);

bjn Andrija OLUJIĆ, ekonom Vojnog ordinarijata;

gosp. Robert STIPETIĆ, kancelar Vojnog ordinarijata;

s. M. Martina VUGRINEC, SMI, tajnica Vojnog ordinarijata;

gđa Ana JAKIĆ, pravna savjetnica;

gđa Paula KOVAČEVIĆ, savjetnica za međunarodnu suradnju;

gđa Marina BUZUK, djelatnica Samost. odjela za potporu Vojnom ordinarijatu (MORH);

gosp. Vladimir KRPAN, osobni tajnik generalnog vikara;

gosp. Luka NORAC KEVO, pomoćnik policijskog kapelana.

Odmah po imenovanju, pod vodstvom glavnog koordinatora i voditelja, Povjerenstvo će pristupiti pripremi i organizaciji hodočašća u suradnji s mjerodavnim službama MORH-a, MUP-a, MHB i drugim ustanovama potrebitim za organizaciju i provedbu hodočašća.

Svim članovima Povjerenstva želim uspjeh u radu i na sve Vas zazivam Božji blagoslov.

✠ Msgr. Jure Bogdan
vojni ordinarij u RH

Dostaviti e-poštom:

1. don Marko MEDO

2. vlč. Frano MUSIĆ

3. don Slavko RAJIĆ

4. don Ilija JAKOVLJEVIĆ

5. gosp. Ivan GALIĆ

6. bjn Ivica KRIŠTO

7. bjn Andrija OLUJIĆ

8. gosp. Robert STIPETIĆ

9. s. M. Martina VUGRINEC

10. gđa Ana JAKIĆ

11. gđa Paula KOVAČEVIĆ

12. gđa Marina BUZUK

13. gosp. Vladimir KRPAN

14. gosp. Luka NORAC KEVO

15. Pismohrana, ovdje

OTPUŠTANJE CENZURE ZBOG POBAČAJA U 2024. GODINI

„Tko nešto poduzme radi pobačaja upada, ako dođe do učinka, u izopćenje unaprijed izrečeno“ (kan. 1398). No, Katekizam Katoličke crkve dodaje da „Crkva time ne kani suziti područje milosrđa. Ona iznosi na vidjelo težinu počinjenog zločina, nenadoknadivu štetu učinjenu ubijenom nevinom biću, njegovim roditeljima i cijelome društву“ (br. 2272).

Prema općim kanonskim normama u izopćenje upadaju one katoličke osobe koje su svjesno i slobodno, fizički i moralno, sudjelovale u zločinu učinkovitog pobačaja. Redovitom vlašću mogu otpustiti cenzuru: ordinarij (tj. dijecezanski biskup, generalni i biskupski vikar i viši redovnički poglavari) u sakramentu ispovijedi i izvan njega; a samo u sakramentu ispovijedi svaki biskup i kanonik pokorničar (usp. kan. 1355, § 1; 508, § 1). Da bi vjernici u našoj biskupiji mogli lakše dobiti otpuštenje cenzure zbog pobačaja i zatim odrješenje od grijeha, ovime prenosim odluku pape Franje koju je objavio u apostolskom pismu Misericordia et misera 20. studenog 2016. u br. 12: „podjeljujem od sada nadalje svim svećenicima, po snazi njihove službe, ovlast da daju odrješenje onima koji nešto poduzmu oko grijeha pobačaja“, a kojom svim svećenicima koji imaju ovlast za ispovijedanje (jurisdikciju), a nije im prestala, daje ovlaštenje da vjernike koji su počinili grijeh i kazneno djelo pobačaja odriješe od grijeha i cenzure izopćenja. Neka ispovjednici na primjer način pokornicima predoče ozbiljnost i težinu počinjenog grijeha te im, prema njihovim prilikama, odrede odgovarajuću spasonosnu pokoru.

✠ Jure Bogdan, biskup
vojni ordinarij u RH

POST I NEMRS U 2024. GODINI

Katoličkim vjernicima preporučujemo post i molitvu kao dragocjeno sredstvo na putu zajedništva s Bogom i služenja braći ljudima.

POST I NEMRS obvezuju vjernike na Pepelnici i Veliki petak. Uzdržavanje od mesne ili druge hrane obvezuje na sve petke u godini, osim ako se petkom slavi neka svetkovina (kan. 1251).

NEMRS koji obvezuje svakog petka može se, osim u korizmi, zamijeniti – u cijelosti ili djelomično, drugim oblicima pokore, osobito karitativnim djelima, odricanjem od pića, pušenja, zabave, kao i vježbama pobožnosti (kan. 1253; Službene vijesti HBK, 1/ 1994., str. 10).

Zakon NEMRSA obvezuje one koji su navršili 14. godinu života, a zakon POSTA obvezuje sve punoljetne osobe do započete 60. godine života (kan. 1252).

U skladu s kanonskim odredbama podjeljujem za 2024. godinu oprost od nemrsa članovima obitelji i njihovim uzvanicima u slučajevima kad se petkom slavi vjenčanje ili neka druga obiteljska svečanost ili se žaluje zbog smrti (kan. 87).

✠ Jure Bogdan, biskup
vojni ordinarij u RH

MOLITVENE NAKANE PAPINE SVJETSKE MOLITVENE MREŽE I NAŠIH BISKUPA ZA 2024. GODINU

SIJEČANJ

Papina: Za dar različitih karizmi u Crkvi

Molimo da nam Duh Sveti pomogne prepoznati dar različitih karizmi unutar kršćanskih zajednica i otkriti bogatstvo različitih obreda i tradicija u krilu Katoličke Crkve.

Biskupska: Nošeni evanđeoskom snagom

Da se, nošeni evanđeoskom snagom i moleći za jedinstvo kršćana, zauzimamo za promicanje i jačanje mira.

VELJAČA

Papina: Za bolesnike

Molimo za bolesnike u završnom stadiju njihova života kao i za njihove obitelji, da dobiju potrebnu zdravstvenu i duhovnu skrb i pratnju.

Biskupska: Suosjećanje s patnicima

Da nesebično pružamo pomoć i utjehu svima koji trpe duševne i tjelesne boli.

OŽUJAK

Papina: Za nove mučenike

Molimo da oni koji u različitim krajevima svijeta izlažu svoj život za Evanđelje ražare Crkvu svojom smjelošću i svojim misionarskim zanosom.

Biskupska: Plod korizmenog vremena

Da darom obraćena srca svojim djelima milosrđa donosimo korizmene plodove.

TRAVANJ

Papina: Uloga žene

Molimo da u svakoj kulturi budu priznati dostojanstvo i bogatstvo žena te da prestanu diskriminacije kojih su žene žrtve u različitim dijelovima svijeta.

Biskupska: Ugrađeni u rast Crkve

Dase pootajstvu Kristova služenja i predanja ugrađujemo u rast Crkve, osobito župnih zajednica.

SVIBANJ

Papina: Za odgoj redovnica, redovnika i bogoslova

Molimo da redovnice, redovnici i bogoslovi rastu na svom putu poziva kroz ljudski, društveni, pastoralni i duhovni odgoj, što će ih dovesti do vjerodostojnih svjedoka Evanđelja.

Biskupska: Ohrabrenje za unošenje svjetla Riječi

Da hrabriš očeve i majke u njihovu pozivu, da bi u svoje obitelji i u hrvatsko društvo unosili svjetlo tvoje Riječi.

LIPANJ

Papina: Za izbjeglice

Molimo da izbjeglice u bijegu od rata ili gladi, prisiljeni na podnošenje mnogih opasnosti tijekom putovanja, nađu prihvat i nove pogodnosti za život u zemljama koje ih primaju.

Biskupska: Odgovornost vladajućih

Da odgovornima na vlasti svojom mudrošću otvaraš srca kako bi ponizno i zauzeto štitili dostojanstvo čovjeka i posvuda ostvarivali pravednost.

SRPANJ

Papina: Za pastoralnu skrb bolesnika

Molimo da sakrament bolesničkoga pomazanja osobama koje ga primaju i njihovim obiteljima dadne snagu od Gospodina te postane za sve vidljivi znak sućuti i nade.

Biskupska: Odnos s Bogom

Da rad i odmor trajno budu otkrivanje Božje prisutnosti i produbljivanje odnosa s njime pridonoseći tako svekolikoj kršćanskoj kulturi.

KOLOVOZ

Papina: Za političke vođe

Molimo da politički vođe služe svojem narodu, radeći za cijeloviti humani napredak i za opće dobro, vodeći istodobno brigu o siromašnima i onima koji su izgubili posao.

Biskupska: Čvrsti pred ideologijama

Da pred naletom raznih ideologija i štetnih duhovnih gibanja ostanemo čvrsti povezani s Kristom, posebice molitvom i sakramentima.

RUJAN

Papina: Za vapaj zemlje

Molimo da svatko od nas srcem čuje vapaj Zemlje i vapaj žrtava prirodnih nepogoda i klimatskih promjena, te da se svatko osobno zauzme za očuvanje svijeta u kojem živimo.

Biskupska: Tehnologija današnjice

Da suvremene tehnološke mogućnosti, osobito u odgoju i obrazovanju djece i mladih, budu korištene za oplemenjivanje duha i za opći boljšitak.

LISTOPAD

Papina: Za usklađeno poslanje

Molimo da Crkva na svaki način nastavlja podupirati sinodalni način života kao znak suodgovornosti, promičući sudjelovanje, zajedništvo i usklađeno poslanje između svećenika, redovničkih osoba i svjetovnjaka.

Biskupska: Obitelj – ognjište istinske ljubavi

Da naše obitelji blagosloviš prihvaćanjem dara života kako bi bile ognjišta istinske ljubavi i svetosti.

STUĐENI

Papina: Za one koji su izgubili dijete

Molimo da svi roditelji koji oplakuju smrt sina ili kćeri nađu potporu u zajednici te zadobiju mir i utjehu Duha Svetoga.

Biskupska: Putem prolaznosti do nebeskog kraljevstva

Da u povezanosti hodočasničke i proslavljenje Crkve, moleći za svoje pokojne živimo svoju prolaznost i u nadi iščekujemo puninu nebeskoga kraljevstva.

PROSINAC

Papina: Za hodočasnike nade

Molimo da nas ova jubilarna godina ojača u vjeri te nam pomogne da prepoznamo Krista Uskrasnuloga u našem svagdašnjem životu, preobražavajući nas u hodočasnike kršćanske nade.

Biskupska: Zahvalnost Bogu za primljena dobra

Da nas otajstvo Utjelovljenja potiče na zahvalnost Bogu za dobra koja smo primili i nadahnjuje u služenju bližnjima kao znaku Kristove novosti u svijetu.

DEKRETI I IMENOVANJA

SRPANJ - PROSINAC 2023.

Don Danko Bizjak razriješen je službe vojnog kapelana Vojne kapelaniće „Sveti Ivan od Križa“ u Velikoj Buni s danom 31. kolovoza 2023. godine (KLASA: 811-01/23-01/01, URBROJ: 512-07-23-12, od 25. srpnja 2023.).

Don Antonio Mikulić razriješen je službe kapelana u vojnoj kapelanići „Sveta Obitelj i Sv. Antun Padovanski“ u Zagrebu i imenovan kapelanom u vojnoj kapelanići „Sveti Ivan od Križa“ u Velikoj Buni s danom 1. rujna 2023. (KLASA: 811-01/23-01/01, URBROJ: 512-07-23-13, od 25. srpnja 2023.).

Don Kristijan Krajnović imenovan je kapelatom Vojne kapelaniće „Sveta Obitelj i Sv. Antun Padovanski“ u Zagrebu s danom 1. rujna 2023. godine (KLASA: 811-01/23-01/01, URBROJ: 512-07-23-14, od 25. srpnja 2023.).

Gosp. Mihovil Dubrović imenovan je pomoćnikom policijskog kapelana u Policijskoj kapelanići „Sveti Vid“ u Rijeci s danom 18. rujna 2023. godine (Rješenje MUP-a, od 12. rujna 2023.).

Don Marko Medo razriješen je privremene službe vojnog kapelana u Vojnoj kapelanići „Sveti Mihael Arkandeo“ u Zagrebu s danom 30. rujna 2023. godine (KLASA: 811-01/23-01/01, URBROJ: 512-07-23-15, od 25. srpnja 2023.).

Don Damir Stojić, SDB imenovan je kapelatom Vojne kapelaniće „Sveti Mihael Arkandeo“ u Zagrebu s danom 1. listopada 2023. godine (KLASA: 811-01/23-01/01, URBROJ: 512-07-23-16, od 25. srpnja 2023.).

Natporučnik Ivan Šarec imenovan je pomoćnikom vojnog kapelana Vojne kapelaniće „Sveti Mihael Arkandeo“ u Zagrebu s danom 1. rujna 2023. godine (KLASA: 811-01/23-01/01, URBROJ: 512-07-23-17, od 31. kolovoza 2023.).

Poručnik Ilica Marijančević imenovan je pomoćnikom vojnog kapelana Vojne kapelaniće „Sveti Ilija prorok“ u Petrinji s danom 1. rujna 2023. godine (KLASA: 811-01/23-01/01, URBROJ: 512-07-23-18, od 31. kolovoza 2023.).

Gosp. Ivan Bogati imenovan je policijskim službenikom za međunarodnu vjersku suradnju u Samostalnoj službi MUP-a za suradnju s Vojnim ordinarijatom u Republici Hrvatskoj u Zagrebu s danom 2. listopada 2023. godine (Rješenje MUP-a, od 25. rujna 2023.).

Velečasni Frano Musić razriješen je službe Voditelja Samostalne službe MUP-a za suradnju s Vojnim ordinarijatom u Republici Hrvatskoj (Rješenje MUP-a, od 20. listopada 2023.).

Gosp. Ivan Galić imenovan je Voditeljem Samostalne službe MUP-a za suradnju s Vojnim ordinarijatom u Republici Hrvatskoj s danom 23. listopada 2023. godine. (Rješenje MUP-a, od 20. listopada 2023.).

Don Marin Drago Kozić razriješen je službe kapelana Policijske kapelaniće „Majka Božja Kamenitih vrata“ u Zagrebu s danom 30. studenoga 2023. godine (KLASA: 811-01/23-01/01, URBROJ: 512-07-23-24).

Vlč. Ivan Grinišin imenovan je kapelatom Policijske kapelaniće „Majka Božja Kamenitih vrata“ u Zagrebu s danom 1. prosinca 2023. godine (KLASA: 811-01/23-01/01, URBROJ: 512-07-23-25).

Don Branko Čagelj imenovan je vojnim kapelanom za 40. hrvatski kontingent (HRV-CON) u NATO operaciji potpore miru KFOR na Kosovu, s danom 21. studenoga 2023.

godine (KLASA: 811-01/23-01/01, URBROJ: 512-07-23-27, od 17. studenoga 2023.).

O. Danijel Čolo, OCD, imenovan je privremenim upraviteljem vojne kapelanije „Sveti Ilija prorok“ u Petrinji, za vrijeme trajanja NATO operacije potpore miru KFOR na Kosovu na koju je poslan vojni kapelan don Branko Čagelj, s danom 21. studenoga 2023. godine (KLASA: 811-01/23-01/01, URBROJ: 512-07-23-28, od 17. studenoga 2023.).

Don Mario Paradžik razriješen je službe kapelana Policijske kapelanije „Sveti Marko evanđelist“ u Slavonskom Brodu s danom 30. studenoga 2023. godine (KLASA: 811-01/23-

01/01, URBROJ: 512-07-23-29, od 20. studenoga 2023.).

Fra Ivica Pavlović, OFM razriješen je službe kapelana u Policijskoj kapelaniji „Sveti Vlaho“ u Dubrovniku i imenovan kapelanom u Policijskoj kapelaniji „Sveti Marko evanđelist“ u Slavonskom Brodu s danom 1. prosinca 2023. (KLASA: 811-01/23-01/01, URBROJ: 512-07-23-30, od 23. studenoga 2023.).

Don Dino Rupčić imenovan je kapelanom Vojne kapelanije „Blaženi Ivan Merz“ u Slavaju s danom 1. prosinca 2023. godine (KLASA: 811-01/23-01/01, URBROJ: 512-07-23-32, od 27. studenoga 2023.).

IZVJEŠĆA I DOGAĐAJI

SPOMEN NA NEVINE ŽRTVE STRADALE 22. SRPNJA 1943. U ŽUPI SV. DUHA U LOVREĆU-OPANCIMA

Molitva odrješenja na trgu ispred župne crkve u Župi sv. Duha Lovreć - Opanci

U Župi sv. Duha Lovreć-Opanci u Splitsko-makarskoj nadbiskupiji u nedjelju 23. srpnja slavlјena je misa zadušnica za župljane te župe koji su stradali u strašnom zločinu koji se dogodio 22. srpnja 1943., kad je njih 24 živih bilo spaljeno u Frankića kući, koja se nalazi ispod današnje župne crkve, a još ih je 18 ubijeno ispred vlastitoga kućnog praga. Ukupno, dakle, 42 nevinih župljana te župe svih uzrasta ubijeno je u tom strašnom zločinu.

Na poziv mjesnog župnika fra Dinka Bošnjaka, OFM, misu je predvodio policijski kapelan pri Splitsko-dalmatinskoj policijskoj upravi prof. dr. sc. don Marko Trogrlić. Don Marko je na temelju evanđeoskog teksta XVI. nedjelje kroz crkvenu godinu govorio o odnosu dobrog sjemena koje Bog sije i kukolja koji sije neprijatelj Božji i neprijatelj čovjeka. Prof. Trogrlić je ukazao na Božju strpljivost kojom se vezao na naše vrijeme darujući ga

svakom čovjeku – do trenutka žetve. Svaki je čovjek dakle pozvan svrstatи se uz dobro sjeme i donositi dobre plodove te iz svoga života, a to značи svoga srca iskrijenjivati kukolj. Stvarnost kukolja nas uvijek podsjećа na misterij zla, moralnog i fizičkoga. Misterij zla uvijek nam ostaje nedokučivom tajnom, te ga jedino možemo ispravno pojmiti u svjetlu vjere tj. Objave koja nas poučava o onomu što je bilo „u početcima“ – o zloporabi slobode najprije od strane onoga kojeg Isus naziva „ocem laži i neprijateljem čovjeka od početka“ - Sotone, Đavla koji se pobunio protiv Boga ne htijući mu služiti, a onda i zloporabe slobode od strane prvih ljudi koji su, zavedeni od Zloga, posumnjali u Boga i počinili prvi grijeh. U svjetlu toga „pragrijeha“, ili „istočnoga grijeha“ možemo donekle shvatiti čovjekovu grešnost i sklonost na grijeh koju je pozvan trajno suzbijati uz pomoć Božje milosti i vlastitom slobodnom suradnjom s njome. A to je poziv upućen svakom čovjeku – poziv na trajno obraćenje Bogu, na trajnu promjenu života te življjenje po i u skladu s njegovim Zakonom. Srce čovjekovo lako odluta od Boga, lako se zatvori za Boga, a onda se lako zatvori i za brata čovjeka. Lako se začme kukolj u našem srcu, lako ono postane plodnim tlom za kukolj. Plod je takva kukolja u ljudskom srcu koje se otvorilo djelovanju „ubojice čovjeka od početka“ strašan zločin koji se zbio u župi Lovreć – Opanci od 22. srpnja 1943. kojeg su počinili pripadnici nekoliko stotina talijanskih vojnika divizije Bergamo, skupa sa stotinjak kninskih četnika Momčila Đurića te oko stotinu pripadnika SS

divizije Prinz Eugen. U tom strašnom pokolju, ubijeno je pedesetak civila (iz samog Lovreća – Opanaka te iz susjednih sela). Neki su iskočili iz goruće kuće Mate Frankića, pokušavši se spasiti, ali su ih počinitelji zločina opet pohvatali i ponovno bacali u zapaljenu kuću. Takav čin, takav strašan čin – plod je odbacivanja Boga, neposjedovanja straha Božjega. To može učiniti, istaknuo je prof. Trogrlić, onaj čovjek koji izgubi osjećaj za duhovno, koji se udalji od Boga i kojemu onda ništa nije sveto – pa ni ljudski život. Ako čovjek nije s Bogom, ljudsko srce se postupno pretvara u prostor plodna tla za rast kukolja – a to značи grijeha i grešnosti - koji onda s vremenom potopuno svlada ono dobro sjeme koje je posijao Bog. Tek nam je iz te perspektive, zaključit će propovjednik, donekle shvatljivo to strašno grešno djelovanje čiji je plod bio ovaj užasni zločin počinjen u Lovreću-Opancima, nad nevinim župljanima, Hrvatima i katolicima, koji su čuvali svoje domove i u to doba se brinuli za svoju ljetinu, te su bez ikakve krivnje, bez ikakva suda i presude, bezočno smaknuti na nečuven način.

Nakon popričesne molitve slijedila je molitva odrješenja za pokojne na trgu ispred župne crkve upravo nasuprot Frankića kuće u kojoj se taj zločin dogodio.

Za vrijeme mise pjevalo je župni zbor, a nazočili su brojni vjernici, župljani, ovdje stalno nastanjeni, ali i oni koji su raseljeni po Domovini i svijetu, a svoj ljetni odmor provode u rodnoj župi sv. Duha u Lovreću – Opancima.

POKRAJINSKO HODOČAŠĆE HRVATSKE VOJSKE, POLICIJE I BRANITELJA GOSPI SINJSKOJ

Gospino sinjsko svetište svake godine okuplja mnoštvo vjernika koji u tome svetištu prepoznaju mjesto osobite Božje prisutnosti i milosti. Iz godine u godinu, još tamo od 1715. i pobjede nad Turcima, u svetište se stječu mnogi vjernici kako bi pred slikom Gospe Sinjske zahvalili Bogu i Isusovoj Majci Mariji za sva primljena dobročinstva te molili za milost i pomoć u svome životu. Svetište Gospe Sinjske mjesto je gdje osobito rado dolaze i hrvatski vojnici, policajci, branitelji i vatrogasci iskazujući Bogu molitve i prošnje za svoje obitelji, prijatelje, narod i domovinu, tražeći Božju pomoć za svoj obiteljski i profesionalni život.

Stoga je i ove godine u petak, 28. srpnja 2023., u organizaciji Vojnog ordinarijata održano Pokrajinsko hodočašće Hrvatske vojske, policije i branitelja Čudotvornoj Gospoj Sinjskoj u Sinju. Deveto po redu, hodočašće je ove godine okupilo hrvatske vojниke iz svih grana Oružanih snaga od Dubrovnika do Zadra, policijske službenike iz policijskih uprava splitsko-dalmatinske, dubrovačko-neretvanske, zadarske i šibensko-kninske, hrvatske branitelje, hrvatske vatrogasce, pripadnike povijesnih postrojbi (Društvo Poljičana sveti Jure - Priko; Dubrovački Trombunjeri; Kliški uskoci; Hajdučka družina Mijata Tomića) i članove Viteškog alkarskog društva Sinj. Zapovjednik ovogodišnjeg hodočašća bio je zapovjednik 3. mehanizirane bojne Pauci pukovnik Ivica Armanda. Na hodočašću su sudjelovali predstavnici Ministarstva unutarnjih poslova i načelnici policije, zapovjednici i časnici Hrvatske vojske, predstavnici hrvatskih branitelja, glavni vatrogasni zapovjednik i županijski vatrogasni zapovjednici, gradonačelnik Grada Sinja, drugi hodočasnici i vjernici. Liturgijsko pjevanje predvodile su policijska klapa „Sveti Mihovil“ i klapa HRM „Sveti Juraj“.

Ovogodišnje hodočašće započelo je okupljanjem hodočasnika ispred franjevačkog sa-

mostana u Sinju. Već u 8.30 ujutro pa sve do kraja svete mise bilo je moguće pristupiti sakramentu pomirenja u isповједnom prostoru. Svečana ulazna procesija krenula je u 10 sati iz samostanskog dvorišta do crkve Gospe Sinjske. U 10.30 sati koncelebriranu svetu misu predslavio je vrhbosanski nadbiskup i apostolski upravitelj Vojnog ordinarijata u BiH msgr. Tomo Vukšić, u zajedništvu s vojnim biskupom u RH msgr. Jurom Bogdanom, generalnim vikarom Vojnog ordinarijata u RH don Markom Medom, gvardijanom i upraviteljem sinjskog Svetišta fra Marinkom Vukmanom, biskupskim vikarom za pastoral MORH-a i OS RH don Slavkom Rajičem, biskupskim vikarom za pastoral MUP-a i Redarstvenih službi vlč. Franom Musićem, vojnim i policijskim kapelanima iz Dubrovnika, Splita, Šibenika, Zadra, Knina i Pule, fratrima iz sinjskog samostana i drugim svećenicima. Zapovjednik 93. krila Hrvatskog ratnog zrakoplovstva brg Krešimir Ražov na početku svete mise upalio je zavjetnu svijeću hodočašća.

Biskup Bogdan je pozdravio sve okupljene istakнуvši kako su „marijanska svetišta domovi - mesta susreta Majke Marije i nas njezine duhovne djece. Središnje Marijansko svetište u Južnoj Hrvatskoj je Gospino sinjsko - Svetište Gospe od milosti po kojoj Bog izljeva rijeke milosti i duhovnih dobara na njezinu djecu. Ovaj majčin dom, Čudotvrne Gospe Sinjske oaza je milosti, svjetionik u tami. Izvor duhovnih i moralnih vrjednota, kolijevka nadahnuća našeg kršćanskog i nacionalnog identiteta. Ovo je mjesto trajne stare i uvijek nove evangelizacije Crkve i svijeta. Ovo je prostor crkvenog i duhovnog zajedništa.“

„Ovim hodočašćem započinje ciklus hodočašća u svetište Gospe Sinjske - ususret svetkovini Velike Gospe koja se u našoj Domovini slavi izuzetno svečano. Tradicionalno, u Južnoj Hrvatskoj Gospino svetište u Sinju

Sveta misa u Crkvi Gospe Sinjske, Sinj, 28. srpnja 2023.

Sveta misa u Crkvi Gospe Sinjske, Sinj, 28. srpnja 2023.

i ove godine postat će velika isповjetaonica i svetište Marijinih štovatelja. Sabrani u molitvi u zajedništvu s Isusovom majkom, oko Gospodnjeg oltara, pod zaštitom nebeske Majke koja nas danju i noću pomaže, svjesni svojih ograničenja, nesavršenosti, nedostataka, molimo dobrega Boga za sve naše duhovne i tjelesne potrebe, za sve one koji se preporučuju u naše molitve i za sve one koji nas prate preko Laudato TV i preko drugih medija. Da nam Bog oprosti sve naše krivice, grijeha i nevjernosti.“

U homiliji se nadbiskup Vukšić osvrnuo na misna čitanja (Izl 20, 1-17; Ps 19, 8-11; Mt 13, 18-23) i rekao: „*Savršen je Zakon Gospodnji, dušu krijepi; pouzdano je svjedočanstvo Gospodnje, neuka uči.* Draga braća i sestre, to su riječi iz jednog od biblijskih čitanja koja se danas navješćuju kršćanskoj zajednici bilo gdje u svijetu na euharistijskim slavlјima. Te dvije misli, da je *pouzdano svjedočanstvo Gospodnje jer neuka uči* nit je vodilja za prvi dio ove propovijedi, a druga misao da je *savršen zakon Gospodnji jer dušu krijepi* neka bude nit vodilja drugog dijela ovog promišljanja...“

„Osnovna tema ovih tjedana iz svih biblijskih čitanja koja se navješćuju je Kraljevstvo Nebesko. Isus se vrlo često vraćao toj temi u svojim govorima tako da bibličari kažu da se u Novom zavjetu više od stotinu puta spominje taj pojam i samim time vidimo koliko je Isusu bilo važno navješćivati Kraljevstvo Nebesko. Mnogo puta, kad razmišljamo o Kraljevstvu Božjem u napasti smo da ga smjestimo s onu stranu ovoga svijeta. Međutim, kad se vratimo Isusovom govoru, slikama kojima on obično tumači tu stvarnost koju propovijeda, onda zaključujemo da to nikako nije stvarnost s onu stranu ovoga svijeta, nego nešto što je stvarnost ovoga svijeta, odnosno što bi trebalo biti stvarnost ovoga svijeta“, pojasnio je msgr. Vukšić, dodavši da se Kraljevstvo Nebesko ne zove tako samo zato što bi bilo Božje nego prvenstveno zato što dragi Bog želi da pravila nebesa, Božja pravila zavladaju, traju i vode svu ljudsku zajednicu i svakoga čovjeka u njoj.

Tumačeći prispopobu o Sijaču iz pročitanog ulomka evanđelja, nadbiskup Vukšić je kazao: „Pitanje koje svatko od nas sebi treba postaviti je koja sam ja vrsta tla. Krajputaš, koji je osjetio i video sjemene riječi Božje, ali je li donijelo plod? Ili sam kamenito tlo, na kojem kao u proljeće u ovim južnim krajevima iznikne, a onda dođe suša i uvene i ne donosi rod. Kao i ono pored trnja, a to trnje, sam Isus tumači, su brige ovozemaljske i ovosvjetske koje uguše početno nicanje i izrastanje sjeme na Božjega. Želio bih da se svi prepoznamo u četvrtoj vrsti tla, da u našim životima seme raste na plemenitom i dobrom tlu, njivi naših savjesti, duša, zvanja, poslanja, činova, hodnji i prolazaka ovim svijetom. Riječ Božja u suradnji s našim talentima koje imamo, a znamo da nema svatko jednak. Netko ima više, netko manje. Mudrost se sastoji u tome da se sve talente iskoristi na pravi način. Isus ne mjeri količinom talenata nego jesu li svi koji su nam na raspolažanju stavljeni u službu sjemena što se zove riječ Božja pa da onda ovisno o našim talentima jedna rađa trideset puta više nego je zasijano, druga šezdeset, a treća čak stotinu puta, što je privilegij, a znamo to iz povijesti Crkve, svetaca i blaženika koji su naših uzori i koji nas vode na našem kršćanskom putu obraćenja i posvećenja ovim svijetom, a među njima prva Blažena Djevica Marija, majka Kristova koja nas je danas ovdje okupila kao primjer dobre plemenite zemlje, plodnoga tla koje je rodilo na maksimalan način.“

Tumačeći misao „*Savršen je zakon Gospodnji dušu krijepi*“, nadbiskup je rekao da je Bog dao deset zapovijedi. „Izvršavanje tih zapovijedi nije ništa drugo doli suradnja u izgradnji Kraljevstva Nebeskoga na zemlji. Ono nije ni zemljopisna ni politička ni kulturnoška nego duhovna kategorija. To je stanje u kojemu je zakon ljubavi jedini i vrhovni zakon s kojim se vjernik trudi uskladiti svoje dane, odluke, izbore, misli, način života. Dragi Bog nabrajajući 10 svojih zapovijedi kao pravila za naš život niže tri početne da bismo znali uskladiti svoje korake s Božjom voljom i ostalih sedam da bismo znali na ispravan

način u skladu s njegovom voljom uskladiti svoje korake i život s braćom i sestrama koje susrećemo u svome životu. 'Ja sam Gospodin Bog tvoj, nemaj drugih bogova uz mene', ponavlja dragi Bog i danas kao na početku svoje povijesti spasenja s ljudima. Može nam zvučati anakrono da se danas u ovo prosvijećeno vrijeme ponavlja potreba da se štuje samo jednoga jedinoga pravoga Boga i da se nema drugih božanstava. Koliko god to izgledalo anakrono svi dobro znamo, čak i u mjeri kad smo uznapredovali u vlastitoj vjeri u jednoga Boga da vrednote ovoga svijeta znaju povući i ponajbolje vjernike da krenu putem obožavanja vrednota ovoga svijeta. Važne su to vrednote, sve su to Božja stvorenja, sredstva koja nam je dragi Bog svojom voljom dao na raspolaganje da rastemo u vjeri u jednoga jedinog Boga, a ne da nas odvode na stranputice mnogobošta u suvremenom obliku", protumačio je nadbiskup. „Ne izusti imena Gospodina Boga svoga uzalud". Zar treba nama Hrvatima ponavljati koliko je ova Božja zapovijed aktualna, suvremena. 'Poštuj oca i majku' vrlo je važna. 'Poštuj dan Gospodnji' još više i tako sve ostale koje su nam date kao pravila da vlastiti život vodimo pravim putem ponajprije izgrađujući Kraljevstvo nebesko u sebi", kazao je msgr. Vukšić.

Istaknuo je da zakon ljubavi i pravilo ljubavi trebaju biti zakon i pravilo koje će „prije svega mene voditi prema susretu s Bogom i u svim susretima sa svakim bratom i sestrom koji mi se nađe na mom životnom putu.“ „Kraljevstvo Nebesko je mir duše, mir savjsti, stanje smirenosti, ne samo u psihološkom smislu nego i u duhovnom, potom stanje mira s Gospodinom Bogom, duboko u vlastitoj savjesti. Stanje mira, ljubavi, poštenja, dobrote koje se po principu rasta Kraljevstva Nebeskoga

pretvara u stanje pomirenosti, mira, dobrote, ljubavi, prijateljstva i solidarnosti sa svim ljudima i ostalim Božjim stvorenjima na ovoj zemlji“, pojasnio je nadbiskup Vukšić, poručivši da je „primjer u svemu vjernicima na ovoj zemlji Marija Majka Božja koja se znala staviti u službu Božje volje, njegovih pravila i zakona i u službu spasenja svih ljudi.“

Na kraju svete mise biskup Bogdan predvodio je posvetnu molitvu Gospi Sinjskoj: „Dobra naša Majko, Čudotvorna Gospe Sinjska, od srca ti zahvaljujemo za bezbrojne darove i milosti kojima stoljećima obasipaš hrvatski narod. Molimo te, milostiva naša Majko, da i nas, članove Vojne biskupije u Republici Hrvatskoj, štitiš i zagovaraš. Najprije te moliš za ustrajnost u vjeri, da živimo sukladno svom krštenju i drugim sakramentima. Preporučujemo Gospe Sinjska tvom zagovoru sve hrvatske vojниke, policajce, vatrogasce, branitelje i svakog stanovnika naše lijepe Domovine. Posvećujemo ti svoja srca i duše, misli i osjećaje, riječi i djela, sve svoje dobre namjere i želje, sav svoj rad i svaki trenutak svoga života. Prikazujemo ti danas, na ovom hodočašću, svoju posebnu molitvu za pravedni mir u Ukrajini i cijelom svijetu. Isprosi blagoslov svima nama. Udjeli nam blagodat obiteljskoga, nacionalnog i vjerničkog zajedništva kao predokus zajedništva s tobom u Kraljevstvu tvoga Sina, koji s Ocem i Duhom Svetim vlada po sve vijeke vjekova. Amen. Čudotvorna Gospe Sinjska, moli za nas.“

Poslije molitve, upravitelj Svetišta fra Marinko Vukman zahvalio se vrhbosanskom nadbiskupu i vojnemu biskupu te im uručio prigodne darove. Poslije svete mise hodočasnici su imali prigodu za zajedničko druženje u samostanskom dvorištu i vrijeme za osobnu pobožnost u svetištu.

PROSLAVA DANA POBJEDE I SVETKOVINE NEBESKE ZAŠTITNICE VOJNOG ORDINARIJATA

Hrvatska zastava na Kninskoj tvrđavi, 5. kolovoza 2023.

Foto: MORH/ F. Klen

U subotu, 5. kolovoza 2023., u Kninu se održala središnja proslava Dana pobjede i domovinske zahvalnosti, Dana hrvatskih branitelja i 28. obljetnice vojno-redarstvene operacije „Oluja“. Vojna biskupija također je toga dana proslavila i svetkovinu svoje nebeske zaštitnice Gospe Velikog Hrvatskog Krsnog Zavjeta.

Na svečanoj proslavi sudjelovali su brojni hrvatski branitelji – sudionici operacije Oluja, obitelji poginulih, umrlih i nestalih hrvatskih branitelja, pripadnici Hrvatske vojske i policije, i građani iz svih krajeva Lijepe naše koji su došli u kraljevski grad Knin proslaviti ovaj veliki dan. Na središnjem programu obilježavanja sudjelovali su predsjednik Republike Hrvatske i vrhovni zapovjednik Oružanih

snaga RH Zoran Milanović, predsjednik Hrvatskog sabora Gordan Jandroković, predsjednik Vlade RH Andrej Plenković, zastupnici u Hrvatskom saboru, potpredsjednici Vlade i ministri u Vladi, načelnik Glavnog stožera Oružanih snaga RH admiral Robert Hranj sa suradnicima, glavni ravnatelj policije Nikola Milina sa suradnicima, predstavnici županijske i lokalne vlasti, i drugi.

Ovogodišnji program proslave Oluje započeo je u ranim jutarnjim satima budnicom ulicama grada Knina u izvedbi Orkestra Oružanih snaga RH. U 9 sati su ispred spomenika hrvatske pobjede „Oluja 95“ na Trgu dr. Ante Starčevića obitelji poginulih, umrlih i nestalih branitelja, hrvatski ratni vojni invalidi, ratni zapovjednici i predstavnici udruga

iz Domovinskog rata, visoka državna i druga izaslanstva položili vijence i upalili svijeće. Usljedila je molitva biskupa Bogdana za sve poginule u Domovinskom ratu. „Zahvaljujemo ti Gospodine Bože za svu našu braću i sestre koji nam bijahu bliski i dragi, a koji nas u obrani domovine napustiše. Ne daj da se izgubi išta od napora svih naših branitelja. Ono što su živjeli i činili neka doprinese dobroti naše domovine i cijelog svijeta. Daj da ljudi što će za njima doći cijene sve što njima bijaše sveto, da u svemu u čemu su bili veliki i dalje nama zbole i sada kad su prešli u vječnost. Neka nastave živjeti u svima nama, našim srcima, mislima, savjestima. Daj da nakon njihove smrti i zbog njihove smrti budemo dublje međusobno povezani u nadi i vjeri da ćeš i nama biti vjeran kad prijeđemo prag ovozemaljskoga života.“, molio je biskup.

U 9.48 sati na kninskoj tvrđavi podignuta je hrvatska zastava. Zastavu je podignulo 12 predstavnika hrvatskih branitelja i stradalnika Domovinskog rata, uz pjevanje hrvatske himne. Podizanje zastave pratio se putem videozida na središnjem kninskom trgu. Pročitana je povjesnica VRO Oluja te imena 242 poginula i 2 nestala u toj akciji. Imena su čitali Pere Eranović i Krešimir Šimić, sinovi poginulih hrvatskih branitelja. U sklopu programa uslijedila su obraćanja predsjednika Republike, Hrvatskog sabora i Vlade, a u ime hrvatskih branitelja govorio je djelatni časnik HV, dragovoljac iz 1990. i pripadnik legendarnih Tigrova pukovnik Mihael Pintarić.

Nakon programa na kninskom glavnom trgu, slavljenja je sveta misa u crkvi Gospe Velikog Hrvatskog Krsnog Zavjeta s početkom u 11.45 sati. Euharistijsko slavlje za domovinu predvodio je vojni ordinarij u RH msgr. Jure Bogdan, dok su koncelebrirali umirovljeni šibenski biskup Ante Ivas, provincijal Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja fra Marko Mrše, generalni vikar Vojnog ordinarijata don Marko Medo, biskupski vikari za pastoral don Slavko Rajić i vlč. Frano Musić, gvardijan i župnik u Kninu fra Josip Gotovac, vojni i policijski kapelani, franjevci iz Knina i drugi svećenici.

Biskup Bogdan u propovijedi je istaknuo tri stijene na kojima smo kroz povijest kao hrvatski narod gradili svoju sadašnjost i budućnost, a to su: Petrova stijena – Rimokatolička crkva, domovina i obitelj. Tumačeći prvu stijenu, biskup Bogdan pojasnio je da će Isusove riječi: ‘A ja tebi kažem: Ti si Petar – Stijena i na toj stijeni sagradit ću Crkvu svoju i vrata paklena neće je nadvladati’ postati presudne za stijenu na kojoj će rasti zajednica vjernika – Crkva. „Crkva je utemeljena na stijeni i, bez obzira na napasti i kušnje iz same Crkve ili one izvana, ni vrata paklena neće je nadvladati“, kazao je, pojasnivši: „Da bi Petrova stijena ostala i nadalje čvrsta i učinkovita, potrebno je da mi koji ju činimo, koji smo njezin sastav, budemo povezani i složni u jednoj Petrovoj vjeri i ljubavi, praštanju i pravednosti, osobito joj odani jer je od stoljeća sedmog postala i ostala kamenom temeljem na kojem smo gradili i našu domovinu.“

Govoreći o drugoj stijeni – domovini, biskup je podsjetio na Vojno-redarstvenu akciju „Oluja“, rekavši: „Još su nam uvijek svježa sjećanja na dane ponosa i slave kada su ‘još za mraka’ u onom ljetnom svitanju 4. kolovoza prije 28 godina, nošeni idealom slobode i vjere, hrvatski branitelji krenuli sa svih strana prema Stijeni naših pradjedova – Zvonimirovu gradu, povjesnom središtu nekadašnjeg Hrvatskog Kraljevstva. Vođeni savješću o dužnosti legitimne obrane vlastitoga doma, u srcu su nosili jasne stavove i čvrste odluke: ‘Dosta više ubijanja, masakiranja i barbarstva! Dosta više strašnih zločina i neljudskih nedjela! Dosta više zaplakanih dječjih i staračkih lica u podrumima i izbjegličkim smještajima diljem domovine! Dosta više žalosnih krikova majki i hrvatskih branitelja i braniteljica!“

Biskup Bogdan primijetio da smo „mali narod, a tako velik i snažan kada se u zajedničkom cilju ujedine minerali hrvatske stijene!“ Poručio je da ne možemo i ne smijemo zaboraviti i sve poginule i nestale koji su dali život za temelje naše slobode. „Dajući svoj život za domovinu, postali su živim spomenikom ove stijene i upravo oni vraćaju sjećanja

Molitva kod spomenika hrvatske pobjede „Oluja 95“, Knin, 5. kolovoza 2023.

Foto: MORH/ F. Klen

Sveta misa u Crkvi Gospe Velikog Hrvatskog Krsnog Zavjeta u Kninu, 5. kolovoza 2023.

Foto: MORH/ F. Klen

Sveta misa u Crkvi Gospe Velikog Hrvatskog Krsnog Zavjeta u Kninu, 5. kolovoza 2023.

Foto: MORH/ F. Klen

zahvalnosti i obveze budućim generacijama prema ovoj našoj kninskoj stijeni”, kazao je vojni biskup.

Obrazlažući treću stijenu – obitelj, biskup Bogdan istaknuo je da je obitelj kamen živac, čvrsta litica – stijena našega ljudskoga života. „Samo se na toj obiteljskoj stijeni može sagraditi zdravo ljudsko biće, a za takvu izgradnju odgovorni smo svi: Crkva, društvo, politika, zakonodavci, a napose sami roditelji. Želimo li zdravo potomstvo, čvrste i nepokolebljive ljude, recept je jednostavan: biti otac i majka, biti blizu svojoj djeci, biti u svakodnevnom sebedarju svojim najbližima, biti ono što je Božji poziv utkao u svakoga tko želi obitelj. Isus Krist kao da poručuje i danas svakom ocu i majci, svakom djedu i baki: Ti si stijena obiteljskog života! Na tebi počiva izgradnja tvoje obitelji. Iz vječne istine evanđelja ne možemo biti pesimisti, ali smo svjesni: ako mi kao zajednica naroda i Crkve ne doprinešemo boljem očuvanju i obrani svojih obitelji, nećemo uspjeti očuvati ovu stijenu u ovom izazovnom vremenu. Stoga nam se postavlja otvoreno pitanje: Što svi mi možemo učiniti za obitelj današnjice? Uz osiguranje dobre društvene i gospodarske stabilnosti u svojoj domovini, moramo osvješćivati i da se obitelj gradi na zdravim temeljima. Mudar je čovjek koji svoju kuću i obitelj gradi na dobrim temeljima, a ti temelji obiteljskoga kršćanskoga

života jesu Kristove vrijednosti. Blago roditeljima koji ne računaju samo na svoje snaže i sposobnosti nego kroz Božju blizinu i pomoći njegove milosti znaju za pravi odgoj svoje djece. U toj Božjoj školi svaki učenik uči kako Bog prašta nama ljudima i kako bismo i mi trebali jedni drugima oprostiti, pa i one najstrašnije i najdublje ratne rane. Blago roditeljima koji uče svoju djecu da postoji Kruh života vječnoga koji već sad svijetu donosi spas. Budu li naša djeca i mladi načinjeni tim kruhom, bit će sigurni na stijeni života vječnog”, pojasnio je biskup Bogdan.

Biskup je na kraju propovijedi istaknuo kako imamo obvezu prema potomcima i sretnoj budućnosti nastaviti poštovati i promicati vrjednote svojih predaka. „Sve te tri stijene čuvajmo i branimo poput naših branitelja u Oluji 95. Branimo ih, Bogu hvala, ne više oružjem, nego čestitošću, profesionalnom stručnošću, vrlinama, krepostima svoga ljudskoga i kršćanskoga života! Branimo ih djelotvorno postojanošću svoje obiteljske molitve svakodnevno upravljene Onome koga u Vjerovanju prepoznajemo i isповijedamo kao Krista – Pomazanika – Sina Boga živoga! Amen.”, zaključio je biskup.

Liturgijsko pjevanje predvodile su klapa Hrvatske ratne mornarice „Sveti Juraj” i policijska klapa „Sveti Mihovil”.

39. HRVCON KFOR OBILJEŽIO DAN POBJEDE

Misa za Dan pobjede, Dan domovinske zahvalnosti i Dan hrvatskih branitelja te 28. obljetnicu VRO Oluja u kampu CVI Peć za pripadnike 39. HRVCON-a u operaciji KFOR

Pripadnici 39. HRVCON-a u operaciji KFOR obilježili su u subotu 5. kolovoza 2023. godine, u kampu CVI Peć, Dan pobjede, Dan domovinske zahvalnosti i Dan hrvatskih branitelja te 28. obljetnicu VRO Oluja.

Tom prigodom uručene su odluke o promaknućima, a nazočnim se obratio zapovjednik 39. HRVCON-a brigadir Tomislav Kaštelan te prigodnim riječima podsjetio pripadnike na događanja 1995. godine, istaknuo značaj operacije za okončanje Domovinskog rata je izrazio zahvalu svim sudionicima, napose poginulim i nestalim pripadnicima Hrvatske vojske za nesobičnu žrtvu koju su podnijeli u oslobođanju Domovine.

Nakon svečanog postrojavanja pripadnici kontingenta sudjelovali su na svetoj misi

posvećenoj žrtvi za našu Domovinu koju je predvodio vojni kapelan don Josip Kešinović rekavši: „Danas s velikim ponosom slavimo Dan pobjede i domovinske zahvalnosti i koristim prigodu da svima vama i vašim obiteljima čestitam današnji dan. Sjećamo se i molimo na poseban način za branitelje koji su imali hrabrosti stati u obranu naše prekrasne domovine i zahvaljujući njihovoј žrtvi živimo u slobodi. Nakon višegodišnje agresije, zla i mržnje veličanstveno je oslobođena Lijepa naša Domovina. Mnogi su životi izgubljeni i nestali, a ljudske sudbine promijenjene, no 5. kolovoz je bio i ostao Dan pobjede, ponaša i slave. Na blagdan Gospe Snježne zbio se znak s neba kao odgovor i blagoslov na sve ustrajne molitve naših branitelja i hrvatskog naroda, a krunica oko vrata i u rukama postala je sredstvo prepoznavanja vjere, nade,

ljubavi i budućnosti hrvatskoga naroda. I danas živimo u teškim vremenima kad se borimo protiv toliko zla gdje se istina pokušava zataškati a sve loše i negativno postaje glavna tema i predmet rasprave. Zato je važno da se i danas na poseban način stavimo pod zaštitu Presvete Djevice Marije čiji blagdan slavimo, neka nas i dalje zagovara kod svoga Sina i isprosi milost da poput naših branitelja budemo hrabri i neustrašivi vjernici koji će svojim primjerom, dobrim djelima i ljubavlju pobijediti zlo, te na taj način svatko od nas dati svoj doprinos za napredak i boljite naših obitelji i hrvatskog naroda.“

„Dok danas zahvalujemo Bogu ne smijemo zaboraviti da molitva nije dovoljna samo kada nam je nešto potrebno i kad se nalazimo u teškim životnim situacijama. Zato je važno da uvijek budemo ustrajni i strpljivi u molitvama kako bi Gospodin blagoslovio naše živote i naš rad. Čuli smo i u današnjem evanđelju kako je upravo po molitvi Isus učinio prvo čudo na svadbi. Isto tako i po našim molbama može učiniti čudo da svoj život pretvaramo iz vode u vino te na taj način postajemo bolji vjernici koji će i druge poticati na promjenu života. Molimo Gospodina neka našim braniteljima otvorи vrata raja, a

svima nama udijeli mudrosti da živimo po evanđelju nasljeđujući Isusa jer nam je svojim primjerom pokazao, koliko god nekada izgledalo uzaludno, da se isplati žrtvovati za radost vječnoga života i da će na nama ispuniti svoje obećanje. U toj vjeri nastavljamo svoj svakodnevni život koji povjeravamo Gospu Velikog Krsnog Zavjeta s čijom molitvom zaključujem ovo promišljanje:

Sveta Marijo, Majko Božja i Majko naša,
sjeti se svih svojih sinova i kćeri,
i priteci nam u pomoć.

Vodi nas na susret s Kristom, koji je Put,
Istina i Život.

Isprosi nam od Oca darove Duha Svetoga,
zaštitu od zamki i izbavljenje od zla.
Pomozi nam da u svakoj prilici svjedočimo
o rodnosti ljubavi i istinskom smislu života.
Nauči nas s Tobom zajedno graditi kraljevstvo
Tvoga Sina,

Kraljevstvo pravde, ljubavi i mira.

Moli za nas i budi nam zaštitnicom sada i u
vijeke.

I Tebi - koja si također
Gospa Velikog Hrvatskog Krsnog Zavjeta,
Kraljice Svetе Krunice - povjeravamo danas
sebe, zemlju ovu i narod sav hrvatski.
Amen.“

POKRAJINSKO HODOČAŠĆE HRVATSKE VOJSKE I POLICIJE U LUDBREG

Varaždinski biskup msgr. Bože Radoš predslavi svetu misu u zavjetnoj crkvi na otvorenom u Svetištu Predragocjene Krvi Kristove, Ludbreg, 1. rujna 2023.

FOTO: MUP RH

Tradicionalno hodočašće Hrvatske vojske i policije te susjednih župa u Svetište Predragocjene Krvi Kristove održano je u petak 1. rujna. Na hodočašću su sudjelovali djelatnici policijskih uprava sa sjevera hrvatske: PU varaždinske, PU međimurske, PU krapinsko-zagorske, PU bjelovarsko-bilogorske, PU koprivničko-križevačke te pripadnici 2. mehanizirane bojne „Pume“ Gardijske oklopno-mehanizirane brigade i drugi pripadnici vojarne u Varaždinu. Na svetoj misi su također sudjelovali i drugi vjernici, pripadnici Varaždinske biskupije.

Hodočasnici su tijekom hodočašća imali prigodu za svetu ispovijed. Prije svete mise slavljenja je pobožnost križnoga puta. Euharistijsko slavlje predvodio je varaždinski biskup msgr. Bože Radoš u zavjetnoj crkvi na otvorenom. U zajedništvu s njime bili su ge-

neralni vikar Vojnog ordinarijata don Marko Medo, biskupski vikar za pastoral u MUP-u vlč. Frano Musić, voditelj ludbreškog svetišta vlč. Kristijan Stojko, vojni i policijski kapelan i dekan vlč. Ivica Horvat koji je glavni organizator ovoga hodočašća, policijski kapelani vlč. Vjekoslav Vidaček i o. Ivan Grinišin, tajnik varaždinskog biskupa vlč. Marko Domiter i župnik iz Vinica vlč. Valent Posavec. U liturgijskome slavlju posluživali su bogoslovi Varaždinske biskupije. Liturgijsko pjevanje predvodila je policijska klapa „Sveti Mihovil“.

U homiliji je biskup Radoš rekao kako „smo u ovo svetište došli sa željom i molitvom da Gospodin svoju Krv utisne u naše žile, da Njegova čista Krv kola našim životom. Molimo Ga da nam da dobru krv kako bismo znali živjeti čestito, da svoju krv darujemo

za druge. Ovdje se spomenimo i onih koji su svoju krv dali za narod, za one koje su ljubili više od sebe, od svoga života". Potom se osvrnuo na riječ Božju liturgije dana te tumačio uvodnu misao na početku mise. „Cijela Crkva danas sluša izvještaj o djevcicama. Završetak je ovo Matejeva evanđelja i već se nazire Kristov križ i njegova Krv koja će poteći za spasenje svijeta. Ovdje se sažima ono što je bitno, a što Isus izriče u nekoliko prispodoba kako bi nam približio Kraljevstvo Nebesko", kazao je. „Deset je djevica, pet mudrih i pet ludih. One predstavljaju izabrani Božji narod, sve ljudi, svih vremena pa i nas koji smo se danas ovdje sabrali. Zaručnik je došao pozvati sve nas kako bi nas uveo na svadbu, u Kraljevstvo Nebesko. Ali, treba čekati! Isus i danas dolazi nenajavljen, ne na mjesta koja očekujemo. Slobodan je pojaviti se na svakom mjestu, u vojarni, na ulici... Isus je u svakom trenutku spremam iznenaditi nas", istaknuo je propovjednik.

Potom je tumačio tko su oni koji imaju dovoljno ulja te oni koji ga nemaju te zaključio: „Ponoć je vrijeme svršetka i novoga početka. To je nulta točka, kad završava jedan dan, a započinje drugi, koji traje vječno. U toj noći Gospodin dolazi po one koji su Njegovi. Ovo je trenutak za svakog od nas, da razmislimo o svom odnosu s Bogom i o konačnom susretu s Njim.“

„Gospodin danas, i na ovom mjestu, želi uliti u našu svjetiljku, u naš život ulje koje svijetli kako bismo ga znali prepoznati na našem životnom putu i kako bismo svjetlili drugima, svima. Neka nam da milost da budemo ljudi svjetla tamo gdje živimo i radimo, gdje nas je poslao da budemo Njegovi svjedoci“, poručio je biskup.

Na kraju svete mise, vlč. Ivica Horvat pozdravio je sve sudionike hodočašća i istaknuo važnost ovog hodočašća za vojsku i policiju.

VOJNO HODOČAŠĆE HRVATSKE KOPNENE VOJSKE NA UDBINU

U četvrtak, 7. rujna 2023., održano je 8. vojno hodočašće Hrvatske kopnene vojske (HKoV) na Udbini. Hodočašće je održano pod gesmom: „Živite dostoјno Gospodina!“ (Kol 1,10a).

Zapovjednik ovogodišnjeg hodočašća bio je brigadir Jurica Radić iz Zapovjedništva HKoV. Program hodočašća započeo je po božnošću Križnoga puta. Hodočasnici su prošli postaje križnoga puta od vojarne „Josip Jović“ u Udbini do svetišta, Crkve hrvatskih mučenika. Zavjetnu svijeću i križ nosili su pripadnici postrojbi Hrvatske kopnene vojske. Na zadnjoj postaji križnoga puta zavjetni križ i svijeću ponijeli su načelnik stožera - zamjenik zapovjednika Hrvatske kopnene vojske, general-bojnik Tihomir Kundid s dočasnikom iz Zapovjedništva Hrvatske

kopnene vojske, koji su ih i svečano unijeli u crkvu.

Svetu misu u Crkvi hrvatskih mučenika na Udbini predvodio je vojni ordinarij u Republici Hrvatskoj msgr. Jure Bogdan u koncelebraciji s generalnim vikarom don Markom Medom i vojnim kapelanim. Na početku misnoga slavlja pozdravnim riječima obratio se vlč. Josip Šimatović, dekan Udbinskog dekanata, rektor svetišta Crkve hrvatskih mučenika i dekan Karlovačkog vojnog dekanata.

Biskup Bogdan u homiliji je rekao: „Mnoge stranice naše nacionalne povijesti ispisane su krvlju nedužnih žrtava. Dok se danas, na ovome povijesnome mjestu, sjećamo svih stradalih za krst časni i slobodu zlatnu, pitamo

Križni put od vojarne u Udbini do Crkve hrvatskih mučenika, 7. rujna 2023.

FOTO: HKoV

se s pjesnikom svećenikom don Antonom Škobaljem: *Oj zemljo Hrvatska, krvlju natopljena, / kuda tvoje krvi potoci uviru? / Hoćeš li se ikad, suzam' oškropljena, / otkupiti grijeha, dovinuti miru?* I ove godine došli smo na Udbinu odakle promatramo prostrano Krbavsko polje. Ovo je mjesto, prije više od pet stoljeća, 9. rujna 1493. godine, bilo poprište krvave bitke. Osmanski osvajači pregazili su kršćanske zemlje Male Azije i jugoistočne Europe približavajući se sve više središtu Europskog kontinenta. Hrvatska je tada uz velike žrtve bila predziđe kršćanstva (*antemurale christianitatis*). (...) Uistinu, Hrvatska je odbijala osmansku silu, ali uz velike žrtve... Kad su se 1493. godine Turci vraćali s krvavoga pohoda odvodeći sa sobom roblje i plijen, na Krbavskom im se polju suprotstavila hrvatska vojska pod vodstvom bana Mirka Derenčina i knezova Ivana i Bernardina Frankopana. Ne poslušavši savjet Frankopana koji su bolje poznavali način turorskoga ratovanja, ban Derenčin odlučio se za bitku na otvorenom

polju. I to je bilo kobno. Očevidac, ninski biskup Juraj Divnić izvijestio je Papu u Rimu o tragičnome događaju: *U onaj jedan dan na tijesnom prostoru 13 000 ljudi bilo je što zarobljeno, što ubijeno. Po putovima, na sve strane, leži vrlo mnogo ukočenih tjelesa što ih razdiru vuci..., a nema nikoga da ih pokopa. Tko da ispripovjedi poraz onoga dana, tko da ispriča onu propast?*

„Što reći o tolikim žrtvama, ako ne ono što nam veli prvo čitanje: *Očima se bezbožničkim čini da oni umiru, i njihov odlazak s ovoga svijeta kao nesreća. (...) Ali oni su u miru (...) Zadobili su dobra velika jer Bog ih je stavio na kušnju i našao da su ga dostojni.* (Mudr 3, 2.3.5). Poginuli i zaobljeni Hrvati u Krbavskoj bitci stradali su radi kršćanske vjere. O tome svjedoči zapis suvremenika svećenika 'popa Martinca' na rubu II. novljanskog brevijara: *'Tada padoše krepki vitezovi i slavni borci radi vjere Kristove. I tada počeše civiliti majke i mnoge udove i drugi ljudi. I bila je u tim krajevima tuga velika kod svih živućih na sve strane, kakva nije bila od Tatara*

Sveta misa u Crkvi hrvatskih mučenika, Udbina, 7. rujna 2023.

FOTO: HKoV

i Gota i Atile nečastivoga.' (...) Hrvatski sabor 1494. godine šalje pismo Papi i njemačkom caru moleći kršćansku Europu za pomoć: 'Mi ne samo dnevno, nego gotovo svakoga sata u opasnosti za naše živote i dobra naša stojimo nasuprotnjima, a naši očevi, braća i prijatelji u tom trajnom otporu bivaju grozno i na užasan način ubijani, hvatani i na neljudski način odvlačeni, naše žene, kćeri i djeca u ropstvo odvođeni, a njihova ženska i djevičanska čast biva gažena, te mi tako bačeni u najveće iskušenje koje je uopće na tom svijetu podnositи. Ipak smo zadali vjernost našoj kršćanskoj vjeri, prihvativši krštenjem da ćemo je stalno i čvrsto držati i da je nećemo predati neprijateljskoj sili.' Na Krbavskom je polju izginuo cvijet hrvatskoga plemstva, ali Hrvatska – nije pala! Ni u toj bitci, ni u kasnijim iskušenjima i borbama sve do danas!

Hrvatska je ostala predziđe kršćanstva ponajprije u duhovnom smislu jer su se u svakom stoljeću našli muževi i žene koji su čuvali i očuvali sveti pradjedovski zavjet vjere

u Isusa Krista i vjernosti Katoličkoj Crkvi", rekao je biskup.

Biskup je potom govorio o blagdanu hrvatskih mučenika koji se ove godine slavi u subotu 9. rujna. Blagdanom hrvatskih mučenika osobito slavimo mučenike u strogom smislu riječi. To su oni koji su od Crkve službeno proglašeni svetima i blaženima; zatim oni čiji su postupci za kanonizaciju ili beatifikaciju u tijeku, te konačno mnoštvo onih čija su nam imena nepoznata ali zapisana su u Božjem srcu. Prema kršćanskome poimanju mučeništva, mučenici u strogom smislu riječi ispunjavaju tri kriterija: *prvo*, umrli su nasilnom smrću, bilo izravno, bilo kao posljedica mučenja; *drugo*, progonitelji su djelovali iz mržnje prema katoličkoj vjeri; *treće*, žrtve su se svjesno predale Božjoj volji pod cijenu života. Do sada su prema tim kriterijima proglašeni blaženima ili svetima mučenici iz reda hrvatskoga naroda: sv. Nikola Tavelić, sv. Marko Križevčanin, bl. Alojzije Stepinac,

bl. Drinske mučenice i bl. Miroslav Bulešić. Biskup je ovdje također spomenuo hrvatske mučenike: bl. Antuna Durkovića gradiščanskoga Hrvata koji je kao biskup rumunjskoga grada Iašija stradao od strane komunističkog režima 1949. godine, fra Serafina Kodića Glasnovića i don Antonia Muzića koji su djelovali u Albaniji te su od strane albanskog komunističkog režima bili mučeni i ubijeni 1947. godine. Blaženima ih je proglašio papa Franjo. Biskup je propovijed zaključio riječima: „Kršćanski mučenici, tako i spomenuti mučenici iz hrvatskoga naroda u zalog su nam ostavili – svjedočanstvo svoje krvi, svoju ljubav, predanje i vjernost Bogu. Dar koji smo primili, ujedno je i obveza da svakodnevno živimo one vrijednosti za koje su mučenici dali svjedočanstvo života. Jedan ugledan bogoslov s

početka III. stoljeća, Origen, čiji je otac stradao u progonima kršćanstva zapisao je ovako: *Ništa mi ne koristi što sam imao oca mučenika ako ne vodim čestit život i ne radim na čast plemenitosti svojega roda.*’ Svi sveti hrvatski mučenici – molite za nas!”

Na kraju sv. mise, vojni kapelan iz Zapovjedništva HKoV-a vlč. Ivan Blaževac zahvalio je svima koji su svoj trud i zalaganje uložili u organizaciju hodočašća te svim pripadnicima Kopnene vojske koji su došli na hodočašće.

Nakon svete mise položen je vijenac i zapaljena svijeća za sve poginule hrvatske branitelje u Domovinskom ratu. Molitvu pred spomen-križem predvodio je vojni biskup Jure Bogdan.

TRIDESET I TREĆA OBLJETNICA OSNUTKA ATJ LUČKO

U četvrtak 7. rujna 2023. proslavljenja je 33. obljetnica osnutka najelitnije postrojbe hrvatske policije - Antiterorističke jedinice Lučko, ujedno i prve hrvatske oružane postrojbe. Kroz Antiterorističku jedinicu Lučko tijekom Domovinskog rata prošlo je 367 pripadnika iz čijih redova je stasalo sedam generala kao i veliki broj časnika Hrvatske vojske. Pripadnici ove jedinice odlikovani su najvišim državnim odličjima, a sama je jedinica dobila odličje „Red kneza Domagoja s ogrlicom“ za pokazanu osvjedočenu hrabrost i junaštvo u ratu, izravnoj ratnoj opasnosti ili u iznimnim okolnostima u miru.

Tijekom Domovinskog rata poginulo je 19 pripadnika Antiterorističke jedinice Lučko, a 52 ih je ranjeno. Ovogodišnja proslava obljetnice osnutka ATJ Lučko počela je polaganjem vijenaca i paljenjem svijeća na Spomen obilježju u čast poginulim pripadnicima Jedinice. Zajednički vijenac u ime Vlade Republike Hrvatske položili su izaslanik predsjednika Vlade RH Andreja Plenkovića, potpredsjednik Vlade RH i ministar unutarnjih poslova Davor Božinović, potpredsjednik Vlade i ministar branitelja Tomo Medved, ministar

obrane Mario Banožić, glavni ravnatelj policije Nikola Milina te ratni ministar unutarnjih poslova Ivan Jarnjak i predstavnici udruge specijalne policije iz Domovinskog rata. Molitvu odrješenja kod spomenika predmolio je vlč. Frano Musić, biskupski vikar za pastoral u MUP-u, u pratnji policijskog kapela na vlč. Damira Vrabeca.

Program je nastavljen svečanim postrojavanjem jedinice, čitanjem povjesnice i glazbeno-dramskim programom „Domovina - čast - hrabrost“.

Svetu misu predslavio je vlč. Frano Musić uz suslavitelje vlč. Damira Vrabeca i vlč. Ozrena Bizeka, te liturgijsko pjevanje policijske klape „Sveti Mihovil“. Nakon evandeoskog navještaja o čudesnom ulovu na Genezaretskom jezeru kada je Isus obećao Petru da će loviti ljude i nakon kojeg su učenici *sve ostavili i pošli za Njim*, vlč. Musić je u propovijedi govorio o zahvalnosti za slobodu, Domovinu, ali i zahvalnosti onima koji su aktivno sudjelovali u njezinu stvaranju.

Nakon svete mise pripadnici jedinice izveli su pokaznu taktičku vježbu.

DAN VOJNIH KAPELANIJA „GOSPA VELIKOG HRVATSKOG KRSNOG ZAVJETA“ I „UZVIŠENJE SVETOG KRIŽA“

Hodočašće iz vojarne 4. gardijske brigade do Crkve sv. Marije u Biskupiji kod Knina, 12. rujna 2023.

FOTO: MORH

U utorak 12. rujna, vojne kapelaniye iz Knina „Gospa Velikog Hrvatskog Krsnog Zavjeta“ i „Uzvišenje Svetog Križa“ proslavile su svoj dan. Tom su prigodom pripadnici 3. mehaničirane bojne „Pauci“ i pripadnici kapelaniye Uzvišenja Svetog Križa hodočastili u Biskupiju kod Knina noseći Pralik Gospe Velikog Hrvatskog Krsnog Zavjeta. Na samom početku, u vojarni 4. gardijske brigade zapovjednik 3.mb „Pauci“ pukovnik Ivica Armando obratio se svim hodočasnicima. Vojni kapelan fra Ilij Mikulić OFM predvodio je molitvu i blagoslov prije početka hodočašća. Hodočasnici su prošli put dug deset kilometara, od vojarne 4. gardijske brigade do Crkve sv. Marije u Biskupiji.

U Biskupiji u Crkvi sv. Marije, vojni ordinarij msgr. Jure Bogdan predvodio je sveto misno

slavlje u zajedništvu s vojnim kapelanim fra Ilijom Mikulićem OFM i fra Božom Ančićem OFM.

Biskup je na ovome povijesnome mjestu rekao: „Tijekom prve polovine 9. stoljeća ovdje u Biskupiji, na lokalitetu poznatom po imenu Crkvina, podignuta je bazilika posvećena svetoj Mariji. Služila je kao mauzolej hrvatske vladarske obitelji 9. stoljeća, a u 11. stoljeću i kao sjedište hrvatskog dvorskog biskupa (*episcopus Chroatensis*) koji se oko 1140. godine javlja u pratnji hrvatskih vladara. Na ovome području znanstvenici su istražili oko tisuću srednjevjekovnih hrvatskih grobova. Dok gledamo ovdje u molitvi sabrane, Vas pripadnike Hrvatske vojske i druge vjernike, i mi na svoj način proživljavamo onaj čudesni Božji zahvat iz knjige proroka Ezekijela

(37, 1-14): oživjele su kosti, a oko Božjeg olтарa okupljen je vjernički narod, iste krvi, jezika, kulture i vjere koji je sagradio baziliku Svetе Marije i druge četiri crkve podignute na ovome polju. Taj isti narod je prije četrnaest stoljeća započeo svoje kršćansko hodočašće kroz povijest.“

„Godine 1938. istočno od arheoloških ostataka ove srednjovjekovne bazilike, na staroj zadužbini hrvatskoga kralja Zvonimira sa građena je prema nacrtu kipara Ivana Meštrovića nova kamena crkva svete Marije kao zadužbina cijelog hrvatskog naroda... Tu je crkvu 18. rujna 1938. svečano posvetio zagrebački nadbiskup Alojzije Stepinac. Citirajući riječi proroka: *Milosrde je Božje što ne izgibosmo*, pred okupljenim mnoštvom od oko deset tisuća hodočasnika, nadbiskup je rekao: ‘Minulo je 860 ljeta otkako je Dmitar Zvonimir, kralj iz naše hrvatske narodne dinastije, dao na ovome mjestu sagraditi katedralu u čast Majci Božjoj Blaženoj Djevici Mariji. Mnogo je bura i oluja prohujalo od toga doba do današnjega dana preko stabla našega narodnog organizma.’“

„U prigodi devetstote obljetnice izgradnje Zvonimirove bazilike svete Marije, zagrebački nadbiskup Franjo Kuharić predvodio je na ovome mjestu 17. rujna 1978. velebno slavlje sv. mise. Kroničari događaja zabilježili su da je na misi bilo i do trideset tisuća vjernika. Nadbiskup Kuharić je govorio: ‘Kada čitamo našu dugu povijest, možemo i danas ustaviti: *Milosrde je Božje što ne izgibosmo*. Kroz prošle vjekove dolazile su na ovo tlo naše ljepi domovine tolike vojske: vojske s Istoka i Zapada, vojske sa Sjevera i Juga. Bile su tu i unutrašnje borbe naše nesloge. Naša povijesna situacija bila je često slična onoj izraelskog naroda.’ Naša kršćanska povijest se piše već 1300 godina. Milosrđe je Gospodnje da smo tu.“

Vojni ordinarij je istaknuo kako je svaki narod kao jedno biće povezan tlom svoje domovine, jezikom, kulturom, sviješću svog zajedništva. Hrvatski narod je baštinik jedne

povijesti, nosilac zajedničkih patnja i nada. Jedna od baština naših pradjedova je zajedništvo u Rimokatoličkoj Crkvi i pobožnost prema Djevici Mariji, ta baština je prelazila s pokoljenja na pokoljenje. Pralik Gospe Velikog Hrvatskog Krsnog Zavjeta očitovanje je te baštinjene pobožnosti prema Djevici Mariji: „U trobrodnoj Bazilici sv. Marije iz devetoga stoljeća, na ovome lokalitetu Crkvina pronađen je trokutni zabat oltarne pregrade s likom Bogorodice, u stavu adorantkinje – klanjateljice koja na prsima drži ruke s dlanovima okrenutim prema narodu... Ovaj lik u sebi uprisutnjuje sve vrijednosti i obilježja koja u našoj vjeri i kulturi imamo i osjećamo prema Blaženoj Djevici Mariji. Ovaj lik posebno je drag i prisutan u našoj Vojno-redarstvenoj biskupiji. I vi ste ga poštovani priпадnici Hrvatske vojske donijeli na svojim ramenima na svome hodočašću danas. Donijeli ste ga u njegovo izvorno sjedište, u njegovo ishodište, na njegovo staro prijestolje.“

Biskup je potom naglasio važnost obitelji u prenošenju baštine i vjere: „Trinaest (skoro već četrnaest) prohujalih vjekova su prošlost (641.-2041.). Mi živimo sadašnjost, a život smo primali od pokoljenja do pokoljenja u svetištu obitelji. Kralj Zvonimir se kao kralj i gospodar obavezao da će štititi obitelj da bude Bogom blagoslovljena čvrsta zajednica vjernosti i ljubavi kako bi se u njoj rađao Božji narod i ostvarivala blagoslovljena sadašnjost i blagoslovljena budućnost. Ponesimo tu poruku iz ovog susreta s ovog svetog tla. Vjernički narod izlazi iz skrovišta obiteljske zajednice. Vjera se prima u obitelji. Prenosi se iz srca materina u srce djece, iz duše očeve u duše djece. Obitelj mora biti puna vjere da bi bila puna života.“

Vojni biskup završio je propovijed referirajući se na izgovorene riječi nadbiskupa Kuharića: „Sada ćemo obnoviti svoju vjeru. Civilizacije se mijenjaju, politički sustavi prolaze, carstva i kraljevstva nestaju. Što se sve izmijenilo u devet stoljeća povijesti svijeta i ovog našeg podneblja! Ali kad bi došao kralj Zvonimir i oni biskupi i vjernici koji su prisustvovali

Hodočašće iz vojarne 4. gardijske brigade do Crkve sv. Marije u Biskupiji kod Knina, 12. rujna 2023. FOTO: MORH

Sveta misa u Crkve sv. Marije u Biskupiji, 12. rujna 2023.

FOTO: MORH

posveti Crkve Svetе Marije u Biskupiji našli bi nešto što ne prolazi, što uvijek živi: istu Euharistiju, istu misu, istoga Isusa Spasitelja koji je među nama kao Uskrasnuli i stvarno prisutni. Našli bi istu pobožnost prema Majci Božjoj i zajedno bi s nama molili: Zdravo Marijo, milosti puna. Našli bi isto vjerovanje i zajedno s nama obnovili bi cjelebitost tog vjerovanja u kojem je sažeta sva Božja objava, Božja riječ koja vodi ljude čvrstim putovima istine, oslobođenja i spasenja. Našli bi

iste zapovijedi Božje koje su istina života, zakon koji jedini ostvaruje sve ljudske odnose u pravednosti, istini i miru. Obnovimo sada vjernost toj dragocjenoj baštini; obnovimo odluku da ćemo je prenijeti u budućnost i pretočiti u srca malenih i mladih. Naše svjetlo je baklja vjere koju pokoljenja hrvatskog naroda nose i prenose od prapočetka našeg krštenja. Taj plamen ne smijemo ugasiti nego ga moramo oživjeti i raspaliti da bude putokaz našoj savjesti.“

DAN POLICIJSKE KAPELANIJE „SVETI MARKO KRIŽEVČANIN“

Sv. misa u Crkvi sv. Nikole biskupa u Koprivnici, 15. rujna 2023.

FOTO: MUP RH

U petak, 15. rujna proslavljen je Dan policijske kapelanije „Sveti Marko Križevčanin“, i trideseta obljetnica osnutka Specijalne jedinice policije Policijske uprave koprivničko-

križevačke „Ban“. Svetu misu predslavio je varaždinski biskup msgr. Bože Radoš u crkvi sv. Nikole biskupa u Koprivnici. U koncelebraciji su bili biskupski vikar za pastoral u

MUP-u vlč. Frano Musić, policijski kapelan i dekan varaždinskog policijskog dekanata vlč. Ivica Horvat, koprivnički župnik i dekan koprivničkog dekanata vlč. Dominik Vukalović, policijski kapelan PU koprivničko - križevačke vlč. Ozren Bizek, ostali policijski kapelani i drugi svećenici.

Na svetoj misi sudjelovali su vršitelj dužnosti načelnika PU koprivničko-križevačke Marijan Kirin zajedno sa suradnicima, saborski zastupnik Željko Sačić, predstavnici županjske i gradske vlasti, policajci, članovi braniteljskih udruga, obitelji poginulih i preminulih policajaca te ostali vjernici.

Govoreći o svetosti Marka Križevčanina biskup Radoš je u svojoj propovijedi podsjetio tko su sveci: „Sveci su prozor prema Bogu. Ne zastajemo na njima, oni nas vode prema nebu“, „u svecima se najviše oslikava lik Isusa Krista“, „sveci su živo evanđelje, živa riječ Božja.“ Preneseno u našu svakidašnjicu, to znači da „Bog želi da Božja riječ bude knjiga našega života“, istaknuo je biskup. Nadove-

zujući se na riječi psalma „Ti si, Gospodine, baština moja“ (Ps 16), biskup je vrlo slikovito objasnio koja je vrijednost života s Bogom: „Sva bogatstva ovoga svijeta su bižuterija, naspram bisera života kojeg nam Bog daje.“

Obraćajući se vjernicima na kraju homilije, posebno hrvatskim braniteljima, biskup Radoš je istaknuo kako je lakše biti heroj, čak i mučenik samo jedan dan, nego li herojski živjeti kao čovjek i vjernik svaki dan. Sveti Marko Križevčanin nastojao je živjeti upravo tako, zato je on zvijezda koja se ne da ugasiti. Njegov svijetli primjer i mi smo pozvani slijediti, zaključio je biskup.

Liturgijsko pjevanje predvodila je policijska klapa „Sveti Matej“ iz PU bjelovarsko-bilogorske.

Nakon svete mise, kod Spomenika hrvatskoj slobodi na Florijanskom trgu u Koprivnici, za poginule branitelje iz Domovinskog rata položeni su vijenci, zapaljene svijeće i održana prigodna molitva.

U SPLITU OBILJEŽENA 32. OBLJETNICA HRVATSKE RATNE MORNARICE

Svečani mornarički postroj u vojnoj luci „Lora“

FOTO: MORH/T. Brandt

U Splitu je u ponedjeljak 18. rujna 2023. prigodnim programom obilježena 32. obljetnica Hrvatske ratne mornarice.

U jutarnjim je satima vojni kapelan u Hrvatskoj ratnoj moranici don Branimir Projić predvodio molitvu odrješenja za sve poginule, preminule i nestale pripadnike HRM-a u spomen-sobi Zapovjedništva HRM-a i na gradskom groblju Lovrinac. Svetu misu za poginule hrvatske branitelje u samostanu "Sv. Ante" na Poljudu predvodio je vojni ordinarij msgr. Jure Bogdan u zajedništvu s kapelanom don Branimirom Projćem.

Biskup se u homiliji osvrnuo na čitanje iz Evandželja: „Današnje misno evanđelje donosi nam neobičnu zgodu iz grada Kafarnau-

ma, grada na Galilejskome moru, u kojeg je Isus često zalazio. Zemljopisno Kafarnaum je dvjesto metara ispod razine Sredozemnog mora. U Evanđelju se susreću časnik rimske vojske stotnik i Isus. Stotnik je za Židove poganin, simbol okupatorske tuđinske vlasti. Kad je čuo da je Isus blizu poslao mu je židovske starješine s molbom da mu Isus izliječi na smrt bolesnoga slугу. A ovi kad su došli k Isusu, o stotniku su govorili biranim riječima: 'Dostojan je da mu to učiniš jer voli naš narod, i sinagogu nam je sagradio.'(Lk 7,4-5). Makar je stranac, pripadnik osvajačke sile, oni se zauzimaju za njega kod Isusa jer je prema Židovima dobrohotan... I na njihovu riječ Isus se uputio prema stotnikovoј kući u kojoj boravi na smrt bolestan sluga. I kad je Isus bio u blizini, stotnik šalje drugo izaslanstvo k Isusu

s porukom: 'Gospodine, ne muči se. Nisam dostojan da uđeš pod krov moj. Zato se i ne smatrah dostoјnjim doći k tebi. Nego – reci riječ da ozdravi sluga moj. Ta i ja, premda sam vlasti podređen, imam pod sobom vojnike pa reknem jednomu: 'Idi' – i ode, drugomu: 'Dođi' – i dođe, a sluzi svomu: 'Učini to' – i učini.'" (Lk 7,6-8) „Rimljанin vjeruje da je Isus nositelj božanske punomoći i ovlasti, kao i on zemaljske, kraljevske, carske, delegirane. Vjeruje u Isusovu moćnu riječ koja je ispunjena silom i pomazana Duhom. Vjeruje da je Isus ovjerovljen izgovoriti takove čudesne riječi, da može ozdraviti njegova sluge. Djelotvornost te riječi ne zavisi od fizičkog kontakta, on može postići svoju učinkovitost i u prostornoj udaljenosti... Isus prepoznaće snažnu vjeru. Divi se vjeri Rimljana, poganina. Čovjek ga uopće ne poznaće osobno, licem u lice, o njemu je samo čuo govoriti. A ovakvu vjeru i povjerenje u njega ima! Okrenu se Isus prema mnoštvu koje je išlo za njim i reče im: 'Kažem vam, ni u Izraelu ne nađoh tolike vjere.' (Lk 7,9) I kad se vratiše kući on i koji su bili poslani k Isusu nađoše slugu potpuno zdrava.“ Biskup je zaključio da nam Isus „cijelim svojim ponašanjem želi posvjestiti kako postoji drugi svijet i poredak u kome nema zapovijedanja, nema nadređenih ni podređenih, nadčinjenih i podčinjenih, već svijet razumijevanja i ljubavi, sučuti i pomoći, solidarnosti i skrbi, novi svijet koji on u svojoj osobi utjelovljuje. Želio nas je prenjeti u taj drugi svijet iz koga on dolazi, svijet koji nas okružuje, božanski zrak koji udiše-

mo. Stotnik je upravo u svojoj krajnjoj nemoci dodirnuo upravo taj Božji svijet, božansku nadmoć u Isusovoj osobit, i to bijaše početak njegova ozdravljenja, ali isto tako i ozdravljenja njegova sluge. Stotnik spoznaje kako ne može zauvijek imati nad drugima vlast zapovijedanja, kako i on sam mora naučiti slušati, osluškivati, a ne gospodariti. Nitko ne pripada nekomu drugomu, nitko nije vlasnik ni nad čijim životom, svi se moramo uključiti u Božji poredak, kao sinovi i kćeri istoga Oca, kao braća ovdje na zemlji.“

Pripadnici Hrvatske ratne mornarice odali su zatim počast poginulim kolegama polaganjem vijenca u more u Kaštelanskom zaljevu i svečanim mornaričkim postrojem. U prigodi obljetnice najzaslužnijim pripadnicima HRM-a uručeni su odluke o odlikovanjima i promaknućima, nagrade i pohvale.

Na obilježavanju su sudjelovali izaslanik ministra obrane i ravnatelj Uprave za ljudske potencijale Ivan Jušić, izaslanik predsjednika RH i savjetnik za obranu general bojnik Ivica Olubić, načelnik Glavnog stožera OSRH admiral Robert Hranj, zapovjednik Hrvatske ratne mornarice kontraadmiral Ivo Raffaelli, zapovjednici glavnih zapovjedništava Hrvatske vojske, nekadašnji zapovjednici i pripadnici HRM-a, članovi obitelji poginulih, predstavnici grada i županije i drugi. U večernjim satima Orkestar HRM-a i klapa HRM-a "Sveti Juraj" u prigodi Dana HRM održali su svečani koncert u središtu Splita.

Polaganje vijenca poginulim pripadnicima HRM-a, Kaštelanski zaljev, 18. rujna 2023.

FOTO: MORH/T. Brandt

Molitva za poginule, preminule i nestale hrvatske branitelje, Split; 18. rujna 2023.

FOTO: MORH/T. Brandt

Misno slavlje u Crkvi Sv. Ante na Poljudu u Splitu, 18. rujna 2023.

32. GODIŠNICA POGIBIJE POLICIJSKIH SLUŽBENIKA U HRVACAMA I MALJKOVU

U Sinju i Hrvacama u ponedjeljak, 18. rujna 2023. godine, obilježena je 32. godišnjica pogibije devet policijskih službenika i redarstvenika koji su poginuli braneći domovinu. Zajedno s članovima obitelji poginulih kolega, sudjelovali su glavni ravnatelj policije Nikola Milina, kao izaslanik podpredsjednika Vlade i ministra unutarnjih poslova dr. sc. Davora Božinovića, načelnik Policijske uprave splitsko-dalmatinske Slobodan Marendić zajedno s načelnicom i načelnicima sektora u policijskoj upravi, načelnik stožera motorizirane brigade HV brigadir Ivan Jenjić, izaslanik ministra branitelja i voditelj Veteran-skog centra u Sinju Igor Vidalina, zamjenik župana Splitsko-dalmatinske županije Ante Šošić, gradonačelnik Sinja Miro Bulj, gradonačelnik Trilja Ivan Bugarin, gradonačelnik Vrlike Jure Plazonić, načelnik Hrvaca Dinko Bošnjak, načelnik općine Otok Dušan Đula i načelnik općine Dicmo Petar Maretić.

Također, na obilježavanju bili su zapovjednik Jedinice specijalne i interventne policije Ante Vugdelija, načelnik PP Sinj Mislav Filipović Grčić, načelnik PGP Imotski Tihomir Nenadić i načelnik PGP Trilj Ljubo Zečić, te svi dosadašnji zapovjednici i načelnici Policijske postaje Sinj od 1991. godine. Sudjelovali su i članovi braniteljskih udruga, predsjednik udruge specijalne policije Josip Slačanin, članovi Udruge prvi hrvatski redarstvenik, Udruge specijalne policije BATT, Udruge policijskih službenika u Domovinskom ratu Imotski, Udruge Tigrovi 90/91 SDŽ Imotski i Udruge policije Sinja i Cetinske krajine Domovinskog rata, čiji članovi su i inicirali postavljanje spomen ploče na Policijsku postaju Sinj. Uz policijske kapelane don Marka Trogrlića i don Hrvoja Relju sudjelovao je i gvardijan svetišta Gospe Sinjske fra Marinko Vukman.

Obilježavanje je otpočelo otkrivanjem spomen ploče koja je postavljena na Policijskoj

postaji Sinj, u čast poginulih policajaca Policijske postaje Sinj. Ante Škoko, Kažimir Abramović, Zoran Bočina, Ivica Grubač, Bogoslav Lukić, Jakov Topić, Dušan Cvrlje, Miro Milanović i Ante Radan poginuli su u razdoblju od 16. do 23. rujna 1991. godine na području Hrvaca i Maljkova braneći svoju domovinu Hrvatsku.

Sveta misa za poginule policijske službenike služena je u crkvi Svih Svetih u Hrvacama. Polazeći od evanđeoskog odlomka Evanđelja po Luki koji nam govori o nekomu satniku kojemu bijaše bolestan sluga i koji je zamolio Isusa da ga ozdravi, izgovorivši one divne riječi koje su i danas dio Euharsitijskih slavlja „Gospodine, nisam dostojan da uđeš pod krov moj...“, don Marko Trogrlić je u propovijedi progovorio o tomu strancu kao uzoru vjere. Zapravo, on u Evanđeljima dobiva jednu od najvećih Isusovih pohvala: „Zaista, kažem vam, ni u koga u Izraelu ne nađoh to-like vjere“. Satnik nam daje lekciju. U Isusu prepoznaje Spasitelja i ide k njemu u uvjerenju da on može rješiti njegov problem. Satnik, taj stranac ne hoda stranputicama života nego ide ravno k Isusu. Kakva poruka svima nama! „Često tražimo rješenja za svoje probleme na krivim mjestima. Znaju to biti često i odluke mimo, a i protiv vjere. Mi smo pozvani sav svoj život donijeti Isusu koji je Bog i koji ima rješenja za naše probleme kad mi to i ne razumijemo“, istaknuo je propovijednik.

„Drugo pitanje koje nam se nameće“, istaknuo je don Marko u svojoj propovijedi, „jest pitanje: ‘Kako satnik rješava svoje probleme?’ Odgovor glasi: Molitvom! Što satnik radi? On moli Isusa: ‘Gospodine, ozdravi moga slugu!’ On vjeruje u Božju moć i tu vjeru potkrepljuje svojom molitvom. Satnik Isusa oslovjava s titulom ‘Gospodine’ koja se pridjeva Bogu! I što se događa? Molitva postiže rezultat. Sluga ozdravlja. Isus čini čudo. Eto poruke za svakog od nas. Bogu se treba obraćati

Sv. misa u Crkvi Svih Svetih, Hrvace, 18. rujna 2023.

FOTO: PU splitsko-dalmatinska

uvijek, a osobito u tamnim trenutcima svoga života. Nikada na stranputicu, uvijek pravim putom. Uvijek k Bogu. Vjera nas dovodi k Bogu, i vjera se uvijek hrani molitvom. Zato je važna molitva u našem životu. 'U ovoj prigodi', zaključio je don Marko, 'kad se sjećamo tamnih trenutaka smrti naših dragih i milih branitelja, naše misli trebaju i moraju biti usmjerene k Bogu. Od njega valja vapiti milost ozdravljenja'. Da nas ozdravi od naših boli. On jedini može naša stanja ozdraviti. On može ublažiti naše boli i jade. Naše tuge i bijede. I mi molimo Gospodina: Gospodine, nisam dostojan, ali Ti sve možeš. Učini ono što Ti možeš učiniti. Jer Ti si Bog. Ti si jedini svevišnji, Isuse Kriste, Bog po sve vijeke vjekova. Amen.'

Nakon svečane mise, na spomeniku koji je u Hrvacama podignut u čast poginulim redarstvenicima, položen je vijenac i upaljene su

svijeće za poginule policajce. Cvijeće i upaljene svijeće na spomenik su stavili članovi obitelji, izaslanstvo Ministarstva unutarnjih poslova koje je predvodio glavni ravnatelj policije Nikola Milina uz načelnika Slobodana Marendića, zapovjednika JSIP i načelnike postaja, izaslanstvo Splitsko-dalmatinske županije, gradova Sinja, Vrlike i Trilja, općina Hrvace, Otok i Dicmo i veliki broj članova braniteljskih udruga. Također, vijenci su položeni i na spomenik u Maljkovu i na spomen pločama koje su postavljene na mjestima stradavanja poginulih policajaca.

Uz molitvu i svijeće razmišljalo se o svim poginulim hrvatskim braniteljima čija imena su zlatnim slovima uklesana u povijest Lijepe naše.

Obilježavanje su pjesmom uveličali članovi policijske klape „Sveti Mihovil“.

UVODENJE U SLUŽBU VOJNOG KAPELANA U VOJNOJ KAPELANJI SV. OBITELJI I ANTUNA PADOVANSKOG

U vojarni „1. gardijske brigade ‘Tigrovi’ - Croatia“ u Zagrebu 20. rujna 2023. godine, u vojnoj kapelaniji „Sv. Obitelji i Antuna Padovanskog“ Zapovjedništva za potporu izvršena je primopredaja Ureda vojne kapelanije. Primopredaja je izvršena između vojnog kapelana don Antonija Mikulića i novoimenovanog vojnog kapelana don Kristijana Krajnovića uz prisutstvo generalnog vikara Vojnog ordinarijata don Marka Mede.

U kapelici „Sv. Obitelji i Antuna Padovanskog“ slavljenja je sveta misa, koju je predvodio vojni biskup msgr. Jure Bogdan. Nakon što je pročitan dekret o imenovanju na službu kapelana u vojnoj kapelaniji „Sv. Obitelji i Antuna Padovanskog“, don Kristijan Krajnović je položio ispovijestvjere.

U svome obraćanju vojni biskup msgr. Jure Bogdan, novoimenovanom vojnom kapelalu don Kristijanu Krajnoviću zaželio je da svojom prisutnošću bude instrument Božje ljubavi i prisutnosti te na raspolaganju svim pripadnicima Hrvatske vojske koji su pod njegovom duhovnom skrbi. Zahvalio se do-

sadašnjem kapelanu don Antoniju Mikuliću na njegovom dosadašnjem radu i zaželio puno blagoslova na novoj dužnosti vojnog kapelana.

Dekretom vojnog biskupa msgr. Jure Bogdana s 1. rujnom 2023. godine don Kristijan Krajnović (svećenik Krčke biskupije) imenovan je vojnim kapelanom Vojne kapelanije „Sv. Obitelji i Sv. Antuna Padovanskog“ u Zapovjedništvu za potporu, a duhovno će skrbiti o svim pripadnicima Hrvatske vojske koji su smješteni u vojarni „Prve gardijske brigade ‘Tigrovi’ - Croatia“.

Dosadašnji kapelan, don Antonio Mikulić prešao je na novu dužnost kapelana vojne kapelanije „Sveti Ivan od Križa“ u Veliku Bunu.

Misnom slavlju su uz, zapovjednika Zapovjedništva za potporu general-pukovnika Mladena Fuzula nazočili i čelnici i pripadnici Zapovjedništva za potporu te ostali pripadnici vojske koji su smješteni u vojarni „1. gardijske brigade ‘Tigrovi’ - Croatia“. Na svetoj misi svirao je Orkestar Hrvatske vojske.

UVOĐENJE U SLUŽBU VOJNOG KAPELANA NA HRVATSKOM VOJNOM UČILIŠTU

U srijedu, 27. rujna 2023. godine svečanim euharistijskim slavljem u vojnoj kapelaniji "Sveti Mihael Arkandeo" na Hrvatskom vojnom učilištu „dr. Franjo Tuđman“ u Zagrebu u službu vojnog kapelana uveden je don Damir Stojić. Slavlje je predslavio vojni ordinarij u RH msgr. Jure Bogdan, uz koncelebraciju generalnog vikara Vojnog ordinarijata don Marka Mede, biskupskog vikara za pastoral MORH-a i OSRH-a don Slavka Rajiča i novog župnika župe Duha Svetog u Zagrebu don Peje Orkića.

Na početku svete mise pročitan je dekret o imenovanju don Damira Stojića novim vojnim kapelanom te dekret o imenovanju natporučnika Ivana Šareca pomoćnikom vojnog kapelana.

Nakon čitanja dekreta o imenovanju, don Damir Stojić položio je isповijestvjere.

Dekretom vojnog biskupa msgr. Jure Bogdana od 25. srpnja 2023. don Damir Stojić (svećenik Hrvatske salezijanske provincije) imenovan je vojnim kapelanom Vojne kapelanie "Sveti Mihael Arkandeo" na HVU „dr. Franjo Tuđman“, a duhovno će skrbiti o svim katoličkim vjernicima, djelatnicima i polaznicima svih vojnih škola.

U svome obraćanju prilikom reda uvođenja vojnog kapelana, vojni biskup msgr. Jure Bogdan, je sljedećim riječima istaknuo koliko je novi vojni kapelan važan zajednici na HVU: „Šaljem ga k vama da pod njegovim vod-

stvom vaša zajednica, utvrđena u vjeri, raste u kršćanskom životu. Surađujte s njime, jer samo će uz vašu suradnju vaša zajednica moći napredovati kao zajednica Božjega naroda na putu kreposna života. I molite često za svoga vojnog kapelana jer će on jedino uz Božju pomoći moći izvršiti svoju odgovornu službu.“

Za vrijeme homilije, msgr. Jure Bogdan direktno se obratio novom vojnom kapelanu te je istaknuo da dolazi u ime Crkve i da je njegova služba navještanje evanđelja – Isusove poruke spasenja čovjeku, slavljenja Božjih tajni i dijeljenje sakramenata.

Također, msgr. Jure Bogdan je podsjetio novog vojnog kapelana da je njegova misija zajedno s pomoćnikom vojnog kapelana najprije svjedočiti svojim životom.

Slavlju su nazočili zapovjednik HVU general-bojnik Slaven Zdilar, zamjenik glavnog inspektora obrane brigadni general Perica Turalija, svi zapovjednici ustrojstvenih cjelina HVU, i drugi djelatnici HVU. Pripadnici Orkestra Hrvatske vojske također su svojom glazbom sudjelovali u liturgiji.

Zapovjednik HVU general-bojnik Slaven Zdilar, zahvalio je svim djelatnicima koji su sudjelovali na ovome slavlju. Poželio je dobrodošlicu novom vojnom kapelanu don Damiru Stojiću i zahvalio dosadašnjem vojnom kapelanu, don Marku Medi, zaželjevši mu puno uspjeha u dalnjem radu.

Kapelica sv. Mihaela arkanđela, HVU, 27. rujna 2023.

FOTO: HVU/M. Sever

OBILJEŽAVANJE DANA POLICIJE I BLAGDANA SV. MIHOVILA

Povodom proslave blagdana sv. Mihovila i Dana policije, u petak 29. rujna 2023., vojni ordinarij msgr. Jure Bogdan predvodio je za poginule, nestale i preminule hrvatske redarstvenike svetu misu u kapelici sv. Mihaela na Policijskoj akademiji u Zagrebu. U zajedništvu s biskupom bili su biskupski vikar za MUP i kapelan na Policijskoj akademiji vlč. Frano Musić, i policijski kapelan u sjedištu MUP-a vlč. Željko Rakošec.

Misnom slavlju prisustvovali su mnogi priпадnici policije, polaznici Policijske akademije i djelatnici Ministarstva unutarnjih poslova. Nazočili su glavni ravnatelj policije Nikola Milina sa suradnicima, državna tajnica Terezija Gras, državna tajnica Irena Petrijevčanin, glavna tajnica ministarstva Sandra Šimić Petrinjak, posebni savjetnik ministra unutarnjih poslova general pukovnik u miru Mladen Markač, ravnatelj uprave za ljudske Željko Prša i načelnik Policijske akademije Jo-

sip Ćelić sa suradnicima. Liturgijsko pjevanje predvodilje policijska klapa „Sveti Mihovil“.

Biskup Bogdan svim prisutnima čestitao je Dan policije i blagdan sv. Mihovila, nebeskog zaštitnika policije te je u propovijedi istaknuo: „Zašto je sv. Mihael – Mihovil zaštitnik policije? Stari ga zavjet spominje kao zaštitnika Božjega naroda (usp. Dn 10, 21; 12,1), a poslanice Novoga zavjeta kao anđela Posljednjega suda (usp. 1 Sol 4,16), odnosno kao onoga koji prati duše u nebo (usp. Jd 9). No, na osobit način o njemu govori Knjiga Otkrivenja – Apokalipse u 12. poglavlju. Sveti se Mihovil bori protiv zla, protiv sotone i njegovih slugu od početka stvaranja do eshatona. U toj su borbi Božji anđeli pobjednici.“

„U ranokršćanskoj umjetnosti sveti je Mihovil prikazan kao visoki službenik carskoga dvora, u svečanoj odori, s kopljem u ruci i drugim oznakama vlasti. To ukazuje na njegovu

Kapelica sv. Mihaela na Policijskoj akademiji u Zagrebu, 29. rujna 2023.

FOTO: MUP RH

pripadnost Božjem, nebeskom dvoru ali i na autoritet i vlast s kojim nastupa. Autoritet mu je od Boga jer ga On šalje kao svoga glasnika. On mu daje vlast i snagu da pomaže i štiti ljude. Stoga je pred njim svako zlo nemoćno i osuđeno na propast. U kršćanskoj tradiciji Mihael je onaj koji se bori sa Zlim, sa Sotonom i uvijek ga svladava. (...) Upravo to je razlog radi kojeg je papa Pijo XII. 1949. godine Mihaela proglašio zaštitnikom redarstvenika, policije, snaga reda, jer se oni svakodnevno stavlju u službu dobra, nasuprot zlu i djelima tame, štite javni red i mir, štite ljude od raznih nevolja.“

„Policajac je prema izvornom značenju grče riječi *politeia* u službi države koja je ustrojena kao *polis*, tj. kao zajednica u kojoj svi – zakonodavci, upravitelji, suci i građani – doprinose općem dobru. Prema katoličkom nauku opće dobro prepostavlja poštivanje ljudske osobe; nadalje, opće dobro traži prikidan društveni razvoj. ‘Konačno, opće dobro

uključuje mir, to jest postojanost i sigurnost pravednoga poredka. Prema tome prepostavlja da vlast, poštenim sredstvima, jamči sigurnost društva i njegovih članova.’ Upravo to je zadatak policije. Dakle, naziv *policajac* je osobito časno ime koje označava osobu u službi općeg dobra“, rekao je biskup.

Biskup Bogdan naglasio je kako u sv. Mihovilu možemo prepoznati vrline koje bi trebale krasiti svakoga policajca: poštenje, čestitost, hrabrost, jakost, promicanje dobra i suzbijanje zla, blagost i odlučnost. Biskup je zaključio da sv. Mihovil može biti uzor svakome policajcu te je potaknuo okupljene da mu se svakodnevno utječu molitvom: „Sveti Mihaele, brani nas u borbi protiv snaga tame i njezinih duhovnih zloča. Priteci u pomoć nama koji smo stvoreni od Boga i otkupljeni uz veliku cijenu da ostanemo vjerni Bogu do kraja.“

Poslije svete mise, održana je svečana akademija u sjedištu Ministarstva unutarnjih poslova.

Kapelica sv. Mihaela na Policijskoj akademiji u Zagrebu, 29. rujna 2023.

FOTO: MUP RH

MISA ZA POLICAJCE PU KRAPINSKO-ZAGORSKE

Ispred Crkve sv. Jelene Križarice u Zaboku, 27. rujna 2023.

FOTO: PU krapinsko-zagorska

Uoči blagdana svetih arkanđela Mihaela, Gabrijela i Rafaela te povodom Dana policije u srijedu 27. rujna, u župnoj crkvi sv. Jelene Križarice u Zaboku služila se sveta misa za poginule, nestale i umrle policajce Policijske uprave krapinsko-zagorske i sve hrvatske branitelje. Svetu misu je predvodio domaći župnik vlč. Branko Risek. Suslavili su preč. Vlado Drnetić, policijski kapelan vlč. Ivan Grinišin i vlč. Marjan Gradinčak.

Uvodeći u misno slavlje vlč. Branko je istaknuo potrebnost i plemenitost rada policijskih službenika. U propovijedi se posebno

osvrnuo na arkanđela Mihaela koji je zaštitnik policije.

Nakon svete mise bilo je polaganje vijenaca i paljenje svijeća kod spomenika poginulim policijskim službenicima u Domovinskom ratu. Vijence su položili predstavnici Krapinsko-zagorske županije, Grada Zaboka i Grada Krapine, obitelji poginulih policajaca, predstavnici PU krapinsko-zagorske na čelu sa zamjenikom načelnika Robertom Pavićem, udruge veterana Domovinskog rata te Udruga umirovljenika. Policijski kapelan vlč. Ivan Grinišin predvodio je zajedničku molitvu.

PROSLAVA DANA POLICIJE U PU VUKOVARSKO-SRIJEMSKOJ

Sv. misa u Crkvi sv. Euzebija i Poliona, Vinkovci, 27. rujna 2023.

FOTO: MUP RH

Dana 27. rujna 2023. godine, povodom proslave Dana policije i nebeskoga zaštitnika policije sv. Mihaela arkanđela, policijski kapelan kapelanie „Sveti Euzebije i Polion“ PU vukovarsko-srijemske don Ivan Begović predslavio je svečano misno slavlje u crkvi Sv. Euzebija i Poliona u Vinkovcima.

Na početku misnoga slavlja policijski kapelan istaknuo je kako smo se danas skupili kako bi proslavili dva različita događaja: blagdan sv. Mihaela arkanđela i Dan policije, te kako oba događaja imaju duboku povezanost, jer je sv. Mihael zaštitnik onih koji služe kao anđeli čuvari naših gradova i ulica - policajaca i policajki. Istaknuo je kako se danas prisjećamo svih naših poginulih djelatnika, koji su dali svoje živote za našu slobodnu državu.

U homiliji je don Begović rekao kako je sv. Mihael predvodnik nebeske vojske u borbi protiv zla i da su njegova hrabrost i odlučnost inspiracija i uzor našim policajcima.

Napomenuo je da policijska služba je više od posla, ona je poziv na služenje s ljubavlju i predanošću. Nadalje, naglasio je kako u današnjem svijetu u kojem se suočavamo sa različitim izazovima i neizvjesnostima, uloga policije postaje još važnija, kako su policajci na prvoj liniji obrane, a važno je da se sjetimo da su i oni samo ljudi, s vlastitim nadama, snovima i strahovima.

Prije završnoga blagoslova, policijski kapelan don Ivan Begović, kratko i prigodno se obratio riječima zahvale svim prisutnim na svetoj misi te je čestitao Dan policije svim djelatnicama i djelatnicima Policijske uprave vukovarsko-srijemske. Na misnome slavlju sudjelovali su načelnik Policijske uprave vukovarsko-srijemske Ante Zovak, te njegov zamjenik Ivan Groznica, i drugi policijski i državni službenici.

Liturgijsko pjevanje predvodio je župni zbor Župe sv. Ćirila i Metoda iz Vinkovaca.

31. VOJNO HODOČAŠĆE U MARIJU BISTRICU

31. vojno hodočašće u Svetište Majke Božje Bistričke, 1. listopada 2023., Križni put

FOTO: MORH/T. Brandt

U nedjelju 1. listopada 2023. godine održano je 31. hodočašće katoličkih vjernika, pripadnika oružanih snaga i redarstvenih službi u Hrvatsko nacionalno svetište Majke Božje Bistričke u Mariji Bistrici. Zapovjednik 31. vojnog hodočašća bio je brigadni general Željko Ljubas, zapovjednik Zapovjedništva za obuku i doktrinu „Fran Krsto Frankopan“, a zamjenik zapovjednika hodočašća bio je glavni policijski savjetnik Josip Bukvić.

Na hodočašću su sudjelovali pripadnici Hrvatske vojske i policije, hrvatski branitelji i njihove obitelji, pripadnici povijesnih postrojbi i Ravnateljstva civilne zaštite, hrvatski vatrogasci, djelatnici Ministarstva pravosuđa, predstavnici ratnih vojnih invalida Domovinskog rata, aktivni i umirovljeni generali, članovi obitelji poginulih i nestalih hrvatskih

branitelja. Hodočašću su nazočili i izaslanik Predsjednika Republike Hrvatske general bojnik Ivica Olujić, izaslanik Predsjednika Hrvatskog sabora saborski zastupnik Žarko Tušek, izaslanik Predsjednika Vlade RH i ministar hrvatskih branitelja Tomo Medved, potpredsjednik Vlade i ministar unutarnjih poslova Davor Božinović te ministar obrane Mario Banožić. Izaslanstvo OSRH predvodio je načelnik GS OS RH admirал Robert Hranj, izaslanstvo Ravnateljstva policije glavni ravnatelj policije Nikola Milina, izaslanstvo Hrvatske vatrogasne zajednice glavni vatrogasni zapovjednik Slavko Tucaković, izaslanstvo Ravnateljstva civilne zaštite ravnatelj Damir Trut. Na hodočašću su sudjelovali također zamjenik ministra obrane BiH Slaven Galić, zamjenik načelnika Zajedničkog stožera OS BiH general bojnik Ivica Jerkić,

načelnici uprava Glavnog stožera OS RH, zapovjednici grana Hrvatske vojske, načelnici policijskih uprava, i predstavnici Koprivničko-križevačke županije i općine Marija Bistrica, i drugi visoki uzvanici.

Okupljanje hodočasnika započelo je oko 8 sati, a vojni i policijski kapelani bili su tijekom cijelog jutra na raspolažanju hodočasnicima za sakrament svete ispovijedi. Pobožnost Križnoga puta počela je u 8.30 sati. Po postajama Križnoga puta na bistričkoj Kalvariji išli su najviši uzvanici, predstavnici povijesnih postrojbi, kadeti HVU-a i polaznici Policijske akademije predvođeni nadbiskupom metropolitom vrhbosanskim i apostolskim upraviteljem Vojnog ordinarijata u BiH msgr. Tomom Vukšićem. Ostali hodočasnici pratili su pobožnost sa zauzetih mjesta u Svetištu.

U 10 sati započelo je svečano misno slavlje koje je predvodio vojni ordinarij u RH msgr. Jure Bogdan u koncelebraciji s nadbiskupom metropolitom vrhbosanskim i apostolskim upraviteljem Vojnog ordinarijata u BiH msgr. Tomom Vukšićem. Ostali hodočasnici pratili su pobožnost sa zauzetih mjesta u Svetištu.

skupom metropolitom vrhbosanskim i apostolskim upraviteljem Vojnog ordinarijata u BiH msgr. Tomom Vukšićem, generalnim tajnikom HBK vlč. Krunoslavom Novakom, generalnim vikarom Vojnoga ordinarijata u RH don Markom Medom, generalnim vikarom Vojnog ordinarijata u BiH vlč. Željkom Čuturićem, biskupskim vikarom za pastoral MUP-a i Redarstvenih službi vlč. Franom Mušićem OFM, biskupskim vikarom za pastoral MORH-a i OS RH Slavkom Rajićem, vojnim i policijskim dekanima i kapelanicima, svećenicima drugih biskupija i redovničkih zajednica.

Sveto misno slavlje započelo je svečanom ulaznom procesijom. Na čelu procesije bio je Križ s ranjenim Isusom iz Novog Farkašića, pralik Gospe Velikoga Hrvatskoga Krsnoga Zavjeta, stjegovi Republike Hrvatske, Sветe Stolice i Vojnog ordinarijata u Republici Hrvatskoj te godišnja zavjetna svijeća hrvatskih vojnika, policajaca i hrvatskih branitelja.

31. vojno hodočašće u Svetištu Majke Božje Bistričke, 1. listopada 2023.

FOTO: MORH/T. Brandt

31. vojno hodočašće u Svetište Majke Božje Bistričke, 1. listopada 2023., Križni put

31. vojno hodočašće u Svetište Majke Božje Bistričke, 1. listopada 2023., ulazna procesija

FOTO: MORH/T. Brandt

31. vojno hodočašće u Svetište Majke Božje Bistričke, 1. listopada 2023., ulazna procesija

FOTO: MORH/T. Brandt

Zapovjednik hodočašća brigadni general Željko Ljubas i
zamjenik zapovjednika hodočašća glavni policijski savjetnik Josip Bukvić

FOTO: MORH/T. Brandt

FOTO: MORH/T. Brandt

31. vojno hodočašće u Svetište Majke Božje Bistričke, 1. listopada 2023., propovijeda msgr. Jure Bogdan vojni ordinarij

FOTO: MORH/T. Brandt

U svečanoj povorci potom su slijedile zastave hrvatskih branitelja i udruga proizašlih iz Domovinskoga rata, ratne zastave postrojbi iz Domovinskoga rata. U povorci su također bili vojnici iz Petrinjske vojarne koji su iz Petrinje pješice hodočastili Majci Božjoj Bistričkoj. Slijedili su zatim stjegovi Sinjskih alkara i Povijesnih postrojbi Hrvatske vojske. Zatim su se redali stjegovi djelatnih postrojbi Oružanih snaga Republike Hrvatske: Glavnog stožera Oružanih snaga RH s pristožernim postrojbama, Hrvatske kopnene vojske, Hrvatske ratne mornarice, Hrvatskog ratnog zrakoplovstva, Hrvatskog vojnog učilišta „Doktor Franjo Tuđman“, Zapovjedništva za potporu, Zapovjedništva specijalnih snaga. Slijedio je stijeg Ministarstva unutarnjih poslova Republike Hrvatske i stjegovi ustrojenih cjelina MUP-a: Specijalne policije, Policijske akademije te Ravnateljstva Civilne zaštite. Zatim stijeg Ministarstva pravosuđa i Pravosudne policije, stijeg Ministarstva finansija te stijeg Hrvatske vatrogasne zajednice. U procesiji je također sudjelovalo izaslanstvo Bosne i Hercegovine u kojemu su bili djelatnici Ministarstva obrane BiH te priпадnici Oružanih snaga BiH. Sudjelovali su i kadet Hrvatskog vojnog učilišta „Dr. Franjo Tuđman“ i polaznici Policijske akademije. Godišnju zavjetnu svijeću vojnika, policajaca i branitelja zapalili su zapovjednik hodočašća brigadni general Željko Ljubas i zamjenik zapovjednika Josip Bukvić.

Misno slavlje uveličao je Orkestar Oružanih snaga RH pod ravnanjem zapovjednika dirigenta Miroslava Vukovoja-Dugana, klapa "Sv. Juraj" Hrvatske ratne mornarice i policijska klapa "Sv. Mihovil".

Na početku svete mise, biskup Bogdan pozdravio je sve okupljene i potaknuo ih da u središtu njihovih molitava i razmišljanja bude osobno pouzdanje i povjerenje u Boga živoga. „Uz mnoge molitvene nakane što ih nosimo u svome srcu, jedna je osobita, molitva za dar snažne i čvrste vjere i pouzdanja u Boga živoga u svim okolnostima što nam ih život donosi. S apostolima isповijedamo

i molimo: Gospodine umnoži našu vjeru, učvrsti naše ufanje!“

U propovijedi se msgr. Bogdan osvrnuo na prvo vojno hodočašće u Nacionalno svetište u Mariji Bistrici koje se održalo 3. listopada 1993. i koje je predvodio zagrebački nadbiskup blažene uspomene kardinal Franjo Kuharić sa svojim pomoćnim biskupom kasnije prvim vojnim ordinarijem u RH msgr. Jurjem Jezerincem. Tom prilikom je od čahure jedne granate izrađen stalak – svjećnjak, na koji je postavljena i upaljena zavjetna hodočasnička svijeća. Njegova izrada nadahnuta je upravo biblijskim tekstom viđenja Izaije proroka koji poziva narod da uziđe na „Goru Gospodnju“, „u Dom Boga Jakovljeva“, „koji će mačeve prekovati u plugove, a koplja u srpove“. Na istom stalku – svjećnjaku, koji je znak ponizne vjere i žarke molitve upravljene Isusovoj i našoj Majci, postavljena je zavjetna svijeća 31. vojnog hodočašća.

„Prvo kao i trideset prvo nacionalno vojno hodočašće u Mariju Bistrigu, programski i pastoralno je sastavnica dušobrižničke skrbi Crkve za katoličke vjernike, vojнике, policajce, branitelje, vatrogasce i sve vas okupljene danas u ovome svetištu. Hodočašće je uvjek duboko u službi izgradnje osobne vjere, a život po vjeri umnaža i učvršćuje kreposti. ‘Ljudske kreposti su stalna raspoloženja razuma i volje koja ravnaju našim činima, sređuju naše strasti i upravljaju našim vladanjem po razumu i vjeri’ (KKC, 1833-1834.). Upravo stoga, od najranijih stoljeća kršćanstva, Katolička Crkva se prema dušobrižništvu vojnika i redarstvenika odnosila s posebnom pozornošću, odgovarajući različitim potrebama i prilikama. Organizirana dušobrižnička skrb katoličkih vjernika vojnika i redarstvenika u hrvatskome narodu (i drugim narodima s kojima smo živjeli u društvenim zajednicama) s vojnim svećenicima – kapelanima, izrasta na našim prostorima iz višestoljetne tradicije i prakse“, rekao je vojni ordinarij te se osvrnuo na povijest vojnog dušobrižništva u našemu narodu od Austro-ugarske monarhije pa sve do demokratskih promjena 1990.

godine kada započinje ponovna uspostava organizirane dušobrižničke skrbi za vojnike i policajce u našoj Domovini. „U novim društvenim prilikama, uslijed velikih promjena u svijetu, kao i u društvenome shvaćanju naravi i uloge vojske i policije u svakodnevnoj stvarnosti, isto tako ulozi i službi Katoličke Crkve u suvremenome svijetu u promicanju pravde i izgradnji mira, u skladu s naukom Drugog vatikanskog sabora, papa Ivan Pavao II. dao je nove naglaske i smjernice za dušobrižništvo katoličkih vjernika vojnika i redarstvenika. U mnogim zemljama uspostavljeni su vojni ordinarijati s biskupima na čelu ili vojni vikarijati. Ugovor Republike Hrvatske sa Svetom Stolicom o dušobrižništvu katoličkih vjernika, pripadnika oružanih snaga i redarstvenih službi Republike Hrvatske, vojni ordinariat, nije eskluziva Hrvatske ili manjeg broja nekih zemalja ili država. To je standard i doseg slobode vjere u zemljama i demokracijama na svim kontinentima. Sloboda vjeroispovijedi – sloboda isповједanja vjere je jedno od temeljnih ljudskih prava.“

„Vjera je čovjekov odgovor Bogu, koji mu se objavljuje i dariva, pružajući istodobno čovjeku preobilno svjetlo u traženju krajnjega smisla života. Ali, vjera je i Božji dar, vrhunaračna od Boga ulivena krepst. Ona je milost, koju Bog daje čovjeku kao čisti dar. No taj se neprocjenjivi dar, u slobodi našega ljudskog djelovanja, može i izgubiti. (...) Eto, braćo i sestre, izazova za svakoga od nas: sačuvati vjeru u Boga vremenu golemyih izazova koji nas često odvajaju od vjere ili čak vojuju proti nje! A u središtu naše vjere, biblijske vjere Božja je ljubav i njegova konkretna briga za svaku osobu, njegov naum spasenja za svakog čovjeka i cjelokupni stvoreni svijet. ‘Bez svijesti o toj stvarnosti’ – poručuje nam papa Franjo – ‘nestaje kriterij na temelju kojega se može prepoznati što je to što ljudski život čini dragocjenim i jedinstvenim. On (čovjek) gubi svoje mjesto u svemiru, napušten u prirodi, odričući se vlastite moralne odgovornosti ili težeći za tim da postane poput apsolutnog suca koji sebi pripisuje bezgraničnu moć manipulacije svijetom koji ga okružuje.’

(...)To je, braćo i sestre, istodobno i snažan poziv svakomu od nas da učvrstimo svoju vjeru i iznova otkrijemo ljepotu vjere. Vjere koja se rađa u susretu s Bogom živim, koji nas poziva i otkriva nam svoju ljubav, ljubav koja nam prethodi i na koju se možemo osloniti jer u njoj nalazimo sigurnost i na njoj možemo graditi svoj život. To nam je danas nasušno potrebno. Svjetlo vjere upaljeno u našim dušama, kao dragocjeno blago zahtjeva od svakog vjernika katolika da bude učenik Isusa Krista uključen u isповijedanje svoje vjere čitavim svojim bićem. To svjetlo zahtjeva od nas da budemo svjedoci Božjega milosrđa, Božje nježnosti i dobrote, sposobni prenijeti plamen nade muškarcima i ženama ovoga našeg doba. Brojne tragedije koje proživljavamo u ovom trenutku, posebno rat u Ukrajini, podsjećaju nas na hitno potrebnu izgradnju civilizacije ljubavi, izgradnju čovječnosti i bratstva otvorenih svima te društvo bratskih odnosa punih života,” rekao je vojni ordinarij.

Kao primjer svjedoka vjere, msgr. Bogdan je izdvojio svjetlu osobu kardinala Stepinca koji je svojim ljudskim i duhovnim životnim putem pružao svojevrsni kompas našemu narodu. „Blaženi je kardinal Stepinac na Kristov poziv da podje na posao u njegov vinograd, odgovorio bez odgađanja, rekavši ‘Evo me, gospodaru!’ i tomu svomu odgovoru ostao vjeran sve do mučeničke smrti. On je onaj divni primjer hrvatske vjerničke duše posve i nepokolebljivo okrenute Bogu i njegovu zakonu. On je znao i čvrsto vjerovao da je Duša duše hrvatske - Isusova Mati i da nam ona u našim stradanjima nikada neće prestati sjati. Svojim životom uistinu je ostvario program što ga je zapisao 29. prosinca 1956., za svoga krašćkog sužanstva: ‘Naši bi se ideali mogli sažeti u jednu riječ - Bog! Bog naš uzor, Bog naš život, Bog i svjetlo naše na stazama ovoga zemaljskog života!’, rekao je vojni biskup i zaključio:

„Draga braćo i sestre, i mi danas s pouzdanjem upiremo svoj pogled ištući zagovor blaženoga kardinala Alojzija Stepinca, svih svetih i blaženih koji su svjetlo našim stazama u ovozemnome

31. vojno hodočašće u Svetište Majke Božje Bistričke, 1. listopada 2023.

FOTO: MORH/T. Brandt

31. vojno hodočašće u Svetište Majke Božje Bistričke, 1. listopada 2023.,
vojna klapa "Sv. Juraj" i policijska klapa "Sv. Mihovil"

FOTO: MORH/T. Brandt

31. vojno hodočašće u Svetište Majke Božje Bistričke, 1. listopada 2023., orkestar MORH-a

FOTO: MORH/T. Brandt

hodu. Treba nam svjetla i ohrabrenja, nade i snage za svakodnevne izazove, kušnje i poteškoće. Svi smo ovdje, u svojoj različnosti putujući glasnici dobra i zauzimanja za dobro, ujedinjeni i s istom pripadnosti, hrvatski vojnici, hrvatski policajci, hrvatski branitelji, stradalnici, hrvatski vatrogasci,

pripadnici Civilne zaštite, Crvenoga križa, hrvatske povijesne postrojbe. Svima nam je potrebna zaštita i zagovor Božje službenice. Stoga se njoj, Duši duše hrvatske, Isusovoj i našoj Majci, ovdje u bistričkom svetištu danas žarko molimo: *Umnoži našu vjeru, učvrst ufanje/ Obrati, mila Majčice, sve izgubljene.*“

31. vojno hodocašće u Svetište Majke Božje Bistričke, 1. listopada 2023.

FOTO: MORH/T. Brandt

SEDAMNAESTO PJEŠAČKO HODOČAŠĆE HRVATSKE VOJSKE IZ PETRINJE DO MARIJE BISTRICE

Crkva na otvorenom bl. Alojzije Stepinac, Marija Bistrica, 1. listopada 2023.

Vojna kapelacija „Sveti Ilija prorok“ u Petrinji i ove je godine organizirala tradicionalno sedamnaesto pješačko hodočašće u Mariju Bistrigu. Vojnici-hodočasnici pješaćili su tijekom tri dana od Petrinje do Marije Bistrike kako bi sudjelovali na 31. hodočašću Hrvatske vojske, policije, hrvatskih branitelja i vatrogasaca Majci Božjoj Bistričkoj koje je održano 1. listopada 2023. Na putu dugom 102 kilometra sudjelovala su 35 pripadnika 1. mehanizirane bojne „Tigrovi“ i 2. mehanizirane bojne „Gromovi“ te pripadnici timova civilno-vojne suradnje iz petrinjske vojarne „Pukovnik Predrag Matanović“.

U petak 29. rujna hodočasnici su prije polaska sudjelovali na svetoj misi koju je predvodio vojni kapelan u Petrinji don Branko Čagelj. Na misi je don Branko blagoslovio hodočasnike, krunice koje im je podijelio i ostale nabožne predmete. Hodočasnici su i ove godine ponijeli zavjetni hodočasnički križ i zastavu kapelaniјe.

Prvo su se zaustavili pogibije kod spomenika pokojnom pk. Predragu Matanoviću, po kojem je nazvana Petrinjska vojarna, te su se kratko pomolili za njegovu dušu, kao i za sve poginule branitelje. Nakon toga stali su u

sisačkoj Župi Pohoda Blažene Djevice Marije gdje ih je dočekao župnik i dekan vlč. Ivan Faletar. Nakon kratke okrjepe, ispričao im je o povijesti crkve i župe te su se zajednički pomolili. Iduća postaja bila je Bazilika Sv. Kvirina u Sisku. Uz svečanu zvonjavu zvona hodočasnike je dočekao rektor i župnik bazilike vlč. Robert Jakica koji im je uputio par riječi o životu sv. Kvirina, njegovom značaju za Sisačku biskupiju čiji je zaštitnik te o samoj bazilici i župi.

Hodočasnici su prenoćili u društvenom domu u Posavskim Bregima, a u subotu su se već u zoru uputili prema Dugom Selu. I ove godi-

ne posjetili su Župu svetog Martina biskupa gdje su u župnoj crkvi imali priliku za sakrament ispovjedi te su sudjelovali na misi koju je predvodio don Branko Čagelj.

Poslije odmora, ručka i okrjepe vojnici su se zaputili prema Kašini gdje su prenoćili u prostorijama dobrovoljnog vatrogasnog doma.

U nedjelju 1. listopada hodočasnici su se u ranim jutarnjim satima uputili prema Nacionalnom svetištu Majke Božje Bistričke gdje su sudjelovali u pobožnosti Križnog puta i u svečanom euharistijskom slavlju koje je predvodio vojni ordinarij msgr. Jure Bogdan.

DAN VOJNE KAPELANIJE „SVETI ANĐELI ĆUVARI“

U utorak, 3. listopada 2023., u vojarni 110. brigade HV u Kamenskom proslavljen je Dan vojne kapelanije „Sveti anđeli čuvari“ i Dan roda inženjerije i inženjerijske pukovnije i 30. godišnjica ustrojavanja 33. inženjerijske brigade HV.

Na svečanom postrojavanju nazočili su: ravnatelj Vojne sigurnosno-obavještajne agencije brigadni general Ivan Turkalj, načelnik stožera-zamjenik zapovjednika Hrvatske kopnene vojske general-bojnik Tihomir Kundid, vojni ordinarij u RH msgr. Jure Bogdan, županica Karlovačke županije Martina Furdek-Hajdin, gradonačelnik Grada Karlovca Damir Mandić, izaslanik načelnika Policijske uprave karlovačke i izaslanici iz postrojbi Oružanih snaga RH. Zapovjednik Inženjerijske pukovnije HKoV pukovnik Miroslav Car i zamjenik zapovjednika HKoV general-bojnik Tihomir Kundid održali su svečane govore i uručili poticajne mjere nazočnim u svečanom postroju i uzvanicima. Isti su također uručili poticajne mjere istaknutim djelatnicima i priznanja za postignute rezultate na sportskim natjecanjima povodom Dana

Roda Inženjerije. Tom prigodom zapovjednik InžP pukovnik Car uručio je zahvalnicu vojnog ordinariju u RH msgr. Juri Bogdanu za promicanje duhovne skrbi u Inženjerijskoj pukovniji i za potporu postavljanja spomen ploče poginulim inženercima Hrvatske vojske. Uz pripadnike Inženjerijske pukovnije nazočili su umirovljeni i prijašnji zapovjednici i pripadnici 33. inženjerijske brigade i Inženjerijske pukovnije i pričuvni sastav inženjerijske pukovnije. Nakon postroja uslijedilo je otkrivanje spomen ploče u spomen na sve poginule i preminule hrvatske branitelje-inženjerce Hrvatske vojske koju su izgradili pripadnici Inženjerijske pukovnije uz potporu Vojnog ordinarijata u RH. Nakana izgradnje ovog spomen obilježja je da se na simboličan način oda počast i otme zaboravu nemjerljiv doprinos inženjeraca koji su u najtežim danima Domovinskog rata gradili mostove, puteve, razminirali i sudjelovali u brojnim operacijama spašavanja života građana Republike Hrvatske i oslobođanja Lijepe Naše.

Spomen ploča poginulim inženercima bit će spomen njihovim ratnim kolegama, svim

Sv. misa u vojarni 110. brigade, Kamensko, 3. listopada 2023.

FOTO: MORH/ HKoV

Spomen ploča u spomen na sve poginule i preminule hrvatske branitelje-inženjerce Hrvatske vojske, Kamensko, 3. listopada 2023.

FOTO: MORH / HKoV

dobronamjernim ljudima i uzor novim naraštajima inženjeraca koji nastavljaju graditi na njihovim temeljima. Spomen ploču otkrili su umirovljeni pukovnik Vinko Jurin, nekadašnji zapovjednik 33. inženjerijske brigade i sadašnji zapovjednik Inženjerijske pukovnije HKoV pukovnik Miroslav Car.

Spomen ploču blagoslovio je vojni ordinarij u RH msgr. Jure Bogdan. "Potaknuti kršćanskim ljubavlju i poštovanjem sabrali smo se na blagoslovnu molitvu spomen-obilježja za sve poginule i preminule hrvatske branitelje Inženjerce Hrvatske vojske. Svemogući vječni Bože, daj da ovaj spomen što smo ga pripravili u znak poštovanja i sjećanja na našu braću, sve nas upućuje na budući život u Kri-

stu. Molimo te Gospodine, izlij svoj blagoslov na ovaj znamen, kako bi bio trajni govor vjere, ufanja i ljubavi svima nama – u vječni život u Bogu", rekao je biskup.

Sveto misno slavlje predvodio je vojni biskup u koncelebraciji s dvadesetak svećenika: domaćinom vojnim kapelanom u Kamenskom i Karlovcu vlč. Ivanom Blaževcem, dekanom Karlovačkog vojnog dekanata preč. Josipom Šimatovićem, dekanom Osječkog vojnog dekanata preč. Vladislavom Mandurom, svećenicima karlovačkih župa predvođenih dekanom karlovačkim preč. Draženom Karačićem i drugim vojnim i policijskim kapelanim i župnicima. Liturgijsko pjevanje predvodila je Policijska klapa „Sveti Mihovil“ iz Splita.

DAN VOJNE KAPELANIJE U VINKOVCIIMA

Spomenik poginulim pripadnicima 5. gardijske brigade „Slavonski Sokolovi”, 6. listopada 2023.

FOTO: MORH

Vojna kapelija „Kraljica Svete Krunice i Sveti Ivan Kapistran” proslavila je u petak 6. listopada svoju nebesku zaštitnicu u vojarni 5. gardijske brigade “Slavonski Sokolovi” u Vinkovcima. Uz ostale djelatnike obilježavanju Dana vojne kapelije nazočili su i zapovjednik Gardijsko oklopno mehanizirane brigade brigadir Valentin Skroza sa zapovjednicima i stožerom brigade, predstavnik Zapovjedništva za obuku i doktrinu “Fran Krsto Frankopan” brigadir Zlatko Radočaj, zamjenik župana Vukovarsko-srijemske županije Franjo Orešković, zamjenik gradonačelnika Grada Vinkovaca Josip Romić te zamjenik načelnika PU vukovarsko - srijemske Ivan Groznica.

U jutarnjim satima zapaljene su svijeće i položeni vijenci kod spomenika poginulim pripadnicima 5. gardijske brigade „Slavonski

Sokolovi”, a molitvu je predvodio vojni ordinarij u Republici Hrvatskoj msgr. Jure Bogdan. Nakon polaganja vijenaca vojni ordinarij predvodio je u kapelici vojarne svečano misno slavlje u zajedništvu s dekanom Osječkog vojnog dekanata vlč. Vladislavom Mandurom, policijskim kapelanom don Ivanom Begovićem, vojnim kapelanimi don Matom Mihaljevićem i vlč. Željkom Volarićem te domaćinom vojnim kapelanom fra Matom Vincetićem.

Biskup je svima čestitao Dan vojne kapelije. U prigodnoj propovijedi osvrnuo se na 31. vojno hodočašće u Mariju Bistricu koje se održalo u nedjelju 1. listopada. Osvrnuo se također i na prvo nacionalno vojno hodočašće u Mariju Bistricu, održano 3. listopada 1993. godine pod geslom “*Dom nam čuvaj Božja Mati*” koje je predvodio tadašnji zagrebački nadbiskup metropolit Franjo Kuharić

sa svojim pomoćnim biskupom kasnije prvim vojnim ordinarijem u RH msgr. Jurjem Jezerincem. Nekoliko tisuća hrvatskih vojnika i invalida domovinskog rata, udovica, roditelja i djece poginulih hrvatskih branitelja s njima i predstavnici Hrvatskog vijeća obrane pohodili su nacionalno svetište u Mariji Bistrici. Nadbiskup Kuharić je tada rekao da je to „hodočašće čin vjere, pobožnosti i nade, molitve za mir. Danas molimo za ranjene, branitelje, sve prognane, sve zarobljene, nestale, za sve žalosne koji oplakuju mrtve i poginule. Vi niste htjeli rat. Hrvatski narod nije želio rat, željeli ste samo svoju slobodu: mir. Ako ne osvajate tuđe, ako ne želite zaborbiti druge, nego ste stavljeni u situaciju da branite narod, onda niste odgovorni za rat! *Obrana i kad je moralna dužnost, ograničena je dostojanstvom čovjeka.* Nikad se ne smije pretvoriti u osvetu i mržnju. Narod koji ne mrzi, koji moli, ne može propasti.“ I od te ratne 1993. godine u kontinuitetu hodočastimo na prvu nedjelju mjeseca listopada Majci Božjoj u Mariji Bistrici.”

„Nije slučajno da se naše vojno - redarstveno hodočašće organizira prve nedjelje u mjesecu listopadu. To je stoga što cijela Katolička Crkva 7. listopada slavi Kraljicu Svetе Krunice. To je jedan od blagdana koji se povezuje s ukazanjem Blažene Djevice Marije utemeljitelju reda propovjednika Svetom Dominiku u prvom samostanu u Prouilleu kojeg je osnovao 1208. godine. Blagdan je prvo ustanovljen s naslovom “Madonna della Vittoria Gospa od pobjede” kao trajni spomen na pobjedu kršćanske vojske nad otomanskom silom u bitci kod Lepanta 1571. godine. Za spas i slobodu kršćanskog zapada borili su se Španjolci, Talijani i mnogobrojni Hrvati osobito pomorci s Dalmatinskih otoka. Dok je trajala bitka, pobožni papa Pio V. pozvao

je sav svijet na molitvu Gospine krunice za spas kršćanske Europe. U znak zahvalnosti za ovu veliku i važnu pobjedu, koja se dogodila 7. listopada, papa Pio V. ustanovio je 1572. blagdan Gospe od Pobjede, a njegov nasljednik papa Grgur XIII. 1573. godine preimenovao ga je, te se sve do danas slavi i naziva blagdan Kraljice Svetе Krunice.

Nadahnuti ovim povijesnim događajima s kraja XVI. stoljeća kod Lepanta, hrvatski narod devedesetih godina prošlog stoljeća krenuo je u boj s krunicom oko vrata za očuvanje svoga identiteta i spaša svoje hrvatske domovine. U našim obiteljima, crkvama, samostanima, po trgovima, javnim prostorima, posvuda se molila Gospina krunica za dobar ishod borbe za slobodu. I svi smo to doživjeli kao veliki Božji dar i znak hrvatskome narodu. Gospina krunica u Domovinskom ratu postala je simbol kojeg su vojnici, redarstvenici, branitelji domovine nosili sa sobom. To nije predmet - sredstvo s magijskim učincima, to je predmet - sredstvo uz pomoć kojeg, u poniznoj vjeri upravljamo molitve Blaženoj Djevici Mariji. Sastavlјana je od pet desetica molitve Zdravo Marijo uz otajstva - meditacije o događajima iz Isusova i Marijina života, gdje se kršćanin u sabranosti obraća sa svojim potrebama Isusu i njegovoј majci. U središtu evanđelja današnje sv. mise je Blažena Djevica Marija u dijalogu s anđelom Gabriјelom. Koliko puta u životu nam se dogode stvari gdje jednostavno ne znamo što nam je činiti. I onda u molitvi tražimo razjašnjenja, odgovor na velika pitanja da bismo upoznali volju Božju u našem životu. S Marijom i mi u vjeri odgovaramo: ‘Neka mi bude po tvojoj riječi’”, rekao je biskup.

Misno slavlje pjesmom su animirali članovi zbora Župe svetog Vinka Pallottija iz Vinkovaca.

PRISEGA 18. NARAŠTAJA POLAZNIKA POLICIJSKE ŠKOLE „JOSIP JOVIĆ“

Poličijska akademija „Prvi hrvatski redarstvenik“, 9. listopada 2023.

FOTO: MUP RH

Dana 9. listopada 2023. godine na Policijskoj akademiji „Prvi hrvatski redarstvenik“ održana je svečana prisega 18. naraštaja Programa srednjoškolskog obrazovanja odraslih za zanimanje policajac/ka. Program je uspješno završilo 466 polaznika, odnosno 317 policijskih službenika i 149 policijskih službenica.

Polaznici 18. generacije Programa srednjoškolskog obrazovanja odraslih za zanimanje policajac/ka dolaze iz svih krajeva Republike Hrvatske, a riječ je o jednoj od najuspješnijih generacija – čak 32 polaznika završilo je program s prosjekom 5,0.

Uz glavnog ravnatelja policije Nikolu Milinu, ujedno i izaslanika potpredsjednika Vlade

i ministra unutarnjih poslova dr.sc. Davora Božinovića, svečanosti su prisustvovali načelnik Policijske akademije „Prvi hrvatski redarstvenik“ Josip Ćelić sa suradnicima, načelnica Ureda glavnog ravnatelja policije Adrijana Bago, načelnik Policijske škole „Josip Jović“ Mario Bošnjak, članovi kolegija glavnog ravnatelja policije te načelnici policijskih uprava, vojni ordinarij msgr. Jure Bogdan, biskupski vikar za pastoral MUP-a i kapelan na Policijskoj akademiji vlč. Frano Musić te mnogobrojni članovi obitelji polaznika, njihovi nastavnici i drugi dragi uzvanici. Svečanost je započela podnošenjem prijave glavnem ravnatelju policije Nikoli Milini, intoniranjem himne i minutom šutnje za sve poginule policijske službenike.

Poličijska akademija „Prvi hrvatski redarstvenik“, 9. listopada 2023.

FOTO: MUP RH

Načelnik Policijske akademije Josip Ćelić, 9. listopada 2023.

FOTO: MUP RH

Glavni ravnatelj policije Nikola Milina, 9. listopada 2023.

FOTO: MUP RH

Budućim policajkama i policajcima uvodno se obratio načelnik Policijske akademije Josip Ćelić koji je u svom obraćanju poručio:

„Naša glavna uloga je štititi i biti na usluzi svim građanima, kako Republike Hrvatske, tako i Europske Unije. Od vas, budućih policijskih službenika, naš sustav, ali prvenstveno građani očekuju da budete pošteni, profesionalni i pravedni, da nikada ne odustanete u borbi za pravdu i istinu koliko god to ponekad bilo teško. Zato nikada nemojte odustati od ovoga puta.“

U tom ponosnom duhu, atmosferu je dodatno obilježila Policijska klapa sv. Mihovil izvedbom skladbi „Dići se zemljo“ i „Hrvatska policija“, nakon kojih se prisutnima obratio glavni ravnatelj policije Nikola Milina u prigodnom obraćanju ovom naraštaju podsjetio je na odvažne „Prve hrvatske redarstvenike“ koji su na Policijskoj

akademiji prije 33 godine ispisali povijest:

„Prva generacija hrvatske policije obučena na prvom tečaju za obuku policijskih službenika i prva organizirana oružana sila spremna odgovoriti na prijetnje nasiljem i sila iz koje će izrasti pobjednička hrvatska vojska“, te istaknuo: „Vi sada - kao i oni tada - možete biti sigurni da ste izabrali častan poziv kojim se bez zadrške stavljate na raspolaganje svojoj domovini i u službu svoga naroda.“

Potom su podijeljene nagrade najuspješnijim polaznicima. U njihovo ime, prisutnima se obratio polaznik Jakov Prela.

Dan prije prisege, 8. listopada, biskupski vi-kar za pastoral MUP-a vlč. Frano Musić je u kapelici sv. Mihovila na Policijskoj akademiji slavio svetu misu zahvalnicu za polaznike i polaznice 18. naraštaja, njihove profesore i odgajatelje.

RAŠČLAMBA 31. VOJNOG HODOČAŠĆA U MARIJU BISTRICU

Vojni ordinarijat u RH, 10. listopada 2023.

U utorak 10. listopada u prostorijama Vojnog ordinarijata, održana je raščlamba 31. vojnog hodočašća u Svetište Majke Božje Bistričke koje je održano 1. listopada 2023., a na kojem su sudjelovali pripadnici Hrvatske vojske i policije, hrvatski branitelji i njihove obitelji, pripadnici povjesnih postrojbi i Ravnateljstva civilne zaštite, hrvatski vatrogasci, djelatnici Ministarstva pravosuđa, predstavnici ratnih vojnih invalida Domovinskog rata, članovi obitelji poginulih i nestalih hrvatskih branitelja i drugi.

Na sastanku su sudjelovali vojni ordinarij msgr. Jure Bogdan, generalni vikar Vojnog ordinarijata don Marko Medo, zapovjednik hodočašća brigadni general Željko Ljubas, zamjenik zapovjednika Josip Bukvić, načelnik Općine Marija Bistrica Josip Milički, biskupski vikar za pastoral MUP-a vlč. Frano Musić, predstavnici ministarstava i službi

koji su sudjelovali u organizaciji i provedbi hodočašća u Mariju Bistricu.

Vojni ordinarij msgr. Jure Bogdan započeo je sastanak molitvom, nakon koje je svima koji su sudjelovali u organizaciji hodočašća zahvalio na njihovu doprinosu. Sastanak je vodio generalni vikar Vojnog ordinarijata don Marko Medo, koji je nakon uvodne riječi i pozdrava pozvao okupljene da podijele dojmove, osvrte i primjedbe na sve ono što je dobro učinjeno i na ono što se još može popraviti pri organiziranju sljedećeg hodočašća. Zapovjednik 31. hodočašća brigadni general Željko Ljubas i zamjenik zapovjednika Josip Bukvić izrazili su zadovoljstvo organizacijom i provedbom hodočašća te uspješnom suradnjom svih sudionika hodočašća. Zatim su nazočni djelatnici službi koje su sudjelovale u pripremi i provedbi hodočašća iznijeli svoja zapažanja i sugestije.

SVETA MISA POVODOM POČETKA AKADEMSKE GODINE NA HRVATSKOM VOJNOM UČILIŠTU

Misa u Bazilici Sv. Antuna Padovanskog na Zagrebačkom Svetom Duhu, 12. listopada 2023. FOTO: MORH/D. Sertić

U četvrtak 12. listopada u Bazilici Sv. Antuna Padovanskog na Svetom Duhu u Zagrebu slavljenja je sveta misa povodom početka akademske godine na Hrvatskom vojnom učilištu. Svetu Misu predvodio je vojni ordinarij msgr. Jure Bogdan, a uz njega je koncelebrirao kapelan vojne kapelaniće „Sv. Michael Arkandeo“ don Damir Stojić SDB. Na misi su prisustvovali zapovjednik Hrvatskog vojnog učilišta general bojnik Slaven Zdilar, rektor Sveučilišta obrane i sigurnosti prof. dr. sc. Ivo Lučić, pomoćnik rektora doc. dr. sc. Dragan Mišetić, zamjenik zapovjednika HVU brigadni general Blaž Beretin, čelnici ustrojstvenih jedinica, djelatnici, kadeti Vojno studijskih programa i polaznici vojnih škola Hrvatskog vojnog učilišta "Dr. Franjo Tuđman".

Potaknut čitanjem iz Evanđelja toga dana, biskup je u propovijedi govorio o molitvi: „Jučer, u evanđelju mise od dana, Isus je svoje učenike, na njihovu molbu, naučio molitvu Očenaš. Danas Isus nastavlja svoj govor o molitvi i to je drugi dio Lukina jedanaestoga poglavlja. Što je to molitva? Kako moliti? Što nas Isus uči o molitvi? Obično se kaže da je molitva uzdizanje srca i uma k Bogu. Sv. Terezija od Djeteta Isusa zapisala je u svome duhovnome dnevniku: 'Za mene je molitva zanos srca, jednostavan pogled bačen prema nebu, usklik zahvalnosti i ljubavi u kušnji kao i u radosti.' Sveti župnik Arški kaže da je molitva sjedinjenje duše s Bogom.“

„Isus je stalno molio i upozoravao na molitvu. Evanđelist Luka piše za Isusa: 'A on se

sklanjao na samotna mjesta na molitvu' (Lk 5, 16). Isus moli uvečer kasno i ujutro rano. (...) Isus moli prije važnih – ključnih događaja. Isus se povlačio i po cijelu noć provodio je u molitvi. Prije nego li će izabrati apostole, one koji će biti stupovi i glavni nastavljači njegova djela, cijelu noć je proveo u molitvi. (vidi Lk 6,12-16) Na grobu umrlog mu prijatelja Lazara Isus izgovara spontanu molitvu. (vidi Iv 11,41-42) U Getsemanskom vrtu bacio se na zemlju te se u smrtnoj tjeskobi molio. Obolijevaju ga kaplje krvavoga znoja. A na Posljednjoj večeri izgovorio je dugačku prekrasnu molitvu za sebe, za apostole i uopće za Crkvu. (vidi Iv 17) Isus je tražio izričito da apostoli i da svi koji njega slijede mole. Poznate su njegove riječi što ih je zabilježio sv. Matej: 'Ištite i dat će vam se! Tražite i naći ćete! Kucajte i otvorit će vam se! Doista, tko god ište, prima; i tko traži, nalazi; i onomu koji kuca otvorit će se' (Mt 7,7-8). A u Getsemaniju izričito kaže: 'Molite da ne padnete u napast' (Lk 22,40)".

„Isus je obećao da će molitva biti uslišana. 'Doista, tko god ište, prima; i tko traži, nalazi; i onomu koji kuca otvorit će se.' (Mt 7,8) Isus nadalje to potkrjepljuje i usporedbama o Ocu koji će uvijek dobre darove davati djeci (vidi Mt 7,11) Isus također uči kako treba moliti. Cilj molitve mora biti kraljevstvo Božje. Tražimo li to, dobivamo i sve ostalo. 'Tražite stoga najprije Kraljevstvo i pravednost njegovu, a sve će vam se ostalo nadodati.' (Mt 6,33) Da nam molitva dopre do Boga treba oprostiti svima i sa svima se pomiriti. 'No kad ustane te na molitvu, otpustite ako što imate protiv koga da i vama Otac vaš, koji je na nebesima, otpusti vaše prijestupke.' (Mk 11,25) Isus nas uči da molitva mora biti ustrajna, stalna, postojana... Molitva je Isusu toliko na srcu da on uporno traži od apostola da mole. Uz zapovijed ljubavi, čini se da je molitva bila Isusov velik zahtjev, nalog njegovim učenicima. Isus jasno kaže da će njegovim učenicima molitva biti uslišana. 'I što god zaištete u moje ime, učiniti će, da se proslavi Otac u Sinu. Ako me što zaištete u moje ime, učiniti će' (Iv 14,13-14)".

Biskup je u nastavku homilije istaknuo kako su „svi kršćanski velikani kroz povijest bili nadasve ljudi molitve. Bez molitve je nemoguće biti nastavljač Isusova djela u Crkvi, bio to biskup, svećenik ili katolički vjernik. Zato su sveci ponajprije učitelji molitve. Sv. Benedikt je to izrazio pravilom 'Ora et labora', tj. 'Moli i radi'. Velika je napast u Crkvi da se ovo okrene pa da se kaže 'Labora et ora', tj. 'Radi i moli'. A najpogubnije je ako li se ostane samo na onome 'labora - radi', bez riječi 'moli'. Iskustvo vjere dolazi iz molitve.“ Vojni ordinarij naglasio je i ulogu molitve u životu hrvatskog vojnika te napomenuo kako su su upravo iz toga razloga kao vjernici došli u baziliku sv. Antuna Padovanskoga, kako bi kao vjernici uputili svoje molitve Duhu Svetome za sve ljudske potrebe u osobnom i profesionalnom životu. Važno je kod svake molitve imati svijest da se u tim trenučima osobno susrećemo s Bogom. Molitva nije samo izvanjski čin nego uistinu razgovor, susret s Gospodinom. Biskup je govorio da nije lako moliti te da postoje različiti izražaji molitve (usmena molitva, razmatranje, unutarnja molitva).

Biskup je pri kraju propovijedi ispričao kratku zgodu: „Prije nekoliko godina u hrvatskoj crkvi sv. Jeronima u Rimu, jedan je naš čovjek iz Bosanske Posavine došao živjeti svojoj djeci u Rim. Djeca su ga redovno dovodila na svetu misu na hrvatskome jeziku. Uvijek sam se divio njegovoj diskretnosti i njegovoj pobožnosti. Bez obzira na visoku životnu dob iz sebe je zračio mirnoćom, skladom, optimizmom, i rekao bih nečim posebnim. Prije svoje smrti dao mi je napisanu jednu svoju molitvu. Iznenadio sam se kad mi je otkrio da ponekad nešto i napiše. Svoju molitvu je naslovio 'Devet blaženstava prijateljima staraca'. Evo te molitve tzv. malog čovjeka iz puka: 1. Blagoslovljeni koji razumiju moj spori korak i drhtavu ruku; 2. Blagoslovljeni koji već znaju da mi uši s mukom razabiru riječi; 3. Blagoslovljeni koji kao da prihavačaju moj oslabljeni vid i tromi duh; 4. Blagoslovljeni koji su odvratili oči kada sam jutros prevrnuo svoju kavu; 5. Blagoslovljeni koji se sa smješkom zaustavljaju da bi trenutak

pročavrljali samnom; 6. Blagoslovljeni koji nikada ne kažu: Danas ste to već dvaput ispričali; 7. Blagoslovljeni koji gledaju u meni biće dostoјno ljubavi i poštivanja, a ne napuštenoga starca; 8. Blagoslovljeni koji pogađaju da nemam više snage nositi svoj križ; 9. Blago-

slovjeni koji svojom ljubavlju zaslađuju dane što mi je preostalo na ovom posljednjem putu k Očevoj kući.“ Biskup je završio riječima: „A što drugo nego reći s Isusovim učenicima iz Evanđelja: 'Gospodine umnoži nam vjeru. Gospodine nauči nas moliti.' Amen!“

DAN POLICIJSKE KAPELANIJE „SVETI LUKA“

Sv. misa u Crkvi Rođenja Blažene Djevice Marije, Skradin, 20. listopada 2023.

Policijска капеланija Полицијске управе ѕiben-sko-kninske прославила је мисним слављем у petak, 20. listopada 2023. у цркви Рођења Блаžene Дјевице Марије у Скрадину, светковину свог небеског заштитника светог Luke Evanđelista.

Misno slavlje je predvodio ѕibenski biskup Tomislav Rogić. Suslavili su umirovljeni ѕibenski biskup Ante Ivas, policijski kapelan domaćin don Darko Poljak te policijski ka-

pelani iz Splita, Dubrovnika i Zadra. Na misnom slavlju bili su i redarstvenici Полицијске управе ѕiben-sko-kninske предвођени наћelnikom Sandrom Santiniem, бивши наћelnik Ivica Kostanić и gradonaћelnik grada Skradina Antonijo Brajković.

U homiliji je biskup Rogić kazao kako je Luka evanđelje на poseban начин evanđelje molitve. Luka donosi Marijin hvalospjev „Veliča“, Zaharijin hvalospjev „Blagoslovljen

Gospodin Bog Izraelov“ i hvalospjev starca Šimuna „Sad otpuštaš slugu svoga“... „On i više od drugih evanđelista naviješta da se Isus često povlačio na osamu u molitvu. Svetom Luki bilo je jako važno istaknuti potrebu molitve. Htio je svakom čitaocu svoga djela o Isusu dozvati u pamet da nam je molitva potrebna kako bi se Bogu približili, kako bi bili prijatelji Božji i kako bi s Bogom ostali trajno povezani. Molitva je taj naš čvrsti vez, taj naš siguran put do sreće i u ovdje i u vječnosti“, poručio je šibenski biskup okupljenim policajcima.

Približio im je pročitani odlomak Lukina evanđelja koji donosi zgodu kada Isus šalje 72 svoja učenika da idu pred njim u mesta kamo je kanio doći, da mu priprave put. Govori o tome da je žetva velika, a radnika malo! „Crkva u tim Isusovim riječima uvijek prepoznaje poticaj da se molimo da nam ne uzmanjka dobrih ljudi, svećenika koji će naviještati Božju Riječ, a u današnjoj zгодi mogli bi to pretvoriti i u molitvu da uvijek imamo dobrih policajaca koji će braniti i čuvati čovjeka današnjice“, rekao je biskup.

„Čudna je Isusova riječ, evo, šaljem vas kao janjce među vukove“. Kakve šanse ima janje

protiv vuka? Poraz je siguran, vuk će nad-vladati, pojesti janje. Čudna Isusova logika? Zapravo, to je tako snažna slika, da će dobro pobijediti, makar izgledalo da je slabo kao janje pred vukom. Znači i to da se zlo može samo dobrim pobijediti – nije svoje učenike poslao kao vukove među vukove, nego kao janje koje je oličenje bezazlenosti i dobrote.

Onamo kamo idete nosite mir! Nije li i to zadaća policajca. Donosite taj mir, ma kako vam zadaća puno puta bila teška i izgledala nemoguća. Bit će i mjesta gdje vas neće primiti – kaže Isus svojim učenicima. Usprkos tome, sačuvajte svoj mir i budite njegovi glasnici“, kazao je propovjednik.

Policajac je na neki način djelatnik Kraljevstva Božjeg. „Gdje god doneše mir, pravdu, istinu, onu dobrotu, dobronamjernost i ljubav koja pobjeđuje mržnju gradi se Božje kraljevstvo. A ono je takvo kraljevstvo u kojem nitko nije zakinut, nitko podčinjen, niti obespravljen. Sveti Luka i policija zajedno mogu svjedočiti i graditi sliku Božjeg kraljevstva na zemlji“, zaključio je msgr. Tomislav Rogić te okupljenima poručio: „U svemu dobrom što činite neka Vas uvijek prati zagovor svetog Luke.“

VOJNI BISKUP KRSTIO ŠESTO DIJETE OBITELJI ČUIĆ

Krštenje u Crkvi Navještenja BDM, Velika Gorica, 22. listopada 2023.

FOTO: Snježana Kirinić Grubić

Na Misijsku nedjelju, 22. listopada 2023., u Župi Navještenja Blažene Djevice Marije u Velikoj Gorici, vojni ordinarij msgr. Jure Bogdan krstio je šesto dijete policijskog službenika Josipa Čuića i njegove supruge Marije.

U koncelebraciji su bili generalni vikar Vojnog ordinarijata don Marko Medo i domaći župnik Norbert Ivan Koprivec. Pjevanje je predvodio župni zbor mlađih "Navještenje".

Na početku homilije biskup Bogdan je zahvalio roditeljima na otvorenosti životu i naglasio da bez djece nema života i budućnosti. Osvrnuvši se na naviješteno Evanđelje

(Mt 22, 15-21) u kojem Isus na pitanje farizeja i herodovca je li dopušteno caru dati porez odgovara „Dajte caru carevo, a Bogu Božje“, biskup Bogdan pojasnio je da Bog želi da ljudsko biće trajno čuva Božji lik u sebi. U Edenskom vrtu zlo i grijeh uselili su se u čovjeka. Zato Bog ulazi u povijest po svom Sinu Isusu Kristu koji nas dolazi otkupiti i poučiti kako izvršiti naše poslanje ovdje na zemlji.

„Dragi roditelji donijeli ste dijete na krštenje i time pokazali da želite dati Bogu Božje i da s Bogom želite graditi svoj život. Kršćanska zajednica pratiti će vas svojom molitvom“, rekao je vojni ordinarij.

BLAGDAN SV. IVANA KAPISTRANA U ILOKU

Crkva sv. Ivana Kapistrana, Ilok, 23. listopada 2023.

FOTO: MORH

Iločka župa, franjevački samostan i grad Ilok proslavili su u ponедјeljak 23. listopada blagdan sv. Ivana Kapistrana, svog nebeskog zaštitnika. Na slavlju su sudjelovali i ove godine pripadnici Hrvatske vojske i policije. To je bilo njihovo osmo pokrajinsko hodočašće sv. Ivanu Kapistranu. Slavili su i vojni dušobrižnici. Talijanski franjevac iz mjesta Capestrano u pokrajini Abruzzo, sveti Ivan Kapistran je zaštitnik i vojnih kapelana. Preminuo je u Iloku 23. listopada 1456. godine, gdje je i pokopan.

Na hodočašću i proslavi u Iloku sudjelovali su vjernici pripadnici Zapovjedništva za obuku i doktrinu „Fran Krsto Frankopan“, Gardijsko oklopno-mehanizirane brigade, Inženjerijske pukovnije Hrvatske kopnene vojske, Zapovjedništva za potporu, djelatnici iz pet slavonskih policijskih uprava, osječko-

baranjske, vukovarsko-srijemske, brodsko-posavske, požeško-slavonske i virovitičko-podravske, pripadnici vatrogasnih postrojbi i članovi udruga hrvatskih branitelja iz Iloka. Zapovjednik osmog pokrajinskog hodočašća bio je brigadir Željko Marinov, a zamjenik zapovjednika za MUP Ivan Groznica.

Na gradskom groblju u Iloku vijence su položili i svijeće zapalili izaslanik ministra obrane RH Dalibor Bajčić, izaslanstvo Hrvatske vojske, policije i vatrogasaca, izaslanstvo Vukovarsko-srijemske županije, gradonačelnica Grada Iloka Marina Budimir sa suradnicima, koordinacija udruga branitelja i stradalnika Domovinskog rata Vukovarsko-srijemske županije - ogrank Ilok, te udruga braniteljica Domovinskog rata Vukovarsko-srijemske županije.

Središnji događaj bilo je svečano euharistijsko slavlje koje je predvodio vojni ordinarij u Republici Hrvatskoj msgr. Jure Bogdan uz koncelebraciju vojnih i policijskih kapelana Osječkog vojnog dekanata i Osječkog policijskog dekanata te svećenika Iločkog i Vukovarskog kraja. Sv. misa započela je svečanom ulaznom procesijom od kapelice sv. Ivana Nepomuka do župne crkve sv. Ivana Kapistrana. Iza procesijskog križa bili su stjegovi Republike Hrvatske, Svetе Stolice, Vojnog ordinarijata. Potom su slijedile zastave dječatnih postrojbi Oružanih snaga, zajedno sa stjegovima Ministarstva unutarnjih poslova i Ravnateljstva policije. U procesiji su također sudjelovale povijesne postrojbe „Hrvatski sokol“ iz Osijeka, KUD „Julije Benešić“ i „Matica Slovačka“ u nošnjama iz Iloka, priпадnici Hrvatske vojske i policije, vatrogasci i udruge branitelja, visoki uzvanici, i drugi vjernici. Zavjetnu svijeću je upalio zapovjednik ovogodišnjeg hodočašća brigadir Željko Marinov.

Na početku propovijedi biskup Bogdan je čestitao blagdan sv. Ivana Kapistrana svim stanovnicima grada Iloka i župljanima Župe sv. Ivana Kapistrana te svim vojnim i policijskim kapelanima. U propovijedi biskup je rekao: „*Duh Gospodnji na meni je jer me Gospodin pomaza, posla me blagovjesnikom biti siromasima, iscijeliti srca slomljena; zarobljenicima proglašiti slobodu, sužnjima oslobođenje*“ (Iz 61, 1-2), riječi su starozavjetnog proroka Izajie. Ovim riječima starozavjetni prorok obznanjuje vijest o vlastitome zvanju i poslanju. Ovo je njegova ‘Carta di Identità’ (osobna iskaznica) kojom se očituje i predstavlja. Pomazao ga je Duh Gospodnji. To znači da mu je dao dublji uvid u Riječ Božju i smisao povijesnih događaja te ga potaknuo na proročko djelovanje. Njegova misija je posebna, jedinstvena. Po njemu se konkretno ostvaruje Božji plan spasenja u svijetu. On je odsad „oruđe“, „instrument“ u Božjim rukama, glasnik - blagovjesnik slobode, iscijelitelj slomljenih srdaca, ne u vlastitoj snazi i sposobnostima, nego u snazi Boga živoga. Treba iscijeljivati srca slomljena, proglašavati slobodu zarobljenima, sužnjima oslobo-

đenje, a svima najaviti jubilejsku ili milosnu godinu koju uvodi Bog. Prorok je bio pozvan buditi radost među siromašnim povratnicima koji su se po judejskim gradovima i naseljima nakon progona s velikim teškoćama ponovno organizirali u narod i državu. Zajednica sunarodnjaka, postupno prihvaća njegov poziv i propovijed na vjerničku radost i odgovara da se raduje u Gospodinu koji je odijeva haljinom spasenja, iako materijalni uvjeti života i dalje ostaju teški i osjećaju breme nestašice, siromaštva i mnogobrojnih nevolja koje ih pritiskuju.“

„Draga braćo i sestre, Grad Ilok, mjesna župa, samostan, braća franjevci, vojni i policijski dušobrižnici, vojnici i policajci, svi nazočni, u središtu svojih promišljanja imaju svetački lik Božjeg čovjeka Ivana Kapistrana. Svojim djelovanjem u sedamdesetak godina zemaljskoga života ostavio je duboki trag u svome vremenu, u Europi, u Crkvi. To mogu samo snažni karakteri, izgrađene ličnosti, osobe s prepoznatljivim ljudskim i kršćanskim identitetom. Njihova riječ je život! Njihov život je govor - riječ koja ne ostavlja nikoga ravnuđušnim. Evo što o tome kaže sam Kapistran danas u službi čitanja a što molimo redovito u Časoslovu naroda Božjega: ‘Svi koji su pozvani k stolu Gospodnjem, treba da se sjaje svim krepostima časnog čudorednoga života, bez ikakva kaljava ili nečista poroka. Treba da u zajednici časno žive kao sol zemlje sebi i drugima pa da i druge, kao svijetlo svijeta, sjajnim rasvjetljavanjem prosvjetljuju. Stoga neka imaju na pameti ono što je uzvišeni Učitelj Krist Isus zagrmio ne samo apostolima i učenicima, nego i svima njihovim nastavljačima prezbiterima i klericima: Vi ste sol zemlje. Ali ako sol obljetavi, čime će se ona osoliti? Nije više nizašto nego da se baci van i da ljudi po njoj gaze.’ Isus je ovdje jasan, beskompromisno i ne treba ništa dodavati niti oduzimati. Sol je uvijek sol, ili jest ili nije. Vrijedilo je to u ono vrijeme, stoji i danas i u svim vremenima.“

„Sveti Ivan Kapistran rođen je 24. lipnja 1386. god. u talijanskom mjestu Capestranu,

Svečana ulazna procesija, Ilok, 23. listopada 2023.

FOTO: MORH

Molitva kod Kapelice sv. Ivana Nepomuka, Ilok, 23. listopada 2023.

FOTO: MORH

u središnjoj pokrajini Abruzzo. Zemaljski život je završio ovdje u Iloku u Hrvatskoj 1456. godine. Katolička Crkva u svome poslanju i djelovanju, nije omeđena nacionalnim ili krajevnim okvirima, ona je sveopća i univerzalna. Duboko je ukorijenjena u prostor i vrijeme gdje djeluje, ali je istovremeno sveopća, univerzalna, otvorena svim ljudima i kulturama. Mi obično upotrebljavamo i izričaje kao Katolička Crkva u Hrvatskoj narodu, Katolička crkva u Hrvata. To smo mi koji pripadamo toj Crkvi, ali smo ujedno i dio sveopće Katoličke crkve koja ima u sebi misionarsku poruku koju joj Isus daje: ‘*Podite dakle i učinite mojim učenicima sve narode krsteći ih u ime Oca i Sina i Duha Svetoga.*’ (Mt 28, 19) Tako razumijemo život i djelovanje talijanskog svećenika njemačkih korijena iz mjesta Capestrano koji umire ovdje u Hrvatskoj! Pravnik, sudac, upravitelj grada, čovjek sa svim ljudskim potrebama, franjevac, siromašni redovnik, svećenik, intelektualac, propovjednik, Božji čovjek, čovjek koji svojim djelovanjem stoji na braniku Europske kulture i Europske civilizacije!

Procesiju na početku sv. mise započeli smo molitvom pred kapelicom sv. Ivana Nepomuka, gdje iznad ulaznih vrata стоји urezan natpis: „*Na spomen 1300. godišnjice pokrštenja Hrvata i odanosti Svetoj Crkvi rimokatoličkoj, Ilok 1. IX. 1940., iločki Hrvati*“. Uskoro će se navršiti 1400. godina kako hrvatski narod uspostavlja izravne veze sa središtem zapadnog kršćanstva - Rimom. Tada počinje naš povijesni hod s Kristovim evanđeljem, evangelizacija hrvatskoga naroda. O tome „od stoljeća sedmog“, svjedoče lateranski mozaici u krstionici papine katedrale u Rimu, s likovima solinskih i istarskih mučenika. U temelje naše kulture ugrađeno je Sveti pismo koje postupno oplemenjuje, oblikuje naš ljudski, kršćanski, kulturni i po mnogočemu nacionalni identitet.“

„Sv.Ivan Kapistran je bez sumnje bio čovjek s ljudskim i kršćanskim identitetom, s idealima. Živio je i djelovao, istrošio se za ideale. Što ga je, pitamo se, u tomu nosilo? Što ga je u

tomu motiviralo i ospozobljavalo? Odgovor na to pitanje glasi: Vjera! Kapistranova vjera! Ona i danas stoji pred nama kao divan uzor! Vjera u Boga i vjera u Isusa Krista, koji je Put koji trebamo slijediti u svom životu. Zato je vjera konkretna, životna stvarnost. Ona čovjeka ispunja u svim dimenzijama njegova bića i uzdiže ga na one vrhunce koje on sam nije kadar ostvariti sam po sebi, samo svojim ljudskim silama. To može samo ako se hodi po tom Putu. Sam Isus je - kaže papa Franjo - Put koji treba slijediti kako bismo živjeli u istini i imali život u obilju. Vjera u njega nije ‘paket ideja’ u koje treba vjerovati, nego Put kojim valja ići, putovanje koje valja poduzeti, hod zajedno s njim. To znači slijediti Isusa, osobito djelima blizine i milosrđa prema drugima. Ljubiti Isusa tako da postanemo znakovi njegove ljubavi na zemlji. To je bio Kapistranov ideal. Pitamo se danas; u koliko je mjeri to i naš ideal? A trebao bi biti! Ideal života u vjeri i po vjeri koji onda otkriva naš identitet: naš vjernički, kršćanski, katolički, hrvatski identitet! Taj nas ideal vraća nama samima. On nas može samo obogatiti, nipošto osiromašiti. Vjera uvijek oplemenjuje čovjeka, ona ga odgaja, izgrađuje, ospozobjava da izgrađuje kulturu, svoj osobni i zajednički identitet. Vjera ima ono jedinstveno svjetlo kojim obasjava svu čovjekovu egzistenciju, ona rasvjetljuje i ljudske odnose. Vjera nam pomaže da cijenimo arhitekturu ljudskih odnosa, jer zahvaća njihov temelj i sudbinu u Bogu i njegovoj ljubavi. Tako vjera obasjava umjetnost gradnje i postaje sredstvo zajedničkog dobra. Ona je doista zajedničko dobro, dobro za sve. Ne obasjava samo unutrašnjost Crkve, niti služi samo izgradnji nebeskog grada u vječnosti, već služi i izgradnji našeg društva,” naglasio je biskup Bogdan. „Poslanica Hebrejima navodi primjere Samuela i Davida koji su kao vođe naroda provodili pravdu. (Heb 11,33) Pogleda usmjerенog k nebu, s Božjom ljubavi u temeljima, i mi smo pozvani graditi i donositi pravdu. Takav život - život u vjeri i za vjeru - vrijedian je slike žrtve. I to nam također svojim životom svjedoči sv. Ivan Kapistran. Uviđajući posebnu duhovnu snagu sv. Ivana Kapistrana povezanu

s obranom vjere, papa Ivan Pavao II. proglašio ga je 1986. godine zaštитникom svih vojnih dušobrižnika. Što bismo imali od naše kulture, umjetnosti, jezika da nije bilo takve spremnosti na žrtvu onih koji su nam u našoj povijesti prethodili? Koliko samo vjerom i samoprijegorom nošenim idealima vjere odiše sva naša povijest! Zasigurno nije bez razloga sv. Ivan Pavao II. prije 25 godina kad je, dan nakon što je u marijanskem svetištu u Mariji Bistrici proglašio blaženim kardinala Alojzija Stepinca (3.10.1998.), diveći se u Splitu kamenom zdanju splitske katedrale, nekadašnjeg Dioklecijanovog mauzoleja, uskliknuo: 'Ovdje povijest nije šutjela.' To se doista može reći za svu povijest našega naroda i Domovine. Kod nas ona zaista nije šutjela! No, ako nije šutjela, kojim je onda jezikom i kako govorila? Odgovor na to pitanje glasi: Govorila je jezikom vjere! Govorila je jezikom ustrajne i hrabre vjere. Tom vjerom govori sav naš identitet i kroz povijest i danas. On progovora kroz naš jezik, našu kulturu, naše običaje, materijalnu i nematerijalnu baštinu, naše vrijednosti... Njih unosimo u zajednicu ljudske obitelji na ovoj zemlji i njima se ponosimo. Oni su vrijedni svake naše žrtve, svake naše borbe, svakog našeg truda i zalaganja. Oni su dobro za sve!"

Biskup Bogdan zaključio je propovijed riječima: "Draga braćo i sestre, molimo se danas Gospodinu da on, koji je u onom teškom po-

vijesnom času podigao sv. Ivana Kapistrana da svoj vjerni narod osokoli u nevoljama, osokolici nas danas, da nas ohrabri i učvrsti pred brojnim izazovima s kojima se suočavamo, napose da nas učvrsti u vjeri te da nam, po zagovoru sv. Ivana Kapistrana, udijeli sigurnost i zaštitu te naš narod, Domovinu, cijelu Crkvu i cijeli svijet čuva u trajnom miru."

Gvardijan Samostana sv. Ivana Kapistrana u Iloku fra Grgur Blažević zahvalio je ocu biskupu i subraći svećenicima, svima uključenima u organizaciju hodočašća i svima nazočnima koji su omogućili da ovaj dan bude lijep i svečan. Uz zahvalu fra Grguru Blaževiću otac biskup rekao je kako je ovo trenutak kada osobito želi zahvaliti našoj Hrvatskoj vojsci, policiji i vatrogascima za sve dobro koje čine u našem narodu i društvu: „Vaš posao je vrlo zahtjevan, te se od Vas očekuje potpuno i profesionalno sudjelovanje u zadaćama uz obiteljske obvezе, što nije lako spojiti. Hvala Vam na ljubavi, žrtvi, profesionalnosti i na svemu dobrome što činite za sve nas. Hvala Vam!"

Hodočašće i proslavu zaštitnika župe i Grada Iloka svojim pjevanjem uveličala je klapa „Sveti Juraj“ Hrvatske ratne mornarice. Nakon sv. mise hodočasnici su imali prigodu častiti relikvije sv. Ivana Kapistrana te obići franjevački samostan i druge znamenitosti grada Iloka.

DAN VOJNE KAPELANIJE „SVETI IVAN PAVAO II.“

Kapelica sv. Ivana Pavla II. u Ministarstvu obrane, 24. listopada 2023.

FOTO: MORH/J. Kopi

U utorak, 24. listopada 2023., djelatnici Ministarstva obrane i Glavnog stožera OS RH proslavili su svetim misnim slavlјem blagdan svog nebeskog zaštitnika i Dan vojne kapelaniјe „Sveti Ivan Pavao II“. Misno slavlje u kapelici sv. Ivana Pavla II. u Ministarstvu obrane predvodio je vojni ordinariј msgr. Jure Bogdan u koncelebraciji s kapelanom i biskupskim vikarom za pastoral MORH-a i OS RH don Slavkom Rajičem, vojnim kapelanom i dekanom o. Danijelom Čolom OCD i vojnim kapelanom o. Zdravkom Barićem SMM.

Na svetoj misi sudjelovali su ministar obrane Mario Banožić, načelnik Glavnog stožera OS RH admirал Robert Hranj i drugi vjernici vojne kapelaniјe „Sveti Ivan Pavao II.“

Biskup Bogdan u propovijedi je govorio o životu i djelu sv. Ivana Pavla II. istaknuvši

osobito kako je pokojni papa bio Božji čovjek, branitelj ljudskih prava i čovjek molitve: „U povijesti Katoličke Crkve na katedri rimskih biskupa od sv. Petra do pape Franje, izmijenilo se 266 papa. Najduže je 'vladao' Galilejac iz Bethsaide sv. Petar apostol, potom Talijan iz Senigalije blaženi Pio IX. Poljak, sv. Ivan Pavao II. iz mjesta Wadovice, zauzima treće mjesto po dužini službe rimskoga prvosvećenika. Izabran 16. listopada 1978., svečano je započeo vršiti papinsku službu 22. istoga mjeseca. Živio je 84 godine, deset mjeseci i petnaest dana. Crkvom je upravljao 26 godina, pet mjeseci i sedamnaest dana. Preminuo je 2. travnja 2005. Blaženim ga je proglašio njegov nasljednik Benedikt XVI., 1. svibnja 2011., a svetim papa Franjo, 27. travnja 2014. 'Božji čovjek, branitelj ljudskih prava i čovjek molitve', ovim je riječima dugogodišnji bliski suradnik sv. Ivana Pavla II. kardinal Giovanni

Battista Re orisao ljudski, duhovni i intelektualni profil sv. Ivana Pavla II.“

„U svome djelovanju sveti Ivan Pavao II. papa, bio je nadahnut nepokolebljivom vjerom. U prvoj redu on je bio čovjek Božji. Prva i temeljna oznaka njegova pontifikata je duboko vjernička. (...) Sve njegovo djelovanje imalo je u središtu težnju i cilj da čovjeka približi Bogu i da se Bog kao glavni protagonist vrati u ovaj svijet. Borio se za Božja prava u ovome svijetu. Želio je i cijelim svojim bićem težio da se u ovome svijetu nađe mjesto za Boga. To je snažno izrazio na početku svoga pontifikata na trgu sv. Petra, 22. listopada 1978.: ‘Non abbiate paura! Aprite, anzi spalancate le porte a Cristo’ (‘Ne bojte se! Otvorite, štoviše, širom otvorite vrata Kristu!’). Nastavio je istim zanosom i snažnim glasom: ‘Neka se njegovoj spasonosnoj snazi otvore državne granice, ekonomski i politički sustavi, široka polja kulture, uljudbe i razvoja. Ne bojte se! Krist zna ‘što je u čovjeku’. Samo on to zna! Tako često danas čovjek ne zna što je u njemu, u dubinama njegova umu i srca. Tako je često nesiguran o značenju života na ovoj zemlji. Salijeće ga sumnja, koja se pretvara u beznađe. Stoga od vas tražim, molim vas ponizno i s povjerenjem, dopustite Kristu da govori čovjeku. Samo on ima riječi života, da, vječnoga života. Upravo danas cijela Crkva slavi Svjetski misijski dan; to jest kada moli, razmatra i djeluje da bi Kristove riječi života mogle dosegnuti sve ljude i da ih oni prime kao poruke nade, spasenja i potpunog oslobođenja.’ Ove riječi očitovali su apostolsku tjeskobu koja ga je odvela širom svijeta, u susret narodima svih kultura, svih rasa, naviještati i propovijedati da samo u Bogu, koji je postao blizak ljudima u Kristu, čovječanstvo može pronaći istinsko spasenje. Tu je istinu naviještao snažno, hrabro i neumorno. Ni atentat, dva ispaljena metka u njega na trgu sv. Petra 13. svibnja 1981. nisu ga mogli zaustaviti. Njegov dugi pontifikat obilježen je snažnim buđenjem i interesom za vjeru. U sekulariziranome društvu pomogao je kršćanima da se oslobode lažnoga osjećaja kompleksa manje vrijednosti naspram do-

minantne sekularističke i laicističke kulture. Pomogao im je da se ne boje javno svjedočiti svoju vjeru i nazivati se kršćanima.“

Biskup Bogdan u nastavku je istaknuo Papino zauzimanje za ljudska prava i ulogu molitve u životu svetoga Pape: „U središtu naučavanja i djelovanja Ivana Pavla II. bio je živi, konkretni čovjek. Ivan Pavao II. bio je gorljivi branitelj čovjeka, njegova ljudskog dostojanstva, slobode i prava svakoga čovjeka. Ovo je jedna od temeljnih i dominantnih ideja njegova naučavanja, što je pomoglo mnogima otkriti etički smisao života. U korjenu toga zauzimanja za čovjeka stoji jasna vizija dostojanstva sva-ke ljudske osobe ‘jedinstvene i neponovljive’, kako je naglašavao. Svaki napad na čovjeka je napad na samoga Boga, našega Stvoritelja. Ljudska prava je branio i promicao kao prava koja je Bog usadio u ljudsku narav. Bio je neumoran u obrani nepovrjetivosti ljudskoga života, od trenutka začeća do prirodnoga za-vršetka, smrti. Ljudsko stvorenje nalazi smisao svoga života iznad samoga sebe; nalazi ga u Bogu, koji je u Kristu postao čovjekom.“

„Ivana Pavla II. ne može se razumjeti bez njegove duhovnosti, bez njegova intenzivna odnosa s Bogom u molitvi. Njegova duhovnost je duboko kristocentrična i marijanska. Njegova sigurnost, vladanje sobom u svim okolnostima i prilikama, vedrina duha proizlazile su iz duboke osobne molitve. Njegovi suradnici svakodnevno su mogli vidjeti kako je intenzivno molio. Povezanost s Bogom, molitva, bila je disanje njegove duše i ponizno slušanje Božjega glasa. Tijekom dana, kada je prelazio s jednoga na drugi posao, to je redovito bilo popraćeno molitvom. Važne odluke nije nikada donosio brzo, na prvu. Redovito je to činio u molitvi. Dugo bi u molitvi razmišljao i pred Bogom odlučivao. Tražio je mišljenje drugih, savjetovao se, ali bi molio. Za velikih odluka to bi potrajalo i više dana. Rekao bi suradnicima, moramo još moliti, da nam Bog pomogne!

U donošenju odluka na prvoj mjestu bilo je pitanje je li to ispravno pred Bogom, je

Kapelica sv. Ivana Pavla II. u Ministarstvu obrane, 24. listopada 2023.

FOTO: MORH/J. Kopi

li to u istini, pravdi i poštenju, a ne je li to popularno ili ne. Snažna točka njegove duhovnosti bila je odanost i pobožnost prema Blaženoj Djevici Mariji, što ju je primio od svoje majke, prerano preminule. Na putu duhovnoga sazrijevanja tu je pobožnost produbljavao i razvijao u pratnji svoga oca. Ovdje svakako valja naglasiti utjecaj na mladoga Karola Wojtylu, marijansku duhovnost sv. Ljudevita Marije Grignona de Monfort. Ivan Pavao II. se stavio pod zaštitu BDM. Njegovo životno geslo bilo je 'Totus tuus' ('Sav Tvoj'). To je stavio i na svoj papinski grb."

Na kraju homilije, vojni ordinarij podsjetio je na osobitu povezanost pape Ivana Pavla II. i hrvatskog naroda: „Hrvatski je narod na

poseban način zahvalan papi Wojtyli koji je mnogo učinio za njegovu afirmaciju i za međunarodno priznanje Hrvatske kada se ona po patnjama i krvi samoobrane oslobođala od dotadašnje podčirjenosti i ratnih nevolja.

Svoje razmišljanje o ovome Božjem čovjeku zaključujemo njegovim riječima izrečenim 1999. godine u koncelebraciji s hrvatskim biskupima u njegovoj privatnoj kapeli u Vatikanu: 'Molimo, draga braćo, za hrvatsku zemlju, da vjera u Krista bude upisana u njezinu povijest i u novim tisućljećima kao što je bila upisana i u prva dva, te da i ubuduće rađa plodovima svetosti i ljubavi. Molimo istodobno i za sav svijet, da svoja vrata otvorí Spasitelju.' Sveti Ivane Pavle, moli za nas."

MISA ZADUŠNICA ZA POGINULE, PREMINULE I NESTALE BRANITELJE

Sveta misa u Crkvi Sveti Mati Slobode, 2. studenoga 2023.

Na Dušni dan, u četvrtak 2. studenoga, vojni ordinarij msgr. Jure Bogdan služio je svetu misu zadušnicu u crkvi Sveti Mati Slobode na zagrebačkom Jarunu, za sve poginule i preminule hrvatske branitelje, sve vjerne mrteve. U koncelebraciji s biskupom bili su generalni vikar Vojnog ordinarijata don Marko Medo, župnik Župe Duha Svetoga don Pejo Orkić, biskupski vikar za pastoral MORH-a i OS RH don Slavko Rajić, biskupski vikar za pastoral MUP-a vlč. Frano Musić i drugi vojni i policijski kapelani. Na misi je posluživao đakon don Ivo Šokčić.

U misnom slavlju sudjelovali su državni tajnik Ministarstva obrane Branko Hrg, državni tajnik Ministarstva hrvatskih branitelja Špiro Janović, načelnik Glavnog stožera OS

RH admiral Robert Hranj, glavni inspektor obrane general pukovnik Drago Matanović, zapovjednik Hrvatskog vojnog učilišta general bojnik Slaven Zdilar, načelnik Personalne uprave GS OS RH brigadni general Ivan Zelić, zamjenik zapovjednika Zapovjedništva za potporu brigadni general Ivan Raos, ravnatelj Uprave za ljudske potencijale pri Ministarstvu unutarnjih poslova Željko Prša, zamjenici glavnog ravnatelja policije Jozo Šuker i Damir Barić, načelnik Uprave za javni red i sigurnost Dragan Tokić, načelnik Uprave za posebne poslove sigurnosti Miljenko Radnić, načelnik Policijske akademije Josip Ćelić, ostali predstavnici i pripadnici policije, časnici i pripadnici Hrvatske vojske, hrvatski branitelji, predstavnici udruga proizašlih iz Domovinskog rata, obitelji poginulih i

nestalih branitelja, župljeni Župe Duha Svetoga. Liturgijsko pjevanje predvodile su klapa Hrvatske ratne mornarice „Sveti Juraj“ i policijska klapa „Sveti Mihovil“.

U propovijedi je msgr. Bogdan rekao: „*Commemoratio Omnium Fidelium Defunctorum* (*Spomen svih vjernih mrtvih*) seže doslovno do samih početaka kršćanstva. Prvi kršćani su preuzezeli od grčko-rimske kulture običaj pohoda grobljima, iskazivanje poštovanja pokojnicima, ali su odbacivali obredna narančanja i gozbe na grobovima. U Rimskome carstvu groblja su bila povlaštena mjesta na koja nisu ulazile ni vojska ni policija, pa su u vrijeme progona groblja bila najsigurnija – ‘zaštićena’ mjesta za okupljanje kršćana. I to je razlog da iz ranoga kršćanstva upravo na grobljima nalazimo sačuvane mnoge tragove kršćanske prisutnosti i religioznosti. Godišnji spomen svih vjernih mrtvih u Katoličkoj crkvi ustalio se početkom 11. stoljeća na drugi dan mjeseca studenoga, najprije u samostanima kliničevske reforme u Francuskoj. Ubrzo se proširio po cijelome svijetu.“

„*Pred tajnom smrti*. Ništa u ljudskome životu nije sigurno kao smrt. U našoj svakodnevničici, o smrti ne želimo govoriti, razmišljati. Tu temu odgađamo za neko drugo vrijeme, prostor i okolnosti. Suvremena medicinska dostignuća, napredak znanosti, održavanje higijene ljudskog tijela i života odgađaju trenutak smrti. Ipak ona je neizbjegljiva i sasvim je razumljivo da taj trenutak želimo što bezbolnijim, vedrijim. Željeli bi jednostavno zaspati i ne probuditi se više, ili bi željeli brzu i iznenadnu smrt bez velikih tegoba i patnji. Duhovni oci i učitelji trenutak prijelaza u vječnost drže najvažnijim u ljudskome životu i nikako ne žele da on čovjeka iznenadi. Žele umrijeti pomirenji s Bogom i ljudima, obilježeni i osnaženi sakramentima vjere, okruženi obiteljskom pažnjom, ljubavlju i molitvom. U tome smislu nastale su pobožnosti i razne molitve koje se i danas njeguju

za ‘sretnu smrt’. ‘*Memento mori*’ – Sjeti se da si smrtan! Tako su se međusobno pozdravljali rimske generali pobjednici i to je prihvatala i stara kršćanska duhovnost. ‘*Memorare novissime!*’ – Sjeti se posljednjih stvari! – zapisao je u kamenu hrvatski pjesnik Petar Hektorović u svome ljetnikovcu Tvrđalj u Starome Gradu na otoku Hvaru.“

Biskup je rekao o smrti da je ona „trajna i neizbjegljiva činjenica za svako ljudsko biće. Njezino polagano očitovanje kroz bolest i starost, njezina brutalna prisutnost u raznim nezgodama i katastrofama, njezino očitovanje u svemu što je negiranje života, jedan je od najdubljih problema ljudske egzistencije, najveća nepoznanica ljudskoga života. I to je stvarnost koju živimo svaki dan i na svakome mjestu.“ Za život, pak, biskup je istaknuo da on, prema kršćanskoj viziji svijeta, predstavlja „trajni ispit zrelosti, provjeravanje vjernosti i naučenog gradiva. Jer neizostavno će doći trenutak konačne provjere, suda i prosudbe, kod Gospodina. Stoga je veliki upitnik što svakodnevno radimo i što zapravo u životu učimo da bismo na konačnome судu „položili ispit zrelosti“ pred samim Gospodinom.“

Biskup je na kraju propovijedi podsjetio na Kristov nauk da je smrt prijelaz „iz staroga u novo, iz života kroz smrt u život. Smrtno treba ustupiti mjesto besmrtnome, prolazno neprolaznome, vremenito vječnome. Razgradnja staroga služi izgradnji novoga, a nadolazeće baca snagom svoga svjetla u sjenu sve ono što je bilo zemaljsko i prolazno. Život je uvježbavanje za susret s Gospodinom. Za takav početak u životu nikada nije kasno.“

Nakon mise zajedničko izaslanstvo Ministarstva obrane, Ministarstva hrvatskih branitelja i Ministarstva unutarnjih poslova položilo je vijenac i zapalilo svijeće kod spomen obilježja „Pieta Croatica“. Biskup Bogdan je predvodio molitvu za pokojne.

Polaganje vijenaca i molitva kod spomenika „Pieta Croatica“, 2. studenoga 2023.

SVETA MISA I OTKRIVANJE SPOMEN-OBILJEŽJA POGINULIM „TIGROVIMA“

Blagoslov Spomen obilježja u kapelici Sv. Ilike u vojarni „Pukovnik Predrag Matanović“ u Petrinji, 6. studenoga 2023.

U ponedjeljak, 6. studenoga, prigodom trideset i treće obljetnice ustanovljenja 1. gardijske brigade „Tigrovi“, vojni ordinarij msgr. Jure Bogdan predvodio je misno slavlje u kapelici sv. Ilike u vojarni „Pukovnik Predrag Matanović“ u Petrinji. Tom je prigodom otkriveno spomen-obilježje, četiri kamene ploče s imenima 367 pripadnika gardijske brigade „Tigrovi“ koji su poginuli u Domovinskom ratu. „Poginuli ‘Tigrovi’ u Domovinskom ratu, upisani na kamenim pločama u kapelici sv. Ilike proroka, poziv su svima na molitvu za njihove duše. Poziv su svima nama na duboko poštovanje njihove žrtve i ljubavi. Ove spomen-ploče kod Gospodnjeg oltara njihova su poruka i trajna oporuka njihove žrtve i ljubavi“, istaknuo je biskup.

Biskup je u homiliji rekao: „Mjesec studeni započinje svetkovinom Svih svetih i Dušnim danom – spomenom na sve vjerne mrteve. Oba dana snažno usmjeruju našu pažnju i pobuđuju razmišljanje o krhkosti i prolaznosti ljudskoga života. Kao vjernici stojimo pred egzistencijalnim pitanjima o čovjeku, koji je stvoren na sliku Božju, koji ima tijelo i dušu i koji je stvoren za vječnost. Molitva za njihove duše je korski odgovor na velike životne upitnike, znak je vjere u vječni život. Molitva za pokojne ‘Tigrove’ svojevrsni je produžetak Dušnog dana. U studenome padaju i obljetnice teških stradanja u našoj Domovini u godinama obrane naše slobode. Slobodu smo željeli, slobodu smo izabrali i slobodu smo ostvarili.“

Msgr. Bogdan je zatim govorio o samom pojmu slobode koji „nema nikakve veze sa samovoljnim potezima, hirovitim postupcima ili autonomnom voljom koja vidi samo svoje vlastite, kratkoročne potrebe i interes. Prava sloboda zahtjeva odgovornost i zrelost, bilo u prosuđivanju osobne i zajedničke povijesti, bilo u pogledima na budućnost. Sloboda nikada nije privatna stvar, nego se uvijek tiče pojedinca kao člana ljudske zajednice. Prava sloboda izabire dobro, a odbacuje zlo. U konačnici, sloboda je Božji dar koji se u punini ostvaruje u zajedništvu s Bogom i uz njegovu milost.“

Biskup je istaknuo kako se u današnjem svijetu sve više nudi lažna sloboda koja ne uključuje nikakvu odgovornost. „Zatrpani smo raznoraznim ponudama koje nas privlače i omamaju većom slobodom, a zapravo nas sve više i više zarobljavaju. U takvom je svijetu od presudne važnosti za svakog pojedinca, imati jasnu viziju budućnosti i čvrsti oslonac u objektivnim vrjednotama: biti svjestan tko sam i što sam, odakle dolazim i kamo idem. Božja riječ, koju svakodnevno čitamo i razmišljamo daje nam potrebni smjer i čvrsto uporište. Ona dotiče samu srž i bit našega života i naših međuljudskih odnosa. Isus je sažeо u dvije kratke rečenice kako svatko od nas može živjeti svoju ljudsku egzistenciju u punini, na osobnoj i na društvenoj razini: ‘Ljubi Gospodina Boga svojega svim srcem svojim, i svom dušom svojom, i svim umom svojim. Ljubi svoga bližnjega kao samoga sebe.’ (Mt 22,37-38) Ove dvije Božje zapovijedi pružaju kršćaninu oslonac i orijentaciju. One ga oslobađaju od svake zle navezanosti i otvaraju mu širinu i slobodu djelovanja. To znači u praksi da kršćanin vjernik, nikada ne može odvojiti naravnu od nadnaravne dimenzije, međuljudske odnose od usmjerenosti prema Bogu. Jedno i drugo uvijek ide zajedno.“

Vojni ordinarij je zatim protumačio kako su ove dvije zapovijedi tjesno povezane: „Spanjanje ovih dviju zapovijedi ima dva duboka razloga. Prvi je činjenica da je Bog stvorio

čovjeka na svoju sliku i priliku. Ako preziremo čovjeka – sliku Božju, kako ćemo ljubiti Onoga koga predstavlja ta slika? (...) Drugi je razlog spajanja ovih dviju zapovijedi utje-lovljenje Druge Božanske Osobe. Isus Krist je u svojoj osobi ujedinio božansku i ljudsku narav, On je pravi Bog i pravi čovjek. Isus je Očeva slika i prilika u apsolutnome smislu, na najsavršeniji način. Susrećući čovjeka Isusa iz Nazareta, gledajući Njegovo sveto lice, susrećemo samoga Boga. Isus je čitavim svojim bićem živio iskrenu, nesebičnu i bezuvjetnu ljubav, ljubav koja ne traži svoje, nego je spremna na žrtvu do smrti. Njegova smrt na križu bila je najveći iskaz Njegove žarke ljubavi prema čovjeku i prema Bogu.“

„Na Golgoti se ne susrećemo samo s Božjom beskrajnom ljubavlju, nego i s otajstvom zla. Promatrajući povijest čovječanstva, osobito ono što se događalo tijekom XX. stoljeća, a događa se nažalost i u naše dane, možemo zapasti u beznađe pa i očaj: tolike Golgote, toliki križni putovi, tolike patnje, ratovi, sukobi. Toliko otrova u međuljudskim odnosima, mržnje, koja generira nove sukobe i velika zla. Kamo nas je dovela naša ljudska sloboda? Gdje je nestala ljubav prema bližnjemu?“

Msgr. Bogdan je u propovijedi istaknuo da, s druge strane, zlouporaba ljudske slobode dovodi do strahote ratova i sukoba kojima svjedočimo u naše dane, ali nam je u životu sjećanju i Domovinski rat i svi strašni zločini od Vukovara do Dubrovnika: „Kako je bilo moguće da se s toliko agresivnosti i mržnje udari po našim gradovima i selima, po stanovnicima, da se uništava i pljačka imovina u tuđoj zemlji? Pisali su i govorili da napadajući idu oslobođiti Vukovar, Vinkovce, Karlovac, Sisak, Glinu, Škabrnju, Dubrovnik! Od koga!? (...) Dobiva se dojam da su to činili iz uvjerenja o potpunoj slobodi. Tu je temelj zla i nevolje.“

„Velika je i prevelika odgovornost obnašateљa civilnih vlasti, i onih koji donose zakone, pišu odgojne, školske i druge programe, svih

koji djeluju u medijima i koji javno nastupaju da budu u službi istine i mira. U Časoslovu naroda Božjeg, jutros u službi čitanja današnjeg dana, čitamo i ove riječi: 'Neka se ljudi čuvaju toga da se pouzdaju samo u nastojanje nekolicine, a da ne vode brigu o vlastitim stavovima. Državnici, koji su odgovorni za opće dobro svoga naroda, a ujedno i promicatelji dobra cijelog svijeta, uvelike ovise o javnom mnjenju u stavovima mnoštva. Ništa im ne koristi što se trude oko izgradnje mira dokle god osjećaji neprijateljstva, prezira i nepovjerenja, rasne mržnje i ideološke tvrdoglavosti međusobno dijele i zavađaju ljudi. Zato je neodgodivo potrebno da se odgoji novi mentalitet i da se javnom mnjenju dade novi smjer. Ne smije nas prevariti lažna nada. Ako se ne uklone neprijateljstva i mržnje i ako se ne zaključe čvrsti i pošteni ugovori o budućem univerzalnom miru, čovječanstvo koje se već nalazi u kritičnoj opasnosti, premda je u posjedu začuđujuće znanosti, moglo bi biti pogubno dovedeno do onoga časa u koje više za nj neće biti drugoga mira osim stravičnog mira smrti.'"

Biskup je na kraju propovijedi izrazio želju da u našoj Domovini živimo u slobodi i istini: „U ljubavi i istini i poštovanju prema čo-

vjeku, ne želimo biti instrument nijedne ideologije ni centra moći, nego u službi istine. Istina, čista istina o Bogu, čovjeku, narodu, Domovini i Domovinskom ratu. Draga braćo i sestre, žarka nam je želja i molitva da u našoj Domovini živimo u slobodi i međusobnom poštovanju svakoga čovjeka. Dao Bog da tako bude! Amen!”

S biskupom su koncelebrirali vojni kapelan iz Petrinje don Branko Čagelj, vojni kapelan i dekan iz Đakova don Vladislav Mandura i župnik Župe sv. Ivana Pavla II. iz Petrinje fra Antun Radovanić.

Na svetoj misi sudjelovali su zamjenik zapovjednika Zapovjedništva za potporu brigadni general Ivan Raos sa suradnicima, zapovjednik vojarne i 1. mehanizirane bojne „Tigrovi“ pukovnik Marko Krpan, zapovjednik 2. mehanizirane bojne „Gromovi“ bojnik Mirko Muhek, hrvatski branitelji, „Tigrovi“, obitelji poginulih, preminulih i nestalih branitelja, pripadnici 1. mehanizirane bojne „Tigrovi“ i 2. mehanizirane bojne „Gromovi“, pripadnici vojarne u Petrinji.

Liturgijsko pjevanje predvodili su pjevači Marijine Legije iz Župe sv. Lovre u Petrinji.

DAN VOJNE KAPELANIJE „SVETI MARTIN TOURSKI“ U DELNICAMA

Sveta misa u Crkvi Sv. Ivana Krstitelja, Delnice, 9. studenoga 2023.

U četvrtak, 9. studenoga, pripadnici Zapovjedništva specijalnih snaga (ZSS) obilježili su Dan vojne kapelani i proslavili blagdan svoga nebeskog zaštitnika sv. Martina Tourskog. Vojni biskup msgr. Jure Bogdan tom je prigodom predvodio sveto misno slavlje u župnoj crkvi svetog Ivana Krstitelja u Delnicama. S biskupom su koncelebrirali vojni kapelan domaćin don Željko Savić, vojni i policijski kapelani i svećenici Riječke nadbiskupije te đakon Zdenko Lendl.

Na misnome slavlju sudjelovali su izaslanik ministra obrane brigadni general Perica Turalija, zamjenik zapovjednika Hrvatskog vojnog učilišta brigadni general Blaž Beretin, zapovjednik Zapovjedništva specijalnih snaga brigadir Ivan Miloš, gradonačelnica Gra-

da Delnica Katarina Mihelčić, predstavnici Primorsko-goranske županije, predstavnici Ministarstva unutarnjih poslova, hrvatski branitelji i članovi udruga proisteklih iz Domovinskograta, pripadnici ZSS-a i bivši djelatnici ZSS-a. Liturgijsko pjevanje predvodila je klapa Hrvatske ratne mornarice „Sveti Juraj“.

Msgr. Bogdan je tumačeći pročitano Matejevo evanđelje o prispolobi o posljednjem суду (Mt 25,31-46) rekao: „U Matejevu evanđelju posljednja prispoloba koju je Isus izrekao je ona o posljednjem суду. To evanđelje koje je danas navješteno Crkva redovito uzima na posljednju nedjelju kroz crkvenu godinu, na svetkovinu Krista Kralja. Prizor posljednjeg suda grandiozna je apokaliptična slika. Riječ je o ponovnome Kristovu

dolasku na zemlju, kad će on u 'slavi doći suditi žive i mrtve'. To je članak vjere što ga isповijedamo u molitvi Vjerovanja. Kad Sin čovječji dođe, bit će to u slavi, okružen anđelima svojim. I prvi njegov dolazak bio je obzanjen andeoskim pjevom iznad betlehemskega poljana. Tada je Krist ušao u naš svijet, na ovu zemlju, diskretno, nečujno, siromašno, bez kuće i kućista - u betlehemskoj štali. Ponovni Kristov dolazak je u sili, sjaju, veličanstvu - na prijestolju kao Sudac."

Biskup je istaknuo kako Krist sudi prema mjeri ljubavi. „Kristu Sucu pristupaju svi narodi, sve rase i klase, društveni slojevi, kršćani, nekršćani, vjernici, ateisti. Na posljednjem sudu očituje se i određuje njihova posljednja, presudna i definitivna sudbina: sudbina vječne propasti ili vječne sreće. Pred licem Božnjim kriterij prosuđivanja vrijednosti ljudskog života i djelovanja neće biti ništa drugo nego ljubav prema bratu. Obistinjuje se ono što je rekao sveti Ivan od Križa: 'Na kraju života bit ćemo suđeni po ljubavi'. Činjenica da se Krist poistovjećuje sa siromašnima, marginaliziranim i onima koji pate, a naziva ih i svojom najmanjom braćom, otkriva nam koliko je svaka trijumfalistička ideja daleko od Isusova učenja i ponašanja. Njegov suverenitet kao kralja svemira vrlo je poseban jer njegovo kraljevstvo nije poput kraljevstava ovoga svijeta. Upravo stoga Isus uznemiruje naše kategorije, koje su sklone identificirati autoritet i moć s dominacijom, a ne sa služenjem."

„Presuda kraljevskog suca Isusa otkriva nam, na iznenađenje sviju, da je svaki muškarac ili žena koji voli svoje bližnje, čini dobro i živi pravedno – baštinik Božjeg kraljevstva i vječnog života. Baštinik je i onaj tko živi blaženstva, čak i ako nije kršćanin i ne poznaje izričito Krista, jer je u njemu vidljivo sjeme Božje Riječi, u srcu, u njegovu humanom pozitivnom djelovanju. Sjeme Božje Riječi razasuto je u svima koji u svome srcu traže istinu i dobro.“ Biskup je pojasnio da Isus s ovom prispodobom „još jednom prekida – kao što je to učinio u Govoru na gori – zatvoreni krug bližnjih, shvaćenih do tada prema Moj-

sijevu zakonu. Moj bližnji je svaki čovjek, bez obzira na rasu, jezik, svjetonazor. Razumije se da ljubav započinje u obitelji, rodu, naruđu, na radnome mjestu. Ali kršćanska ljubav ne isključuje nikoga iz svoga srca. Nismo mi koji to činimo. To Bog u nama djeluje, on želi da se u snazi njegova Duha tako ponašamo.“ „Koliko je čovjek ugroženiji i potrebniji – to je više moj brat“, rekao je biskup, „Isusov lik jasnije sjaji u njegovu biću.“

„U Govoru na gori motiv za ljubav – pa i prema neprijatelju – bila je svetost i savršenost Boga Oca, ovdje je motiv Kristovo poistovjećivanje s bližnjim. Tko god ljubi brata svoga, a osobito onoga koji trpi, baštinik je kraljevstva Božjega. Ne spašavaju nas i ne osuđuju ideologije. Pred Bogom vrijede samo djela. Sve drugo ostaje iza nas na zemlji, u prostoru i vremenu. 'Neće svaki koji mi govori »Gospodine, Gospodine« ući u kraljevstvo nebesko, nego onaj koji vrši volju Oca mojega' (Mt 7,21); 'Po tome će svi poznati da ste moji učenici ako budećte imali ljubavi jedni za druge.' (Iv 13,35).

Biskup Bogdan je u tom kontekstu istaknuo primjer sv. Martina. Poznata je zgoda iz njegova života kada je, usred ljute zime, pred gradskim vratima susreo siromaha koji se smrzavao od hladnoće. Kada je siromah od Martina zatražio milostinju, ovaj nije mogao ostati bez odgovora. Martin nije imao novaca, ali je sišao s konja, odrezao polovicu svoga vojničkoga plašta i njime zaogrnuo siromaha. Sljedeće je noći Martin usnuo san u kojem je video samoga Isusa zaognuta polovicom svoga plašta kako govoriti anđelima: 'Ovim me je plaštem zaogrnuo katekumen Martin.' Ova nas zgoda podsjeća na Isusove riječi: 'Zaista zaista kažem Vam, što god učiniste jednomu od ove moje najmanje braće, meni učiniste' (Mt 25, 40)“

Poslije svete mise položeni su vijenci i zapaljene svijeće za poginule pripadnike Specijalnih postrojbi Hrvatske vojske kod spomen križa u vojarni u Delnicama. Molitvu za pokojne predvodio je biskup msgr. Jure Bogdan.

DAN SJEĆANJA NA ŽRTVE DOMOVINSKOG RATA I DAN SJEĆANJA NA ŽRTVU VUKOVARA I ŠKABRNJE

U subotu 18. studenog 2023. na Dan sjećanja na žrtve Domovinskog rata i Dan sjećanja na žrtvu Vukovara i Škarbnje, obilježena je danjem Hrvatske 32. godišnjica tragedije i stradanja u Domovinskom ratu, a na poseban način u Vukovaru i Škabrnji.

U Vukovaru je obilježavanje 32. godišnjice pada grada započelo u prijepodnevnim satima u krugu vukovarske Nacionalne memorijalne bolnice „Dr. Juraj Njavro“ gdje je glumac osječkog Hrvatskog narodnog kazališta Darko Milas održao recital u spomen na stradale, a program su pjesmom pratili Klapa HRM-a „Sveti Juraj“ i Najbolji hrvatski tamburaši. Nazočilo je veliko mnoštvo ljudi koji su u Koloni sjećanja hodali od Bolnice do Memorijalnog groblja odajući tako počast svim poginulim i stradalim te nestalim braniteljima i žiteljima Vukovara.

Na obilježavanju su također sudjelovali predsjednik Republike Zoran Milanović, predsjednik Hrvatskog sabora Gordan Jandroković, predsjednik Vlade Andrej Plenković, član Predsjedništva BiH Denis Bećirović, ministri u Vladi, saborski zastupnici, predstavnici prosvjetnog, kulturnog, gospodarskog i političkog života, predstavnici diplomatskog zbora, župani, gradonačelnici i načelnici gradova i općina, predstavnici Hrvatske vojske i Policije, te djelatnici različitih službi.

Na Memorijalnom groblju žrtava iz Domovinskog rata program je započeo polaganjem vijenaca. U počast svim žrtvama državna i druga izaslanstva položila su vijence i upali la svijeće kod centralnog križa, a đakovačko-osječki nadbiskup msgr. Đuro Hranić predvodio je molitvu: „O 32. obljetnici stradanja ovoga grada naša se duša obnavlja vjerom jer znamo da nam život i smrt sjaje u uskršnju Spasitelja našega Isusa Krista. Molimo za pokoj svih koji ovdje počivaju, onih čiji se

posmrtni ostaci još traže, za pokoj svih umorjenih i poginulih te za put mira u čitavoj našoj domovini Hrvatskoj i u čitavome svijetu.“ Misno slavlje na Memorijalnom groblju u Vukovaru predvodio je apostolski nuncij u Republici Hrvatskoj msgr. Giorgio Lingua. U koncelebraciji su bili: đakovačko-osječki nadbiskup msgr. Đuro Hranić, vrhbosanski nadbiskup msgr. Tomo Vukšić, splitsko-makarski nadbiskup msgr. Zdenko Križić, požeški biskup msgr. Antun Škvorčević, bjelovarsko-križevački biskup msgr. Vjekoslav Huzjak, vojni ordinarij u Republici Hrvatskoj msgr. Jure Bogdan, varaždinski biskup msgr. Bože Radoš, biskup koadjutor Srijemske biskupije msgr. Fabijan Svalina, zagrebački pomoćni biskupi msgr. Ivan Šaško i msgr. Mijo Gorski, đakovačko-osječki pomoćni biskup msgr. Ivan Ćurić, tajnik Apostolske nuncijature u Republici Hrvatskoj msgr. Alvaro Ernesto Izurieta y Sea, generalni tajnik Hrvatske biskupske konferencije vlč. Krunoslav Novak, i drugi svećenici.

Na svetoj misi pjevanje je predvodio zbor Župe sv. Mihaela iz Donjeg Miholjca na čelu s dirigenticom Silvijom Ježić Knežević i orguljašicom s. Kristijanom Kolić iz družbe Milosrdnih sestara Svetoga Križa.

Nakon navještenih liturgijskih čitanja, predvoditelj misnoga slavlja msgr. Giorgio Ligua izrekao je homiliju. Na početku se osvrnuo na vapaj Bogu iz Psalma 22: „*Psalam što smo ga čuli odnosi se na tužaljku jednoga od mnogo-brojnih poraženih tijekom povijesti koji, osjećajući kako mu ponestaje snage nakon života darovanog Bogu, ne shvaća smisao svoje patnje i vapije: Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio? (Ps 22,2). To je molitva u trenutku očaja, koju je Isus ponovno izrekao na križu. Ta molitva na ustima Sina Božjega djeluje gotovo skandalozno. Ali i On je, postavši čovjekom, iskusio očaj sva-kog čovjeka pred porazom, pred smrću koja je, u*

Kolonom sjećanja od Bolnice do Memorijalnog groblja odana je počast svim poginulim i stradalim te nestalim braniteljima i žiteljima Vukovara, 18. studenoga 2023.

FOTO: MORH/J. Kopi

konačnici, poraz ljudske pretencioznosti. To je isti onaj vapaj koji svaka osoba ponavlja kada vidi kako joj se ruše snovi, to je vapaj svakog muškarca i žene koji se osjećaju izgubljenima i kojima je 'ponestalo' nade. Okupili smo se ovdje, na mjestu koje smatramo simbolom dugog popisa mjesta i gradova koji su ušli u povijest zbog barbarstava počinjenih u njima, u Hrvatskoj kao i u cijelom svijetu, u prošlosti a traju, nažalost, još uvijek u sadašnjosti. Posvuda se, na usnama svakog vjernika koji tragično stradava, čuje isti vapaj: Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio? To je vapaj koji nije ni politički ni etnički ni vjerski obojan, vapaj koji i dalje upućuju nebrojene osobe koje su i danas uključene u barbarske napade ili su žrtve nemilosrdne osvete."

Da bol nije uzaludna nuncij je pojasnio riječima: „Ovi nas bijeli križevi, svi jednaki, pozivaju da gledamo dalje od ovozemaljskog života i da se prisjetimo konačnog značenja tih prekinutih snova. Govore nam da smrt nije kraj svega, već početak jednog novog života, zahvaljujući žrtvi Onoga koji nam je, smrću na križu, darovao istinski život. S osjećajem ljudske zahvalnosti i dubokog poštovanja prema onima koji su se žrtvovali za izgradnju zemaljske domovine, ovdje se želimo prisjetiti da je naša prava domovina na nebu.“

Zatim je podsjetio na riječi sv. Pavla o miru: „U odlomku poslanice Efezanima koji smo upravo čuli, sveti Pavao nam govori da je naš mir Krist: *On je mir naš, on koji od dvoga učini jedno: pregradu razdvojnicu, neprijateljstvo razori u svome tijelu* (Ef 2,14). Krist je naš mir jer on ruši zid koji nas dijeli, a to je neprijateljstvo. Razdvojeni smo zidom, nevidljivim, ali stvarnim, zidom koji smo podignuli i nastavljamo podizati između nas i njih, između prijatelja i neprijatelja, između vjernika i nevjernika, između dobrih i loših, između pravednih i nepravednih, itd. A neprijateljstvo ostaje, ponekad potaknuto skrivenom željom za osvetom, upiranjem prsta u krvce, pri čemu se zaboravlja da se mir gradi hrabrim pružanjem ruke. Ako nemamo hrabrosti pružiti ruku, tada zaboravljamo da smo svi 'braća i sestre'!“

Naglasio je da mir ovoga svijeta ne smijemo miješati s onim mirom koji nam Krist daje: „*Isus nas je upozorio: Mir vam ostavljam, mir vam svoj dajem. Dajem vam ga, ali ne kao što svijet daje* (Iv 14,27). 'Mir kakav svijet daje' je onaj koji nastavljamo tražiti kroz kompromise i saveze, ravnotežom u naoružanju i, u najgorem slučaju, namećući ga silom. Nažalost, unatoč rezolucijama i deklaracijama koje se svečano potpisuju na najvišim razinama, ratove se i dalje smatra najučinkovitijim i najkonkretnijim načinom rješavanja sukoba. Ali, mir koji se postiže pobjedom nad neprijateljem ne može biti konačan. Bit će to, u najboljem slučaju, izostanak rata, koji često traje samo onoliko vremena koliko je potrebno da poraženi organiziraju svoju osvetu. Kako onda možemo doći do pravog mira? Neće biti pravog i trajnog mira bez promjene srca, bez odgoja za mir.“

„Prvi korak ovog odgoja za mir kreće od nas samih, od svakoga od nas. (...) I u nama također postoji zid podjela. To je zid nedosljednosti, laži, licemjerja, zloče. Samo onda kada si netko u savjesti nema što prigovoriti, tada može postati mirotvorac jer je u sebi uništio uzrok svake podjele. Počinjemo graditi mir kada možemo reći: moja savjest je čista. Možemo i pogriješiti jer nije moguće uvijek predvidjeti posljedice svojih izbora, čak i ako smo ih učinili u dobroj vjeri, no ako nam je savjest čista, Gospodin će znati ravno pisati i po našim krivim linijama. Dvostruko lice, dvostruka osobnost, dva čovjeka koja su u nama, mogu se ujediniti samo po križu, to jest, umiranjem našeg starog, sebičnog čovjeka, čovjeka 'negacije', kako bismo napravili mesta za Novog čovjeka, čovjeka 'afirmacije', poslušnog volji Božjoj. Novi čovjek ne zlorabi život drugoga, on daruje svoj život. Upravo darivanjem samoga sebe pobjeđuje se neprijateljstvo i počinje vršiti volja Božja 'kako na nebu tako i na zemlji'. Spominjući se žrtve pokojnika kojima danas odajemo počast, molimo Gospodina da nas učini mirotvorcima, sposobnima rušiti zidove između nas, a prije svega, u svakome od nas“, zaključio je msgr. Lingua.

Memorijalno groblje u Vukovaru, 18. studenoga 2023.

FOTO: Tiskovni ured Đakovačko-osječke nadbiskupije

Misno slavlje na Memorijalnom groblju u Vukovaru predvodio je Giorgio Lingua, apostolski nuncij u RH, 18. studenoga 2023.

FOTO: Tiskovni ured Đakovačko-osječke nadbiskupije

Osim svečanog programa u Vukovaru, održano je i svečano obilježavanje 32. godišnjice stradanja Škabrnje u Domovinskom ratu na kojem se okupilo više tisuća hodočasnika iz svih dijelova Hrvatske i inozemstva.

U Škabrnji, komemorativni program započeo je u mjestu Ambar na ulazu u Škabrnju gdje se 18. studenog 1991. dogodio masakr nad 44 civila, uglavnom starije životne dobi. Sveukupno je u Domovinskom ratu ubijeno 86 Škabrnjana, od čega čak 54 civila.

Nakon prigodnog programa u Ambaru, krenula je Kolona sjećanja prema spomen-obilježju masovne grobnice u središtu Škabrnje. Na početku kolone bio je križ te stjegovi postrojbi koje su branile Škabrnju. Kod spomen-obilježja vjenac i svijeće u ime svih izaslanstava položila je Zajednica udruga civilnih stradalnika Domovinskog rata.

Usljedilo je misno slavlje za sve stradale u Domovinskom ratu koje je u župnoj crkvi Uznesenja Blažene Djevice Marije predvodio zadarski nadbiskup msgr. Milan Zgrablić. Koncelebrirali su šibenski biskup msgr. Tomislav Rogić, umirovljeni šibenski biskup msgr. Ante Ivas, rektor Hrvatskog katoličkog sveučilišta don Željko Tanjić te tridesetak svećenika. Od predstavnika državne vlasti, bili su prisutni ministar i potpredsjednik Vlade Oleg Butković, ministri Ivan Malenica, Radovan Fuchs i Šime Erlić.

„Približavajući se Bogu u molitvi, doprinosimo najvećem dobru potrebnom svakom ljudskom srcu i cijelom čovječanstvu, a to je izgradnja mira“, rekao je msgr. Zgrablić u propovijedi, podsjetivši da hrvatski narod zna što je rat. „Iskusili smo zlo i sve strahote koje on sa sobom nosi. Osjetili smo bol koju nanosi mržnja. Znamo kako se teško i sporo liječe rane duše i tijela koje rat nanosi mnogo

gima. Imamo iskustvo straha zbog opasnosti od pogibelji i neizvjesnosti. To nas snažno potiče da danas molimo za mir u Ukrajini, za mir u Isusovoj domovini i u drugim dijelovima svijeta koji su zahvaćeni ratom, strahovitim razaranjem i mnogim žrtvama.“

Msgr. Zgrablić podsjetio je na poruku pape Franje da je rat uvijek poraz čovječanstva; nije vrijedan suza majke čije je dijete ubijeno, gubitka života i samo jednoga čovjeka, svetoga bića stvorenoga na sliku Stvoritelja. „Gospodin nam dolazi u euharistiji kako bi nas oslobođio od našeg individualizma, naših uskogrudnosti, isključivosti drugoga, svakog oblika netrpeljivosti prema drugome, kako bi nas oblikovao u jedno tijelo, Tijelo Kristovo, i uspostavio svoje kraljevstvo. A Kristovo kraljevstvo je kraljevstvo ‘istine i života, kraljevstvo svetosti i milosti, kraljevstvo pravde, ljubavi i mira’. Ulazeći u zajedništvo s Kristom nadilazimo naše podjele, međusobna nadmetanja, naše međusobne netrpeljivosti i mržnje.“

Istaknuvši da je Isus u svojoj najvećoj muci na križu, dok su ljudima oko njega vladale sile mraka, molio „Oče, oprosti im, jer ne znaju što čine“, nadbiskup je istaknuo: „U Isusovo nevino srce nije ušlo zlo koje je zahvatilo mnoge koji ga okružuju. Isusovo srce ostaje čisto. Ništa Isusa ne može otrgnuti od Očeve ljubavi. Isusov pogled usmjeren je u nebo. On se obraća Ocu molitvom koja zaustavlja ludilo zla koje vlada ljudskim srcima, a da to i ne znaju. U bezuvjetnoj ljubavi Isusovoj prema Ocu i nama na križu, događa se naše spasenje.“

Nakon mise, tisuće ljudi uputilo se u Koloni sjećanja od župne crkve do groblja sv. Luke gdje je kod središnjeg križa vojni kapelan o. Ivan Topalović predvodio molitvu za pokojne, a državna i druga izaslanstva i udruge položili su svijeće i cvijeće.

*Kolona sjećanja od Ambara prema spomen-obilježju masovne grobnice
u središtu Škabrnje, 18. studenoga 2023.*

FOTO: MORH/T. Brandt

*Zadarski nadbiskup msgr. Milan Zgrablić predvodi misno slavlje
Škabrnja, 18. studenoga 2023.*

FOTO: MORH/T. Brandt

DAN SJEĆANJA NA ŽRTVE DOMOVINSKOG RATA I ŽRTVU VUKOVARA I ŠKABRNJE NA KOSOVU

Pripadnici 39. HRVCON-a u operaciji KFOR obilježili su u subotu 18. studenog 2023. godine, u kampu CVI Peć, Dan sjećanja na žrtve Domovinskog rata i Dan sjećanja na žrtvu Vukovara i Škabrnje. Tom je prigodom vojni kapelan don Josip Kešinović služio svetu misu.

U propovijedi je don Josip rekao: "Kao pripadnici 39. hrvatskog kontingenta nismo zaboravili sjetiti se svih poginulih koji će zauvijek živjeti u našim srcima. Okupili smo se s posebnim pijetetom i sjećanjem kako bi odali počast svim našim braniteljima. Mnogi su od njih dali svoje zdravlje, ali još više od toga svoje živote. Bilo je to iz nesebične ljubavi prema Domovini i svom narodu. Vidjeli smo što ljudska zloča i grijeh može učiniti. Ovaj naš susret nije susret osuđivanja, već molitve i praštanja. Neka ovi dani budu dani

molitve, dani iskazivanja poštovanja prema našim pokojnim, te dani praštanja prema onima koji su se ogriješili o čovjeka i domovinu. Dok danas molimo za naše hrvatske branitelje i sve nevine žrtve domovinskog rata, trebamo biti zahvalni Bogu za slobodu koju danas uživamo. Ta sloboda proizišla je uz velike žrtve. Zato se Domovinski rat ne smije nikada zaboraviti, a branitelji heroji uvijek trebaju ostati u mislima hrvatskog vojnika. Njihova hrabrost i snaga stoje nam kao podsjetnik da čuvamo vrijednosti za koje su se borili. S toga smo pozvani rasti i odgajati nove naraštaje u duhu naših branitelja kako bi zajedničkim snagama nastavili u ljubavi živjeti, čuvati i graditi svoju Domovinu. Uskrsli Krist je naša sigurnost i nada. U toj vjeri došli smo moliti za sve žrtve i istinski vjerovati u pobjedu dobra".

DAN SJEĆANJA NA ŽRTVE DOMOVINSKOG RATA I ŽRTVU VUKOVARA I ŠKABRNJE U SZÉKESFEHÉRVÁRU

U petak 17. studenog 2023. godine, dan uoči obilježavanja 32. obljetnice stradanja Vukovara i Škabrnje, pripadnici HRVCON NATO Zapovjedništva multinacionalne divizije - centar (HQ MND-C) na čelu s načelnikom stožera HQ MND-C brigadnim generalom Draženom Resslerom dostojanstveno su obilježili Dan sjećanja na žrtve Domovinskog rata i Dan sjećanja na žrtvu Vukovara i Škabrnje 1991. u mađarskom gradu Székesfehérvaru.

Svečanom obilježavanju nazočili su veleposlanik Republike Hrvatske u Mađarskoj dr. Mladen Andrić sa suradnicima, vojni izaslanik RH u Mađarskoj brigadir Davor Kopanji, pripadnici 3. HRVCON eVA BG HUN te gospođa Janja Cindrić, voditeljica lokalne hrvatske zajednice.

Uz hrvatsko izaslanstvo, svijeće i vijence kod središnjeg križa vojnog groblja "Szentlélek Katonai Temető" položili su i predstavnici grada, potom izaslanstvo svih nacionalnih vojnih predstavnika zemalja sudionica HQ MND-C predvođenih zapovjednikom general-bojnikom Tibor Králikom (SVK) i zamjenikom zapovjednika general-bojnikom Laslo Garasom (HUN) te izaslanstvo ostalih NATO i mađarskih postrojbi smještenih u gradu Székesfehérvaru.

Obilježavanje Dana sjećanja nastavljeno je u crkvi sv. Imre gdje su svi uzvanici nazočili svetoj misi koju je predvodio vojni kapelan Hrvatske kopnene vojske vlc. Ivan Blaževac u koncelebraciji s biskupom Székesfehérvar-ske biskupije msgr. Antalom Spányijem.

Sveta misa u Crkvi sv. Imre u mađarskom gradu Székesfehérváru, 17. studenoga 2023.

Mjesni župnik uputio je pozdrav nazočnim državnim, gradskim i vojnim dužnosnicima te se prisjetio žrtava u Vukovaru, poručivši kako je naša dužnost sjećati se svih onih koji su postali žrtve ratova.

Vojni kapelan vlč. Ivan Blaževac u propovijedi je istaknuo: „U Evanđelju Isus govori o tome kako ljudi ne prepoznaju znakove vremena čak i kad su jasno vidljivi. U ratnim devedesetim godinama prošlog stoljeća Hrvati su proživjeli jedan od najtežih trenutaka u

svojoj povijesti. Neprijatelj nam je htio oteći i izbrisati sve što nam je sveto. Ali nada, molitva, hrabri ljudi i Božja pomoć spriječili su to. Danas se s posebnim osjećajem u srcu želimo prisjetiti Vukovara - grada heroja, ali i Škabrnje i svih onih koji su dali svoje živote za slobodu koju danas uživamo.“

Prigodno druženje svih sudionika nastavljeno je uz svečani ručak u organizaciji hrvatske zajednice grada Székesfehérvára u prostorijama gradskog Kulturnog centra.

DJELATNICI I POLAZNICI POLICIJSKE AKADEMIJE „PRVI HRVATSKI REDARSTVENIK“ U VUKOVARU

Djelatnici i polaznici Policijske akademije na odavanju počasti za sve poginule, ubijene i nestale branitelje i civile u Domovinskom ratu, 25. studenoga 2023.

FOTO: MUP RH

Djelatnici i polaznici Policijske akademije „Prvi hrvatski redarstvenik“ predvođeni policijskim kapelanom na Policijskoj akademiji i biskupskim vikarom za pastoral MUP-a vlč. Franom Musićem u subotu, 25. studenog, krenuli su u rano jutro prema herojskom gradu Vukovaru povodom sjećanja na žrtvu grada, te radi iskazivanja počasti za sve poginule u Domovinskom ratu.

Potaknuti osjećajima zahvalnosti i poštovanja prema gradu posebnog pileteta - Vukovaru, sudionici ovog spomen hodočašća obišli su mjesta obilježena patnjom i žrtvom:

franjevački samostan i crkvu sv. Filipa i Jakova gdje su slavili svetu misu za sve stradale branitelje i nevine žrtve grada Vukovara, Nacionalno memorijalnu bolnicu „Dr. Juraj Njavro“, hangar na Ovčari i mjesto masovne grobnice, Memorijalno groblje, Vodotoranj - simbol stradanja i otpora grada, križ na ušću Vuke u Dunav, Spomen-obilježje za 97 policajaca i Spomen-dom hrvatskih branitelja - mjesto gdje su čuvaju uspomene na heroje Trpinjske ceste. Na svakome mjestu djelatnici i polaznici Policijske akademije molili su za sve poginule, ubijene i nestale branitelje i civile grada Vukovara.

PROSLAVA SV. NIKOLE BISKUPA U HRVATSKOJ RATNOJ MORNARICI U SPLITU

FOTO MORH/ HRM

U srijedu, 6. prosinca 2023., u Splitu je proslavljen Dan nebeskoga zaštitnika vojnih kapelija „Sveti Nikola biskup“ koje djeluju pri Hrvatskoj ratnoj mornarici, Središtu za obuku HRM, Flotili HRM, Obalnoj straži, Pomorskoj bazi Split.

Svečano sv. misno slavlje u 11.00 sati u Crkvi sv. Ante na Poljudu u Splitu predvodio je vojni ordinarij msgr. Jure Bogdan. U concelebraciji s biskupom bio je dekan i vojni kapelan don Branimir Projić te policijski kapelan don Hrvoje Relja. Uz zamjenika zapovjednika Hrvatske ratne moranarice komodora Dalmira Dojkića, druge suradnike zapovjednika HRM te brojne pripadnike Hrvatske ratne mornarice, ovoj proslavi su nazočili predstavnici Grada Splita, Splitsko-dalmatinske

županije, umirovljeni generali i članovi braniteljskih udruga. Liturgijsko pjevanje predvodila je klapa HRM „Sveti Juraj“.

Biskup Bogdan se u propovijedi osvrnuo na lik proroka Izajije čije knjige Crkva redovito čita u vremenu Došašća. Protumačio je ulogu proroka i njegova poslanja. Prorok poput Izajije poziva narod na vjeru, na pravi odnos s Bogom i ispravno njegovo štovanje. Izajia zna za zablude naroda, zna za njegova skretanja. No on narodu ukazuje na veličinu Božje ljubavi i naklonosti koju je pozvan ponovno otkriti. Podsjeća narod na Božja obećanja. Tako u današnjem čitanju, naglasit će mons. Bogdan, Izajia naviješta Božju velikodušnost prema svim narodima i Božju utjehu koju on sprema za sve one koji prihvate njegov poziv.

Sveta misa u Crkvi sv. Ante, Split, 6. prosinca 2023.

FOTO: MORH/ HRM

On će otrti svaku suzu, uništiti smrt za svagda, pripraviti bogatu gozbu za sve narode. Kad čovjek i čovječanstvo otkrije Boga onda otkriva onoga koji ga spašava, onoga u koga se uzda, svoga Boga. Baš to naviješta Izaija: „I reći će se u onaj dan: Gle, ovo je Bog naš, u njega se uzdasmo, on nas je spasio; ovo je Gospodin u koga se uzdasmo! Kličimo i veselimo se spasenju njegovu, jer ruka Gospodnja na ovoj gori počiva!“ Opasnost koja zasljepljuje čovjeku oči te on zaboravlja na Boga i njegovu velikodušnost, nije ona koja dolazi od njegovih vanjskih neprijatelja. Ona je u prvom redu u čovjeku samom, u njegovom srcu. Zato je Došašće razdoblje ponovnog otkrivanja Božje prisutnosti u našem životu i našeg obnovljenog povjerenja u Boga.

Ta Božja briga za čovjeka i Božja velikodušnost konkretizirala se u osobi Isusa Krista i njegovu spasenjskom djelu. Evanđeoski ulomak koji se danas u Crkvi čita, istaknut će biskup Bogdan, baš o tomu govori. Isus gleda pred sobom ispaćeno mnoštvo, gladno i žedno, i želi ga nahraniti: „Žao mi je naroda jer su već tri dana uza me, a nemaju što jesti. Otpraviti ih gladne neću da ne klonu putem.“ Učenici nemaju ništa doli sedam kruhova i malo ribe. No Bog i od onoga našeg malo može učiniti puno. Bog je svemoguć i njegova svemogućnost se očituje baš u ljubavi i milosrđu: „Nato zapovjedi mnoštvu da posjeda po zemlji, uze

sedam kruhova i ribe, zahvali, razlomi i da vaše učenicima, a učenici mnoštvu.“ Tako je nahranio mnoštvo. A još je i preostalo ulomaka, i to sedam punih košarica. Bog, kad mu velikodušno darujemo ono što imamo, čini čuda. On od naše neimaštine čini bogatstvo. Bog nam se daruje, ako se mi darujemo njemu, ako mu darujemo ono malo što jesmo i što posjedujemo. Onda će on očitovati svoju velikodušnost, darovati nam više no što možemo i zamisliti. I uz to još, učiniti da i mi budemo dar jedni drugima.

To je model svakog dara i darivanja. A baš je to važno istaknuti kad govorimo o darovima i darivanju, osobito na blagdan sv. Nikole koji se povezuje s darivanjem. Gospodin nas poziva da, po primjeru njegovih svetaca, budemo dar jedni drugima u kršćanskoj ljubavi ispunjenom dobrim djelima, zaključio je msgr. Bogdan.

Na završetku Misnog slavlja svima nazočnim se svojom zahvalnom riječju obratio vojni kapelan pri HRM-u don Branimir Projic zahvalivši Bogu za dar današnjeg slavlja, kad se obilježava i 25. godišnjica utemeljenja ove Vojne kapelani. Don Branimir je također zahvalio svima koji se brinu za život i rast kapelani kroz 25. godina. Svima je također čestitao blagdan njihova nebeskog zaštitnika sv. Nikole.

SVEĆENIK DON ŽELJKO MAJIĆ IMENOVAN BANJOLUČKIM BISKUPOM

Apostolska nuncijatura u Bosni i Hercegovini je na svetkovinu Bezgrješnog začeća Blažene Djevice Marije, u petak 8. prosinca 2023., priopćila da je „Njegova Svetost papa Franjo prihvatio odreknuće od pastoralnog vodstva Banjolučke biskupije preuzvišenog mons. Franje Komarice te imenovala novog banjolučkog biskupa poštovanog don Željka Majića, svećenika Mostarsko-duvanjske biskupije“. U isto vrijeme vijest o imenovanju objavio je Tiskovni ured Svete Stolice.

Don Željko Majić rođen je u Drinovcima 28. ožujka 1963. Filozofsko-teološki studij završio je u Sarajevu, a za svećenika Mostarsko-duvanjske biskupije zaredio ga je 29. lipnja 1988. u mostarskoj katedrali Marije Majke Crkve biskup Pavao Žanić.

Poslijediplomski studij pastoralne teologije u Rimu, s boravkom u Međunarodnom zavodu sv. Pavla, pohađao je na Papinskom lateranskom sveučilištu i postigao magisterij u lipnju 1995. godine.

Nakon povratka sa studija obnašao je nekoliko pastoralnih službi u Hercegovini, a vicerektorom Papinskoga hrvatskog zavoda sv. Jeronima u Rimu imenovan je 17. lipnja 2006. Godine 2012. imenovan je generalnim vikarom Mostarsko-duvanjske i Trebinjsko-

Mons. Željko Majić

FOTO: Caritas - Mostar ba

mrkanske biskupije, a od 2019. obnašao je službu ravnatelja Caritasa biskupija Mostar-Duvno i Trebinje-Mrkan.

IZ KRONIKE VOJNOG ORDINARIJA MSGR. JURE BOGDANA

SRPANJ 2023.

Zagreb, 4. srpnja 2023., utorak. Na poziv potpredsjednika vlade RH i ministra Hrvatskih branitelja Tome Medveda biskup vojni ordinarij sudjelovao je na sastanku u Ministarstvu hrvatskih branitelja radi obilježavanja Dana pobjede i domovinske zahvalnosti, Dana hrvatskih branitelja i 28. obljetnice vojno-redarstvene operacije „Oluja“ 5. kolovoza u Kninu.

Zagreb, 19. srpnja 2023., srijeda. Veliko orkansko nevrijeme protutnjalo je poslijepodne Zagrebom i sjevernom Hrvatskom i Slavonijom. Razorne posljedice posvuda. Četiri osobe izgubile su život.

Kladnjice - Split, 27. srpnja 2023., četvrtak. U popodnevnim satima, na mjesnom groblju sv. Filipa i Jakova u Kladnjicama održani su sprovodni obredi i pokop sa vojnim počasti ma narednika Nikole Matasa, kadeta Hrvatskog vojnog učilišta "Dr. Franjo Tuđman", koji je tragično preminuo 25. srpnja od posljedica prometne nesreće kod Trogira.

Vojni ordinarij msgr. Jure Bogdan služio je svetu misu zadušnicu za pokojnog Nikolu. U koncelebraciji s biskupom bili su mjesni župnik fra Ante Jurić Talaja, vojni kapelan don Branimir Projić, policijski kapelan don Marko Trogrlić i župnik iz Solina don Ante Čotić.

Uz pokojnikovu obitelj na posljednjem ispraćaju sudjelovali su brojni prijatelji i kolege, pripadnici Hrvatske ratne mornarice, Hrvatske vojske i kadeti Hrvatskog vojnog učilišta. Liturgijsko pjevanje predvodila je klapa HRM-a „Sveti Juraj“.

Sinj - Zagreb, 28. srpnja 2023., petak. Deve to pokrajinsko hodočašće Hrvatske vojske, policije i branitelja Gospa Sinjskoj. Svečana ulazna procesija krenula je u 10 sati iz samo-

stanskog dvorišta do crkve Gospe Sinjske. Procesiju je glazbeno pratio Orkestar HRM-a kojim je dirigirao satnik Davor Ložić. U 10.30 sati koncelebriranu svetu misu predslavio je vrhbosanski nadbiskup metropolit i apostolski upravitelj Vojnog ordinarijata u BiH msgr. Tomo Vukšić, u zajedništvu s vojnim biskupom u RH msgr. Jurom Bogdanom, i drugim svećenicima. Pod misom su pjevale klapa HRM-a „Sveti Juraj“ i policijska klapa „Sveti Mihovil“.

KOLOVOZ 2023.

Knin, 5. kolovoza 2023., subota. Proslava Dana pobjede i svetkovine nebeske zaštitnice Vojnog ordinarijata. Biskup je sudjelovao na središnjoj proslavi Dana pobjede i domovinske zahvalnosti, Dana hrvatskih branitelja i 28. obljetnice vojno-redarstvene operacije „Oluja“. Vojna biskupija također je toga dana proslavila i svetkovinu svoje nebeske zaštitnice Gospe Velikog Hrvatskog Krsnog Zavjeta. Liturgijsko pjevanje predvodile su klapa Hrvatske ratne mornarice „Sveti Juraj“ i policijska klapa „Sveti Mihovil“.

Svetište Vepric kraj Makarske, 6. kolovoza 2023., nedjelja. U svetištu Vepric kraj Makarske biskup je boravio na godišnjem odmoru. Svetu misu slavio je u 18 sati u špilji Gospe Lurdske u Vepricu.

Svetište Vepric kraj Makarske, 13. kolovoza 2023., nedjelja. U svetištu predvodio sve tu misu u 9 sati i propovijedao. Istoga dana navečer sudjelovao na svetoj misi u konkatedralnoj Crkvi sv. Marka u Makarskoj u 20 sati i propovijedao. Msgr. Pavao Banić pod tom se svetom misom oprostio od župe nakon 22 godine župničke službe u Makarskoj i otišao na novu dužnost u Vepricu.

Svetište Vepric kraj Makarske, 15. kolovoza 2023., utorak, Svetkovina Velike Gospe.

U svetištu Vepric slavio jutarnju svetu misu u Gospinoj špilji i propovijedao. Cijeli dan u svetištu bio na raspolaganju za svetu ispovijed vjernika.

Dolac Donji, 26. kolovoza 2023., subota. Biskup je pohodio rodno mjesto, u župnoj crkvi sv. Martina slavio svetu misu za pokojne roditelje i preminulu rodbinu pokopanu na mjesnome groblju kod crkve sv. Martina.

Zagreb, 31. kolovoza 2023., četvrtak. Zajedno s generalnim vikarom don Markom Medom u 8 sati sudjelovao u dvorani Doma HV „Zvonimir“ na svečanosti dodjele rješenja primitka u djelatnu vojnu službu kadeta 16. i 17. naraštaja Hrvatskog vojnog učilišta „Dr. Franjo Tuđman“.

Istoga dana u 10 sati bio na svečanosti otvaranja kongresnog centra na Hrvatskom vojnom učilištu „Dr. Franjo Tuđman“. Na kraju svečanoga programa biskup je blagoslovio kongresni centar. Program je zaključen svečanim domjenkom.

RUJAN 2023.

Zagreb, 1. rujna 2023., petak. Pokrajinsko hodočašće hrvatske policije i vojske u Ludbreg. Slavlje je predvodio varaždinski biskup msgr. Bože Radoš. Iz Vojnog ordinarijata na slavlju su sudjelovali don Marko Medo i vlč. Frano Musić te vojni i policijski kapelani i drugi svećenici.

Istoga dana poslijepodne, biskup je s generalnim vikarom don Markom Medom slavio svetu misu u Bazilici sv. Antuna Padovanskoga na Svetome Duhu u Zagrebu. Pod svetom misom sakramentalnu ženidbu sklopili su natporučnik Ivan Šarec i Ana Bazina.

Zagreb, 6. rujna 2023., srijeda. U sjedištu Hrvatske biskupske konferencije sudjelovao na zasjedanju Stalnog vijeća HBK.

Udbina, 7. rujna 2023., četvrtak. Osmo hodočašće Hrvatske kopnene vojske na Udbini.

Križni put i sveta misa. Biskup je predvodio svetu misu i propovijedao. Koncelebrirali su don Marko Medo, vlč. Josip Šimatović, vlč. Ivan Blaževac, vlč. Vladislav Mandura, fra Mato Vincetić OFM, vlč. Mate Mihaljević, fra Bože Ančić OFM, fra Ilija Mikulić OFM, vlč. Željko Volarić, vlč. Ivo Borić.

Zagreb, 8. rujna 2023., petak, Mala Gospa. Papa Franjo imenovao je gospičko-senjskog biskupa msgr. Zdenka Križića splitsko-makarskim nadbiskupom metropolitom. Vijest je objavljena u 12 sati.

Gospic, 9. rujna 2023., subota. U katedralnoj crkvi u Gospicu biskup je služio svetu misu za poginule i nestale hrvatske branitelje tijekom Vojno redarstvene akcije „Medački džep“.

Nakon mise sudjelovao je na prigodnom komemorativnom programu na središnjem gradskom trgu u Gospicu. Programu su prisustvovali i ministar hrvatskih branitelja i potpredsjednik Vlade RH Tomo Medved, ministar obrane Mario Banožić, gospičko-senjski župan Ernest Petry, gradonačelnik Gospica Karlo Starčević i drugi.

Zagreb, 11. rujna 2023., ponedjeljak. U Vojnom ordinarijatu biskup je predsjedao sjednicom Koordinacijskog odbora za pripremu i provedbu vojnog hodočašća u Mariju Bistricu koje se održalo u listopadu 2023 godine.

Biskupija kod Knina, 12. rujna 2023., utorak. 3. mehanizirana bojna „Pauci“ GMBR – Knin proslavila je blagdan svoje zaštitnice Gospe Velikog Hrvatskog krsnog zavjeta. Isto tako GMBR – Knin proslavila je i Dan kapelanije „Uzvišenje Sv. Križa“. Pripadnici 3. mehanizirane bojne „Pauci“ i pripadnici kapelanije Uzvišenja Svetog Križa hodočastili su u Biskupiju kod Knina noseći Pralik Gospe Velikog Hrvatskog krsnog zavjeta. Na samom početku, u vojarni 4. gardijske brigade zapovjednik 3. mb „Pauci“ pukovnik Ivica Armando uputio je prigodnu riječ svim hodočasnicima. Vojni kapelan fra Ilija Mikulić OFM predvodio je molitvu i blagoslov prije

početka hodočašća. Od vojarne 4. gardijske brigade u Kninu do Crkve sv. Marije u Biskupiji put je dug deset kilometara. U Biskupiji u Crkvi sv. Marije, vojni ordinarij msgr. Jure Bogdan predvodio je misno slavlje u zajedništvu s vojnim kapelanicima fra Ilijom Mikulićem OFM i fra Božom Ančićem OFM.

Split, 18. rujna 2023., ponedjeljak. Biskup je sudjelovao u Splitu u programu proslave Dana Hrvatske ratne mornarice. U samostanskoj Crkvi sv. Ante na Poljudu slavio je svetu misu za poginule i preminule branitelje HRM-a.

Split – Zagreb, 19. rujna 2023., utorak. U Nadbiskupskome sjemeništu u Splitu predslavio je svetu misu povodom 50. obljetnice mature u Nadbiskupskoj klasičnoj gimnaziji u Splitu. Uz gimnazijске kolege koji su postali svećenici, na svetoj misi i proslavi mature sudjelovali su i drugi kolege iz gimnazije koji su pohađali Nadbiskupsku klasičnu gimnaziju u Splitu 1969.-1973.

Zagreb, 20. rujna 2023., srijeda. U vojarni 1. gardijske brigade „Tigrovi“ – Croatia u Zagrebu, u vojnoj kapelaniji „Sv. Obitelji i sv. Antuna Padovanskog“ Zapovjedništva za potporu izvršena je primopredaja Ureda vojne kapelani. Biskup je predvodio svetu misu i u službu uveo novog vojnog kapelana vlc. Kristijana Krajnovića.

Zagreb, 23. rujna 2023., subota. Na Hrvatskom vojnem učilištu „Dr. Franjo Tuđman“ sudjelovao na svečanoj prisezi 21. naraštaja kadeta. S biskupom je bio don Marko Medo, generalni vikar i vršitelj dužnosti vojnog kapelana na učilištu.

Zagreb, 27. rujna 2023., srijeda. Povodom dana kapelani i blagdana sv. Mihaela, na Hrvatskome vojnem učilištu „Dr. Franjo Tuđman“ slavio svetu misu u 11 sati. Pod misom biskup je uveo u službu novog vojnog kapelana don Damira Stojića. Kroz posljednje dvije godine privremeni upravitelj kapelani na HVU bio je generalni vikar VO don Marko Medo.

Zagreb, 29. rujna 2023., petak. Povodom Dana policije i blagdana sv. Mihovila biskup je slavio svetu misu na Policijskoj akademiji. S biskupom je koncelebrirao biskupski vikar za MUP i policijski kapelan na akademiji vlc. Frano Musić. Nakon mise biskup je sudjelovao na svečanoj akademiji u Ministarstvu unutarnjih poslova.

Marija Bistrica, 30. rujna 2023., subota. U Mariji Bistrici kraj Zagreba svečano je proslavljenja 25. obljetnica beatifikacije bl. Alojzija kardinala Stepinca. Svetu misu predvodio je nadbiskup metropolit zagrebački msgr. Dražen Kutleša. Sudjelovali su gotovo svi hrvatski biskupi, više od tri stotine svećenika i puno vjernika. Koncelebrirao je i apostolski nuncij u RH msgr. Giorgio Lingua.

Poslijepodne biskup je u Mariji Bistrici sudjelovao na sjednici Stalnog vijeća Hrvatske biskupske konferencije.

Navečer je u Vojnome ordinarijatu u Zagrebu primio msgr. Tomu Vukšića vrhbosanskoga nadbiskupa metropolitu i apostolskog upravitelja Vojnog ordinarijata u BiH zajedno sa zamjenikom ministra obrane BiH Slavenom Galićem i zamjenikom načelnika Zajedničkog stožera OS BiH general bojnikom Ivicom Jerkićem.

LISTOPAD 2023.

Marija Bistrica, 1. listopada 2023., nedjelja. U nacionalnom marijanskom svetištu u Mariji Bistrici biskup je predvodio 31. nacionalno vojno redarstveno hodočašće. Zapovjednik 31. hodočašća bio je brigadni general Željko Ljubas, zapovjednik Zapovjedništva za obuku i doktrinu „Fran Krsto Frankopan“, a zamjenik zapovjednika hodočašća bio je glavni policijski savjetnik Josip Bukvić.

S biskupom su koncelebrirali vrhbosanski nadbiskup metropolit i apostolski upravitelja Vojnog ordinarijata u BiH msgr. Tomo Vukšić, vojni i policijski kapelani i drugi svećenici.

Kamensko - Split, 3. listopada 2023., utorak. Povodom Dana vojne kapelanije „Sveti anđeli čuvari“, Dana roda inženjerije i inženjerijske pukovnije i 30. godišnjice ustrojanja 33. inženjerijske brigade HV, biskup je sudjelovao na slavlju u vojarni u Kamenском (Karlovac).

Hvar - Zagreb, 4. listopada 2023., srijeda. Biskup je sudjelovao u gradu Hvaru u sprovidnim obredima i pokopu msgr. Slobodana Štambuka umirovljenog hvarskog biskupa.

Sprovodne obrede predvodio je msgr. Ranko Vidović hvarska biskup. Propovijedao je msgr. Želimir Puljić apostolski upravitelj splitsko-makarske nadbiskupije. Od pokojnika se oprostio i hvarska generalni vikar msgr. Stanko Jerčić. U sprovodnoj koncelebraciji bili su (nad)biskupi: msgr. Ranko Vidović hvarska biskup, msgr. Želimir Puljić apostolski upravitelj splitsko-makarski, msgr. Marin Barišić umirovljeni splitsko-makarski nadbiskup i metropolit, msgr. Petar Palić mostarsko-duvanjski biskup i apostolski upravitelj trebinjsko-mrkanski nekad hvarska biskup, msgr. Roko Glasnović dubrovački biskup, msgr. Tomislav Rogić šibenski biskup, msgr. Ivica Petanjek krčki biskup, msgr. Vjekoslav Huzjak bjelovarsko-križevački biskup, msgr. Milan Stipić križevački vladika, msgr. Mijo Gorski pomoćni zagrebački biskup i vojni ordinarij u RH msgr. Jure Bogdan. U koncelebraciji je bilo četrdesetak svećenika.

Na kraju mise, tijelo pokojnika prenijeli su svećenici u kor katedrale kod groba hvarskega biskupa "Episcopi Pharensi", gdje je nakon svete mise i položeno.

Vinkovci, 6. listopada 2023., petak. Biskup je u Vinkovcima predvodio misno slavlje u vojarni povodom Dana kapelaniye Kraljice Sv. Krunice i sv. Ivana Kapistrana.

Zagreb, 7. listopada 2023., subota. Papa Franjo imenovao je dosadašnjeg generalnog vikara msgr. Ferenca Fazekasa subotičkim biskupom.

Zagreb, 9. listopada 2023., ponedjeljak. Bi-skup je sudjelovao na Policijskoj akademiji na svečanoj prisezi 18. naroštaja polaznika Policijske škole „Josip Jović“. Program je uspješno završilo 466 polaznika, odnosno 317 policijskih službenika i 149 policijskih službenica.

Zagreb, 10. listopada 2023., utorak. U Vojno-me ordinarijatu predsjedao raščlambom 31. vojnog hodočašća u Mariju Bistricu.

Zagreb, 12. listopada 2023., četvrtak. U Bazili sv. Antuna na Svetome Duhu u Zagrebu, u 14.30 sati predvodio svetu misu povodom početka akademske godine na Hrvatskome vojnom učilištu „Dr. Franjo Tuđman“.

Ernestinovo, 13. listopada 2023., petak. U crkvi Presvetoga Trojstva u Ernestinovu, u Đakovačko-osječkoj nadbiskupiji slavio svetu misu zahvalnicu, povodom pedesete obljetnice braka Ante (Tonko) i Ane (Anica) Bogdan.

Zagreb, 17. listopada 2023., utorak. Na sjed-nici ekonomskog vijeća u HBK.

Velika Gorica, 22. listopada 2023., nedjelja. Zajedno sa don Markom Medom u Velikoj Gorici u Crkvi Navještenja BDM slavio svetu misu. Krstio šesto dijete (Mario Čuić) u obite-lji policijskog službenika Josipa i Marije Čuić.

Ilok, 23. listopada 2023., ponedjeljak, sv. Ivan Kapistran. Iločka župa, franjevački sa-mostan i grad Ilok proslavili su blagdan sv. Ivana Kapistrana, svog nebeskog zaštitnika. Na slavlju su sudjelovali i ove godine, pri-padnici Hrvatske vojske i policije. To je bilo njihovo osmo pokrajinsko hodočašće sv. Ivana Kapistranu. Svečano euharistijsko slavlje predvodio je vojni ordinarij u Republici Hrvatskoj msgr. Jure Bogdan.

Zagreb, 24. listopada 2023., utorak. Djelat-nici Ministarstva obrane i Glavnog stožera OS RH proslavili su blagdan svog nebeskog zaštitnika i Dan vojne kapelaniye „Sveti Ivan

Pavao II". Misno slavlje u kapelici sv. Ivana Pavla II. u Ministarstvu obrane predvodio je vojni ordinarij msgr. Jure Bogdan u koncelebraciji s kapelanom i biskupskim vikarom za pastoral MORH-a i OS RH don Slavkom Rajičem, vojnim kapelanom i dekanom o. Danijelom Čolom OCD i vojnim kapelanom o. Zdravkom Barićem SMM. Na svetoj misi sudjelovali su ministar obrane Mario Banožić, načelnik Glavnog stožera OS RH admiral Robert Hranj i drugi.

Zagreb, 25. listopada 2023., srijeda. Vojni ordinarij u RH msgr. Jure Bogdan primio je u sjedištu Vojnog ordinarijata na Ksaveru vojnog muftiju u Bosni i Hercegovini Hadiša-ef. Pašalića zajedno sa suradnicima Muhamedom ef. Okićem i Nesib-ef. Hadžićem, glavnim imamom OS BiH. Na sastanku u Vojnome ordinarijatu s islamskim izaslanstvom sudjelovali su također generalni vikar VO don Marko Medo i voditelj Samostalnog odjela za potporu VO bojnik Ivica Krišto.

Zagreb, 27. listopada 2023., petak. Na Hrvatskom katoličkom sveučilištu biskup je bio na sastanku s rektorm HKS vlč. Željkom Tanjićem.

Solin, 28. listopada 2023., subota, sveti Šimun i Juda Tadej. Svečanost preuzimanja službe splitsko-makarskog nadbiskupa metropolite msgr. Zdenka Križića. Slavlje je upriličeno u Crkvi Sv. Obitelji na Gospinome Otoku u Solinu. Za istim oltarom istovremeno koncelebrirala su četvorica splitskih nadbiskupa koji su suslijedno bili na čelu splitske Crkve: Marin Barišić umirovljeni nadbiskup metropolit, Dražen Kutleša zagrebački nadbiskup metropolit, msgr. Želimir Puljić apostolski upravitelj splitsko-makarski (od 14. veljače 2023. do danas) i msgr. Zdenko Križić koji je preuzimao službu. Uz njih su koncelebrirali (nad)biskupi: apostolski nuncij u RH Giorgio Lingua, vrhbosanski nadbiskup i metropolit Tomo Vukšić, đakovačko-osječki nadbiskup i metropolit Đuro Hranić, riječki nadbiskup i metropolit Mate Uzinić, zadarski nadbiskup Milan Zgrablić, požeški biskup Antun Škvorčević, bjelovarsko-križevački

biskup Vjekoslav Huzjak, krčki biskup Ivica Petanjek, vojni ordinarij u RH Jure Bogdan, šibenski biskup Tomislav Rogić, varaždinski biskup Bože Radoš, porečki i pulski biskup Ivan Štironja, hvarska biskup Ranko Vidović, dubrovački biskup Roko Glasnović, izabrani subotički biskup Ferenc Fazekas, pomoćni zagrebački biskupi Ivan Šaško i Mijo Gorski, umirovljeni šibenski biskup Ante Ivas, barski nadbiskup i apostolski upravitelj Kotor-ske biskupije Rrok Gjonlleshaj; svećenici: generalni tajnik HBK Krunoslav Novak, tajnik Apostolske nunciature u RH Alvaro Ernesto Izurieta y Sea, desetorica provincijala iz redovničkih zajednica koje djeluju na području Republike Hrvatske i oko stotinu i trideset svećenika.

Liturgijsko pjevanje predvodio je zbor sa stavljen od Mješovitog zbora župe Gospe od Zdravlja (Split), Gospe Fatimske (Split), Mješovitog prvostolnog zbora sv. Dujma (Split) i Mješovitog zbora Gospe od Otoka (Solin) pod ravnjanjem mo. Šime Marovića uz orguljsku pratnju s. Mirte Škopljjanac-Maćine. Preuzimanje službe u izravnom prijenosu prenosio je Laudato TV, Hrvatski katolički radio, Radio Marija i Radio Mir Međugorje, a na misi su sudjelovali i predstavnici civilnih vlasti.

STUDENI 2023.

Zagreb, 2. studenoga 2023., četvrtak, Dušni Dan. Biskup je u Crkvi Sveta Mati Slobode slavio svetu misu za pokojne branitelje i sve vjerne mrtve Vojnog ordinarijata. Liturgijsko pjevanje predvodile su klapa Hrvatske ratne mornarice „Sveti Juraj“ i policijska klapa „Sveti Mihovil“. Nakon mise zajedničko izaslanstvo Ministarstva obrane, Ministarstva hrvatskih branitelja i Ministarstva unutarnjih poslova položilo je vijenac i zapalilo sveće kod spomen obilježja „Pietà Croatica“. Biskup je predvodio molitvu za pokojne.

Zagreb, 3. studenoga 2023., petak. U sjedištu Hrvatske Biskupske konferencije sudjelovao na sjednici Stalnog vijeća HBK.

Otruševac, 4. studenoga 2023., subota. Na gradskome groblju u mjestu Otruševec biskup je predvodio sprovodne obrede i potom misu zadušnicu za tragično preminulog Tomislava Mogulića iz Počasno-zaštitne bojne. Tomislav je poginuo u prometnoj nezgodi 1. studenoga 2023. u Novom Zagrebu. S biskupom su bili o. Zdravko Barić SMM vojni kapelan, don Ante Bojanović župnik iz župe Domaslovec odakle je pok. Tomislav i mjesni župnik iz Luga gdje je održan sprovod.

Na posljednjem ispraćaju, uz pokojnikovu obitelj, sudjelovali su brojni prijatelji i kolege, pripadnici Počasno-zaštitne bojne, Hrvatske vojske i mnoštvo ljudi.

Petrinja, 6. studenoga 2023., ponedjeljak. Prigodom trideset i treće obljetnice ustanovljenja 1. gardijske brigade „Tigrovi“, vojni ordinarij msgr. Jure Bogdan predvodio je misno slavlje u Kapelici sv. Ilije u vojarni „Pukovnik Predrag Matanović“ u Petrinji. Tom je prigodom otkriveno spomen-obilježje, četiri kamene ploče s imenima 367 poginulih i nestalih pripadnika gardijske brigade „Tigrovi“ u Domovinskom ratu.

Zagreb - Delnice, 9. studenoga 2023., petak. Pripadnici Zapovjedništva specijalnih snaga (ZSS) obilježili su u Delnicama Dan vojne kapelije i proslavili blagdan svoga nebeskog zaštitnika sv. Martina Tourskog. Msgr. Jure Bogdan tom je prigodom predvodio misno slavlje u župnoj crkvi svetog Ivana Krstitelja u Delnicama. S biskupom u koncelebraciji bili su: vojni kapelan u Delnicama don Željko Savić, drugi vojni i policijski kapelani i svećenici Riječke nadbiskupije. Đakonirao je đakon Zdenko Lendl. Poslije svete mise položeni su vijenci i zapaljene svijeće za poginule pripadnike Specijalnih postrojbi Hrvatske vojske kod spomen križa u vojarni u Delnicama. Molitvu za pokojne predvodio je biskup. Na misnome slavlju sudjelovali su izaslanik ministra obrane brigadni general Perica Turalija, zamjenik zapovjednika Hrvatskog vojnog učilišta brigadni general Blaž Beretin, zapovjednik Zapovjedništva specijalnih snaga brigadir Ivan Miloš, gradonačelnica

Grada Delnica Katarina Mihelčić, predstavnici Primorsko-goranske županije, predstavnici Ministarstva unutarnjih poslova, hrvatski branitelji i članovi udruga proisteklih iz Domovinskog rata, pripadnici ZSS-a i bivši djelatnici ZSS-a. Liturgijsko pjevanje predvodila je klapa Hrvatske ratne mornarice „Sveti Juraj“.

Zagreb, 14. studenoga 2023., utorak. Sudjelovao na zasjedanju Hrvatske biskupske konferencije u Zagrebu. Navečer, u dvorani Vrijenac na Kaptolu bio na predstavljanju zbornika „Demografija, iseljavanje, migracija“, Centar za promicanje socijalnog nauka Crkve, Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 2023.

Zagreb, 15. studenoga 2023., srijeda. Sudjelovao na zasjedanju HBK u Zagrebu. Istoga dana navečer u Dvorani Vrijenac na Kaptolu bio na proslavi 30. godišnjice Caritasa HBK. Zagreb, 16. studenoga 2023., četvrtak. Prijepodne sudjelovao na zasjedanju HBK u Zagrebu.

Zagreb, 17. studenoga 2023., petak. U Vojnom ordinarijatu predsjedao sjednicom Viđeća savjetnika i dekana Vojnog ordinarijata. Glavna tema je bila usklađivanje i definiranje pastoralnog plana – kalendar VO za 2024. godinu.

Vukovar - Zagreb, 18. studenoga 2023., subota. Dan sjećanja na žrtve Domovinskoga rata i Dan sjećanja na žrtvu Vukovara i Škabrnje. Na poziv đakovačko-osječkog nadbiskupa msgr. Đure Hranića, biskup je bio u Vukovaru i sudjelovao u obilježavanju Dana sjećanja na žrtve Domovinskoga rata i Dana sjećanja na žrtvu Vukovara i Škabrnje. Svetu misu na Vukovarskom spomen groblju predvodio je apostolski nuncij u RH mons. Giorgio Lingua. Koncelebrirali su: đakovačko-osječki nadbiskup i metropolit msgr. Đuro Hranić, vrhbosanski nadbiskup metropolit i apostolski upravitelj Vojnog ordinarijata u BiH msgr. Tomo Vukšić, splitsko-makarski nadbiskup metropolit msgr. Zdenko Križić, požeški biskup msgr. Antun Škvorčević, bjelovarsko-križevački biskup msgr. Vjekoslav Huzjak, vojni ordinarij u

RH msgr. Jure Bogdan, varaždinski biskup msgr. Božo Radoš, srijemski biskup koadjutor msgr. Fabijan Svalina, pomoćni biskup zagrebački msgr. Ivan Šaško, pomoćni biskup zagrebački msgr. Mijo Gorski, pomoćni biskup đakovačko-osječki msgr. Ivan Čurić i nekoliko desetaka svećenika. Sudjelovalo je mnoštvo ljudi. Pjevalo je mješoviti zbor.

Zagreb, 20. studenoga 2023., ponedjeljak. U Vojnom ordinarijatu primio dr. Vinu Mihaljevića.

Zagreb, 24. studenoga 2023. četvrtak. Generalni vikar VO don Marko Medo predvodio je sprovodne obrede na zagrebačkom krematoriju za pok. Ivana Čerti, oca gospođe Lidije Šantek djelatnice u Vojnom ordinarijatu. Nakon sprovođanja u kapelici Vojnog ordinarijata biskup je predvodio svetu misu zadušnicu.

Zagreb, 28. studenoga 2023., utorak. U Vojnom ordinarijatu biskup je primio Dočasničku školu Hrvatskoga vojnog učilišta. Upoznao ih je s djelovanjem Vojnog ordinarijata.

Zagreb, 29. studenoga 2023., srijeda. Biskup je u Vojnom ordinarijatu primio polaznike 26. naraštaja Ratne Škole „Ban Josip Jelačić“ Hrvatskog vojnog učilišta „Dr. Franjo Tuđman“. Upoznao ih je s djelovanjem Vojnog ordinarijata.

Zagreb, 30. studenoga 2023., četvrtak. Prije podne u sjedištu Vlade RH na Markovom trgu održan je sastanak s predsjednikom Vlade RH. Na sastanku su sudjelovali (nad) biskupi msgr. Dražen Kutleša, msgr. Đuro Hranić, msgr. Zdenko Križić, msgr. Jure Bogdan, msgr. Ivica Petanjek te generalni tajnik HBK vlč. Krunoslav Novak i glasnogovornik HBK Zvonimir Ancić. Predsjednik Vlade RH Andrej Plenković s ministrima: ministar pravosuđa i uprave Ivan Malenica, potpredsjednik Vlade i ministar prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine Branko Bačić, ministar znanosti i obrazovanja Radovan Fuks, ministrica kulture i medija Nina Obuljen Koržinek, predstojnik Ureda predsjednika Vlade RH Zvonimir Frka Petešić, ravnatelj Ureda Komisije za odnose s vjerskim

zajednicama Šime Jerčić i posebni savjetnik predsjednika Vlade Mate Granić. Članovi Stalnog vijeća HBK potom su održali redovitu sjednicu u sjedištu HBK.

PROSINAC 2023.

Našice, 1. prosinca 2023., petak. Blagdan sv. Andrije apostola, dan kapelanije u Našicama. U vojarni u Našicama biskup je u kapelici predvodio svetu misu i propovijedao. Koncelebrirao je vojni kapelan don Mate Mihaljević i drugi svećenici.

Zagreb, 4. prosinca 2023., ponedjeljak, sv. Franjo Ksaverski. U Crkvi sv. Franje na Ksaveru biskup je sudjelovao na svečanoj proslavi stote obljetnice dolaska franjevaca trećoredaca na Ksaver. Svetu misu predvodio je nadbiskup metropolit zagrebački Dražen Kutleša. Koncelebrirali su: krčki biskup msgr. Ivica Petanjak, vojni ordinarij u RH msgr. Jure Bogdan, umirovljeni vojni biskup msgr. Juraj Jezerinac, generalni tajnik HBK vlč. Krunoslav Novak, tajnik apostolske nunciature RH Alvaro Ernesto Izurieta y Sea, generalni vikar Vojnog ordinarijata don Marko Medo, provincijal trećoredaca o. Ivo Martinović TOR, o. Milan Krišto OFM, o. Miljenko Hontić OFM Conv., nekoliko desetaka svećenika. Zbor Crkve sv. Marka iz Zagreba pjevalo je staroslavensku svetu misu.

Zagreb - Split, 5. prosinca 2023., utorak. U vojarni Croatia u Zagrebu predvodio svetu misu u obnovljenoj kapelici. Koncelebrirali su: generalni vikar Vojnog ordinarijata don Marko Medo, biskupski vikar za pastoral MORH-a i OS RH don Slavko Rajić, vojni kapelan i dekan osječkog dekanata don Vladislav Mandura i vlč. Kristijan Krajnović kapelan u vojnoj kapelanskoj Sv. Obitelji. Nakon svete mise biskup je blagoslovio veliki križ podignut pred ulazom u kapelicu. U podnožju križa stoji natpis: *“U TEBE SE GOSPODINE UZDAM!“ U spomen na poginule, nestale i preminule hrvatske branitelje.*

Split - Zagreb, 6 prosinca 2023., srijeda, sv. Nikola. Proslavljen blagdan sv. Nikole biskupa

u Hrvatskoj ratnoj mornarici u Splitu i 25. obljetnica vojne kapelanije u Lori. Biskup je predvodio svetu misu u Crkvi sv. Ante na Poljudu. S njim su koncelebrirali vojni kapelan don Branimir Projić i don Hrvoje Relja. Pjevala je klapa HRM-a „Sv. Juraj“.

Zagreb, 8. prosinca 2023., petak. U Vojnom ordinarijatu biskup je primio prof. Ivana Milotića zajedno sa studentima pravnog fakulteta Zagrebačkog sveučilišta. Upoznao ih je s radom Vojnog ordinarijata.

Papa Franjo imenovao je msgr. Željka Majića, svećenika mostarsko-duvanjske biskupije, banjalučkim biskupom.

Zagreb, 12. prosinca 2023., utorak. U kapelici sv. Petra i Pavla Hrvatskog ratnog zrakoplovstva na Plesu u Zagrebu, biskup je slavio svetu misu povodom 32. obljetnice HRZ-a. Koncelebrirao je kapelan o. Danijel Čolo OCM. Pod misom su pjevali karmelski bogoslovi. Biskup je potom sudjelovao na svečanom programu na Plesu, s početkom u 12 sati. Programu je prisustvovao i predsjednik RH Zoran Milanović i ministar obrane i potpredsjednik Vlade RH Ivan Anušić. Pjevala je klapa HRM-a „Sv. Juraj“.

Velika Buna, 13. prosinca 2023., srijeda. U Velikoj Buni obilježen je Dan vojne kapelaniće „Sv. Ivan od Križa“, Dan obavještajnog roda i Dan obavještajne pukovnije. Biskup je u zajedništvu s vojnim kapelanicama don Antonijem Mikulićem i o. Danijelom Čolom OCD služio svetu misu, a zatim je sudjelovao na prigodnom programu svečanog postroja u vojarni.

Zagreb, 14. prosinca 2023., četvrtak. U Sjedištu Hrvatske biskupske konferencije biskup je nazočio potpisivanju Sporazuma o utvrđivanju sljedništva pravnih osoba Katoličke Crkve u Republici Hrvatskoj.

Zajedno s generalnim vikarom Vojnog ordinarijata don Markom Medom i biskupskim vikarom za pastoral MORH-a i OS RH don Slavkom Rajičem, biskup je pohodio sjedište

tvrtke "Pleter". Susreo se s predsjednicom Uprave Martinom Puljić i suradnicima. Sustret je zaključen božićnim blagoslovom i čestitanjem.

Zagreb, 15. prosinca 2023., petak. Božićno čestitanje u Vojnom ordinarijatu s početkom u 11.30 sati. Sudjelovali su: vojni ordinarij msgr. Jure Bogdan, vojni biskup u miru msgr. Juraj Jezerinac, generalni vikar i biskupski vikari, dekan, vojni i policijski kapelani, pomoćnici kapelana, djelatnici kurije, djelatnici Samostalnog odjela za potporu Vojnom ordinarijatu, Samostalne službe za odnose s Vojnim ordinarijatom, sestre SMI. Okupilo se osamdesetak osoba. Generalni vikar Vojnog ordinarijata don Marko Medo iznio je kratki presjek djelovanja Vojnog ordinarijata kroz prošlu godinu i planove za budućnost. Vojni ordinarij održao je nagovor i čestitao svima Božić i Novu Godinu. I ove godine uz prigodni osobni poklon, prisutni su u vojne i policijske kapelaniće ponijeli planere, kalendare i prigodne naljepnice za pohode ustanova, postrojbi, obitelji. Vojni ordinarijat svake godine tiska ove materijale za pastoralne potrebe Vojne biskupije, odnosno potrebe vojnih i policijskih kapelanija.

Poslijepodne održao sastanak u Vojnom ordinarijatu s rektorem HKS prof. Željkom Tanićem i dvojicom profesora radi održavanja znanstvenoga skupa 2025. godine.

Donji Dolac 16. prosinca 2023., subota. U rodnome mjestu u Donjem Docu biskup je predvodio svetu misu i sprovodne obrede na groblju sv. Martina za pok. Karmela Bogданa. S biskupom su koncelebrirali don Pavao Banić i don Ante Šošić.

Zagreb, 18. prosinca 2023., ponedjeljak. Božićni domjenak u Ministarstvu obrane. U Ministarstvu obrane RH u dvorani „Zvonimir“ biskup je sudjelovao na Božićnom domjenku.

Na domjenku je bio predsjednik RH i vrhovni zapovjednik OS RH Zoran Milanović, ministar obrane i potpredsjednik vlade RH Ivan Anušić, načelnik Glavnog stožera OS

RH admiral Robert Hranj te drugi generali i zapovjednici. Svirao je vojni orkestar. Prirodne čestitke uputili su predsjednik države, ministar obrane i vojni biskup.

Zagreb, 19. prosinca 2023., utorak. Biskup se susreo u Ministarstvu obrane s ministrom Ivanom Anušićem. Nakon toga slijedio je tradicionalni blagoslov i čestitanje u atriju Ministarstva. Sudjelovali su ministar obrane i potpredsjednik Vlade RH Ivan Anušić, načelnik GS OS RH admiral Robert Hranj, drugi visoki časnici, zapovjednici, djelatnici, biskupski vikar za pastoral MORH-a i OS RH don Slavko Rajić.

Zagreb, 20. prosinca 2023., srijeda. Dan Hrvatskog vojnog učilišta „Dr. Franjo Tuđman“. U 7 sati na Hrvatskom vojnem učilištu biskup je s vojnim kapelanom na HVU-u don Damijom Stojićem slavio svetu misu zornicu.

U 11 sati sudjelovao je na svečanom programu povodom Dana Hrvatskog vojnog učilišta u kongresnoj dvorani HVU-a. Sudjelovao je predsjednik RH Zoran Milanović, ministar obrane i potpredsjednik Vlade RH Ivan Anušić, zapovjednik HVU-a general Slaven Zdilar, rektor HVU-a Ivo Lučić, načelnik GS OS RH admiral Robert Hranj i drugi.

Zagreb, 21. prosinca 2023., četvrtak. U 12 sati u Vojnom ordinarijatu organizirano je snimanje Božićne poruke Vojnog ordinarija. Istoga dana poslijepodne, na Policijskoj akademiji, zajedno sa vlč. Franom Musićem sudjelovao na programu obilježavanja sedamdeset godina izlaženja časopisa „Policija i sigurnost“. U Policijskoj školi „Josip Jović“ održan je Božićni koncert. Nastupili su Zbor učenika i polaznika Policijske škole Josip Jović, Tamburaški orkestar ministarstva unutarnjih poslova, policijska klapa „Sv. Mihovil“, i tamburaški sastav GAZDE. Pozdravnu riječ sudionicima programa i Božićne čestitke izrekao je Josip Ćelić, načelnik Policijske akademije „Prvi hrvatski redarstvenik“.

Zagreb, 22. prosinca 2023., petak. U predbožićnom ozračju biskup je pohodio Policijsku akademiju „Josip Jović“ i susreo se s odgajateljima, profesorima i polaznicima. Uz Božićno čestitanje biskup je blagoslovio sve prisutne. S njim je bio biskupski vikar i policijski kapelan na Policijskoj akademiji vlč. Frano Musić.

Nakon Policijske akademije biskup je posjetio vojarnu na Tuškancu, Počasno-zaštitnu bojnu. Obišao je prostor koji se uređuje i dovršava za sakralni prostor – kapelicu.

Zagreb, 24. prosinca 2023., nedjelja. U Vojnom ordinarijatu slavio u 10 sati svetu misu s narodom za narod. Koncelebrirali su generalni vikar Vojnog ordinarijata don Marko Medo i biskupski vikar za pastoral MUP-a vlč. Frano Musić.

Zagreb, 24. prosinca 2023., nedjelja. U 21 sat biskup Bogdan je predvodio svetu misu polnočku u kapelici Vojnog ordinarijata. S biskupom su koncelebrirali: generalni vikar Vojnog ordinarijata don Marko Medo, biskupski vikar za pastoral MORH-a don Slavko Rajić, biskupski vikar za pastoral MUP-a vlč. Frano Musić, generalni tajnik HBK vlč. Krunoslav Novak.

Zagreb, 25. prosinca 2023., Svetkovina Kristova rođenja, Božić. Na Božić u 10 sati predvodio svetu misu i propovijedao. Koncelebrirali su generalni vikar Vojnog ordinarijata don Marko Medo i biskupski vikar za pastoral MORH-a don Slavko Rajić.

Zagreb, 26. prosinca 2023., utorak, sv. Stjepan. Slavio svetu misu u Vojnom ordinarijatu u 10 sati. Zajedno s umirovljenim biskupom msgr. Jurjem Jezerincem bio na proslavi imendana vlč. Krunoslava Novaka u sjedištu HBK.

Zagreb, 27. prosinca 2023., srijeda, sv. Ivan. Slavio svetu misu u kapelici Vojnog ordinarijata prijepodne u 10 sati.

ADRESAR

Vojni ordinarijat u RH

Ksaverska cesta, 12

HR - 10 000 ZAGREB

tel: +385 1 4670 660 (59) (centrala)

faks: +385 1 4670 662

www.vojni-ordinarijat.hr

vojni.ordinarijat@morph.hr

Msgr. Jure BOGDAN, vojni ordinarij

Msgr. Juraj JEZERINAC, vojni ordinarij u miru

Don Marko MEDO

generalni vikar

spec. 68 632

marko.medo@morph.hr

Vlč. Frano MUSIĆ

biskupski vikar za pastoral MUP-a i

redarstvenih službi RH

fmusic2@mup.hr

Don Slavko RAJIĆ

biskupski vikar za pastoral MORH-a i OS RH

specijal 68 636

slavko.rajic@morph.hr

Robert STIPETIĆ

kancelar Vojnog ordinarijata

spec. 68 642

robert.stipetic@morph.hr

S. Martina VUGRINEC

tajnica (vicekancelar) Vojnog ordinarijata

spec. 68 638

martina.vugrincec@morph.hr

Josip STARŽIK

osobni tajnik vojnog ordinarija

spec. 68 631

josip.starzik@morph.hr

Vladimir KRPAN

osobni tajnik generalnog vikara

spec. 68 635

vladimir.krpan@morph.hr

Bjn Andrija OLUJIĆ

ekonom Vojnog ordinarijata

spec. 68 639

andrija.olujic@morph.hr

Paula KOVACEVIĆ

savjetnica za međunarodnu suradnju

spec. 68 633

paula.kovacevic@morph.hr

Ana JAKIĆ

pravna savjetnica

spec. 68 634

ana.stanic@morph.hr

Lidija ŠANTEK

informatički izvršitelj

spec. 68 643

santek127@gmail.com

SAMOSTALNI ODJEL ZA POTPORU
VOJNOM ORDINARIJATU (MORH)

SAMOSTALNA SLUŽBA
ZA SURADNJS
VOJNIM ORDINARIJATOM (MUP)

Vojni ordinarijat u RH

Ksaverska cesta, 12
HR - 10 000 ZAGREB
tel: +385 1 4670 660
faks: +385 1 4670 662

Bjn IVICA KRIŠTO

voditelj Samostalnog odjela
specijal 68 640
ivica.kristo@morp.hr

Marija VUKOVOJAC

viša stručna savjetnica za organizaciju
spec. 68 637
marija.vukovojac@morp.hr

Branka ŠANDRO

viša stručna savjetnica za organizaciju
spec. 68 641
branka.sandro@morp.hr

Marina BUZUK

stručni referent
spec. 68 630
marina.buzuk@morp.hr

Poličkska akademija

Avenija Gojka Šuška, 1
HR - 10 000 ZAGREB
tel: +385 1 2426 525 (spec. 26 525)
faks: +385 1 2426 496 (spec. 26 496)

Ivan GALIĆ

voditelj Samostalne službe
tel: +385 1 2426 525 (spec. 26 525)
igalic@mup.hr

Mato TOPIĆ, policijski službenik za
međunarodnu vjersku suradnju
tel: +385 1 2426 527 (spec. 26 527)
mob: 091 4554 649 (spec. 82 649)
mtopic@mup.hr

Ivan BOGATI, policijski službenik za
međunarodnu vjersku suradnju
tel: +385 1 2426 523 (spec. 26 523)
mob: 099/1669 854
ibogati@mup.hr

Branko ŠARKANJ, policijski službenik za
organizaciju i potporu
tel: +385 1 2426 528 (spec. 26 528)
mob: 091/4563 958 (spec. 82 958)
bsarkanj@mup.hr

Darko ŠANTEK, policijski službenik za
organizaciju i potporu
tel: +385 1 2426 529 (spec. 26 529)
mob: 091/4554 644 (spec. 82 644)
dsantek@mup.hr

Sanja VRKLJAN HORVAT

administrativna tajnica
tel: +385 1 2426 525 (spec. 26 525)
svrkljan@mup.hr

VOJNE KAPELANIJE

ZAŠTITNIK KAPELANIJE	POSTROJBA
„Sv. Ivan Pavao II.“ 22. listopada	MORH i GS OS RH Stančićeva 6, Zagreb
„Bl. Alojzije Stepinac“ 10. veljače „Sv. Andđeli čuvari“ 2. listopada	HKoV, Karlovac Inženjerijska pukovnija, Karlovac
„Gospa Velikoga hrvatskog krsnog zavjeta“ 12. rujna	3. mehanizirana bojna „Pauci“ GMBR vojarna „Kralj Zvonimir“, Knin Inženjerijska bojna, Sinj
„Sv. Martin Tourski“ 11. studenoga	Zapovjedništvo specijalnih snaga Delnice
„Sv. Petar i Pavao“ 29. lipnja	HRZ 91. krilo, Zagreb
„Sv. Nikola biskup“ 6. prosinca	HRM, Pomorska baza, Split Središte za obuku HRM, Split
„Sv. Nikola biskup“ 6. prosinca	Flota HRM, Obalna straža, Split
„Sv. Ivan od Križa“ 14. prosinca	Obavještajna pukovnija Velika Buna
„Sv. Ilija prorok“ 20. srpnja	2. mehanizirana bojna "Gromovi" GMBR, i 1. mehanizirana bojna "Tigrovi" GMBR, Petrinja
„Kraljica svete Krunice“ i „Sv. Ivan Kapistran“ 7. listopada 23. listopada	Gardijska oklopno-mehanizirana brigada Vinkovci
„Uzvišenje svetog Križa“ 14. rujna	Gardijska mehanizirana brigada Knin
„Sv. Franjo Asiški“ 4. listopada	motorizirana bojna „Vukovi“ GMBR Gospić
„Sv. Leopold Bogdan Mandić“ 12. svibnja	ZOD „Fran Krsto Frankopan“, Osijek Pješačka pukovnija, Gašinci
„Bl. Ivan Merz“ 10. svibnja	Središte za borbenu obuku i SHb poligon „Eugen Kvaternik“, Slunj
„Sv. Valentin“ 14. veljače	Počasno-zaštitna bojna Zagreb

KONTAKT	KAPELAN	POMOĆNIK KAPELANA
tel: 01/486-1345 faks: 01/456-7986	Slavko RAJIĆ slavko.rajic@morp.hr mob: 098/1632-359	stožerni narednik Vjekoslav KRIŠTIĆ mob: 092/ 2859-130 vjekoslav.kristic@morp.hr
tel: 047/626-388 faks: 047/626-536 tel: 047/626-603 faks: 047/626-622	Ivan BLAŽEVAC iblazevac@yahoo.com mob: 098/9084-983	stožerni narednik Daniel RADINOVIC tel: 047/626-536, mob: 098/186-3426 satnik Dražen ČULIG drazen.culig@morp.hr, mob: 091/8811-862
tel/faks: 022/617-841	fra Ilija MIKULIĆ OFM mob: 098/432-607	stožerni narednik Stipe GAŠPAR mob: 09
tel: 051/652-806 faks: 051/652-940	Željko SAVIĆ mob: 091/614-3081	
tel: 01/6228-862 faks: 01/6228-484	o. Danijel ČOLO, OCD mob: 098/672-613 d.karmel@gmail.com	razvodnik Lorenc TOMKIĆ mob: 098/946-7773
tel: 021/354-913 faks: 021/354-323 mob: 098/510-737	Branimir PROJIĆ	
tel: 021/354-160 (650) faks: 021/354-650	Branimir PROJIĆ privremeni upravitelj vojne kapelaniјe	narednik Dario RAJČIĆ mob: 098/744-330
tel: 01/2025-550 faks: 01/2025-879	Antonio MIKULIĆ antoniokapelan86@gmail.com	narednik Josip PETANJEK 098/ 616-056
tel: 075/221-415 faks: 075/221-278	Branko ČAGELJ tel: 075/221-415	poručnik Ilica MARIJANČEVIĆ
tel: 032/348-460 (352) faks: 032/348-460	fra Mato VINCETIĆ OFM mob: 091/650-9424	razvodnik Oliver SABADOŠ
tel: 022/617-978 faks: 022/617-722	fra Božo ANČIĆ OFM mob: 098/760-979	stožerni narednik Mladen ŠEBEK mob: 091/526-9516 tel: 022/617-712
tel/faks: 053/577-201	Josip ŠIMATOVIĆ	poručnik Branimir MATEŠIĆ
tel: 031/236-623 (862) faks: 031/236-841	Josip KEŠINOVIĆ mob: 099/4482-420 jkesinovic@icloud.com	natporučnik Darko BOBAN darko.boban@morp.hr mob: 099/7120-900
tel: 047/626-824 faks: 047/626-846	Dino RUPČIĆ	
tel: 01/4566-344 faks: 01/4566-368	o. Zdravko BARIĆ SMM mob: 091/576-2764 zdravko.baric64@gmail.com	satnica vs Zvonimira KISIĆ zvonimira.kisic@morp.hr tel: 01/ 4566-177

ZAŠTITNIK KAPELANIJE	POSTROJBA
„Sv. Mihael arkandeo“ 29. rujna	HVU „Dr. Franjo Tuđman“ Zagreb
„Sv. Gabrijel arkandeo“ 29. rujna	93. krilo i SzO HRZ Zemunik
„Sv. Ivan Krstitelj“ 24. lipnja	SzOiDL i DŠ HVU Požega
„Sv. Juraj mučenik“ 23. travnja	2. motorizirana bojna "Pume" GOMBR Varaždin Topničko-raketna pukovnija, Bjelovar
„Sv. Obitelj“ Nedjelja u osmini Božića	ZzP, Zagreb
„Sv. Antun Padovanski“ 13. lipnja	Pukovnija Vojne policije
„Marija Pomoćnica“ 24. svibnja	Tenkovačka bojna "Kune" GOMBR Đakovo
„Sv. Andrija apostol“ 30. studenoga	1. mehanizirana bojna "Sokolovi" GOMBR Našice

KONTAKT	KAPELAN	POMOĆNIK KAPELANA
tel: 01/3786-004 (272) faks: 01/3784-657	Damir STOJIĆ SDB	natporučnik Ivan ŠAREC mob: 099/2486-662
tel: 023/358-209 (239) faks: 023/358-209	o. Ivo TOPALOVIĆ SVD mob: 098/423-533	
tel/faks: 034/245-117	Željko VOLARIĆ mob: 098/340-798	bojnik Marijan ŠARIĆ
	Ivica HORVAT mob: 099/2680-732	
tel: 01/6631-318 faks: 01/6631-296	Kristijan KRAJNOVIĆ	satnik Damir SEDLAR mob: 091/943-0134
tel: 031/839-238 faks: 031/839-166 mob: 091/5863-400	Vladislav MANDURA vlado.mandura@gmail.com	
tel: 031/ 619-144	Mate MIHALJEVIĆ matemihaljevic90@gmail.com	

POLICIJSKE KAPELANIJE

ZAŠTITNIK KAPELANIJE	POSTROJBA
„Majka Božja Kamenitih vrata“ 31. svibnja	MUP PU zagrebačka Petrinjska 20, 10 000 Zagreb
„Sv. Mihovil arkandeo“, Split 29. rujna	MUP PU splitsko-dalmatinska Trg hrvatske bratske zajednice 9, 21 000 Split
„Sv. Mihael arkandeo“ 29. rujna	MUP Policijska akademija Av. G. Šuška 1, 10 000 Zagreb
„Sv. Vid“ 15. lipnja	MUP PU primorsko-goranska Trinajstićeva 2, 51 000 Rijeka
„Sv. Mihael arkandeo“ 29. rujna	MUP Sjedište Av. grada Vukovara 33, Zagreb Ravnateljstvo policije, Ilica 335, Zagreb
„Bl. Miroslav Bulešić“ 6. studenoga	MUP PU istarska Trg Republike 1, 52 100 Pula
„Sv. Juraj mučenik“ 23. travnja	MUP PU varaždinska Ivana Milčeca 10, 42 000 Varaždin
„Sv. Matej, apostol“ 21. rujna	MUP PU bjelovarsko-bilogorska Vlahe Paljetka bb, 43 000 Bjelovar
„Sv. Jeronim“ 30. rujna	MUP PU osječko-baranjska Trg Lavoslava Ružičke 1, 31 000 Osijek
„Sv. Luka evanđelist“ 18. listopada	MUP PU šibensko-kninska Velimira Škorpika 5, 22 000 Šibenik
„Sv. Filip i Jakov, apostoli“ 3. svibnja	MUP PU zadarska Andrije Hebranga bb, 23 000 Zadar
„Sv. Marko Križevčanin“ 7. rujna	MUP PU koprivničko-križevačka Trg Eugena Kumičića 18, 48 000 Koprivnica
„Sv. Hrvatski mučenici“ 9. rujna	MUP PU ličko-senjska Ulica Hrvatskog sokola 2, 53 000 Gospić
„Sv. Josip“ 19. ožujka	MUP PU karlovačka Trg hrvatskih redarstvenika 6, 47 000 Karlovac
„Sv. Vinko Pallotti“ 22. siječnja	MUP PU požeško-slavonska Josipa Runjanina 1, 34 000 Požega
„Sv. Kvirin Sisački“ 4. lipnja	MUP PU sisačko-moslavačka Rimska 19, 44 000 Sisak

KONTAKT	KAPELAN	POMOĆNIK KAPELANA
tel: 01/4563 295	vlč. Ivan GRINIŠIN mob: 099/ 3864 733 (spec. 82 938)	
tel: 021/215-659 faks: 021/307-512	Marko TROGRLIĆ mob: 098/ 1811-688 Hrvoje RELJA mob: 098/ 1715-305	Luka GALIĆ tel. 021/307 511, (spec. 40 511) fax. 021/307 512 mob: 091/4563-741
faks: 2426 496	Frano MUSIC mob: 099/2584-982 (spec. 86 011) fmusic2@mup.hr	Luka NORAC KEVO tel. 01/2426 526, (spec. 26 526) mob: 091/4563-866
tel: 051/439-945 faks: 051/439-948	fr. Dominik Kristijan GERBIC, OP kgerbic@mup.hr mob: 099/ 4224-734 (spec. 81 479)	Mihovil DUBROVIĆ mdubrovic@mup.hr mob: 099/ 1669-855 (spec. 84 766)
tel: 01/6122-712 tel: 01/3788-567 faks: 01/3788-653 zrakosec@mup.hr	Željko RAKOŠEC mob: 099/7065-885 (spec. 85 682)	Vinko BAKULA tel: 01/3788 853, (spec. 88 853) mob: 091/4563-805 (spec. 82 805)
tel/faks: 052/521-097 mob: 099/4965-534 (spec. 86 866)	Ilija JAKOVLJEVIĆ ijakovljevic2@mup.hr	
tel/faks: 042/749-400 ihorvat9@mup.hr	Ivica HORVAT mob: 099/2680-732 (spec. 86 088)	
dvrabec@mup.hr faks: 043/638-637	Damir VRABEC mob: 099/4965-536 (spec. 86 868)	
tel: 031/237-553 faks: 031/237-267 sharjac@mup.hr	o. Stjepan HARJAČ DI mob: 099/2113-891 (spec. 84 048)	Marko HODAK
tel: 47 264 fax: 022/347-284 dpoljak6@mup.hr	Darko POLJAK mob: 099/2680-733 (spec. 86 089)	
tel: 45 435	o. Ivo TOPALOVIĆ SVD mob: 098/423-533	
obizek@mup.hr faks: 048 813-430	Ozren BIZEK mob: 099/2680-731 (spec. 86 087)	Jadranko BENJAK jbenjak@mup.hr tel: 78 421 mob: 099/ 4974 546 (spec. 82 163)
	Josip ŠIMATOVIĆ mob: 091/ 5802 174	
tel.: 047/664-143 faks: 047/664-385	Andrija MARKAČ mob: 098/213-393	
tel: 034/245-117	Željko VOLARIĆ mob: 098/340-798	
099/2680 735 (spec. 86091)	Ivo BORIĆ iboric3@mup.hr	

ZAŠTITNIK KAPELANIJE	POSTROJBA
“Sv. Euzebije i Polion” 29. svibnja	MUP PU vukovarsko-srijemska Glagoljaška 27b, 32 100 Vinkovci
“Sv. Marko evanđelist” 25. travnja	MUP PU brodsko-posavska Ivana Mažuranića 9, 35 000 Slavonski Brod
“Sv. Vlaho” 3. veljače	MUP PU dubrovačko-neretvanska Dr. Ante Starčevića 13, 20 000 Dubrovnik
“Sv. Nikola biskup” 6. prosinca	MUP PU krapinsko-zagorska Matije Gubca 53, 49210 Zabok
“Sv. Franjo Asiški” 4. listopada	MUP PU međimurska Jakova Gotovca 7, 40 000 Čakovec
“Bl. Alojzije Stepinac” 10. veljače	MUP PU virovitičko-podravska Trg bana Josipa Jelačića 19, 33 000 Virovitica

KONTAKT	KAPELAN	POMOĆNIK KAPELANA
099/4579 403 (spec. 82 115)	Ivan BEGOVIĆ ibegovic3@mup.hr mob: 098/9422-291	Robert DŽIGUMOVIĆ rdzigumovic@mup.hr mob: 099/ 274 00 91 (spec 86 471)
	fra Ivica PAVLOVIĆ, OFM	
tel: 049/225-235 faks: 049/225-200	vlč. Ivan GRINIŠIN mob: 099/ 3864 733 (spec. 82 938)	
	Vjekoslav VIDAČEK mob: 099/3739-312 vvidacek@mup.hr	
faks: 048/813-430	Ozren BIZEK mob: 099/2680-731 (spec. 86 087) obizek@mup.hr	

SADRŽAJ

BOŽIĆNA PORUKA VOJNOG ORDINARIJA MSGR. JURE BOGDANA ZA BOŽIĆ 2023.	271
SVETA STOLICA	274
Poruka svetoga oca Franje za 97. Svjetski dan misija	274
Poruka svetoga oca Franje za 57. Svjetski dan mira	277
HRVATSKI BISKUPI	283
Poruka predsjednika Vijeća HBK za katehizaciju i novu evangelizaciju na početku školske i katehetske godine 2023./2024.	283
Poruka Predsjednika Vijeća HBK za misije za Svjetski dan misija 2023.	285
Poruka predsjednika Vijeća HBK za laike i predsjednika Vijeća HBK za život i obitelj za Međunarodni dan osoba s invaliditetom	287
Poruka predsjednika Odbora HBK za pastoral pomoraca za blagdan sv. Nikole.	289
Poruka predsjednika Hrvatskog Caritasa za Nedjelju Caritasa	291
Homilija vrhbosanskog nadbiskupa i apostolskog upravitelja Vojnog ordinarijata u BiH msgr. Tome Vukšića na hodočašću Hrvatske vojske, policije i branitelja	
Gospi Sinjskoj.	293
Propovijed apostolskog nuncija msgr. Giorgia Lingue na 32. obljetnicu pada Vukovara.	296
Propovijed vojnog ordinarija msgr. Jure Bogdana povodom Dana pobjede, Domovinske zahvalnosti, Dana hrvatskih branitelja, Dana Gospe Velikoga Hrvatskog Krsnog Zavjeta zaštitnice Vojnog Ordinarijata u RH	299
Propovijed vojnog ordinarija msgr. Jure Bogdana povodom blagdana Uzvišenja sv. Križa i Gospe Velikog Hrvatskog Krsnog Zavjeta	302
Propovijed vojnog ordinarija msgr. Jure Bogdana na 31. nacionalnom hodočašću Hrvatske vojske, policije i branitelja u Mariju Bistricu	305
Propovijed vojnog ordinarija msgr. Jure Bogdana na Dan kapelanije „Sv. Ivan Pavao II.”	309
IZ UREDA VOJNOG ORDINARIJATA	312
Oprost i molitve za svetkovinu Svih svetih i Dušni dan	316
Otpuštanje cenzure zbog pobačaja u 2024. godini	325
Post i nemrs u 2024. godini	325
Molitvene nakane papine svjetske molitvene mreže i naših biskupa za 2024. godinu	326
DEKRETI I IMENOVANJA	328
IZVJEŠĆA I DOGAĐAJI	330
Spomen na nevine žrtve stradale 22. srpnja 1943. u župi sv. Duha u Lovreću-Opancima	330
Pokrajinsko hodočašće Hrvatske vojske, policije i branitelja Gospi Sinjskoj	332
Proslava Dana pobjede i svetkovine nebeske zaštitnice Vojnog ordinarijata	336
39. HRVCON KFOR obilježio Dan pobjede	341
Pokrajinsko hodočašće Hrvatske vojske i policije u Ludbreg	343

Vojno hodočašće Hrvatske kopnene vojske na Udbinu	344
Trideset i treća obljetnica osnutka ATJ Lučko	347
Dan vojnih kapelanija „Gospa Velikog Hrvatskog Krsnog Zavjeta“ i „Uzvišenje Svetog Križa“	348
Dan policijske kapelaniјe „Sveti Marko Križevčanin“	351
U Splitu obilježena 32. obljetnica Hrvatske ratne mornarice	353
32. godišnjica pogibije policijskih službenika u Hrvacama i Maljkovu	357
Uvođenje u službu vojnog kapelana u vojnoj kapelaniji Sv. Obitelji i Antuna Padovanskog	359
Uvođenje u službu vojnog kapelana na Hrvatskom Vojnom Učilištu	360
Obilježavanje dana policije i blagdana sv. Mihovila	362
Misa za policajce PU krapinsko-zagorske	364
Proslava Dana policije u PU vukovarsko-srijemskoj	365
31. vojno hodočašće u Mariju Bistricu	366
Sedamnaesto pješačko hodočašće Hrvatske vojske iz Petrinje do Marije Bistrice	377
Dan vojne kapelaniјe „Sveti andeli čuvari“	378
Dan vojne kapelaniјe u Vinkovcima	381
Prisega 18. naraštaja polaznika Policijske škole „Josip Jović“	383
Raščlamba 31. vojnog hodočašća u Mariju Bistricu	386
Sveta misa povodom početka akademske godine na Hrvatskom vojnom učilištu	387
Dan policijske kapelaniјe „Sveti Luka“	389
Vojni biskup krstio šesto dijete obitelji Čuić	391
Blagdan sv. Ivana Kapistrana u Iluku	392
Dan vojne kapelaniјe „Sveti Ivan Pavao II.“	397
Misa zadušnica za poginule, preminule i nestale branitelje	400
Sveta misa i otkrivanje spomen-obilježja poginulim „Tigrovima“	403
Dan vojne kapelaniјe „Sveti Martin Tourski“ u Delnicama	406
Dan sjećanja na žrtve Domovinskog rata i Dan sjećanja na žrtvu Vukovara i Škabrnje	408
Dan sjećanja na žrtve Domovinskog rata i žrtvu Vukovara i Škabrnje na Kosovu	414
Dan sjećanja na žrtve Domovinskog rata i žrtvu Vukovara i Škabrnje U Székesfehérváru	414
Djelatnici i polaznici Policijske akademije „Prvi hrvatski redarstvenik“ u Vukovaru	416
Proslava sv. Nikole biskupa u Hrvatskoj ratnoj Mornarici u Splitu	417
Svećenik don Željko Majić imenovan banjolučkim biskupom	420
 IZ KRONIKE VOJNOG ORDINARIJA MSGR. JURE BOGDANA	421
 ADRESAR	430
 Vojne kapelaniјe	432
Policijске kapelaniјe	436
 SADRŽAJ	440

31. vojno hodočašće u Svetište Majke Božje Bistričke, 1. listopada 2023.

FOTO: MORH/T. Brandt

FOTO: MORH/T. Brandt

31. vojno hodočašće u Svetište Majke Božje Bistričke, 1. listopada 2023.

FOTO: MORH/T. Brandt

FOTO: MORH/T. Brandt

31. vojno hodočašće u Svetište Majke Božje Bistričke, 1. listopada 2023.

31. vojno hodočašće u Svetište Majke Božje Bistričke, 1. listopada 2023.

